

Estratègia Territorial Integrada (ETI) per a la demarcació de Barcelona

---

Novembre 2024

Cofinançat per
la Unió Europea

kpmg.es

© 2024 KPMG Asesores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia. Tots els drets reservats.

KPMG i el logotip de KPMG són marques registrades de KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia.

La informació continguda aquí és de caràcter general i no va adreçada a facilitar les dades o circumstàncies concretes de persones o entitats. Si bé procurem que la informació que oferim sigui exacta i actual, no podem garantir que continuï essent així en el futur o en el moment en el què se n'hi tingui accés. Per aquest motiu, qualsevol iniciativa que es pugui prendre utilitzant aquesta informació com a referència, ha d'anar precedida d'una exhaustiva verificació de llur realitat i exactitud, així com del pertinent assessorament professional.

Document Classification: KPMG Confidential

Consideracions prèvies

Document realitzat per KPMG Asesores S.L., com a adjudicatari de l'expedient de contractació EC-2024-68 per a la realització de "l'Assistència al disseny de les estratègies territorials integrades de les diputacions provincials en el marc del OE 5.2 del Programa FEDER de Catalunya 2021-2027". Aquest document representa l'últim entregable del contracte en forma l'informe final d'Estratègia Territorial Integrada. El seu annex també conté l'informe de diagnosi, primer entregable del contracte.

L'Informe se'ls facilita sota les condicions següents que vostès entenen i accepten:

1. Exempció de responsabilitat

- KPMG Asesores, S.L. (entenent per tal aquesta entitat, els seus socis o empleats, així com les entitats, socis o empleats de qualsevol altra firma pertanyent a la xarxa de firmes independents afiliades a KPMG International Limited en virtut de qualsevol vincle associatiu) no assumeix davant del Client ni davant de tercers que poguessin tenir accés als nostres informes cap obligació ni responsabilitat de cap mena (ja sigui contractual o extracontractual) derivada del fet que aquests hi tinguin accés, tant en relació amb el contingut com per qualsevol ús que aquests tercers en puguin fer.
- Qualsevol ús indegut dels nostres informes per part dels tercers esmentats podrà derivar en responsabilitats envers KPMG.

2. Abast limitat del lliurament dels nostres informes

- Els nostres informes han estat elaborats basant-se en la informació i documentació lliurada pel Client i que KPMG ha assumit com a autèntica, exacta i íntegra.
- Els nostres informes s'han emès únicament en relació amb l'abast de treball pactat als corresponents contractes de serveis professionals amb el Client; per tant, podrien existir qüestions d'interès per a aquests tercers (en cas que tinguessin accés als nostres informes) que no hagin estat específicament considerades en l'elaboració dels nostres informes o que, encara que hagin estat considerades, no reflecteixin els seus interessos o necessitats.
- KPMG no està obligada a facilitar cap informació sobre qualssevol fets significatius en relació amb els nostres informes que poguessin haver ocorregut des de la data dels mateixos, independentment que aquesta informació hagi estat o no posada en coneixement del Client.
- Els nostres informes no podran ser utilitzats per cap tercer com a base per a la presa de les seves decisions.
- Quan, malgrat els termes i condicions recollits en el present document, aquests tercers decideixin confiar en els nostres informes per a qualsevol finalitat, s'entendrà que ho fan sota la seva exclusiva responsabilitat i assumint íntegrament els riscos que en puguin derivar.
- El mer fet que aquests tercers tinguin accés als nostres informes no implica que KPMG assumeixi cap obligació amb ells, ni que es creï una relació professional entre aquests tercers i KPMG.

Índex de continguts

1 Introducció

- 1.1 Objectius de l'estratègia *pàg. 5*
- 1.2 Marc normatiu i estratègic *pàg. 7*
- 1.3 Metodologia utilitzada per a l'anàlisi *pàg. 11*

2 Context territorial i anàlisi de reptes

- 2.1 Context territorial i identificació de reptes *pàg. 13*
- 2.2 Priorització dels reptes identificats *pàg. 22*

3 Característiques i delimitació de l'Àrea Funcional

- 3.1 Identificació de les variables *pàg. 35*
- 3.2 Zona geogràfica coberta per l'ETI *pàg. 38*
- 3.3 Governança de l'Àrea Funcional *pàg. 39*

4 Estratègia Territorial Integrada

- 4.1 Descripció d'un enfocament integrat *pàg. 43*
- 4.2 Línies d'actuació proposades *pàg. 44*
- 4.3 Criteris de selecció d'operacions *pàg. 47*

5 Indicadors de realització i resultats del Programa *pàg. 51*

6 Bibliografia *pàg. 55*

7 Annexos *pàg. 59*

- 7.1 Annex 1. Diagnòstic territorial de la demarcació de Barcelona *pàg. 61*
- 7.2 Annex 2. Resultats dels qüestionaris dels actors econòmics i socials del territori *pàg. 117*
- 7.3 Annex 3. Llistat de municipis en risc de despoblament i zona d'influència *pàg. 129*
- 7.4 Annex 4. Fitxes d'actuació *pàg. 133*

1.1 Objectius de l'estratègia

El Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) és un dels principals instruments de la política de cohesió de la Unió Europea (UE), creat el 1975 amb l'objectiu de reduir les desigualtats entre les regions europees i promoure el desenvolupament equilibrat i sostenible. Aquest fons s'emmarca dins l'estratègia de cohesió territorial de la UE, que busca disminuir les diferències econòmiques, socials i territorials entre els estats membres i dins les regions, especialment en aquelles amb majors desavantatges estructurals. Segons l'article 176 del **Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE)**, el FEDER té la missió de contribuir a la correcció dels principals desequilibris regionals mitjançant el suport al desenvolupament econòmic i estructural de les regions menys desenvolupades, així com la reconversió de regions industrials en declivi.

Durant el període 2021-2027, el **Fons FEDER** s'ha estructurat sota cinc objectius prioritaris definits pel **Reglament (UE) 2021/1058**:

1. **Una Europa més competitiva i intel·ligent**, promovent una transformació econòmica innovadora i intel·ligent i una connectivitat regional a les tecnologies de la informació i de les comunicacions;
2. **Una Europa més verda**, baixa en carboni, en transició cap a una economia amb zero emissions netes de carboni i resilient, promovent una transició energètica neta i equitativa, la inversió verda i blava, l'economia circular, la mitigació i adaptació al canvi climàtic, la prevenció i la gestió de riscos i la mobilitat urbana sostenible;
3. **Una Europa més connectada**, millorant la mobilitat;
4. **Una Europa més social i inclusiva** mitjançant l'aplicació del pilar europeu de drets socials;
5. **Una Europa més propera als seus ciutadans**, fomentant el desenvolupament integrat i sostenible de tota mena de territoris i iniciatives locals.

En el cas de Catalunya, el Programa FEDER Catalunya 2021-2027 segueix aquestes prioritats de la UE, amb un enfocament específic en el desenvolupament de territoris, reconeixent els desafiaments que afronten aquests, com la despoblació, la falta d'infraestructures i serveis, i el canvi climàtic. Aquest programa té com a objectiu general fomentar un creixement intel·ligent, sostenible i inclusiu a Catalunya, en línia amb els valors i objectius de la política de cohesió de la UE.

En aquest sentit, el Programa identifica quatre **macroreptes (MR)** que Catalunya ha d'afrontar de manera preferent i sobre els quals s'articulen les prioritats d'inversió per al període 2021-2027. Aquests són:

- **MR1 Ecosistema del coneixement i creixement econòmic sostenible:** Aborda les necessitats del sistema de ciència, tecnologia i innovació i el teixit productiu català, impulsant la investigació, el desenvolupament i la transferència tecnològica cap a un model socioeconòmic més verd, digital i just.
- **MR2 Energia neta i comunitats sostenibles i inclusives:** Enfoca esforços en la transició cap a un model energètic sostenible, reduint la dependència dels combustibles fòssils i fomentant l'ús d'energies renovables, així com la millora de l'eficiència energètica. També s'aborda la necessitat de promoure comunitats més sostenibles i inclusives millorant la mobilitat urbana, l'accés a l'assistència sanitària, l'accés a l'habitatge i el repte demogràfic, especialment en zones rurals.

- **MR3 Ecosistemes resilient:** Té com a objectiu protegir i fomentar la resiliència del medi natural, incloent-hi mesures per a la gestió sostenible de recursos naturals i la protecció del litoral.
- **MR4 Administració moderna i pròxima a la ciutadania:** adaptació de l'administració pública per tal de millorar la seva eficiència i la proximitat a la ciutadania, facilitant així la digitalització dels serveis públics i l'optimització dels processos administratius.

Dins d'aquest marc general, l'**Objectiu Específic (OE) 5.2 del Programa FEDER Catalunya**, que se centra en la integració territorial i social en zones no urbanes, **s'emmarca de manera clara dins del MR2 "Energia neta i comunitats sostenibles i inclusives"**. L'OE 5.2 aborda els desafiaments propis de les zones rurals i perifèriques, on la manca d'oportunitats i serveis bàsics accentua la desigualtat i el risc de despoblament. De la mateixa manera, contribueix als objectius del MR2 a través del foment de la sostenibilitat i reducció de la dependència de combustibles fòssils; del desenvolupament de comunitats inclusives; de la mobilitat i accessibilitat en zones rurals; i de la resposta al repte demogràfic.

Concretament, l'OE 5.2 respon a la necessitat de donar suport a les àrees rurals que sovint es veuen afectades per la falta d'inversions i serveis essencials, així com per problemes estructurals com la despoblació i l'envelliment i la baixa taxa de natalitat de la població. Els seus principals propòsits són:

- **L'impuls del desenvolupament local social, econòmic i mediambiental**, integrant aspectes com la cultura, el patrimoni natural, el turisme sostenible i la seguretat, tot potenciant la resiliència d'aquestes àrees davant els desafiaments globals com el canvi climàtic.
- **La integració de les zones rurals en l'economia digital i verda**, abordant les necessitats de connectivitat digital i impulsant la transició cap a fonts d'energia sostenibles. Això inclou el desplegament d'infraestructures digitals, com la **fibra òptica**, i el suport a projectes d'innovació que permetin a aquestes regions participar activament en la transició cap a una economia més verda i digital. D'aquesta manera, es pretén garantir que les àrees rurals no quedin al marge dels canvis estructurals necessaris per a un desenvolupament sostenible.

Així doncs, l'OE 5.2, busca promoure projectes que contribueixin a millorar les infraestructures digitals, potenciar les economies locals mitjançant la innovació i la sostenibilitat, i fomentar la col·laboració entre diferents nivells de govern i actors privats. Aquests esforços estan alineats amb la visió de la Comissió Europea (CE) d'aconseguir una cohesió territorial que aprofiti les oportunitats de desenvolupament de les regions més desfavorides i, alhora, afavoreixi la transició cap a una economia verda i digital.

Tenint en compte aquest context, l'**elaboració de l'Estratègia Territorial Integrada (ETI) respon a la necessitat de desenvolupar un marc d'actuació coherent i estructurat que permeti aprofitar al màxim els recursos disponibles a través del Programa FEDER Catalunya 2021-2027**. Els principals objectius de l'ETI són:

- **La coordinació i integració de les diferents accions que es duen a terme en les zones no urbanes de Catalunya**, assegurant que aquestes contribueixin a un desenvolupament sostenible, inclusu i resilient. En aquest sentit, **l'ETI tindrà en compte l'Agenda Rural de Catalunya**, una eina clau per planificar les polítiques d'equilibri i cohesió territorial del país.
- **El foment de la participació activa de les autoritats locals i regionals, així com dels actors socials i econòmics de cada territori**. Mitjançant aquesta participació entre els citats actors, es busca garantir que les accions desenvolupades estiguin alineades amb les necessitats reals de les zones rurals, creant un impacte positiu a llarg termini.

En definitiva, **les actuacions resultants de l'ETI responen a l'ambició de millorar la qualitat de vida en les zones no urbanes, reduir les desigualtats regionals i aprofitar les oportunitats de desenvolupament sostenible, potenciant així la cohesió social i territorial de Catalunya dins del marc del Programa FEDER**.

1.2 Marc normatiu i estratègic

Marc normatiu:

El **Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)** s'emmarca dins de la política de cohesió de la UE, i la seva aplicació segueix un sistema jurídic jeràrquic a escala europea, estatal i autonòmica.

A nivell europeu, els **articles 174 a 178 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea (TFUE)** estableixen el principi de **cohesió econòmica, social i territorial**, que té com a finalitat corregir els desequilibris regionals a la UE. El FEDER esdevé un dels principals instruments per a la seva consecució, ajudant a finançar projectes que promoguin el desenvolupament sostenible i la igualtat d'oportunitats entre les regions.

A més, el **Marc Financer Pluriennal (MFP) de la UE**, per al període 2021-2027, proporciona el context pressupostari per a la implementació de la política de cohesió, incloent-hi el FEDER. El MFP defineix els límits financers per a les polítiques de la UE durant un període de set anys, assegurant que els recursos es distribueixin de manera eficient i d'acord amb les prioritats de la UE. Durant aquest període, es destinen fons significatius a la política de cohesió, per assegurar que les regions menys desenvolupades puguin prosperar en la transició cap a una economia verda, digital i resilient.

El **Reglament (UE) 2021/1060**, també conegut com a **Reglament de Disposicions Comunes (RDC)**, regula la gestió i el control del FEDER i d'altres fons estructurals. El RDC destaca la necessitat de garantir una **governança multinivell**, la **participació d'autoritats locals** i l'aplicació d'un **enfocament integrat** per assegurar la coherència entre els projectes cofinançats. Els **articles 8, 28 i 29** del RDC estableixen les bases per a la implementació de les estratègies territorials integrades, assegurant que aquestes siguin planificades d'acord amb les necessitats reals del territori i amb la col·laboració dels actors locals:

- L'article 8 subratlla la importància del respecte als principis d'associació i governança multinivell, involucrant actors locals, regionals i nacionals.
- L'article 28 exigeix que les estratègies territorials estiguin basades en un enfocament integrat, en què s'identifiquin clarament les necessitats del territori, fomentant una col·laboració activa entre autoritats locals.
- L'article 29 defineix els requisits específics per a l'aplicació d'inversions territorials integrades (ITI) i d'estratègies de desenvolupament liderades per la comunitat (CLLD), assegurant que el desenvolupament territorial respongui a les característiques i desafiaments específics de cada àrea.

Complementant el RDC, el **Reglament (UE) 2021/1058 regula específicament el FEDER i estableix els cinc objectius prioritaris** (mencionats a l'apartat 1.1) i subratlla la necessitat de contribuir a la cohesió econòmica, social i territorial. Els seus **articles 5, 9 i 10** proporcionen directrius addicionals per a l'assignació i gestió dels recursos FEDER en línia amb aquestes prioritats:

- L'article 5 defineix l'abast de l'ajuda del FEDER, donant suport a projectes en innovació, transició verda, inclusió social i connectivitat.
- L'article 9 estableix la necessitat de desenvolupament territorial integrat, promovent enfocaments coordinats.
- L'article 10 destaca el suport a zones desfavorides, com aquelles amb reptes demogràfics, reforçant els objectius de cohesió territorial del RDC per assegurar que el desenvolupament respongui a les característiques específiques de cada àrea.

En l'àmbit estatal, l'Acord d'Associació d'Espanya 2021-2027, aprovat per la Comissió Europea el 18 de novembre de l'any 2022, és un document clau que defineix com es distribueixen els fons estructurals a Espanya, incloent-hi el FEDER. Aquest Acord té com a objectiu principal la cohesió territorial, econòmica i social, establint prioritats com la transició ecològica, la digitalització, la cohesió social i territorial, i la competitivitat de les regions més desfavorides.

Per a Catalunya, l'Acord defineix el marc de referència per a la implementació del Programa FEDER Catalunya 2021-2027, assegurant que els projectes cofinançats responguin a les necessitats del territori i s'alineïn amb les estratègies de desenvolupament sostenible. Catalunya, considerada una zona més desenvolupada dins de l'àmbit europeu, presenta certes especificitats pel que fa a la distribució dels recursos. Tot i que no es classifica com a regió menys desenvolupada, el territori català s'enfronta a importants reptes demogràfics, especialment en zones rurals.

La Generalitat de Catalunya assumeix un paper clau com a organisme intermedi del Programa FEDER Catalunya 2021-2027, tal com es recull en el "Model de descripció de funcions i procediments". Aquest document, elaborat seguint les directrius del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques i en línia amb l'Annex XVI del RDC, detalla les funcions i procediments de la Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat (DGFEAE) i la Direcció General d'Administració Local (DGAL). La DGFEAE coordina les tasques assignades per l'Autoritat de Gestió, i la DGAL, que actua com a interlocutor amb les diputacions, té atribuïdes les funcions de selecció de les operacions, seguiment dels projectes i verificació de la justificació econòmica presentada. A més, es garanteix la separació de funcions entre els diferents organismes per assegurar la transparència i l'eficiència en la gestió dels fons.

Finalment, l'aplicació del FEDER es regula també a través de l'Ordre HFP/1414/2023, de 27 de desembre, que estableix les bases per a la gestió d'aquests fons a Espanya. Aquesta Ordre assegura que les autoritats nacionals i regionals respectin les normatives europees i garanteixin la correcta aplicació dels recursos, incloent-hi mecanismes d'avaluació i seguiment per millorar l'eficiència en la distribució i ús dels fons. L'Ordre també detalla els procediments que han de seguir les entitats beneficiàries en la gestió i justificació de les despeses.

Marc estratègic:

En l'àmbit autonòmic, la Generalitat de Catalunya vehicula les directrius europees i estatals a través de diferents eines de planificació i estratègia, com l'Agenda Rural de Catalunya. Aquesta Agenda estableix un full de ruta per al desenvolupament rural del territori català, abordant qüestions claus com la despoblació, la transició energètica, la digitalització de les zones rurals i la sostenibilitat. S'ha elaborat seguint el marc de la iniciativa del Parlament Europeu per una Agenda Rural Europea i està orientada a promoure el desenvolupament socioeconòmic, la diversificació econòmica, el benestar social, la protecció del medi natural i la connexió amb les àrees urbanes. Impulsada per la Comissió Interdepartamental sobre Despoblament Rural, que és un òrgan de la Generalitat de Catalunya encarregat de trobar possibles solucions al despoblament i desequilibri demogràfic i territorial a Catalunya, la seva redacció es va coordinar amb entitats com: l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA), l'Associació de Micropobles de Catalunya (MdC), l'Associació Catalana de Municipis (ACM) i el Consell Assessor de Desenvolupament Sostenible (CADS) a través d'un procés participatiu en què van col·laborar més de 1.200 persones arreu del territori.

L'Agenda Rural de Catalunya identifica 892 accions, de les quals 277 són prioritàries i 59 estratègiques, organitzades entorn de set grans reptes: persones, benestar i repte demogràfic; transició ecològica; territori connectat; sistema agroalimentari; gestió forestal; innovació i dinamització social i econòmica; i governança.

En aquest sentit, l'Agenda Rural de Catalunya, cobra una gran rellevància estratègica en el marc de l'OE 5.2 del Programa FEDER Catalunya, que l'identifica com a element clau en la planificació de les polítiques d'equilibri i cohesió territorial del país. L'ETI, doncs, s'alinea amb els objectius i reptes establerts per l'Agenda Rural de Catalunya, especialment en àmbits com la dinamització econòmica, la connectivitat territorial i la sostenibilitat mediambiental. Aquest alineament permet que l'ETI complementi les accions prioritàries de l'Agenda Rural, assegurant una resposta integrada i coherent a les necessitats específiques del territori, i maximitzant l'impacte de les polítiques públiques en les zones rurals de Catalunya.

En l'àmbit local, la Diputació de Barcelona és l'ens supramunicipal que actua com a administració intermèdia entre els municipis i la Generalitat de Catalunya, exercint les seves funcions sota el principi de subsidiarietat per garantir l'eficàcia dels serveis en els municipis de la demarcació. Les seves competències inclouen, tal com recull l'article 91 del Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya:

- a) Coordinar els serveis municipals entre si, per garantir la prestació integral i adequada dels serveis a tot el territori de la província.
- b) Prestar assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis, especialment els que tenen menys capacitat econòmica i de gestió.
- c) Prestar serveis públics de caràcter supracomarcal.
- d) Fomentar i administrar els interessos peculiars de la província.

Així, la Diputació de Barcelona, com a promotora i beneficiària dels fons FEDER en el marc de l'OE 5.2, té un paper clau en la captació de recursos i en el foment d'iniciatives que millorin la qualitat de vida en els entorns rurals de la demarcació. Aquest rol s'emmarca dins d'una visió estratègica que busca potenciar l'equilibri territorial i promoure el creixement sostenible.

Un dels instruments principals en aquesta línia és el **Pla d'actuació del mandat (PAM) 2024-2027: Innovació pública per la sostenibilitat, l'equitat territorial i la cohesió social**, impulsat per la Diputació de Barcelona. Aquest Pla és el document estratègic que recull els principals objectius polítics que donen resposta a les prioritats del govern de la Diputació de Barcelona i les línies d'actuació per a assolir-los, considerant tots els recursos que la corporació té al seu abast. Amb una visió integral, el Pla estableix un full de ruta per transformar la demarcació mitjançant una estratègia de creixement sostenible que aborda com a principals reptes: la **transició ecològica i sostenible** davant l'emergència climàtica; la **digitalització** de l'economia, l'Administració pública i els serveis públics; la transició cap a un model local de benestar **social**; la **detecció i abordatge de dinàmiques de segregació urbana i territorial**, així com de gentrificació; i l'**equitat territorial i intermunicipal** de la demarcació de Barcelona.

En aquest context, l'ETI s'alinea estretament amb els objectius del PAM, reforçant el compromís amb un desenvolupament econòmic equilibrat i sostenible. Aquest alineament permet coordinar els esforços a diferents nivells i recursos per donar resposta als desafiaments específics del territori, amb la finalitat de generar un impacte positiu en la demarcació de Barcelona, integrant el treball que s'està duent a terme a nivell local.

A continuació, es presenta una taula que relaciona els requisits de l'article 29 del Reglament (UE) 2021/1060, amb els apartats de la present ETI on es dona compliment:

Requisits de l'article 29 del Reglament (UE) 2021/1060:	Apartats de l'ETI on es dona compliment dels requisits:
a) Zona geogràfica coberta per l'ETI.	En l'apartat 3 es delimita i caracteritza l'Àrea Funcional, és a dir, la zona coberta per l'ETI, la qual ha estat seleccionada en funció de les variables i els criteris d'elegibilitat del programa FEDER, així com dels identificats durant la diagnosi. Aquest enfocament ha permès desenvolupar el punt 3.2, on es reflecteix clarament la zona geogràfica coberta per l'ETI.
b) Anàlisi de les necessitats de desenvolupament i del potencial de la zona, en particular, de les interrelacions econòmiques, socials i mediambientals.	L'apartat 2.1 presenta el context territorial i els reptes i necessitats de desenvolupament de la zona , mitjançant una anàlisi detallada dels àmbits demogràfic i social, econòmic, d'infraestructures i equipaments, així com mediambiental. En cada cas, es destaquen els reptes identificats, així com les preocupacions dels agents econòmics i socials del territori. De la mateixa manera, a l'annex 1 es pot trobar el diagnòstic territorial complet, elaborat de forma prèvia a l'ETI.
c) Descripció d'un enfocament integrat per atendre les necessitats de desenvolupament identificades i el potencial existent de la zona.	El punt 4.1 detalla com l'ETI segueix un enfocament integrat i transversal que combina el diagnòstic territorial, la participació d'actors públics i privats, i l'alineament amb instruments estratègics i normatius.
d) Descripció de la participació dels socis de conformitat amb l'article 8 en la preparació i l'execució de l'ETI.	Tal com s'indica en la metodologia emprada (apartat 1.3) , l'ETI compta amb la participació i el coneixement d'agents locals i altres actors rellevants, un aspecte que es reflecteix al llarg de tota l'anàlisi, tal com es pot veure en el punt 2.1 i l'annex 2.

1.3 Metodologia utilitzada per a l'anàlisi

Anàlisi documental

Per una banda, s'ha centrat en la documentació proporcionada per la Diputació, incloent-hi el Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona i els seus treballs relacionats. Per altra banda, s'ha tingut en compte l'Agenda Rural de Catalunya, així com altra documentació de referència de les administracions públiques, tals com l'Estratègia de Desenvolupament Local 2023-2027 del Grup d'Acció Local Consorci per al desenvolupament de la Catalunya Central, entre d'altres. Aquesta varietat de fonts, que ha permès una visió més exhaustiva de les característiques del territori i una millor identificació dels seus reptes, queda recollida en les bibliografies d'aquest document i el seu annex.

Anàlisi de dades estadístiques

S'ha realitzat una anàlisi exhaustiva amb dades estadístiques de l'INE, l'IDESCAT, l'Observatori del Treball i Model Productiu i el programa HERMES de la Diputació de Barcelona, mesurant variables econòmiques, socials, demogràfiques, entre d'altres. Aquestes dades, a escala autonòmica, provincial i comarcal, han permès analitzar tendències de la realitat local i obtenir una visió detallada de la demarcació.

Sessions de captació del coneixement

Per tal de captar el coneixement dels agents locals, i per tal d'adequar-se a la normativa per a l'elaboració de l'ETI, s'han organitzat sessions de treball amb els professionals de la Diputació sobre els objectius i necessitats estratègiques del seu territori. Aquestes sessions han estat fonamentals per obtenir una perspectiva directa dels agents implicats en la gestió i desenvolupament del territori, així com per identificar potencials línies d'actuació.

Participació d'actors claus

S'ha realitzat un procés de consulta amb tercers actors presents al territori, entre els quals hi trobem actors del sector públic, actors socials i actors econòmics. Aquests són el Departament Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural; el Departament d'Igualtat i Feminismes; el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya; l'Associació de Micropobles de Catalunya; patronals i sindicats.

Aquest procés s'ha realitzat mitjançant l'enviament de qüestionaris específics (vegeu l'annex 2), amb l'objectiu de comprendre millor la realitat del territori i els seus reptes. La informació obtinguda proporciona una base sòlida per definir una estratègia territorial alineada amb els principals reptes, fomentant alhora la participació i el compromís dels actors implicats.

Àrea Funcional d'intervenció

La metodologia adoptada per la CE per al desenvolupament de les Estratègies Territorials Integrades es basa en l'enfocament d'àrees funcionals, que permet dissenyar polítiques adaptades a les característiques socioeconòmiques específiques de cada territori. Aquest model permet superar les divisions administratives tradicionals i afavorir la cooperació entre diferents municipis, i queda recollit en la "Handbook of Territorial and Local Development Strategies" de la CE, on s'explica que les estratègies integrades no només han de considerar els elements econòmics, sinó també aspectes socials i mediambientals. Aquest enfocament territorial integrat permet que les inversions es dirigeixin de manera més eficient a les zones amb més necessitats i potencial de desenvolupament, promovent una cohesió territorial efectiva i contribuint al creixement sostenible i inclusiu.

A partir d'aquí, havent fet un diagnòstic del territori i els seus principals reptes, coneixent els municipis en risc de despoblament, i les variables que han ajudat a delimitar la zona geogràfica coberta per l'ETI, s'ha proposat una Àrea Funcional d'intervenció amb l'objectiu de maximitzar l'impacte de les actuacions resultants de l'ETI.

Per iniciar aquesta nova secció, es pren com a punt de partida el diagnòstic previ, que es troba a l'annex 1. Aquest diagnòstic ofereix el fonament per elaborar un resum del context territorial, abordant l'anàlisi dels aspectes demogràfics i socials, econòmics, d'infraestructures i equipaments, i mediambientals. Gràcies a aquesta síntesi, s'han pogut identificar, juntament amb la Diputació i la Generalitat, els principals reptes del territori.

2.1 Context territorial i identificació de reptes

La província de Barcelona està constituïda per **tres-cents onze municipis** dels 947 que té el territori català. Ocupa una **superfície de 7.726 km²** i té una **densitat de població de 750,3 hab/km²**, superior a la resta de províncies de Catalunya, convertint-se en la demarcació que afronta, de forma menys evident el repte demogràfic (Idescat, 2023).

Aquests municipis estan distribuïts en tretze comarques, en les següents vegueries: la vegueria de Barcelona, la vegueria del Penedès (a excepció del Baix Penedès) i la vegueria de la Catalunya Central (a excepció del Solsonès). En concret, les comarques incloses són l'Alt Penedès, l'Anoia, el Bages, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Berguedà, el Garraf, el Lluçanès, el Maresme, el Moianès, Osona, la Selva (únicament amb el municipi de Fogars de la Selva), el Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

De la superfície total del territori barceloní, el **64,34% correspon a superfície forestal**; és a dir, boscos, bosquines i altres, essent la superfície predominant a la demarcació. Tot i això, Barcelona també destaca per ser la província que més sòl destina a **sòl urbanitzat o urbanitzable, amb un 13,63% de la superfície total** (Idescat, 2022).

Addicionalment, tal com destaca l'Agenda Rural de Catalunya, la província de Barcelona destaca per **municipis de tipologia metropolitana, centralitats urbanes i conurbacions costaneres**, fet que encaixa amb els usos del sòl de la demarcació, mostrats anteriorment. De la mateixa manera, hi ha un alt grau de **concentració urbana**, especialment als municipis de l'àmbit territorial metropolità (Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, 2022).

311 municipis
dels 947 que té Catalunya

13 comarques
de les 43 que té Catalunya

La Selva, únicament amb el municipi de Fogars de la Selva

5.884.873
habitants

Representa el 73,41% de la
població total de Catalunya

(Idescat, 2024)

Densitat de població 750,3
habitants per km²

(Idescat, 2023)

63,34%
del sòl destinat a superfície
forestal

(Idescat, 2022)

Per a l'anàlisi de reptes i necessitats del territori barceloní, ha estat convenient dividir-lo en dues zones específiques: l'Àrea Metropolitana i el litoral, i les comarques interiors. Aquesta diferenciació es fonamenta en les característiques de cada àrea, que influeixen significativament en les dinàmiques socials, econòmiques i mediambientals.

Context demogràfic i social

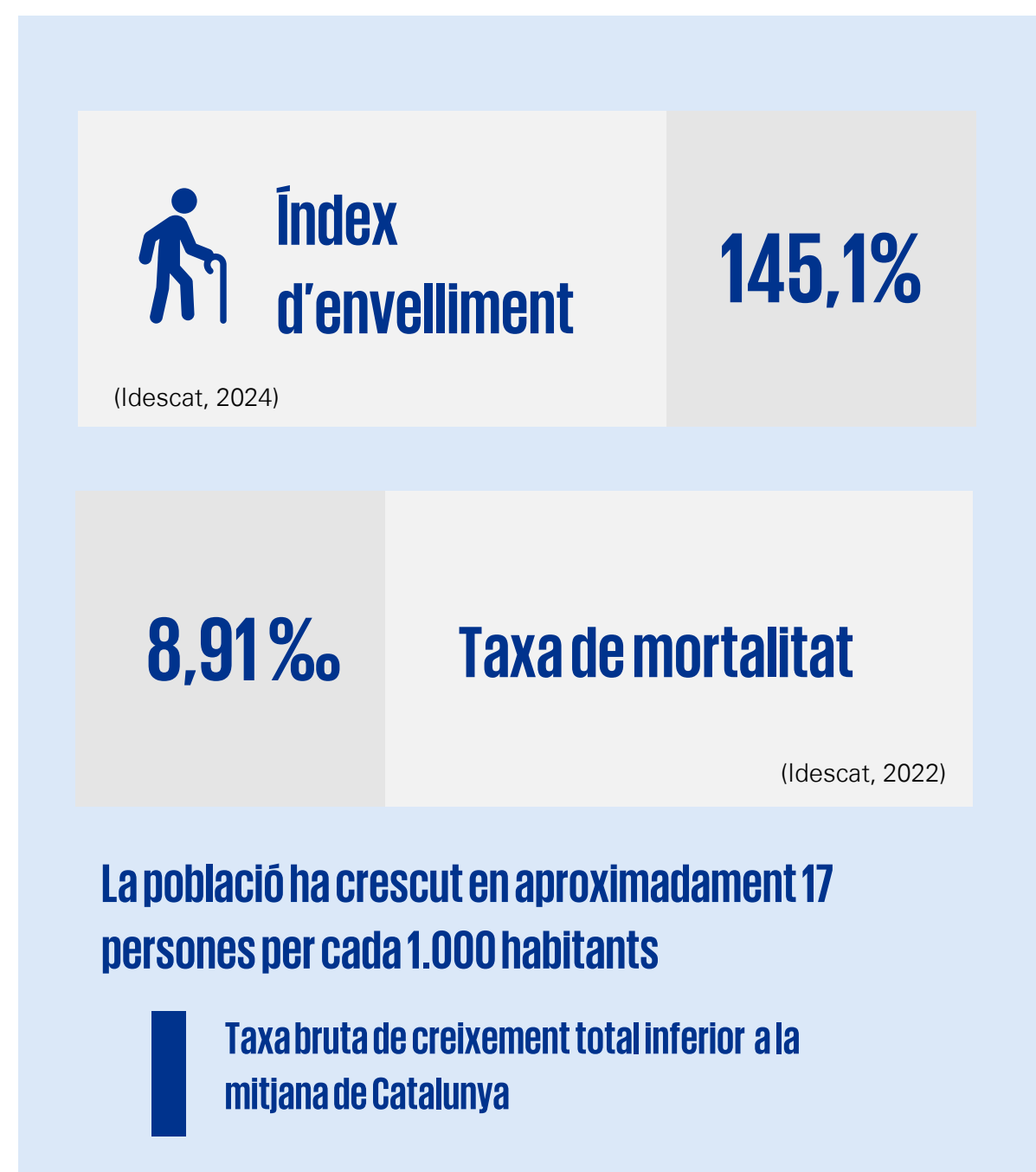
La població de la demarcació de Barcelona ascendeix a un total de 5.884.873 persones, a 1 de gener de 2024, que representen el 73,41% de la població catalana (Idescat, 2024).

En relació amb l'evolució demogràfica, les projeccions mostren que la població de la província ha experimentat un creixement en els darrers dos anys. En concret, durant el període 2022-2023 l'increment ha estat de l'1,72%, seguit d'un augment de l'1,51% entre 2023-2024. Aquest creixement es deu en gran part a l'increment de la població estrangera, que representa un 16,40% del total de la població de la província. Aquest fet planteja un repte important a l'hora de gestionar la convivència, l'acollida i proporcionar els serveis adequats a aquesta població (Idescat, 2023).

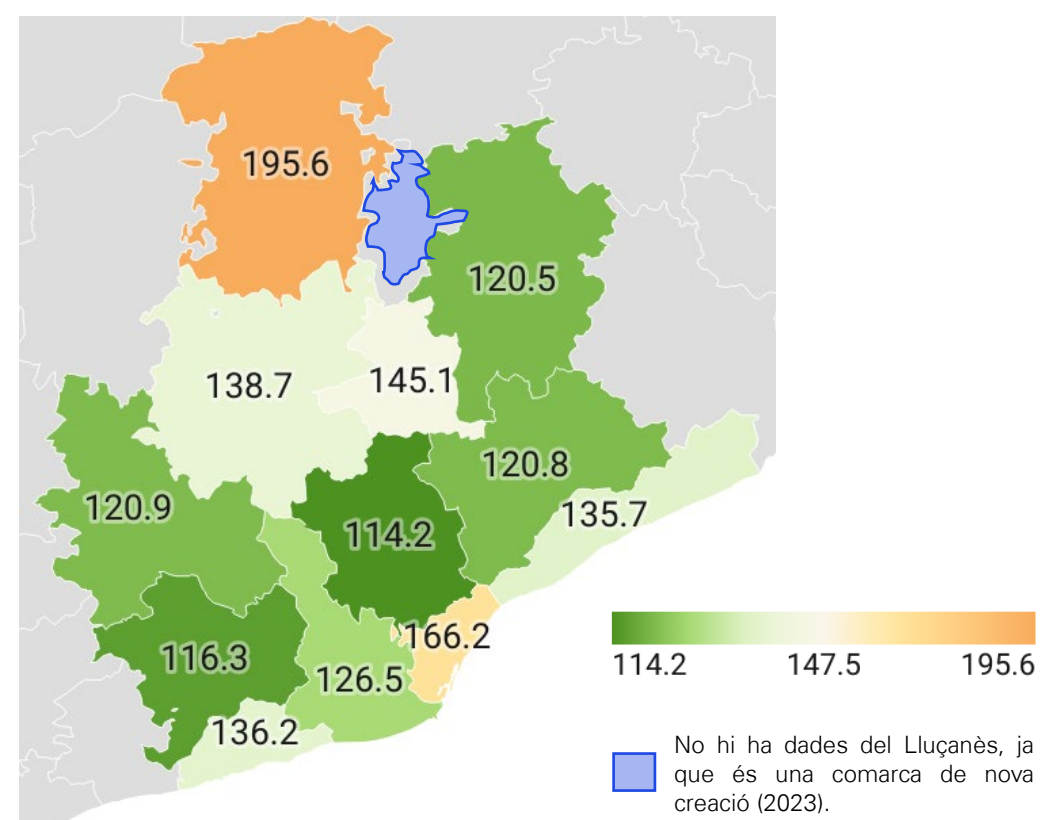
Alhora, el ritme d'envelliment de la població barcelonina, amb una taxa d'envelliment de 145,1%, representa un repte per a la demarcació. És a dir, per cada 100 joves menors de 15 anys, hi ha aproximadament 146 persones grans. Aquest fet no només afecta la demografia, sinó que també genera una demanda creixent de recursos en atenció social i sanitària. El Berguedà és la comarca amb l'índex d'envelliment més elevat, amb un valor de 195,6%, per davant del Barcelonès i el Moianès, amb 166,25% i 145,1%, respectivament (Idescat, 2023).

En relació amb aquest indicador, és convenient analitzar les taxes de mortalitat i natalitat del territori barceloní. Pel que fa a la taxa de mortalitat, la província té una taxa de 8,91 defuncions per cada 1.000 habitants, inferior a la mitjana de Catalunya, equivalent a 9,03 defuncions (Idescat, 2022). Contràriament, la taxa de natalitat mostra una tendència decreixent des de 2009. Aquesta és de 6,73‰.

Havent repassat els principals indicadors demogràfics, s'analitzen ara els indicadors de caire més social.

Gràfic 1. Índex d'envelliment per comarques. Província de Barcelona. 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Indicadors demogràfics, 2023. <https://www.idescat.cat/pub/?id=inddt&n=915&geo=prov%3A08>

El nivell de desigualtat i pobresa a la província de Barcelona mesurat per l'índex de Gini va ser del 31,9%, l'any 2021, mostrant una oportunitat per la demarcació per continuar impulsant la cohesió social i millorar la distribució d'ingressos (INE, 2021).

Comarcament, el Barcelonès i el Vallès Occidental ofereixen l'escenari clau per a implementar mesures que promoguin la igualtat d'oportunitats, ja que agafant en consideració l'índex de Gini, es veu reflectit un nivell de desigualtat elevat. A escala municipal, destaca Barcelona, amb un índex de Gini del 35,1%, Sant Cugat del Vallès amb un 34,6%, i Gallifa, municipi del Vallès Occidental, amb l'índex de Gini del 42,4% (INE, 2021).

Aquestes dades posen de manifest el repte d'implementar **programes que impulsin la inclusió social i la igualtat d'oportunitats a la demarcació, especialment a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.** L'objectiu d'aquests programes és reforçar la cohesió social i cultural, promovent la integració i el benestar de tots els ciutadans.

En aquest mateix sentit, l'àmbit de l'habitatge també requereix atenció, ja que l'accés a l'habitatge per a la població jove i amb pocs recursos representa un àmbit de millora amb un gran potencial d'impacte social.

Els actuals preus de venda i lloguer a la província, amb un preu mitjà de venda d'obra nova de 2.980,55 €/m² i de segona mà de 2.712,11 €/m², així com el preu mitjà mensual de lloguer a Barcelona (1.193,41 €/mes), subratllen la importància **d'apostar per polítiques d'accessibilitat a l'habitatge**, especialment a la zona de l'Àrea Metropolitana i el litoral (Idescat, 2022).

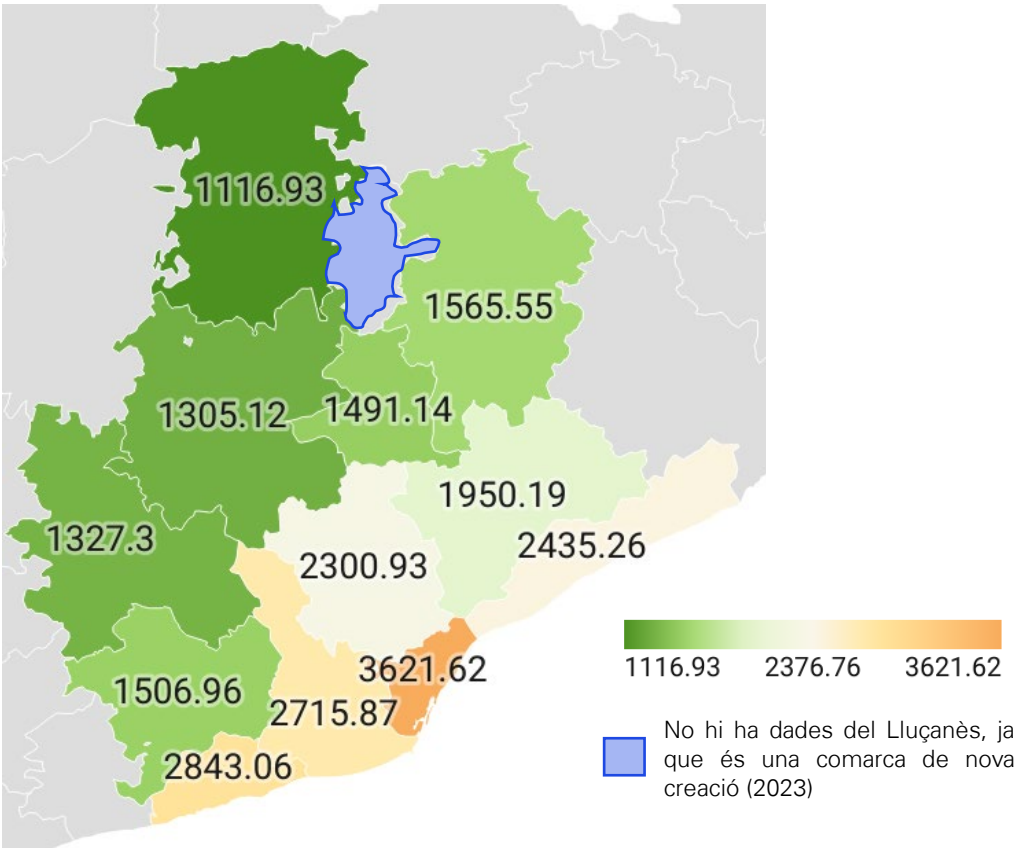
Aquestes iniciatives contribuiran a una major inclusió residencial, responent així a les necessitats d'una població diversa i fomentant un futur més equitatiu.

Reptes identificats

- **Fomentar la cohesió social i cultural, promovent la integració i el benestar de tots els ciutadans, incloent-hi programes que afavoreixin la inclusió social i la igualtat d'oportunitats.**
- **Desenvolupament de polítiques que garanteixin l'accés a l'habitatge a la població jove i amb pocs recursos.**

Gràfic 24. Preu mitjà per metre quadrat de venda d'habitatges de segona mà (en euros) per comarques de Barcelona. 2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'IDESCAT, a partir Departament de Territori i Sostenibilitat. Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori. 2022.
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15707&t=202200-201300>

Context econòmic

Catalunya és un territori on predomina majoritàriament el sector serveis com a motor del desenvolupament econòmic. Aquesta tendència també es reflecteix clarament a la província de Barcelona, on el sector serveis representa un 81,10% de les empreses del territori (Idescat, 2022).

En comparació amb les altres províncies catalanes, Barcelona té el nombre més gran d'empreses dedicades al sector serveis, amb un 72,6% dels comptes de cotització (Idescat, 2024). A més, representa un percentatge significatiu de les empreses del sector industrial i de la construcció, amb un 72,27% i un 66,87%, respectivament (Idescat, 2024).

Aquest teixit empresarial es concentra majoritàriament a les comarques del Barcelonès i del Vallès Occidental, que actuen com a epicentres d'activitat econòmica. En contrast, el Garraf es caracteritza per un teixit empresarial format principalment per empreses petites, on el 76,1% de les empreses registrades facturen menys de mig milió d'euros anualment (Diputació de Barcelona, 2020).

Adicionalment, el sector turístic també té un pes important a la demarcació. L'any 2023, l'impacte econòmic del turisme va ascendir a 12,4 milions d'euros (Diputació de Barcelona, 2024), acollint prop de 26 milions de turistes, registrant un augment del 12,3% respecte a l'any anterior. Concretament, pel que fa a turistes estrangers, la província va registrar 17,5 milions de visitants, representant gairebé el 96% del total que van visitar Catalunya (El Crític, 2023).

Aquest volum de visitants es concentra principalment a les comarques de l'Àrea Metropolitana i al litoral de la demarcació, reflectint una distribució desigual de l'afluència turística al territori. Com a conseqüència, s'ha identificat el repte per la demarcació **de mitigar els efectes negatius associats a l'elevada presència de turistes en aquestes zones, especialment a la ciutat de Barcelona**. Aquest fet permetrà avançar cap a un model de turisme sostenible, que equilibri els beneficis econòmics amb la qualitat de vida dels residents, preservant així els espais públics i garantint l'accés als serveis per a tothom.

Paral·lelament, pel que fa al nombre d'afiliats a la Seguretat Social i fent una distinció entre el nombre d'afiliats per sector econòmic, s'observa que, del total de 2.574.555 afiliats a la seguretat social a la província, el 80,96% dels afiliats es troben al sector serveis; el 12,91% al sector industrial; el 5,64% al sector de la construcció; i el 0,50% restant al sector agrícola. Aquesta concentració en el sector serveis reflecteix, tal com s'ha mencionat, la importància d'aquest àmbit com a motor de l'economia del territori barceloní (Idescat, 2024).

Reptes identificats

- Minimitzar les conseqüències negatives de l'elevat nombre de turistes, en especial a la ciutat de Barcelona.

81% sector serveis

10% sector industrial

0,44% sector agrícola

9% sector de la construcció

(Idescat, 2024)

12,4
milions d'euros

Impacte econòmic del turisme

(Diputació de Barcelona, 2024)

Cofinançat per la Unió Europea

© 2024 KPMG Asesores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia. Tots els drets reservats.

La demarcació té una taxa d'ocupació sobre la població en edat de treballar (de 16 a 64 anys) del 71,9% (Observatori del Treball i Model Productiu, 2n trimestre de 2024). En contrast, la taxa d'atur és del 9%, amb un total de 278.600 persones aturades (Observatori del Treball i Model Productiu, 2n trimestre de 2024).

En l'àmbit comarcal, destaca l'Anoia amb una taxa d'atur registrada del 10,53%, sent la més alta de la demarcació. La segueixen el Bages, amb un 10,12% i, el Garraf, amb un 9,53%. En canvi, el Moianès presenta la taxa d'atur més baixa, amb només el 7,77% del total d'aturats registrats (Observatori del Treball i Model Productiu, 2024). Aquestes dades posen de manifest el repte d'implementar **accions específiques per impulsar la formació i la inserció laboral, especialment per a la població jove**, afavorint així un futur laboral més dinàmic i sostenible per a totes les comarques.

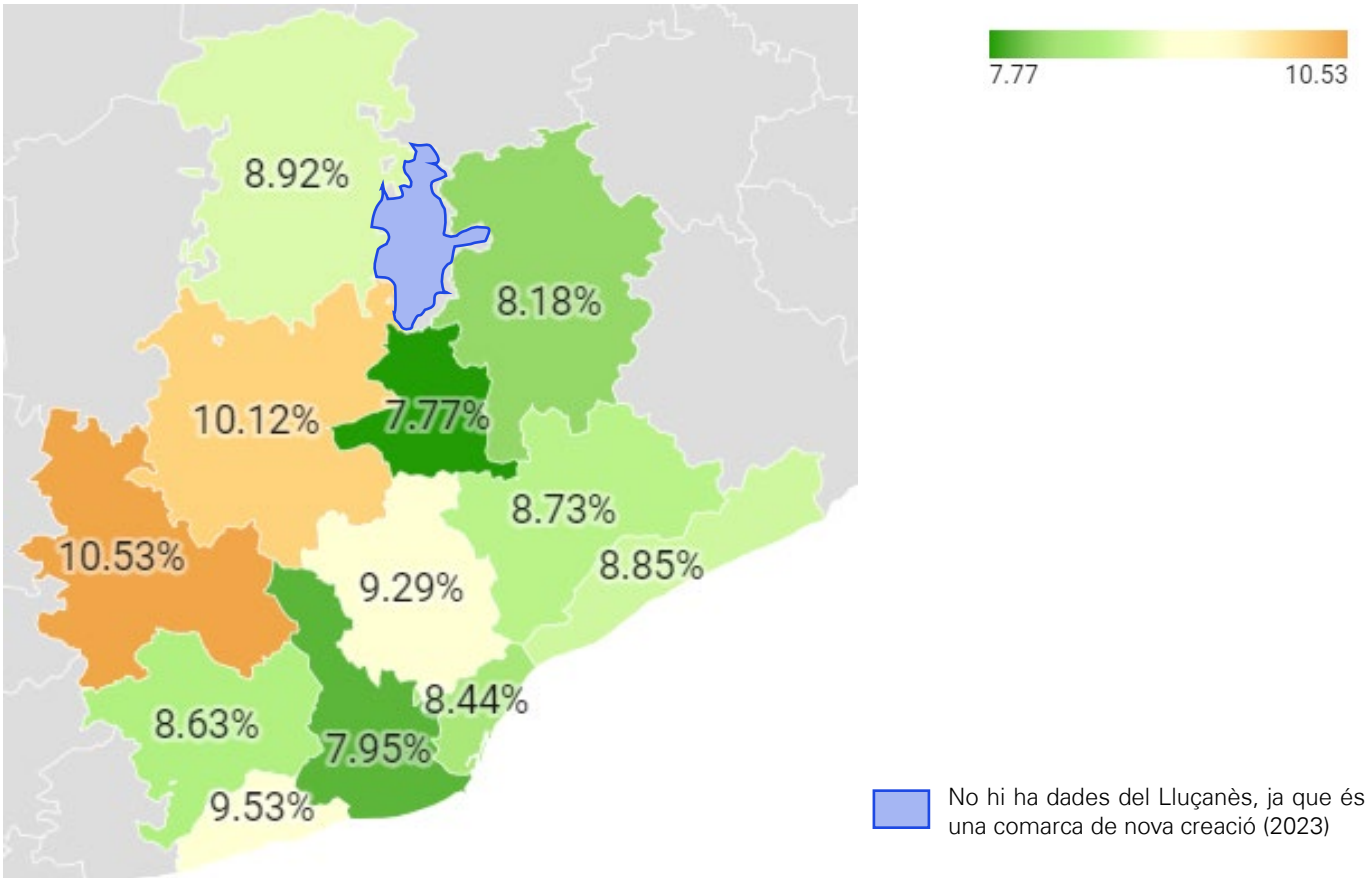
A més, a les comarques de l'interior, s'ha evidenciat l'oportunitat de **promocionar l'ocupació mitjançant l'impuls de les existents activitats econòmiques de la zona, com les relacionades amb el medi ambient**. Això pot contribuir a crear noves oportunitats laborals i a diversificar l'economia local.

- Reptes identificats
- Impuls a la formació i a la inserció laboral per combatre l'atur.
  - Promoció de l'ocupació per evitar l'èxode rural, en particular mitjançant l'impuls d'activitats econòmiques relacionades amb el medi ambient.

(Observatori del Treball i Model Productiu, 2024)

Gràfic 26. Taxa d'atur per comarques. Província de Barcelona. Agost 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'Observatori del Treball i Model Productiu, Atur per comarques i municipis. Agost 2024
https://observatoritreball.gencat.cat/web/.content/generic/documents/treball/estadistica/atur_comarques_i_municipis_prensa/2024/arxius/Atur-per-municipis-202408.pdf

Enllaçant amb el context demogràfic i social de la demarcació, s'ha observat que el ritme creixent d'envelliment de la població barcelonina planteja un repte per a la demarcació.

En ambdues àrees identificades s'ha identificat l'oportunitat de millorar les infraestructures i els serveis sanitaris, adaptant-los a una població amb tendència minvant i cada cop més envellida.

En general, la província de Barcelona destaca per tenir el nombre més gran de centres sanitaris de Catalunya, tant hospitalaris com extrahospitalaris, consolidant-se com un referent en l'oferta de serveis de salut. No obstant això, en termes de ràtio per nombre d'habitants, se situa en darrera posició, amb 0,03 centres hospitalaris i 1,78 extrahospitalaris per cada 1.000 habitants (Idescat, 2022). Segons l'estudi de percepció, experiència i satisfacció amb el servei d'atenció primària realitzat per la Unitat d'Experiència del Pacient del CatSalut el 2022, es posa en relleu que les regions sanitàries de l'Àmbit Metropolità Nord i Sud presenten un repte en el servei prestat, presentant les puntuacions més baixes de la demarcació en quant a temps d'espera i la puntualitat de la consulta (Generalitat de Catalunya, 2022).

Aquest context, ofereix l'oportunitat d'identificar un àmbit de millora per la demarcació: avançar cap a **la descentralització de serveis i recursos, amb l'objectiu d'equilibrar la disponibilitat de serveis a tota la província, especialment, als pobles més petits i aïllats.**

A més, en l'àmbit esportiu, la concentració d'equipaments a l'Àrea Metropolitana i al litoral subratlla el potencial d'enfortir les infraestructures en comarques interiors, com el Moianès, la qual compta amb 215 espais esportius, el Berguedà, amb 672, i l'Anoia, amb 873. Aquestes accions contribuiràn a un desenvolupament territorial més equilibrat, garantint un accés equitatiu als serveis i infraestructures per a tots els habitants de la demarcació (Idescat, 2023).

De la mateixa manera, la demarcació de Barcelona compta amb una oferta cultural extensa, amb 137 arxius, 188 museus i col·leccions, 459 sales de cinema i 102 teatres i auditoris (Diputació de Barcelona, 2018). No obstant això, la majoria d'aquestes instal·lacions es troben en nuclis urbans, la qual cosa evidencia el repte de continuar ampliant l'accés a recursos culturals i formatius a les zones rurals, reforçant el seu vincle amb el territori i assegurant que la riquesa cultural sigui accessible a tota la població.

Seguint l'anàlisi d'infraestructures, el territori barceloní disposa d'una xarxa de 3.937 km de carreteres, de les quals 617 km pertanyen a autopistes lliures i autovies, 60 km a carreteres multicarri, 95 km a autopistes de peatge i 3.165 km a carreteres de calçada única, algunes de les quals són l'únic accés a nuclis de població de les comarques de l'interior de la província (Idescat, 2024). El Vallès Occidental és la comarca de Barcelona amb més superfície dedicada a la xarxa de comunicació viària amb un total de 4.340 hectàrees.

En transport ferroviari, es repeteix la tendència anterior, atès que el Vallès Occidental té la major superfície dedicada a sistemes de comunicació ferroviària, amb un total de 277 ha. Tot i això, és la comarca del Barcelonès, amb un total de 191 ha, la que compta amb les principals estacions ferroviàries de la província (Idescat, 2024). Cal destacar que, el municipi de Barcelona disposa d'una extensa xarxa de trens d'alta velocitat que la connecten amb ciutats com Madrid, Saragossa, Girona i Lleida, així com amb València amb l'Euromed. A més, és el punt de sortida i arribada de totes les línies de Rodalies de Catalunya.

Reptes identificats

- **Descentralització de serveis i recursos cap als pobles menuts i aïllats per equilibrar els serveis disponibles.**

Malgrat aquesta extensa xarxa de comunicació, hi ha un gran potencial per millorar la cobertura de serveis públics en zones més allunyades o menys densament poblades, com el Berguedà, que actualment no disposa de connexió ferroviària. Aquesta situació planteja el repte de **desenvolupar i millorar les infraestructures i serveis de transport a comarques que no disposen d'infraestructures suficients**, afavorint així la mobilitat interna i l'accessibilitat de la demarcació, aspecte clau per impulsar l'activitat social i econòmica.

Adicionalment, aquest enfocament també subratlla la **millora de la cobertura com una oportunitat**, especialment a les comarques de l'Àrea Metropolitana i el litoral, per tal de garantir una mobilitat més eficient i sostenible, facilitar l'accés als serveis i infraestructures i reduir el trànsit en les vies principals.

Finalment, convé analitzar la connexió a internet de banda ampla a les llars de la demarcació. La proporció de llars amb connexió a internet de banda ampla a escala provincial és de 97%, superior a la mitjana catalana del 96,9%, al qual cosa posa en relleu una cobertura molt positiva. Tanmateix, existeix una oportunitat d'expandir la connexió de fibra òptica (FTTH) en els 24 municipis que actualment no disposen d'aquesta infraestructura.

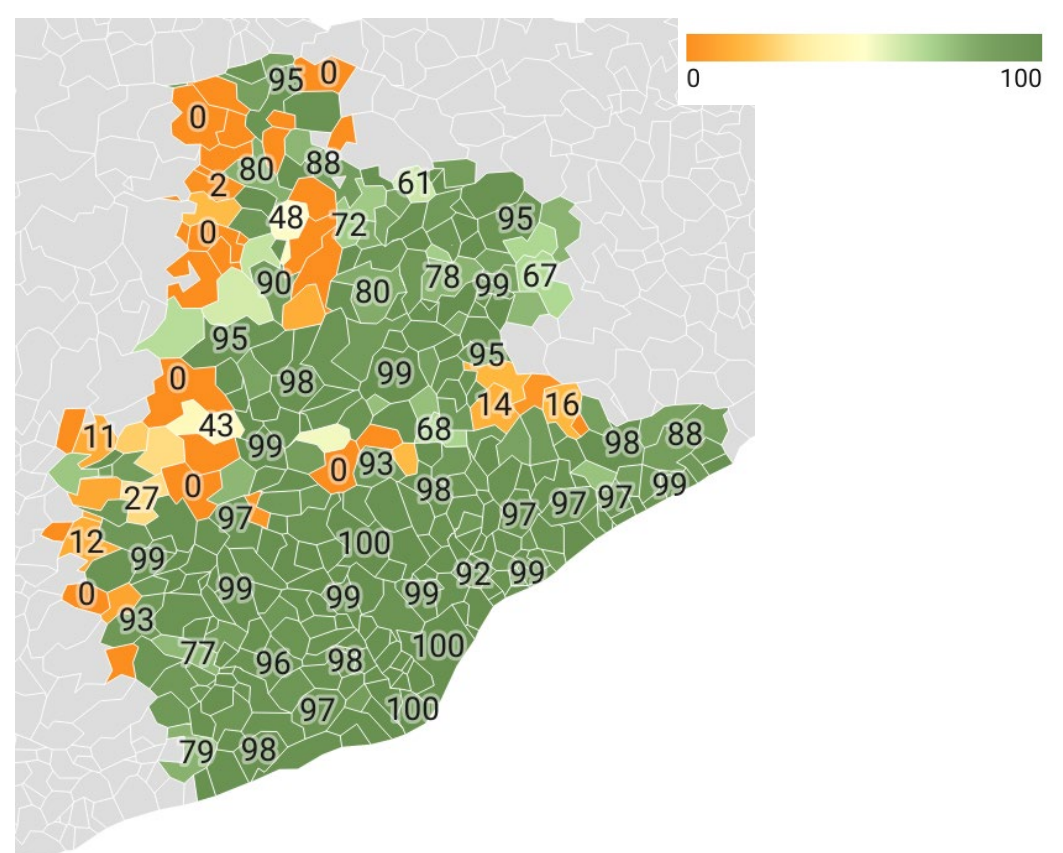
Concretament, les comarques interiors, presenten l'àmbit de **millora en l'accés a les TIC, especialment a les zones rurals més allunyades dels nuclis urbans**, amb l'objectiu de fomentar la diversificació econòmica i evitar el despoblament de les zones rurals. A més, el desenvolupament d'**infraestructures tecnològiques** representa una oportunitat per impulsar la digitalització de les empreses locals, afavorint la seva competitivitat i facilitant l'accés a mercats globals, l'adopció de noves tecnologies i la millora de l'eficiència productiva.

A escala comarcal, el Berguedà i l'Anoia, amb la menor proporció de llars amb connexió de banda ampla, tenen un gran potencial per beneficiar-se de la millora en la infraestructura de connectivitat, un aspecte fonamental per al desenvolupament econòmic i social.

Reptes identificats

- **Desenvolupament i millora de les infraestructures de transport i la seva connexió, per fomentar la mobilitat intercomarcal entre els diferents municipis i amb les zones més urbanes, per afavorir l'accessibilitat de la demarcació, com a aspecte clau per impulsar l'activitat social i econòmica.**
- **Millorar el funcionament de les xarxes de transport, especialment a nivell ferroviari i incorporar més línies de transport.**
- **Millorar l'accés a les TIC, sobretot a les zones rurals més allunyades dels nuclis urbans, per tal de fomentar la diversificació econòmica i evitar el despoblament de les zones rurals.**
- **Desenvolupar les infraestructures tecnològiques adients per tal de fomentar la digitalització de les empreses del territori.**

Gràfic 28. Proporció de llars amb connexió de fibra òptica (FTTH) per municipis de Barcelona. Juny 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades del *Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital*. Informació sobre la cobertura de banda ampla i FTTH. Juny 2023. <https://avancedigital.mineco.gob.es/banda-ancha/cobertura/Paginas/informacion-cobertura.aspx>

La província de Barcelona compta amb una gran riquesa biològica i nombrosos espais naturals protegits, com el Parc Natural de la Serra de Collserola i el Parc Natural del Montseny. Aquests espais estan dotats amb plans específics de conservació, com el Pla del Montseny, enfocat en la preservació d'hàbitats i espècies vulnerables, i el Pla del Garraf i Olèrdola, que inclou una diagnosi detallada del patrimoni natural i un programa de seguiment per a una gestió adaptativa dels parcs (Diputació de Barcelona, 2016).

Amb un total de 617 incendis forestals registrats a Catalunya l'any 2023, dels quals 284 (46%) van ocórrer a la província de Barcelona, es presenta una **oportunitat per continuar enfortint les mesures de gestió i prevenció de riscos ambientals i d'incendis forestals**. Comarques com el Vallès Occidental, amb 51 incendis forestals, i el Baix Llobregat, amb 35, són exemples de zones en què les iniciatives de prevenció poden contribuir de manera significativa a la protecció dels ecosistemes (Idescat, 2023).

Aquesta situació subratlla la importància de la **protecció i la conservació dels ecosistemes naturals de la zona**, que són una font important de biodiversitat. Al mateix temps, la gestió de la sequera i l'ús eficient de l'aigua al territori esdevenen essencials.

El consum total d'aigua a la demarcació—incloent-hi el domèstic, industrial i del sector serveis—va ser de 331.922,4 milers de m³ l'any 2022, equivalent a 105,15 m³/hab (Idescat, 2022). Aquest volum de consum posa en relleu la importància dels embassaments de la província per garantir l'abastiment d'aigua a la població i a les activitats econòmiques.

Entre els principals embassaments de la demarcació hi ha el de Baells, al Berguedà; el de Foix, a l'Alt Penedès; i l'Embassament de Sau, situat a la comarca d'Osona. Aquest últim és el més extens del territori, amb una conca de 1.564 km² i una capacitat de 165 hectòmetres cúbics (hm³). L'any 2023 es va registrar un volum d'aigua de 28,1 hm³, suposant una reducció del 34,5% respecte a l'any 2022 (Idescat, 2023).

D'altra banda, també cal destacar la dessalinitzadora de Tordera i la del Prat, aquesta última sent la més gran d'Europa per l'abastament urbà. Aquesta ha permès incrementar la garantia i la disponibilitat d'aigua a les comarques del Penedès, el Baix Llobregat, l'Anoia, el Garraf, el Barcelonès, el Vallès Occidental, el Vallès Oriental i el Maresme, donant servei a 4,5 milions d'habitants i produint fins a 60 hm³/any d'aigua. En els darrers anys, aquesta planta, que funcionava al voltant del 10-20% de la seva capacitat, ha funcionat al màxim arran de la situació de sequera, essent clau per endarrerir l'adopció de restriccions i poder garantir l'aigua potable a la població de la demarcació.

Reptes identificats

- **Mitigació dels riscos ambientals i d'incendis forestals de la zona, duent a terme mesures de gestió i prevenció.**
- **Protecció i conservació dels ecosistemes naturals de la zona, que són una font important de biodiversitat.**

**284 incendis forestals dels
617 que es van produir a
Catalunya el 2023 (46%)**

(Idescat, 2023)

Aquest fet posa de manifest l'actual repte **de gestionar de manera eficient l'ús de l'aigua al territori**, per evitar el malbaratament, prevenir la sequera i garantir una gestió òptima dels recursos hídrics.

En aquest sentit, la **millora de les tècniques agrícoles** esdevé un element clau, ja que permet optimitzar l'ús de l'aigua, promoure la sostenibilitat del sector agrari i reduir l'impacte ambiental.

No obstant això, en el cas de la ramaderia intensiva, especialment la porcina, es presenta un altre repte: la gestió adequada dels purins, que permetrà protegir la qualitat de l'aigua subterrània.

Reptes identificats

- **Gestió de la sequera i l'ús de l'aigua al territori, per evitar el malbaratament d'aquesta i fer que la seva gestió sigui la més òptima possible.**
- **Millora de les tècniques agrícoles per a l'ús més eficient de l'aigua, reduint l'impacte ambiental i augmentant la sostenibilitat.**

Un exemple clar d'aquesta realitat es troba a la província, que amb un total d'1.801.149 caps de bestiar porcí representa el 23% del total a Catalunya (Idescat, 2022). Aquesta alta concentració, tot i comptar amb una superfície agrícola de 339.511 hectàrees, presenta un repte per la demarcació.

L'excés de dejeccions ramaderes pot contribuir a la contaminació del sòl i de les aigües subterrànies, així com a les emissions de gasos d'efecte hivernacle, la qual cosa subratlla la importància d'adoptar pràctiques de gestió sostenible.

En aquest context, les comarques d'Osona i el Lluçanès, que lideren en concentració de bestiar porcí tant a la demarcació com a Catalunya, ofereixen un escenari clau per impulsar solucions innovadores. L'any 2021, prop del 80% dels municipis d'aquestes comarques van ser declarats vulnerables a la contaminació per nitrats, destacant així l'oportunitat d'actuar en la protecció dels recursos naturals.

Aquesta situació també subratlla la importància de preservar la salut i l'equilibri mediambiental a través de la sostenibilitat del sector ramader. En resposta, tant institucions com associacions ecologistes, com el Grup de Defensa del Ter, han posat èmfasi en la necessitat de mantenir els nivells de nitrats sota control. Aquest esforç conjunt ofereix una gran oportunitat per avançar cap a una ramaderia més sostenible i responsable, en benefici de la població i el medi ambient.

2.2 Priorització dels reptes identificats

A partir dels reptes identificats en el territori a través del diagnòstic territorial, i recolzats per la visió dels tercers actors al territori, i havent entès de quina manera aquests reptes encaixen amb les prioritats a l'àmbit europeu a través del fons FEDER, el seu Programa a Catalunya i el seu OE 5.2, així com l'encaix dels reptes amb les prioritats estratègiques a nivell català que planteja l'Agenda Rural de Catalunya, juntament amb l'encaix dels reptes amb les prioritats estratègiques a nivell local a través del Pla d'actuació del mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona, s'ha dut a terme un exercici de priorització, conjuntament amb la Generalitat.

Com a resultat, els reptes s'han categoritzat segons la seva prioritat, classificant-los en tres grups: **prioritat molt alta, prioritat alta i prioritat moderada**. L'objectiu principal d'aquest exercici és assegurar que, les possibles actuacions resultants d'aquesta ETI, donin una resposta ben alineada als reptes identificats al territori, d'acord amb les prioritats estratègiques i polítiques a nivell europeu, català i local. Així doncs, s'han pogut identificar amb claredat quins reptes haurien de ser abordats en primera instància, per obtenir un major impacte en la millora de les condicions del territori i el seu desenvolupament social i econòmic.

Metodologia de priorització

F1

F2

F3

F4

F5

La metodologia emprada per la priorització de reptes es divideix en un procés de cinc fases, tal com es pot observar a continuació.

Fase 1

Identificació de tendències en el diagnòstic territorial.

S'han analitzat els diversos indicadors econòmics, socials i ambientals estudiats al diagnòstic per tal d'extreure els reptes i necessitats de la demarcació de Barcelona, així com confirmar els reptes ja identificats per la Diputació.

Fase 2

Encaix de les valoracions i opinions dels actors socials i econòmics als reptes i les necessitats del territori.

S'ha examinat la perspectiva de tercers actors en relació als reptes del territori i les seves necessitats, mitjançant l'anàlisi de les respostes a l'enquesta **d'identificació de reptes** realitzada durant el mes de juliol de 2024; al Departament Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, al Departament d'Igualtat i Feminismes, al Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, a l'Associació de Micropobles de Catalunya, a patronals i sindicats.

El qüestionari s'ha estructurat en quatre seccions per garantir una anàlisi ordenada i completa. En primer lloc, s'ha inclòs un bloc de preguntes dedicat al diagnòstic territorial, en què els actors han valorat, de més negatiu a més positiu, aspectes més rellevants del territori, com ara l'accés a infraestructures i serveis, les oportunitats laborals i les existents problemàtiques socials. En segon lloc, s'ha preguntat als actors per línies estratègiques del territori rural per tal de recollir la seva visió sobre quins aspectes poden impactar en el desenvolupament del seu territori, els efectes de la despoblació i les prioritats a l'hora de dur a terme actuacions i inversió pública. En la tercera secció, s'ha consultat l'opinió sobre la participació de tercers actors i el model de governança en la participació i identificació de necessitats del territori. Finalment, la quarta secció s'ha centrat en la valoració de les prioritats de les actuacions de l'Agenda Rural de Catalunya pels set grans reptes (vegeu l'annex 2).

Fase 3

Encaix amb els objectius, reptes i prioritats de la Comissió Europea.

S'ha avaluat de quina manera els reptes identificats en el diagnòstic territorial i en les respostes dels tercers actors al qüestionari s'alineen amb els **cincs objectius polítics del FEDER**, així com amb els **quatre macroreptes del Programa FEDER Catalunya 2021-2027**.

Fase 4

Encaix amb els reptes i el llistat d'accions prioritzades de l'Agenda Rural de Catalunya.

S'ha avaluat de quina manera els reptes identificats en el diagnòstic territorial i en les respostes dels tercers actors al qüestionari es relacionen amb els eixos estratègics i les accions de l'Agenda Rural de Catalunya. Al mateix temps, s'ha tingut en compte el **Pla d'actuació del mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona**.

Fase 5

Classificació i proposta per la priorització de reptes en base a la matriu alineament.

El llistat de reptes s'ha classificat mitjançant la matriu **d'alineament**, que es distribueix en dos nivells: **nivell europeu**, tenint en compte els objectius i prioritats de la **Comissió Europea** (eix horitzontal), i **a nivell català**, considerant l'**Agenda Rural de Catalunya** i el **Pla d'actuació del mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona**, com a prioritats estratègiques en aquest nivell (eix vertical).

Primerament, tenint en compte la fase 3 i 4 d'aquesta metodologia emprada, s'ha classificat cada repte de menys a més encaix amb els objectius i reptes de la **Comissió Europea (nivell europeu)** i els reptes i accions prioritzades de l'**Agenda Rural de Catalunya** i el **Pla d'actuació del mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona (nivell català)**.

S'ha tingut en compte el següent grau d'alineament:

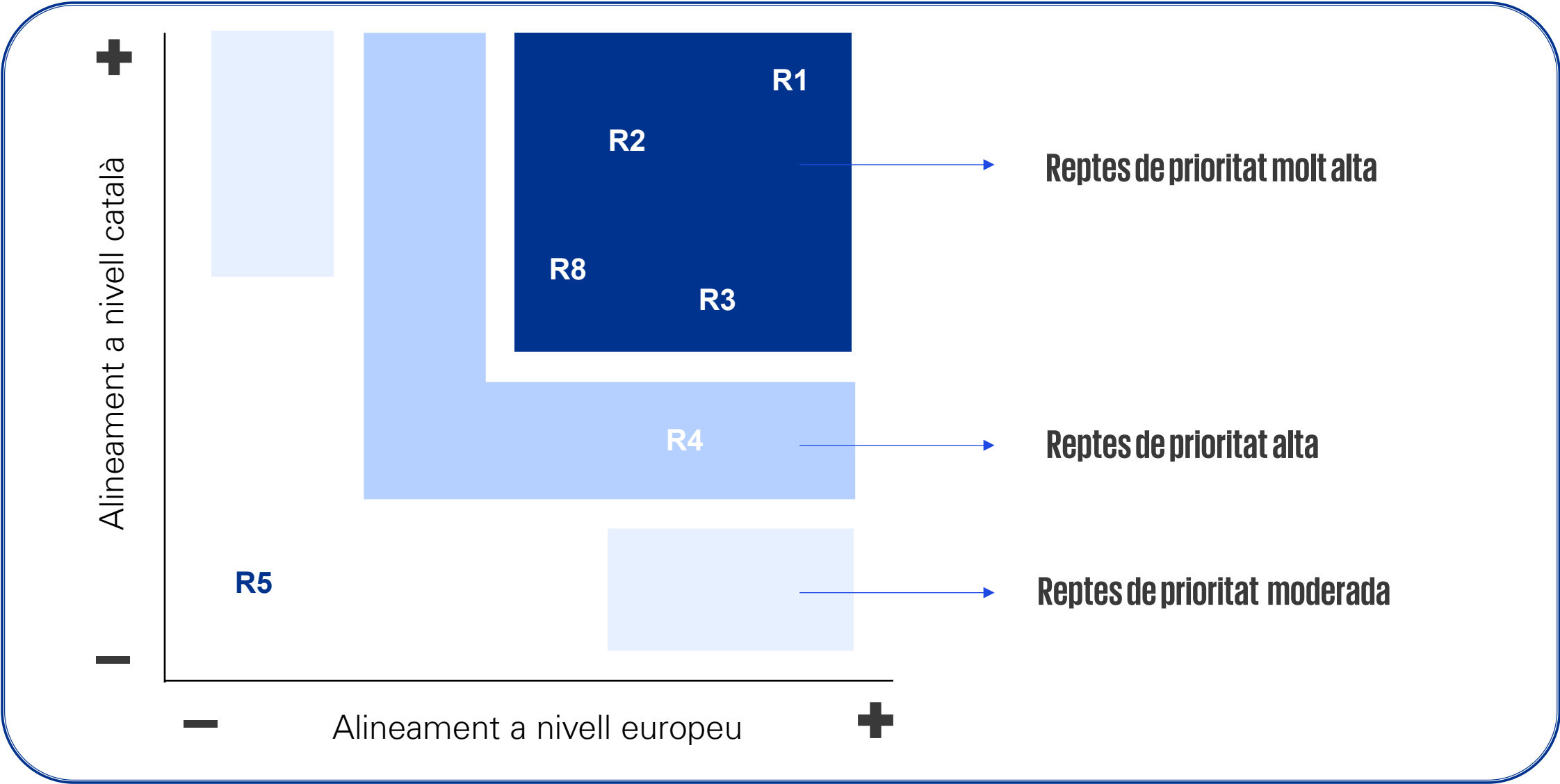
1. **Alineament molt alt:** el repte s'alinea amb ambdós eixos matricials de forma directa i significativa, amb els reptes de l'Agenda Rural de Catalunya i el Pla d'actuació del mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona i amb les prioritats de la Comissió Europea i el compliment dels seus objectius.
2. **Alineament alt:** el repte s'alinea amb ambdós eixos matricials: l'Agenda Rural de Catalunya i el Pla d'actuació del mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona i les prioritats de la Comissió Europea, tot i així ho fa de forma indirecta i/o poc significativa.
3. **Alineament mitjà:** el repte s'alinea únicament amb un dels eixos matricials, o bé amb les prioritats a nivell català o bé només amb les prioritats a nivell europeu. Malgrat que el repte pugui tenir un impacte positiu, el seu alineament i contribució a les prioritats i objectius europeus no és significativa.

En segon lloc, un cop s’ha realitzat aquesta anàlisi, tal com reflexa la fase 2 de la metodologia, s’ha volgut donar un **valor afegit a la matriu** incorporant la perspectiva dels agents econòmics i socials del territori. Les seves consideracions han estat recollides a través d’una **enquesta d’identificació de necessitats**. La informació proporcionada s’ha processat per tal de determinar en quina mesura els reptes també formen part de les prioritats estratègiques dels actors claus del territori.

Per tant, la **matriu d’alineament**, queda estructurada de la següent manera:

	Repte	
Nom del repte a prioritzar		
Alineament del repte amb els cinc objectius polítics del FEDER. I addicionalment, l’encaix amb els quatre macroreptes del Programa FEDER Catalunya 2021-2027.	Alineament a nivell europeu	
	Alineament a nivell català	
Alineament del repte amb l’Agenda Rural de Catalunya i el Pla d’actuació del mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona.	Validació per part dels agents econòmics i socials del territori	
Alineament del repte amb la perspectiva dels agents econòmics i socials del territori, mitjançant l’enquesta d’identificació de necessitats (vegeu l’annex 2).		
	Classificació del repte:	

Així i tot, els reptes es representen en el **mapa d’alineament** següent:

Aquest enfocament facilita la visualització de la prioritització de reptes i, per tant, permet identificar més eficientment el reptes classificats de prioritat molt alta, els quals rebran una atenció especial, ja que representen els aspectes més crítics del territori. A continuació es mostra la matriu d’alineament:

R1: Millorar l'accés a les TIC i desenvolupar infraestructures tecnològiques adients, sobretot a les zones rurals més allunyades dels nuclis urbans, per tal de fomentar la diversificació econòmica, la digitalització d'empreses i evitar el despoblament de les zones rurals.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: - Es vincula directament amb l'OP 1. Una Europa més competitiva i intel·ligent. - Es vincula indirectament amb l'OP 5. Una Europa més pròxima als seus ciutadans. - FEDER Catalunya 2021-2027: - Es vincula directament amb el MR1. Ecosistema del coneixement i creixement econòmic sostenible. - Es vincula indirectament amb el MR4. Administració moderna i pròxima a la ciutadania.	Molt alt
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: - Es vincula directament amb el Repte 3. Territori Connectat. - Es vincula directament amb el Repte 6. Innovació, Dinamització Econòmica i Social. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 2. La transició digital.	Molt alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
- Gràfic 9 i 10: els agents enquestats puntuen positivament la cobertura mòbil i d'internet de la demarcació de Barcelona. - Gràfic 32: els enquestats estan d'acord amb que l'accés a la xarxa de fibra es una mesura òptima per potenciar les comunicacions en els territoris rurals.	Validat
Classificació del repte	Molt alt

R2: Gestió de la sequera i l'ús de l'aigua al territori, per evitar el malbaratament d'aquest i fer que la seva gestió sigui la més òptima possible.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: Es vincula directament amb l'OP2. Una Europa més verda. - FEDER Catalunya 2021-2027: Es vincula directament amb el MR3. Ecosistemes resilient.	Molt alt
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: Es vincula directament amb el Repte 2. Transició Ecològica - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 1. La transició ecològica i sostenible davant l'emergència climàtica.	Molt alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 17 i 25: els agents avaluen la gestió de l'aigua del territori com a deficient, motiu pel qual estan molt d'acord en que la gestió de l'aigua és prioritària per les zones rurals de la demarcació.	Validat
Classificació del repte	Molt alt

R3: Descentralització de serveis i recursos cap als pobles menuts i aïllats per equilibrar els serveis disponibles.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: - Es vincula directament amb l'OP5. Una Europa més pròxima als seus ciutadans. - Es vincula indirectament amb l'OP4. Una Europa més social i inclusiva. - FEDER Catalunya 2021-2027: No es vincula directament.	Mitjà
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: - Es vincula directament al Repte 1. Persones, Benestar i Repte Demogràfic. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament el Repte 4. L'equitat territorial i intermunicipal a la demarcació de Barcelona. - Es vincula indirectament el Repte 5. La detecció i abordatge de dinàmiques de segregació urbana i territorial, així com de gentrificació, en entorns urbans i rurals.	Alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 11 i 12: l'accés a instal·lacions recreatives, culturals i d'oci a la demarcació de Barcelona rep un puntuació alta respecte les altres demarcacions.	Validat
Classificació del repte	Mitjà

R4: Protecció i conservació dels ecosistemes naturals de la zona, que són una font important de biodiversitat.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: Es vincula directament amb l'OP 2. Una Europa més verda. - FEDER Catalunya 2021-2027: Es vincula directament amb el MR3. Ecosistemes resilients.	Molt alt
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: - Es vincula directament amb el Repte 2. Transició Ecològica. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: Es vincula directament amb el Repte 1. La transició ecològica i sostenible davant l'emergència climàtica.	Molt alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 34: els agents de la demarcació de Barcelona estan molt d'acord en que la gestió de boscos i massa forestal beneficia la riquesa del territori.	Validat
Classificació del repte	Molt alt

R5: Desenvolupament i millora de les infraestructures de transport i la seva connexió, per fomentar la mobilitat intercomarcal entre els diferents municipis i amb les zones més urbanes, per afavorir l'accessibilitat de la demarcació, com a aspecte clau per impulsar l'activitat.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: - Es vincula directament amb l'OP 3. Una Europa més connectada - Es vincula indirectament amb l'OP 5. Una Europa més pròxima als seus ciutadans - FEDER Catalunya 2021-2027: Es vincula indirectament amb el MR2. Energia neta i comunitats sostenibles i inclusives	Mitjà
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: Es vincula directament el Repte 3. Territori Connectat. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 4. L'equitat territorial i intermunicipal a la demarcació de Barcelona	Molt alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
- Gràfic 2 i 19: la xarxa viària, l'accés a grans ciutats del territori i l'accés al transport públic rep una puntuació negativa, posant en evidència el repte que afronta la regió. - Gràfic 31: A més, els agents estan molt d'acord en que manquen línies i una major freqüència horària en els serveis de transport públic.	Validat
Classificació del repte	Alt

R6: Millora de les tècniques agrícoles per a l'ús més eficient de l'aigua, reduint l'impacte ambiental i augmentant la sostenibilitat.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: Es vincula directament amb l'OP2. Una Europa més verda. - FEDER Catalunya 2021-2027: Es vincula directament amb el MR 3. Ecosistemes resilents.	Molt alt
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: Es vincula directament amb el Repte 2. Transició Ecològica - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 1. La transició ecològica i sostenible davant l'emergència climàtica.	Molt alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
- Gràfic 17: Els agents avaluen negativament la gestió de l'aigua de la demarcació de Barcelona, tot i rebre la puntuació més alta respecte la resta de demarcacions. - Gràfic 33: Com a tal, els agents consideren que és prioritària la gestió del cicle de l'aigua.	Validat
Classificació del repte	Molt alt

R7: Impuls a la formació i promoció de l'ocupació per evitar l'èxode rural, especialment de la població jove.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: - Es vincula directament amb l'OP 4. Una Europa més social i inclusiva, per mitjà de l'aplicació del pilar europeu de drets socials. - Es vincula indirectament amb l'OP 5. Una Europa més pròxima als seus ciutadans. - FEDER Catalunya 2021-2027: No es vincula directament amb cap dels quatre macroreptes.	Mitjà
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: Es vincula directament amb el Repte 1. Persones, Benestar i Repte Demogràfic. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 3. La transició cap a un model local de benestar basat en la igualtat de drets, l'equitat i la sostenibilitat social. - Es vincula indirectament amb el Repte 4. L'equitat territorial i intermunicipal a la demarcació de Barcelona.	Alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 4: els agents de la demarcació de Barcelona avaluen molt negativament l'atur juvenil de la demarcació, rebent la puntuació més baixa.	Validat
Classificació del repte	Mitjà

R8: Fomentar la cohesió social i cultural, promovent la integració i el benestar de tots els ciutadans, incloent-hi programes que afavoreixin la inclusió social i la igualtat d'oportunitats.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: Es vincula directament amb l'OP 4. Una Europa més social i inclusiva, per mitjà de l'aplicació del pilar europeu de drets socials. - FEDER Catalunya 2021-2027: No es vincula directament amb cap dels quatre macroreptes.	Mitjà
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: Es vincula directament amb el Repte 1. Persones, Benestar i Repte Demogràfic. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 3. La transició cap a un model local de benestar basat en la igualtat de drets, l'equitat i la sostenibilitat social.	Molt alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 11: els agents valoren més positivament l'accés a instal·lacions recreatives i culturals a la demarcació de Barcelona en comparació amb altres demarcacions. Tot i això, identifiquen que encara hi ha espai per a millores.	Validat
Classificació del repte	Alt

R9: Mitigació dels riscos ambientals i d'incendis forestals de la zona.	
Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: Es vincula directament amb l'OP2: Una Europa més verda. - FEDER Catalunya 2021-2027: Es vincula indirectament amb el MR2. Energia neta i comunitats sostenibles i inclusives.	Alt
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: Es vincula directament amb el Repte 2. Transició Ecològica. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 1. La transició ecològica i sostenible davant l'emergència climàtica.	Molt alt
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 34: els agents de la demarcació de Barcelona estan molt d'acord en que la gestió de boscos i massa forestal beneficia la riquesa del territori.	Validat
Classificació del repte	Alt

R10: Minimitzar les conseqüències negatives de l'elevat nombre de turistes, en especial a la ciutat de Barcelona.	
Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: - Es vincula indirectament amb l'OP5: Una Europa més pròxima als seus ciutadans. - FEDER Catalunya 2021-2027: No es vincula directament amb cap dels quatre macroreptes.	Mitjà
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: - Es vincula indirectament amb el Repte 6. Innovació, dinamització econòmica i social. - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula directament amb el Repte 5. La detecció i abordatge de dinàmiques de segregació urbana i territorial, així com de gentrificació, en entorns urbans i rurals.	Mitjà
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 18: els agents avaluen negativament la gestió del turisme a la demarcació.	Validat
Classificació del repte	Mitjà

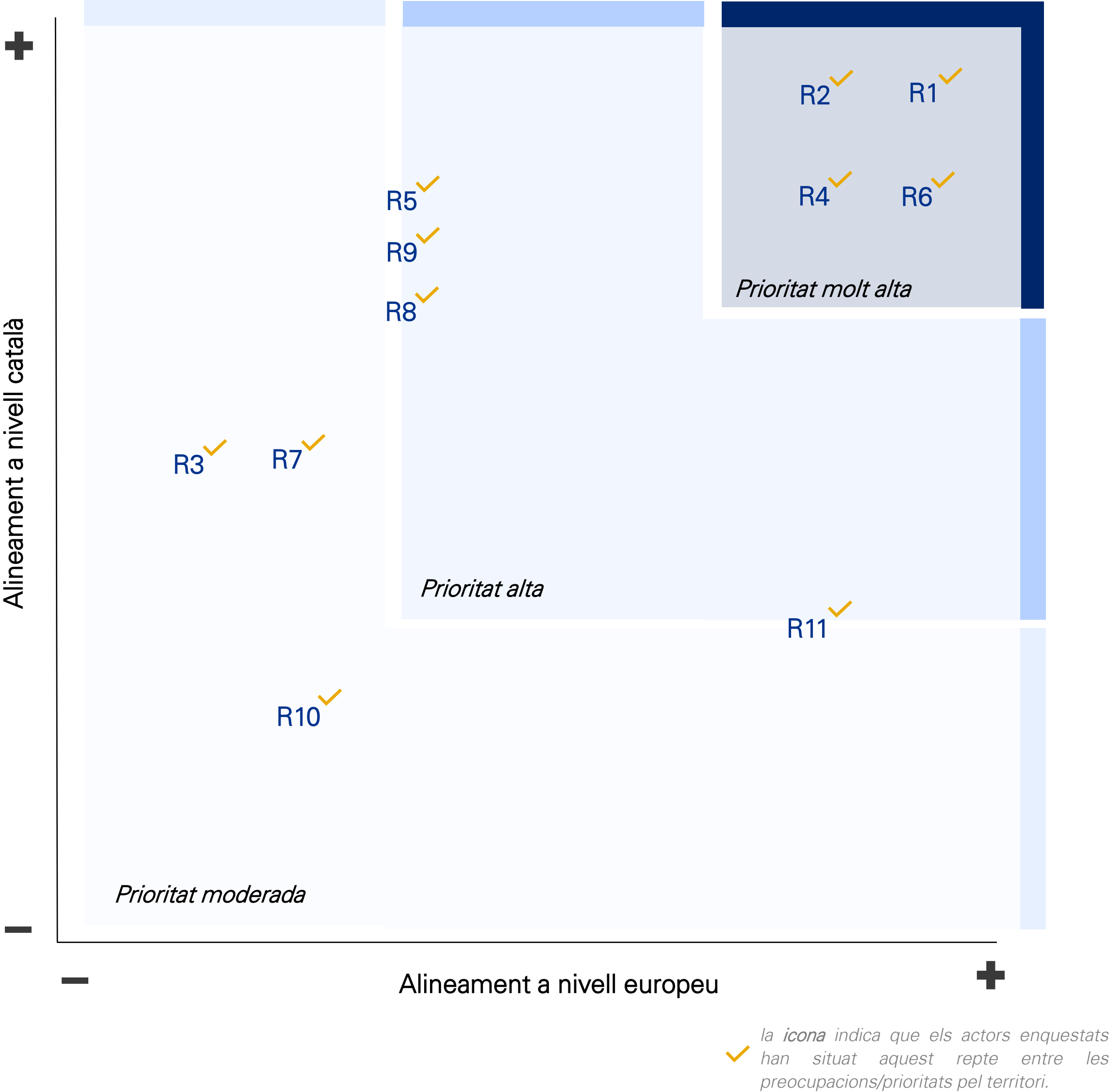

R11: Desenvolupament de polítiques que garanteixin l'accés a l'habitatge a la població de la demarcació, especialment a la zona de l'Àrea metropolitana i el litoral.

Alineament a nivell europeu	Grau d'alineament
- FEDER: Es vincula directament amb l'OP 4. Una Europa més social i inclusiva. - FEDER Catalunya 2021-2027: Es vincula directament amb el MR2. Energia neta i comunitats sostenibles i inclusives.	Molt alt
Alineament a nivell català	
- Agenda Rural: - Es vincula directament amb Repte 1. Persones, Benestar i Repte Demogràfic - Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona: - Es vincula indirectament amb el Repte 3. La transició cap a un model local de benestar basat en la igualtat de drets, l'equitat i la sostenibilitat social.	Mitjà
Validació per part dels agents econòmics i socials del territori (vegeu l'annex 2)	
Gràfic 15: els actors avaluen negativament l'accés a l'habitatge de la demarcació de Barcelona.	Validat
Classificació del repte	Alt

Tenint en compte la matriu d'alineament, es presenta el següent mapa d'alineament:

Com a resultat de l'anàlisi realitzat a través de la matriu d'alineament, es pot visualitzar en el mapa d'alineament la categorització de cada repte en diferents grups de prioritats.

- 4 reptes han estat categoritzats com a prioritats molt altes.
- 4 reptes han estat categoritzats com a prioritats altes.
- 3 reptes han estat categoritzats com a prioritats moderades.

Els reptes que s'ubiquen en el mapa a la categoria de prioritats molt alta i alta són els que s'abordaran en primera instància per part de les actuacions resultants de l'ETI emmarcada en l'OE 5.2.

A continuació es presenten els reptes classificats segons el seu nivell de prioritat:

Reptes de prioritat molt alta	R1. Millorar l'accés a les TIC i desenvolupar infraestructures tecnològiques adients, sobretot a les zones rurals, per tal de fomentar la diversificació econòmica, la digitalització d'empreses i evitar el despoblament.
	R2. Gestió de la sequera i l'ús de l'aigua al territori, per evitar el malbaratament d'aquest i fer que la seva gestió sigui la més òptima possible.
	R6. Millora de les tècniques agrícoles per a l'ús més eficient de l'aigua, reduint l'impacte ambiental i augmentant la sostenibilitat.
	R4. Protecció i conservació dels ecosistemes naturals i mitigació de riscos ambientals i d'incendis.
Reptes de prioritat alta	R8. Fomentar la cohesió social i cultural, promovent la integració i el benestar de tots els ciutadans, incloent-hi programes que afavoreixin la inclusió social i la igualtat d'oportunitats.
	R9. Mitigació dels riscos ambientals i d'incendis forestals de la zona.
	R5. Desenvolupament i millora de les infraestructures de transport i la seva connexió, per fomentar la mobilitat intercomarcal entre els diferents municipis i amb les zones més urbanes, per afavorir l'accessibilitat de la demarcació.
	R11. Desenvolupament de polítiques que garanteixin l'accés a l'habitatge a la població de la demarcació, especialment a la zona de l'Àrea metropolitana i el litoral.
Reptes de prioritat moderada	R3. Descentralització de serveis i recursos cap als pobles menuts i aïllats per equilibrar els serveis disponibles.
	R7. Impuls a la formació i promoció de l'ocupació per evitar l'èxode rural, especialment de la població jove.
	R10. Minimitzar les conseqüències negatives de l'elevat nombre de turistes, en especial a la ciutat de Barcelona.

3.1 Identificació de les variables

D'acord amb els criteris establerts en el Programa FEDER Catalunya 2021-2027, l'Àrea Funcional objecte de la present ETI es defineix tenint en compte variables clau que determinen el risc de despoblament, amb l'objectiu d'identificar les zones prioritàries per a l'assignació de recursos.

En aquest sentit, la delimitació de les zones es basa, en part, en tres variables normatives que, seguint les indicacions de la Comissió Europea i del Banc d'Espanya, determinen el risc de despoblament d'un territori i que, per tant, configuren els principals criteris d'elegibilitat dels municipis de la demarcació de Barcelona. En concret, són en funció de si el municipi té:

- **Variable 1. Densitat de població inferior a 12,5 h/km²**, la qual reflecteix una baixa concentració de població en el territori, un indicador clau de zones rurals amb problemes d'atracció i retenció de població.

I, a més, si compleix almenys una d'aquestes dues condicions:

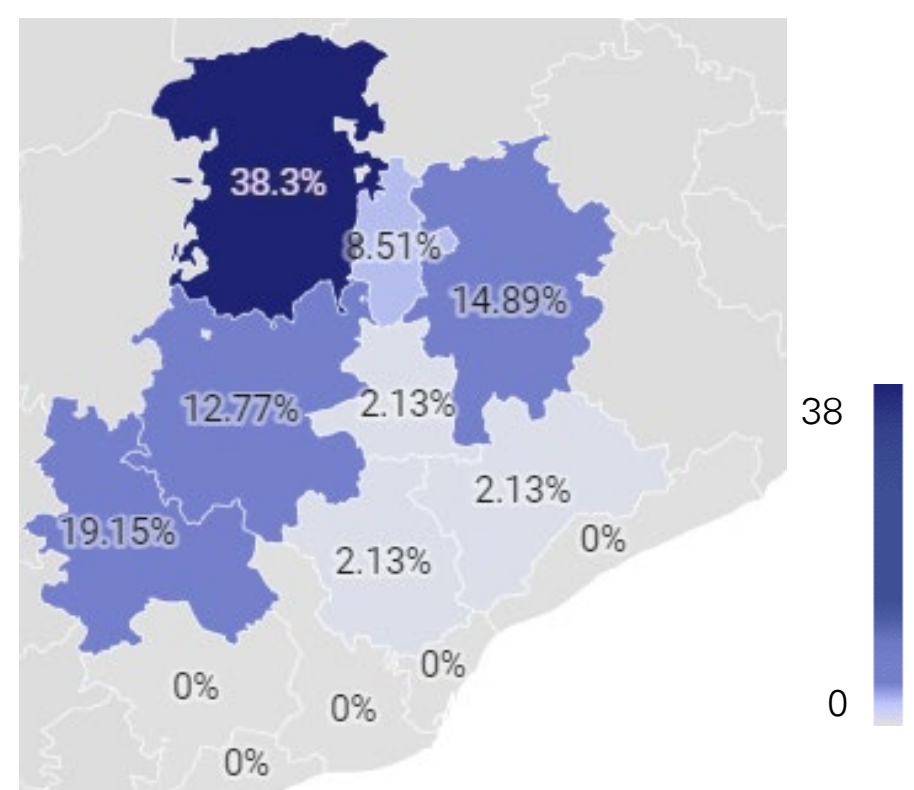
- **Variable 2. Descens mitjà de la població superior a l'1% durant el període 2011-2021**, que mostra una tendència decreixent significativa en la població, posant de manifest la incapacitat d'aquestes àrees per generar o mantenir suficients oportunitats de vida per als seus residents.
- **Variable 3. Creixement vegetatiu dels últims cinc anys disponibles (2016-2020), per sota de la mitjana de Catalunya**, una variable que indica un balanç natural negatiu de la població (natalitat vs. mortalitat), la qual cosa assenyalava una pèrdua de població autòctona i el risc de continuïtat de la despoblació.

Aquestes tres variables són fonamentals per determinar l'elegibilitat de les zones amb risc de despoblament i per prioritzar les actuacions en aquelles àrees més afectades. En aquest sentit, el resultat per a la província de Barcelona quedaria amb un total de 47 municipis (vegeu l'annex 3, taula 1).

Per tal de visualitzar, de forma gràfica, els 47 municipis que compleixen amb els criteris d'elegibilitat pel Programa FEDER Catalunya 2021 – 2027 per a la demarcació de Barcelona, a la dreta es mostra un mapa de la província on es representa el pes d'aquests municipis per a cada comarca en funció del total dels municipis en el territori barceloní.

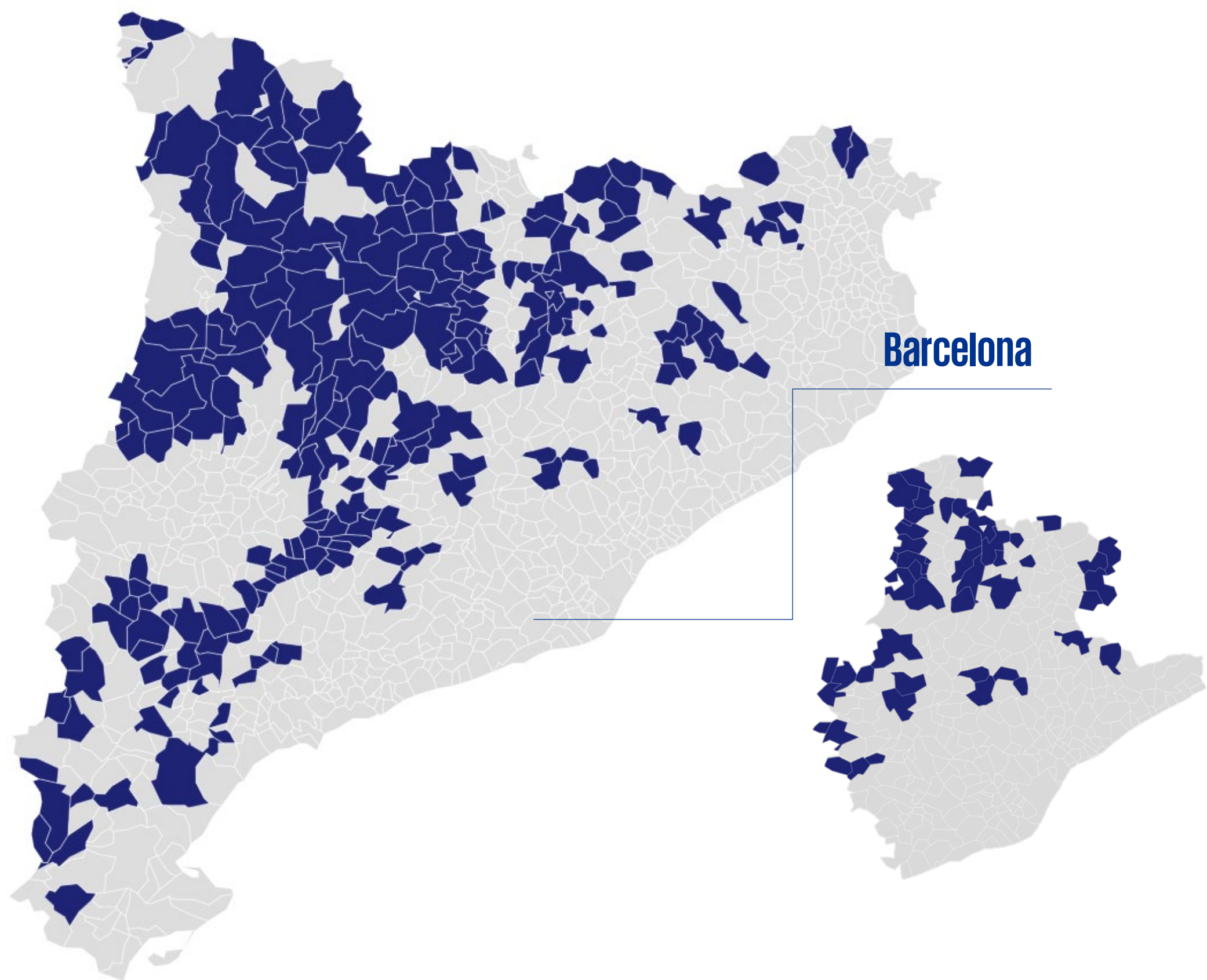
Es veu clarament com la comarca del Berguedà té el nombre més gran de municipis en risc de despoblament, el 38,3% del total de la demarcació. La segueixen l'Anoia (19,15%), Osona (14,89%) i el Bages (12,77%). En canvi, els municipis que formen part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es mantenen fora de risc de despoblament.

Gràfic 5. Proporció de municipis amb risc de despoblament per comarques de Barcelona.

Agafant perspectiva, a continuació es mostra un mapa de Catalunya on es representa el pes dels municipis en risc de despoblament per comarques. Es constata que les comarques barcelonines concentren, després de la demarcació lleidatana, la major part d'aquests municipis en risc de despoblament i, per tant, susceptibles de ser elegibles en el marc del Programa FEDER Catalunya 2021 – 2027.

Gràfic 6. Municipis amb risc de despoblament. 2024.

A més de les variables establertes per la normativa, amb el diagnòstic territorial previ, així com amb la col·laboració entre la Diputació i la Generalitat, s'han identificat dos factors rellevants que han d'evidenciar els municipis per ser elegibles dins la delimitació de l'Àrea Funcional. Són els següents:

- **Reptes en infraestructures de transport i connectivitat:** els municipis presenten el repte d'enfortir les seves xarxes de transport, tant viàries com ferroviàries, per millorar la connexió i la comunicació amb les zones més poblades del territori. Així mateix, l'ampliació de la cobertura i l'accés a internet de banda ampla en aquests municipis representa una prioritat estratègica pel territori, contribuint a reduir les desigualtats territorials de la demarcació de Barcelona.
- **Oportunitats per al desenvolupament econòmic:** les zones elegibles presenten un potencial per explorar noves línies d'activitat econòmica que complementin i potenciïn els recursos locals. A més, els municipis fan front al repte que els suposa estar allunyats dels principals punts neuràlgics, dificultant el seu desenvolupament econòmic i social.

A la demarcació de Barcelona, aquests dos factors es manifesten de la següent manera:

Reptes en infraestructures de transport i connectivitat

- **Infraestructura de connexió viària i ferroviària:** els municipis presenten l'oportunitat de millorar l'accés a una xarxa viària o ferroviària principal, més enllà de l'existent estructura en forma de "V" de les línies R3 i R4.
- **Proximitat a les principals infraestructures de transport:** els municipis es troben allunyats de les principals infraestructures de transport, les quals són essencials per a la connectivitat amb altres províncies i municipis de la demarcació.
- **Infraestructura tecnològica en desenvolupament:** els municipis presenten una infraestructura de connectivitat i accés a la xarxa en desenvolupament, és a dir, amb dificultats per accedir a serveis digitals, limitant el seu desenvolupament econòmic i social i fomentant el seu risc de despoblament.

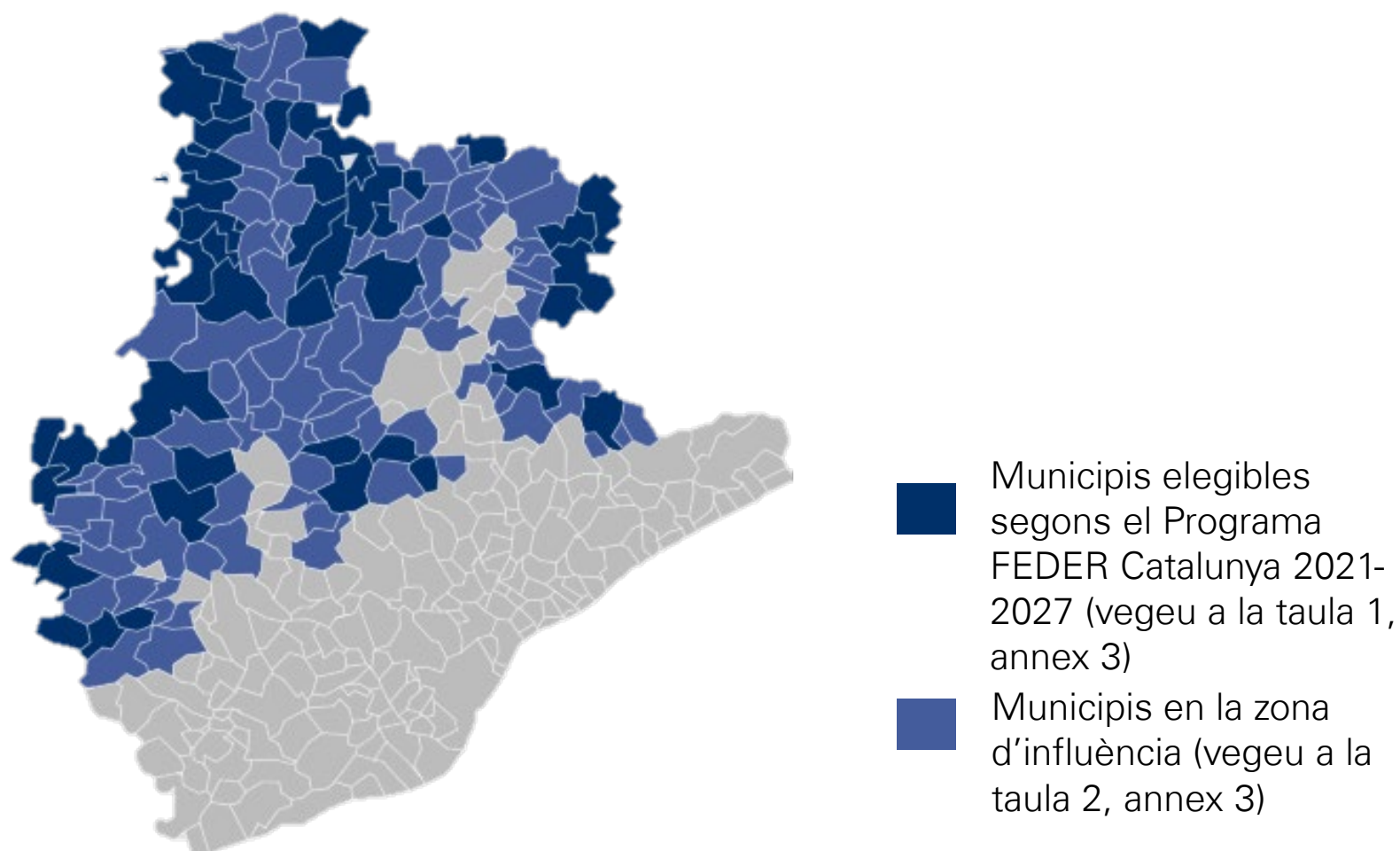

Oportunitats per al desenvolupament econòmic

- **Allunyament dels principals punts neuràlgics:** els municipis es situen en zones remotes o de difícil accés, especialment en àrees de muntanya i amb una marcada essència rural, dificultant les seves oportunitats de desenvolupament econòmic i la seva connexió amb els principals mercats i centres econòmics.
- **Repte d'accessibilitat a grans mercats:** els municipis presenten menor accessibilitat a mercats més amplis, tant pel que fa a productes locals com a serveis externs, afectant les seves possibilitats de desenvolupament econòmic. La distància als centres de consum i la dificultat per comercialitzar productes presenta un repte de cara les seves economies.
- **Oportunitat per diversificar l'economia local:** els municipis evidencien que presenten economies fortament basades en el sector primari, com l'agricultura, o el turisme rural, sense una diversificació econòmica adequada i amb potencial de desenvolupament.

3.2 Zona geogràfica coberta per l'ETI

Després d'haver entès les característiques del territori i les seves necessitats, així com conèixer les variables que han ajudat a delimitar la zona geogràfica coberta per l'ETI, a continuació es presenta l'Àrea Funcional definida, juntament amb la Generalitat, per a la demarcació de Barcelona:

L'Àrea Funcional de la demarcació de Barcelona s'ha definit amb l'objectiu de maximitzar l'impacte de les actuacions de l'ETI en zones amb més reptes socioeconòmics, especialment relacionats amb el despoblament i la manca d'oportunitats local.

Concretament, la província de Barcelona es caracteritza per una dinàmica diferenciada entre la regió metropolitana de Barcelona i els municipis de l'interior de la demarcació. Aquesta dinàmica és causada per la tracció que genera el centre neuràlgic de Barcelona ciutat a nivell social, econòmic i d'infraestructures. En la definició de la present Àrea Funcional, la regió metropolitana configurada per 175 municipis en aquest cas, queda exclosa d'intervenció. El terme de regió metropolitana és utilitzat en l'àmbit de l'urbanisme i aglutina les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Garraf, Alt Penedès, Vallès Occidental, Vallès Oriental i el Maresme (Ajuntament de Barcelona, 2024).

Així doncs, s'han seleccionat tots aquells municipis que es troben en risc de despoblament i considerats elegibles segons les variables del Programa FEDER Catalunya 2021-2027 (vegeu a la taula 1, annex 3), així com altres municipis en la zona d'influència (vegeu a la taula 2, annex 3), que tot i no presentar els mateixos reptes de desenvolupament local, la seva integració contribueix a crear una cohesió territorial de la zona d'intervenció.

Addicionalment, aquesta delimitació permet integrar els municipis que comparteixen reptes comuns en relació al desenvolupament, assegurant una aproximació integral i coherent que afavoreixi la cohesió territorial, tenint en compte que en aquesta mateixa àrea definida hi poden conviure municipis amb realitats i necessitats diferents.

3.3 Governança de l'Àrea Funcional

La governança de l'Àrea Funcional en el marc de l'ETI s'organitza a través d'un sistema de coordinació entre diversos nivells de govern i actors territorials, seguint els principis establerts pel Reglament (UE) 2021/1060 i el Model de descripció de funcions i procediments de la Generalitat de Catalunya. Aquest sistema de governança assegura la correcta vehiculació dels fons FEDER i garanteix una implementació coherent i efectiva dels projectes en el territori.

Vehiculació dels fons FEDER a Catalunya

A Catalunya, la **Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat (DGFEAE)** actua com a **organisme intermedi coordinador** del Programa FEDER 2021-2027. Aquest organisme és responsable de la coordinació general. Per altra banda, la **Direcció General d'Administració Local (DGAL)**, que actua com a interlocutor amb la Diputació, és la responsable de l'impuls de la **crida de manifestació d'interès**, que constitueix un pas previ essencial a la selecció d'operacions cofinançades pel fons FEDER, així com la responsable de selecció de les operacions, del seguiment dels projectes i la verificació de la justificació econòmica presentada.

En el cas de l'OE 5.2, considerant el que recull el propi Programa FEDER Catalunya 2021-2027, la crida de manifestació d'interès es limita a les quatre diputacions provincials com a ens supramunicipals que, en forma de beneficiàries, vehicularan els fons FEDER a l'Àrea Funcional d'intervenció definida.

La crida permet a la Diputació expressar les seves propostes d'actuacions que, emmarcades dins el que estableix l'ETI, així com els criteris de la pròpia crida, després són avaluades i seleccionades.

Aquest procés assegura una selecció d'operacions que respongui a les necessitats reals del territori i alineades amb els objectius del Programa FEDER Catalunya 2021-2027. A més, a través de la verificació i certificació de despeses es garanteix el compliment de les normatives europees i nacionals. La Generalitat assegura que totes les operacions es duguin a terme amb la màxima transparència i eficiència, amb una supervisió contínua sobre l'execució i l'impacte dels projectes.

Governança i estructura organitzativa

La governança dels fons FEDER a Catalunya es fonamenta en una estructura que permet la col·laboració i la coordinació entre diversos organismes i nivells de govern. La **DGFEAE** actua com a organisme intermedi coordinador, i la **DGAL** impulsa el procés d'identificació de projectes mitjançant la crida de manifestació d'interès. Això permet que els projectes seleccionats tinguin un impacte territorial clar, basat en les necessitats i els reptes detectats a través d'aquesta crida. Aquesta estructura estableix que la **Diputació provincial** actuï com a **beneficiària clau dels fons**, amb un paper destacat en la implementació de projectes que contribueixin a la cohesió social i territorial en les àrees rurals.

La Diputació treballa en coordinació amb la DGAL i altres actors territorials per garantir que els projectes seleccionats s'alineïn amb els objectius estratègics del Programa FEDER Catalunya 2021-2027, incloent-hi el desenvolupament sostenible i la millora de les infraestructures en àrees que presenten més reptes. També actua com a impulsora de projectes que promouen la integració entre zones urbanes i rurals, assegurant un impacte equilibrat a tot el territori.

Comitè de Seguiment

Un element fonamental en la governança dels fons FEDER a Catalunya és el **Comitè de Seguiment**, que vetlla pel seguiment i el compliment dels objectius establerts al Programa FEDER Catalunya 2021-2027. Aquest Comitè està compost per representants de la Comissió Europea, la Generalitat, altres administracions públiques i actors socioeconòmics, assegurant una visió plural i transparent en la gestió del Programa. El Comitè supervisa de manera activa l'evolució de les operacions cofinançades, avaluant-ne l'impacte i garantint el compliment de les normatives i dels objectius establerts.

A cada reunió del Comitè, s'analitza l'execució financera i física del Programa, i es prenen mesures correctives en cas necessari per assegurar una gestió eficient dels fons. Així mateix, el Comitè té la funció d'aprovar les modificacions que puguin sorgir en el desenvolupament del Programa, així com garantir que les operacions respectin els criteris d'elegibilitat i eficiència.

Rol de la Diputació com a beneficiària

La Diputació té un rol estratègic com a beneficiària dels fons FEDER a Catalunya en el marc de l'OE 5.2. És la responsable de la presentació i implementació de projectes que responguin a les necessitats i reptes locals, com la millora d'infraestructures, l'impuls de l'activitat econòmica i la preservació del patrimoni cultural i natural. En col·laboració amb la DGAL i la DGFEAE, la Diputació garanteix que els projectes seleccionats contribueixin a la cohesió territorial i a l'equilibri entre les zones urbanes i rurals de Catalunya.

L'enfocament territorial integrat permet que els recursos es destinin de manera eficient a les zones amb més necessitats de desenvolupament, assegurant que les operacions cofinançades tinguin un impacte positiu a llarg termini. A través de la cooperació amb altres actors locals i supramunicipals, la Diputació juga un paper crucial en la implementació de projectes alineats amb els objectius del Programa FEDER Catalunya 2021-2027, fomentant el creixement sostenible i la cohesió social.

4.1 Descripció d'un enfocament integrat

L'ETI, tal com es pot veure al llarg del document, segueix un enfocament integrat que combina l'anàlisi territorial, la col·laboració d'actors locals i l'alineament amb diversos instruments normatius i estratègics. Aquest enfocament assegura una resposta coherent a les necessitats i potencialitats del territori. De la mateixa manera, l'enfocament dona compliment a un dels requisits normatius de l'article 29 del Reglament (UE) 2021/1060. Els elements que formen part d'aquest enfocament integrat són:

Diagnòstic territorial

L'ETI es basa en un diagnòstic territorial exhaustiu que identifica les característiques clau del territori, els punts forts i les debilitats, amb especial atenció a factors com el despoblament, l'accés limitat a infraestructures i serveis, la situació econòmica i social i el patrimoni cultural i natural.

Participació d'actors territorials

Per incorporar una visió completa del territori, s'han realitzat enquestes a actors públics i privats, com patronals, sindicats, associacions, així com realitzat sessions de treball amb la Diputació de Barcelona, la qual ha contribuït amb el seu coneixement i reptes identificats.

Identificació de necessitats i potencial

El diagnòstic i la participació han permès identificar reptes clau, com la millora de la connectivitat, la transició ecològica i digital, i el foment de l'activitat econòmica, així com els punts forts del territori que ofereixen oportunitats de desenvolupament sostenible.

Alineament estratègic

L'ETI s'alinea amb els objectius del FEDER, l'Acord d'Associació, l'Agenda Rural de Catalunya i el Pla de Mandat de la Diputació de Barcelona 2024 - 2027, garantint que les actuacions no només responen a les necessitats locals sinó que també promouen la cohesió social i territorial.

Propostes d'actuació integrades

L'ETI proposa un conjunt de projectes coordinats per abordar els desafiaments des d'una perspectiva multidimensional, assegurant un impacte positiu a llarg termini i contribuint al desenvolupament sostenible del territori.

4.2 Línies d'actuació proposades

Les línies d'actuació proposades per la Diputació de Barcelona es concentren en **tres àmbits actius** actualment i que responen als reptes identificats de prioritat molt alta i alta, sense perjudici que, en el marc del Programa FEDER Catalunya 2021-2027 i en el seu OE 5.2, es puguin presentar altres línies d'actuació alineades amb aquests reptes identificats.

A continuació, es detallen les àrees d'intervenció prioritàries:

- **Connectivitat i transició digital:** Aquesta línia té com a objectiu impulsar la connectivitat digital en tots els àmbits, facilitant l'accés a les noves tecnologies i promovent la transformació digital de serveis públics i privats. A través d'aquesta proposta, es busca promoure una transformació digital profunda que modernitzi tant els serveis públics com els privats, fent-los més accessibles, eficients i adaptats a les necessitats actuals i futures. L'enfocament d'aquesta línia no només es limita a l'expansió de la infraestructura de connectivitat, sinó que també inclou l'impuls d'eines digitals per facilitar la inclusió digital de tota la població, reduint la bretxa tecnològica i assegurant que ningú quedi enrere en la transició digital. A més, es promourà la digitalització de les empreses, especialment les petites i mitjanes empreses, dotant-les de recursos, formació i suport per integrar solucions tecnològiques avançades que millorin la seva competitivitat en un mercat global cada vegada més digitalitzat.

Un exemple concret d'aquesta línia d'actuació és la implementació d'un programa integral de digitalització adreçat a les zones més rurals del territori. Aquest programa, perfectament alineat amb **el repte 2. La transició digital del Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona**, inclou el desplegament d'infraestructures de connectivitat avançada, com la fibra, per garantir l'accés a internet d'alta velocitat al conjunt de la demarcació i contribueix a abordar el *repte 1. Millorar l'accés a les TIC i desenvolupar infraestructures tecnològiques adients, sobretot a les zones rurals més allunyades dels nuclis urbans, per tal de fomentar la diversificació econòmica, la digitalització d'empreses i evitar el despoblament de les zones rurals*, identificat en aquesta ETI.

- **Transició ecològica i energètica:** Aquest eix d'intervenció té com a objectiu promoure l'eficiència energètica, potenciar l'ús de fonts d'energia renovable i reduir significativament les emissions de gasos d'efecte hivernacle, tot contribuint a la lluita global contra el canvi climàtic i garantint un desenvolupament sostenible a llarg termini. A més, aquesta línia d'actuació també incorpora la millora de l'eficiència i la qualitat de l'aigua en petits municipis, amb accions que busquen optimitzar la gestió dels recursos hídrics, garantir l'accés a aigua potable i fomentar la conscienciació sobre la seva conservació. Per assolir aquests objectius, la línia d'actuació es desplegarà a través d'un conjunt d'iniciatives i projectes concrets que maximitzin l'impacte positiu sobre el medi ambient, alhora que generin beneficis econòmics i socials.

Una iniciativa destacada en aquesta línia d'actuació és la realització de tasques per a una millora de les garanties sanitàries de la xarxa i l'augment de la qualitat de l'aigua de consum. Aquesta actuació dona resposta al *repte 2, de la present ETI, Gestió de la sequera i l'ús de l'aigua al territori, per evitar el malbaratament d'aquest i fer que la seva gestió sigui la més òptima possible*, i es vincula directament amb **el repte 1. La transició ecològica i sostenible davant l'emergència climàtica del Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona**.

- **Foment de la cultura i la inclusió social:** Aquesta línia d'actuació té com a objectiu promoure l'accés universal a la cultura i fomentar la inclusió social a través d'iniciatives diverses que apropin l'art, la literatura i l'educació a tots els ciutadans, especialment aquelles més vulnerables. Inclou la creació de serveis culturals mòbils, com bibliobusos adaptats, que portin recursos literaris i educatius als municipis rurals sense accés a biblioteques. A més, s'implementaran projectes de formació cultural i artística destinats a col·lectius concrets, així com la instal·lació de mobiliari en espais públics per acollir activitats culturals. Aquesta línia busca no només enriquir l'oferta cultural, sinó també reforçar el teixit social, promovent el diàleg, la participació i la cohesió ciutadana.

Una de les exemplificacions d'aquesta línia d'actuació és la creació d'un clúster de col·laboració entre associacions locals, centres culturals i escoles per apropar la cultura als col·lectius més vulnerables. Aquesta actuació dona resposta als següents reptes identificats en el transcurs de l'ETI, el *repte 8. Fomentar la cohesió social i cultural, promovent la integració i el benestar de tots els ciutadans, incloent-hi programes que afavoreixin la inclusió social i la igualtat d'oportunitats*. A més, aquesta actuació està estretament vinculada amb el **repte 3. La transició cap a un model local de benestar basat en la igualtat de drets, l'equitat i la sostenibilitat social del Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona**.

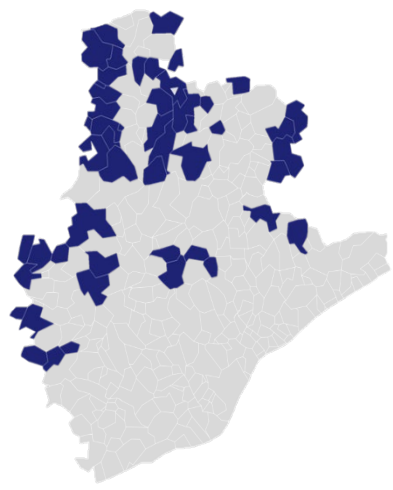
En definitiva, aquestes accions prioritzades busquen donar una resposta efectiva als reptes de prioritat molt alta i alta identificats en la present ETI, sense perjudici que, en el marc del Programa FEDER Catalunya 2021-2027 i en el seu OE 5.2, es puguin presentar altres línies d'actuació alineades amb aquests reptes identificats.

Tal com es detalla a l'annex 4 d'aquest document, es recullen el conjunt de fitxes d'actuació elaborades per la Diputació de Barcelona, que s'alineen amb els reptes identificats i tenen cabuda dins de l'OE 5.2.

L'estructura d'aquestes fitxes queda detallada a continuació.

Estructura de les fitxes d'actuació recollides en l'annex 4

Correspondència amb l'Agenda Rural de Catalunya.	Agenda Rural 3 Territori connectat NOM DE L'ACTUACIÓ	
Descripció de l'actuació.	Descripció	Cost total actuació Cost de l'actuació.
Llistat dels municipis elegibles i els beneficiats. Aquest llistat queda complementat amb l'adjunta representació gràfica dels municipis, en la seva corresponent demarcació.	Municipis elegibles i beneficiats Llistat	
Encaix de l'actuació amb un dels reptes identificats del territori, analitzats en la present ETI.	Repte identificat Explicació	202420252026202720282029 GENOCT Termini d'execució.
Sostenibilitat de l'actuació i com aquesta es valorarà.	Sostenibilitat Explicació	Objectiu específic al qual contribueix
Potencials riscos que es preveuen de portar a terme l'actuació.	Riscos Explicació	Indicadors - Indicadors de realització: - Indicadors de resultats:
Breu explicació dels destinataris finals de l'actuació.	Destinataris finals Explicació	
En cas que sigui necessari, es recolliran altres observacions al final d'aquesta fitxa.	Altres observacions Explicació	Encaix amb objectius específics del Programa FEDER Catalunya i els corresponents indicadors de realització i de resultat.

4.3 Criteris de selecció d'operacions

Els **Criteris de Selecció i Procediment d'Operacions (CPSO)** són el conjunt de requisits d'obligat compliment, que s'han de prendre en consideració al llarg dels procediments de selecció d'operacions, per tal que aquestes puguin ser cofinançades amb el Fons FEDER. Alhora, també recullen els criteris que s'hauran de tenir en compte per prioritzar les operacions en la fase d'avaluació de propostes. Amb aquests criteris es pretén assegurar la qualitat i viabilitat de les operacions i la seva adequació a l'estratègia del Programa FEDER Catalunya 2021-2027 i a les ETI que es deriven de l'OE 5.2.

En l'àmbit normatiu, l'article 73 del Reglament (UE) 2021/1060 estableix un seguit de criteris que s'han d'aplicar en la selecció de les operacions amb l'objectiu de maximitzar la contribució del finançament de la UE en el compliment dels objectius del Programa. Així mateix, l'Acord d'Associació també fixa un seguit de principis transversals que s'han de tenir en compte a l'hora de seleccionar operacions.

A continuació, es relacionen els diferents criteris d'elegibilitat i de priorització d'operacions d'aplicació a les actuacions que es vehiculin a través de l'OE 5.2.

Criteris d'elegibilitat de la tipologia d'accions provinents de l'Acord d'Associació i el Programa

1. Les operacions seleccionades en el marc de l'OE 5.2 s'hauran d'ajustar al contingut del Programa FEDER de Catalunya 2021-2027 i ser coherents amb les Estratègies Territorials Integrades.
2. Les operacions s'hauran d'emmarcar en alguna de les actuacions que preveu l'Agenda Rural de Catalunya.
3. Les operacions hauran de tenir impacte en aquells municipis que compleixin amb les variables, establertes en el Programa FEDER de Catalunya 2021-2027, que determinen el risc de despoblament.
4. Complementarietat amb altres fons/instruments de finançament de la UE. Es garantirà que no hi hagi doble finançament en les despeses de les operacions seleccionades evitant la concurrència de dues fons de finançament europeu.

Criteris mediambientals

i. Avaluació ambiental estratègica (EAE) del Programa

L'EAE proposa un seguit de condicions d'elegibilitat i criteris de selecció d'operacions com a mesures adreçades a optimitzar-ne els efectes positius, així com mesures preventives i correctores per als tipus d'acció programats en aquest OE 5.2. En aquest cas cal tenir en compte els condicionants següents:

- Acreditar la realització de la corresponent avaluació d'impacte ambiental, si escau, o bé justificar la no afectació de la "Xarxa Natura 2000".
- Aplicació de mesures i bones pràctiques en la reducció d'emissions a l'atmosfera, especialment de gasos amb efecte hivernacle.

ii. Do No Significant Harm (DNSH)

Les operacions que ho requereixin justificaran la conformitat amb el principi del DNSH a través del compliment de l'avaluació substantiva realitzada al document "Avaluació de conformitat amb el principi DNSH del Programa".

La resta de tipus d'acció, per la seva naturalesa, produeixen un impacte nul o insignificant en el medi ambient i es considera complert el principi del DNSH sense precisar justificació addicional. Es tracta dels tipus d'acció amb una avaluació simplificada al document "Avaluació de conformitat amb el principi DNSH del Programa".

iii. Protecció davant el canvi climàtic

En compliment de l'article 73.2 j) del Reglament (UE) 2021/1060, de Disposicions Comunes, caldrà garantir en la selecció de les operacions la protecció davant el canvi climàtic de les inversions en infraestructures, la vida útil de les quals sigui com a mínim de cinc anys.

Criteris de priorització per cada tipologia d'acció

Per a la priorització d'operacions es tindran en compte els criteris definits per cada tipologia d'acció. El pes específic d'aquests criteris, per a l'avaluació de les propostes, serà fixat en els corresponents processos de selecció. Així mateix, es podran establir subcriteris en el cas que es consideri necessari.

En el supòsit de procediments no competitius, per tractar-se de convocatòries obertes, els criteris de priorització es faran servir com a requisits previs per a valorar la idoneïtat de les sol·licituds presentades.

A tall d'exemple, sens perjudici dels criteris que puguin establir-se de manera específica en la Crida de Manifestació d'Interès, d'acord amb les línies d'actuació definides, tot seguit es recullen alguns dels criteris de priorització que es podran valorar per les actuacions susceptibles de ser cofinançades amb Fons FEDER, en el marc de les ETI derivades de l'OE 5.2:

Criteri de priorització	Definició de cada criteri de priorització
Impacte dels municipis en risc de despoblament	Es valorarà que l'actuació abasti el major nombre de municipis que compleixen amb els criteris de despoblament.
Maduresa de l'actuació	Es valorarà que les operacions es trobin en una fase avançada de la seva tramitació i/o execució.
Alineament amb l'Estratègia Territorial Integrada	Es valorarà amb major puntuació els projectes que contribueixin als reptes establerts en l'ETI, i més alineats amb la matriu exposada en l'apartat 2.2 de l'ETI.

El Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 té una clara orientació als resultats, i, per tal de poder fer el seguiment i l'avaluació dels efectes dels Fons FEDER en la pràctica, el mateix Programa en compliment del Reglament (UE) 2021/1060 i el Reglament (UE) 2021/1058, preveu un sistema anomenat **Marc de Rendiment** que consta dels elements següents:

- uns **indicadors de realització** (output), vinculats als objectius específics, que mesuren els fruits o productes concrets de les intervencions a les quals es dona suport;
- uns **indicadors de resultat** (outcome), vinculats als objectius específics, que mesuren els efectes de les intervencions a les quals es dona suport, amb especial referència als destinataris directes, la població a qui va dirigida l'acció o projecte, o als usuaris de les infraestructures;
- **les fites** que s'han d'haver assolit abans que finalitzi el **2024** en el cas dels indicadors de realització; i
- **les metes** que s'han d'haver assolit abans que finalitzi el **2029** en el cas dels indicadors de realització i de resultats.

A tall d'exemple, s'exposen a continuació un seguit d'indicadors, tant de realització com de resultat, prenent com a referència les fitxes d'actuació que consten en l'annex 4.

Indicadors de realització

Prioritat	Objectiu específic	Fons	Categoria de regió	ID	Indicador	Unitat de mesura
2A	OE 2.1	FEDER	Més desenvolupada	RCO 19	Edificis públics amb rendiment energètic millorat	Metres quadrats
2A	OE 2.2	FEDER	Més desenvolupada	RCO 22	Capacitat de producció addicional d'energia renovable (de la qual: electricitat, tèrmica)	MW
2A	OE 2.5	FEDER	Més desenvolupada	RCO 30	Longitud de les canonades noves o millorades per als sistemes de distribució per al moviment públic d'aigua	Km
-	OE 4.6	FEDER	Més desenvolupada	RCO 77	Nombre d'infraestructures culturals i turístiques recolzades	Instal·lacions culturals i turístiques

Indicadors de realització

Prioritat	Objectiu específic	Fons	Categoria de regió	ID	Indicador	Unitat de mesura	Fita (2024)	Meta (2029)
5A	OE 5.2	FEDER	Més desenvolupada	RCO 74	Població coberta per projectes en el marc d'estratègies per a un desenvolupament territorial integrat	Persones		

Indicadors de resultat

Prioritat	Objectiu específic	Fons	Categoria de regió	ID	Indicador	Unitat de mesura	Fita (2024)	Meta (2029)
2A	OE 2.1	FEDER	Més desenvolupada	RCR 26	Consum anual primari d'energia (del qual: habitatges, edificis públics, empreses, uns altres)	MWh/any		
2A	OE 2.1	FEDER	Més desenvolupada	RCR 29	Emissions de gasos d'efecte hivernacle estimades	Tones de CO ₂ eq./any		
2A	OE 2.2	FEDER	Més desenvolupada	RCR 29	Emissions de gasos d'efecte hivernacle estimades	Tones de CO ₂ eq./any		
2A	OE 2.2	FEDER	Més desenvolupada	RCR 31	Energia renovable total produïda /de la qual: electricitat, tèrmica)	MW/any		
2A	OE 2.5	FEDER	Més desenvolupada	RCR 41	Població connectada a un proveïment d'aigua millorat	Persones		
2A	OE 2.5	FEDER	Més desenvolupada	RCR 43	Pèrdues d'aigua en els sistemes de distribució de proveïment públic d'aigua	Metres cúbics per any		

- Ajuntament de Barcelona. (Abril / 2024). De què parlem quan parlem de regió metropolitana? Barcelona Metròpolis. Recuperat de <https://www.barcelona.cat/metropolis/ca/continguts/de-que-parlem-quan-parlem-de-regio-metropolitana>
- Comissió Europea. (17 / desembre / 2020). eur-lex.europa.eu. Consultat el 2 / octubre / 2024, a Marc Financer Pluriennal 2021-2027: [Reglamento - 2020/2093 - EN - EUR-Lex](#)
- Comissió Europea. (17 / novembre / 2022). ec.europa.eu. Consultat el 2 / octubre / 2024, a Handbook of Territorial and Local Development Strategies: <https://urban.jrc.ec.europa.eu/strategies/handbook-sud/>.
- Consorci per al Desenvolupament de la Catalunya Central. (novembre / 2022). Estratègia de Desenvolupament Local 2023-2027. Consultat el 17 / setembre / 2024, a MEMÒRIA de l'Estratègia de Desenvolupament Local Participatiu del Grup d'Acció Local, en el marc del Pla Estratègic de la Política Agrària Comunitària (PEPAC) 2023-2027: <https://leadercatcentral.cat>.
- Diputació de Barcelona. (2016). diba.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Informació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentacioprov.asp?prid=1041>.
- Diputació de Barcelona. (2018). diba.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Informació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentacioprov.asp?prid=1008>.
- Diputació de Barcelona. (9 / febrer / 2024). diba.cat. Consultat el 27 / juny / 2024, a El Diari de la Diba: <https://www.diba.cat/es/web/sala-de-premsa/-/l-impacte-economic-directe-generat-pel-turisme-creix-un-21-a-la-destinacio-barcelona-el-2023>.
- Diputació de Barcelona. (juliol / 2024). Pla d'actuació de mandat 2024-2027: Innovació pública per la sostenibilitat, l'equitat territorial i la cohesió social. Consultat el 17 / setembre / 2024, a <https://diba.cat>.
- Diputació de Barcelona. (Edició 2022). Pla d'actuació de mandat 2020-2023: Una estratègia municipalista per a un desenvolupament sostenible. Consultat el 17 / setembre / 2024, a <https://www.diba.cat/pam-2020-2023>.
- Generalitat de Catalunya. (13 / maig / 2003). portaldogc.gencat.cat. Consultat el 15 / setembre / 2024, a Decret 123/2003, de 13 de maig, pel qual es regulen els sistemes d'informació de mercats en origen de productes agrícoles i ramaders: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3887/1966112.pdf>.
- Generalitat de Catalunya. (2022). Pla d'ensenyament de l'atenció primària 2022: Resultats. Scientia Salut. Consultat el 16 / setembre / 2024, a: https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/10483/plaensa_atencio_primaria_2022_resultats_UP.pdf?sequence=2&isAllowed=y.
- Generalitat de Catalunya. (7 / desembre / 2022). Programa operatiu del FEDER de Catalunya 2021-2027. Consultat el 17 / setembre / 2024, amb Decisió de la Comissió C(2022)9305: https://www.fondoseuropeos.hacienda.gob.es/sitios/dgfc/es-ES/ipr/fcp2020/P2127/PF/Documents/Programa_Cataluña.pdf.

- Generalitat de Catalunya. (29 / juny / 2023). portaldogc.gencat.cat. Consultat el 15 / setembre / 2024, a Descripció de funcions i procediments de la Generalitat del FEDER 2021-2027: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3887/1966112.pdf>.
- Generalitat de Catalunya. (29 / juny / 2023). portaldogc.gencat.cat. Consultat el 15 / setembre / 2024, a Descripció de funcions i procediments de la Generalitat del FEDER 2021-2027: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3887/1966112.pdf>.
- Generalitat de Catalunya. (2024). Atur per municipis - Agost 2024. Departament d'Empresa i Treball. Consultat el 16 / setembre / 2024, a https://observatoritreball.gencat.cat/web/.content/generic/documents/treball/estadistica/atur_comarques_i_municipis_prensa/2024/arxius/Atur-per-municipis-202408.pdf.
- Generalitat de Catalunya. (2024). Taules de l'Enquesta de Població Activa (EPA) - 2n trimestre de 2024. Consultat el 16 / setembre / 2024, a Departament d'Empresa i Treball. https://observatoritreball.gencat.cat/web/.content/generic/documents/treball/estudis/epa/2024/arxius/taules_EPA_2t2024.pdf.
- Idescat. (2020). Superfície agrària. Per tipus. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15402>.
- Idescat. (2022). Caps de bestiar porcí. Províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15430>.
- Idescat. (2022). Centres extrahospitalaris. Per tipus d'assistència. Comarques i Aran, i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15806>.
- Idescat. (2022). Consum d'aigua. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 27 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15209>.
- Idescat. (2022). Preu mitjà de venda d'habitatges de segona mà. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15707>.
- Pertoldi, M., Fioretti, C., Guzzo, F., Testori, G., De Bruijn, M., Ferry, M., Kah, S., Servillo, L.A., & Windisch, S. (2022). Handbook of territorial and local development strategies. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2760/57919>.
- Unió Europea. (13 / desembre / 2007). eur-lex.europa.eu. Consultat el 16 / setembre / 2024, a Tractat de Funcionament de la Unió Europea - Article 176: <https://www.boe.es/doue/2010/083/Z00047-00199.pdf>.
- Unió Europea. (24 / juny / 2021). eur-lex.europa.eu. Consultat el 16 / setembre / 2024, a Reglament (UE) 2021/1058 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021, relatiu al Fons Europeu de Desenvolupament Regional i al Fons de Cohesió: <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/CA/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1058>.
- Unió Europea. (24 / juny / 2021). eur-lex.europa.eu. Consultat el 17 / setembre / 2024, a Reglament (UE) 2021/1060 del Parlament Europeu i del Consell, de 24 de juny de 2021, pel qual s'estableixen les disposicions comunes relatives a diversos fons i les normes financeres per a aquests: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A32021R1060>.

7.1 Annex 1

Diagnòstic territorial de la demarcació de Barcelona

7.2 Annex 2

Resultats dels qüestionaris dels actors econòmics i socials del territori

7.3 Annex 3

Llistat de municipis en risc de despoblament i zona d'influència

7.4 Annex 4

Fitxes d'actuació

7.1 Annex 1

Diagnòstic territorial de la demarcació de Barcelona

Informe del Context Territorial de la Demarcació de Barcelona

---

Setembre 2024

Índex de continguts

Apunt metodològic

- 1 Presentació del diagnòstic
- 2 Context territorial
  - 2.1 Descripció general del territori
  - 2.2 Context demogràfic i social
  - 2.3 Context econòmic
  - 2.4 Infraestructures i equipaments
  - 2.5 Context mediambiental
- 3 Reptes identificats
- 4 Principals objectius estratègics del territori
- 5 Anàlisi DAFO
- 6 Definició de l'Àrea Funcional
- 7 Referències bibliogràfiques

Apunt metodològic

El present diagnòstic ha emprat una metodologia de treball mixt amb mètodes d'investigació qualitatiu, quantitatiu i la participació d'actors rellevants del territori. La metodologia ha incorporat les següents tècniques:

- **Revisió de literatura:** la revisió de literatura ha estat concretament de la documentació de referència proporcionada per la Diputació respecte al seu territori i d'altra que s'ha pogut consultar a través de recerca de fonts de coneixement.
- **Anàlisi de dades estadístiques:** s'ha dut a terme una recerca de dades estadístiques que permeten mesurar quantitativament les diferents variables estudiades a partir de dades secundàries obtingudes de bases de dades oficials a escala nacional, autonòmica i provincial. La bibliografia del present diagnòstic detalla el conjunt de fonts emprades.
- **Sessions de captació del coneixement:** sessions de treball per captar el coneixement dels professionals de la Diputació sobre els objectius estratègics, necessitats i anàlisi DAFO del seu territori. Les sessions també s'han utilitzat per a l'obtenció de documentació de referència i recursos amb informació estadística a escala regional.
- **Integració de les dades quantitatives i qualitatives:** la informació extreta de la documentació de referència ha estat rellevant per contextualitzar les dades estadístiques mencionades al llarg del diagnòstic. La recopilació de la informació, documentació de referència i dades estadístiques, ha servit per a l'elaboració de la descripció de la província a l'apartat "2. Context territorial"; i l'anàlisi de la informació, dotada de narrativa i pensament ha estat emprada per l'elaboració dels apartats "3. Necessitats, reptes i objectius", "5. Anàlisi DAFO" i "6. Definició de l'Àrea Funcional de la Demarcació".

En el marc de l'Objectiu Específic 5.2 del Programa FEDER de Catalunya 2021 – 2027, la Generalitat de Catalunya (Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat i la Direcció General d'Administració Local) juntament amb l'assessorament del Banc Europeu d'Inversions (BEI), estan treballant en la coordinació i assessorament de l'elaboració de les estratègies territorials integrades de Catalunya. Aquestes seran entregades a les Diputacions provincials, que són les beneficiaries del programa.

Previ a l'elaboració de les estratègies integrades finals, és necessari realitzar un informe de diagnosi dels territoris per tal de poder conèixer les dades més rellevants que fan relació a les diferents demarcacions. Amb l'anàlisi dels punts esmentats, i considerant el desenvolupament i el despoblament rural, es pretén obtenir una radiografia dels principals aspectes que defineixen un territori, identificar les necessitats del mateix i analitzar les oportunitats, amenaces, fortaleces i debilitats de la demarcació.

Objectiu de l'informe

Proporcionar una visió integral del context territorial de la demarcació de Barcelona, en el marc del diagnòstic de les demarcacions territorials. L'objectiu és comprendre millor les característiques i dinàmiques del territori, identificar oportunitats i desafiaments per al desenvolupament futur, així com assentar les bases del disseny de l'estratègia de l'Àrea Funcional.

Per a l'elaboració d'aquest informe, es treballarà amb la referència de la ja aprovada Agenda Rural de Catalunya on s'identifiquen les necessitats i reptes del territori rural per garantir-ne les condicions de vida i de desenvolupament.

L'Agenda Rural de Catalunya presenta 7 grans reptes:

- Persones, benestar i repte demogràfic.
- Transició ecològica.
- Territori connectat.
- Sistema agroalimentari.
- Gestió forestal.
- Innovació i dinamització social i econòmica.
- Governança.

Basant-se en aquests reptes, l'informe inclourà una descripció general del territori, l'explicació demogràfica i social, el context econòmic, les infraestructures i equipaments, i el context mediambiental. Aquestes seccions proporcionaran una visió completa i detallada de la demarcació, amb l'objectiu d'identificar les diferents realitats dins el mateix territori i les necessitats a impulsar per a evitar el despoblament de les seves zones rurals. Això ens permetrà crear una anàlisi DAFO per a concretar les casuístiques actuals del territori i, finalment, ens ajudarà a identificar la proposta de l'Àrea Funcional.

Disposar d'aquest diagnòstic servirà com a punt de situació del territori, permetent disposar d'informació per afinar en l'enfocament i les línies d'actuació de l'estratègia.

2.1 Descripció general del territori

La província de Barcelona està constituïda per **311 municipis**, distribuïts en **13 comarques**, en les següents vegueries: la vegueria de Barcelona, la vegueria del Penedès (a excepció del Baix Penedès) i la vegueria de la Catalunya Central (a excepció del Solsonès). En concret, ocupa una **superfície total de 7.726 km²** i té una **densitat de població de 750,3 hab/km²** (Idescat, 2023).

La constitueixen les comarques de l'Alt Penedès, l'Anoia, el Bages, el Baix Llobregat, el Barcelonès, el Berguedà, el Garraf, el Lluçanès, el Maresme, el Moianès, Osona, la Selva (únicament amb el municipi de Fogars de la Selva), el Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

La població de la demarcació de Barcelona creix per segon any consecutiu i se situa en 5.884.873 persones (Idescat, 2024). Així doncs, la taxa de creixement total de la població de Barcelona ha estat positiva, situant-se per sobre de Lleida, amb un 17%, però per sota de Tarragona i Girona (Idescat, 2022).

El creixement de la població a la demarcació de Barcelona es deu principalment a l'augment de la població de nacionalitat estrangera, que creix un 11,14% respecte a l'any 2022 (Idescat, 2022). En concret, el nombre d'estrangers se situa en 950.707 persones l'any 2023, representant un 16,40% de la població total de la demarcació (Idescat, 2023).

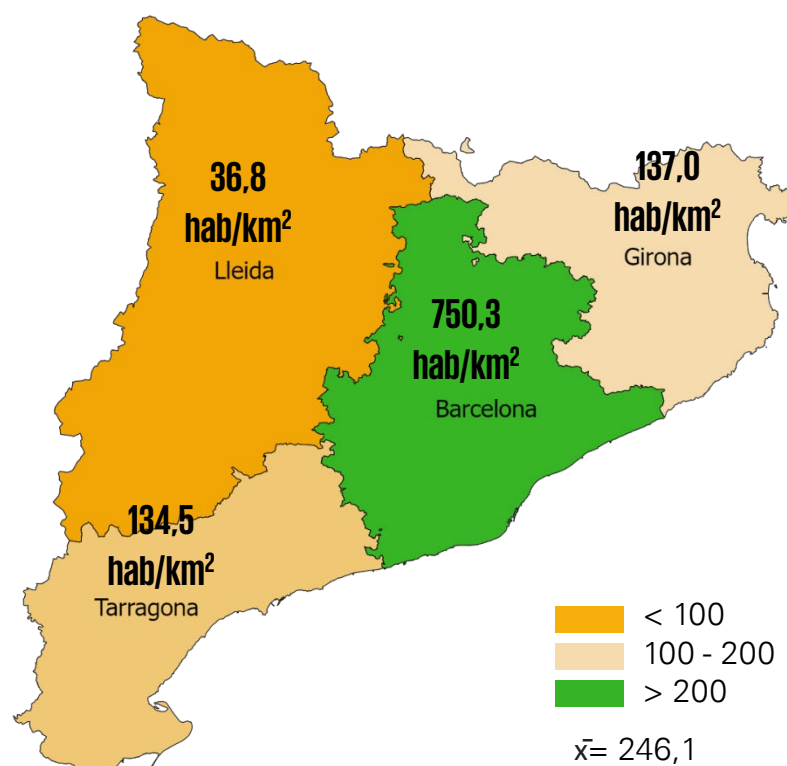
Aquest creixement demogràfic, però, es veu contraposat per una elevada taxa d'envelliment.

Barcelona té 311 municipis dels 947 que té Catalunya.

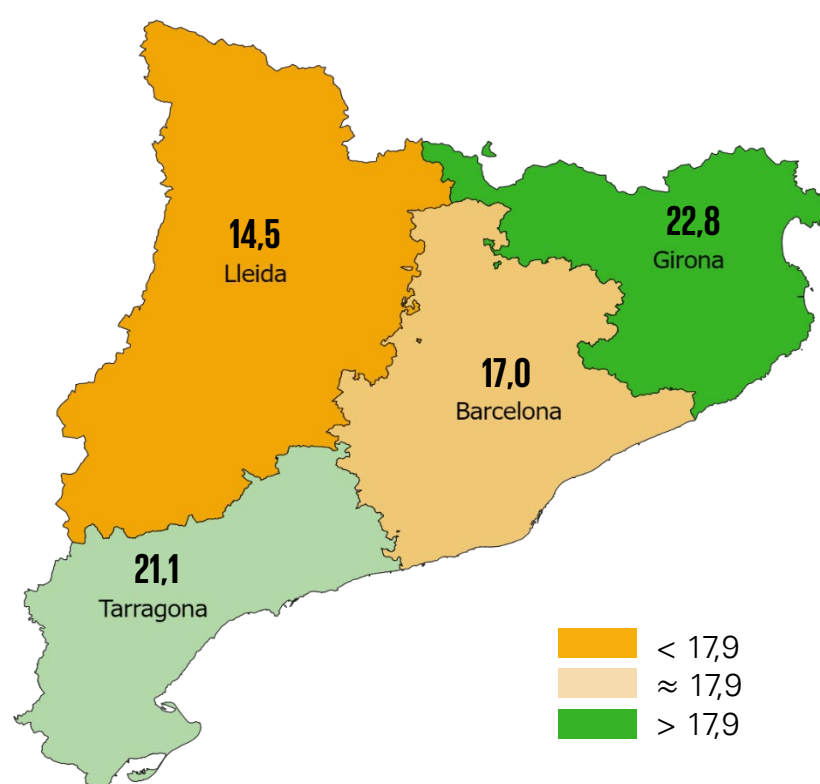

Gràfic 1. Densitat de població per províncies. Comparativa amb la mitjana de Catalunya. 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'IDESCAT, a partir d'Estimacions de població. 2023 [Idescat. Anuari estadístic de Catalunya. Densitat de població. Comarques i Aran, àmbits i províncies.](#)

Gràfic 2. Taxa de creixement total poblacional brut per 1.000 habitants. Comparativa províncies de Catalunya. 2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'IDESCAT, a partir d'Estimacions de població. 2022 [Idescat. Anuari estadístic de Catalunya. Taxa bruta de creixement total. Comarques i Aran, àmbits i províncies.](#)

¹ Nota: El símbol "≈" fa referència a una aproximació a la mitjana, no a l'equivalència (s'ha de considerar a la resta del diagnòstic). Addicionalment, $\bar{x}$ = la mitjana.

Barcelona té l'índex d'envelliment més elevat del territori català

L'envelliment poblacional significa un canvi en l'estructura per edats de la població, en què les persones de més de 65 anys tenen un pes molt major. Això, introdueix, o agreuja, reptes com la dependència, la sanitat, la protecció social, etc. De fet, l'envelliment poblacional és una tendència estesa arreu del món, tant a països desenvolupats com en vies de desenvolupament (Statista, 2022).

Barcelona, amb un índex d'envelliment de **145,1%** presenta una societat envellida, situant-se per sobre de la mitjana catalana, que és del **142,7%**. A Catalunya, hi ha 6 comarques que superen el 200% de la taxa, cap de les quals pertany a la demarcació barcelonina, tot i que el Berguedà s'hi acostava amb una taxa del 195,6%, a tan sols 5 punts percentuals (Idescat, 2024).

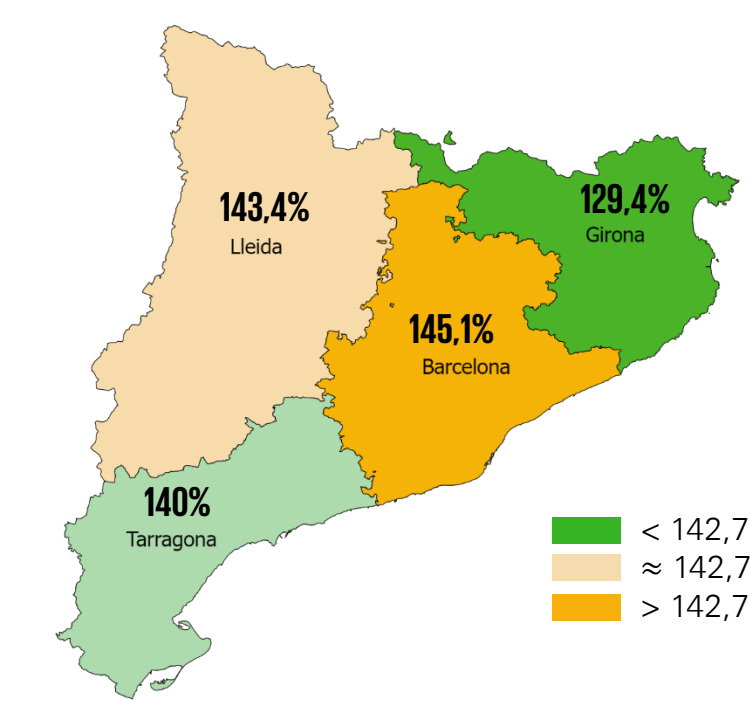
Barcelona té la taxa d'envelliment més elevada de Catalunya, per sobre de la mitjana catalana.

Barcelona lidera en població amb estudis superiors entre les províncies catalanes

El nivell d'educació de la població és un indicador del desenvolupament i nivell d'ocupació de la societat, tant actual com futura. Un major nivell de formació es relaciona positivament amb el nivell de renda, ocupació i salut (INE, 2022).

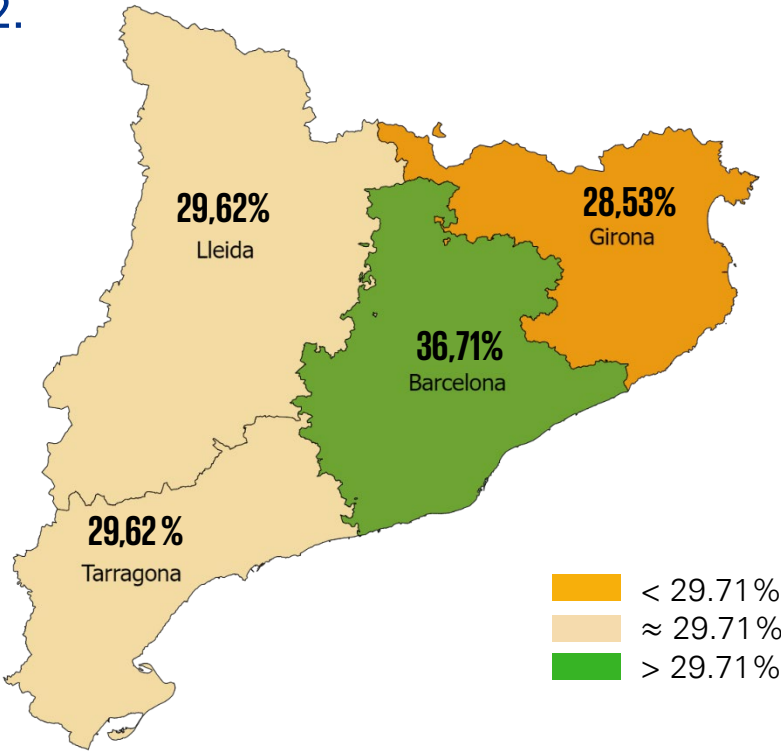
En el cas de **Barcelona**, el percentatge de població de 15 anys o més amb estudis superiors és del **36,71%**. Aquesta xifra situa Barcelona per sobre de les províncies de Girona (**28,53%**), Lleida (**29,62%**) i Tarragona (**29,62%**), indicant que és la província amb la major proporció de població de 15 anys o més amb estudis superiors, amb diferència (Idescat, 2022).

Gràfic 3. Índex d'envelliment de la població. Comparativa províncies de Catalunya. 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'IDESCAT, a partir d'Indicadors demogràfics. 2024
<https://www.idescat.cat/pub/?id=inddt&n=915&geo=prov>

Gràfic 4. Percentatge de població de 15 anys o més segons nivell de formació assolit. Educació superior. Comparativa províncies de Catalunya. 2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Estadística de Població. Per nivell de formació assolit. 2022 [Idescat. Cens de població i habitatges. Població. Per nivell de formació assolit. Catalunya](https://www.idescat.cat/pub/?id=inddt&n=915&geo=prov)

Barcelona té un 36,71% de població de 15 anys o més, amb estudis de formació superior.

La demarcació de Barcelona, el principal motor econòmic de Catalunya

Amb un PIB per càpita de 30,48 €/hab, Barcelona es troba al capdavant del mapa econòmic de Catalunya (INE, 2021), situant-se per sobre de la mitjana catalana, que és de 29,94 €/hab. Així doncs, Barcelona es mostra com el principal motor econòmic del territori català, amb forta presència en el sector serveis, en especial, en el turisme.

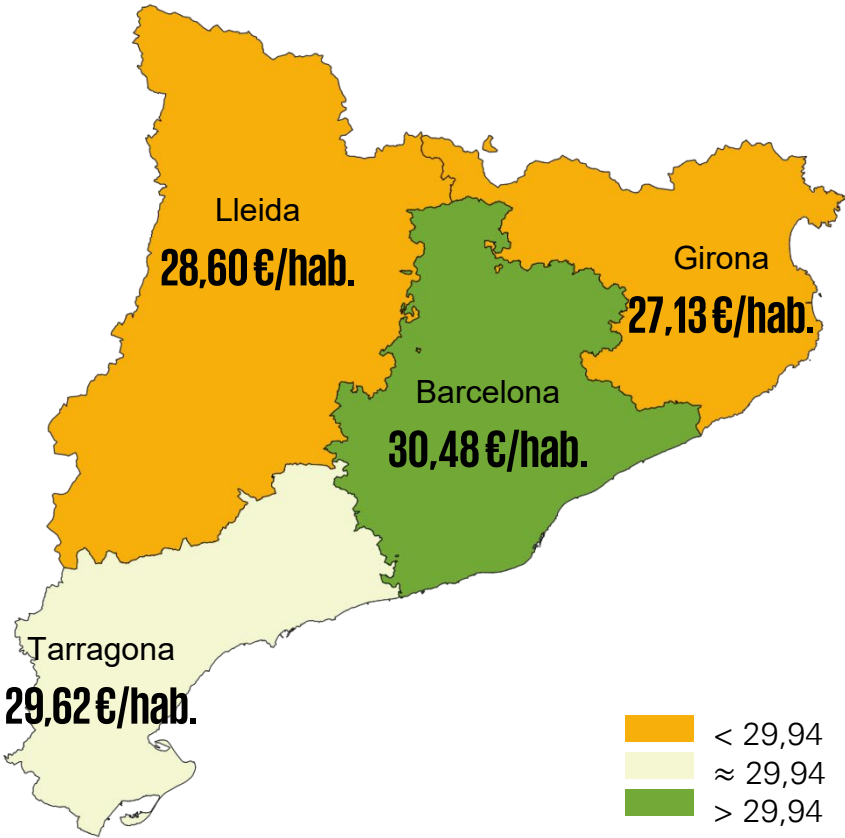
Barcelona té un PIB per càpita de 30,48 €/hab, superior a la mitjana catalana.

El pes de tots els sectors, a excepció de l'agrícola, recau en la demarcació de Barcelona

Catalunya és un territori on hi predomina majoritàriament el sector serveis com a motor del desenvolupament econòmic. Aquesta tendència també es reflecteix a la província de Barcelona, on el sector serveis representa un 81,10% de les empreses de la província barcelonina (Idescat, 2022).

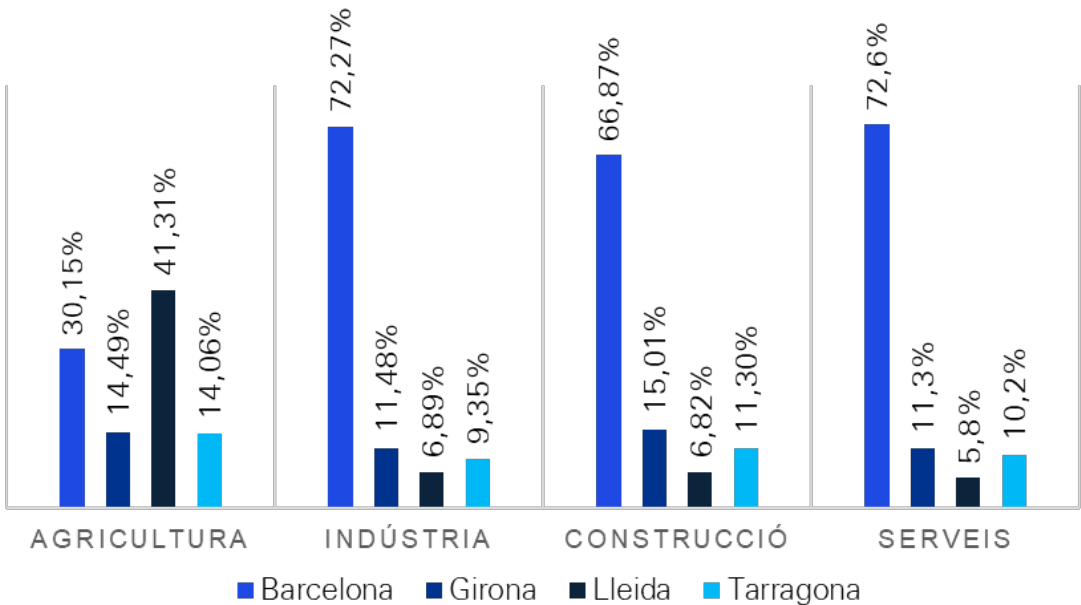
Comparant la distribució d'empreses (comptes de cotització) entre els diferents sectors econòmics per cadascuna de les províncies, s'observa que Barcelona té el nombre més gran d'empreses dedicades al sector serveis de les quatre províncies, amb un 72,6% (Idescat, 2024). A més, representa un percentatge significatiu de les empreses del sector industrial i de la construcció, amb un 72,27% i un 66,87%, respectivament (Idescat, 2024).

Gràfic 5. PIB per càpita per províncies. Comparativa amb la mitjana de Catalunya. 2021.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'INE. PIB i PIB per càpita. 2021.
https://ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=resultados&idp=1254735576581

Gràfic 6. Distribució de comptes de cotització per sectors econòmics. Comparativa províncies de Catalunya. 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Comptes de cotització. 2024
<https://www.idescat.cat/pub/?id=afic&n=14945&geo=prov%3A08>

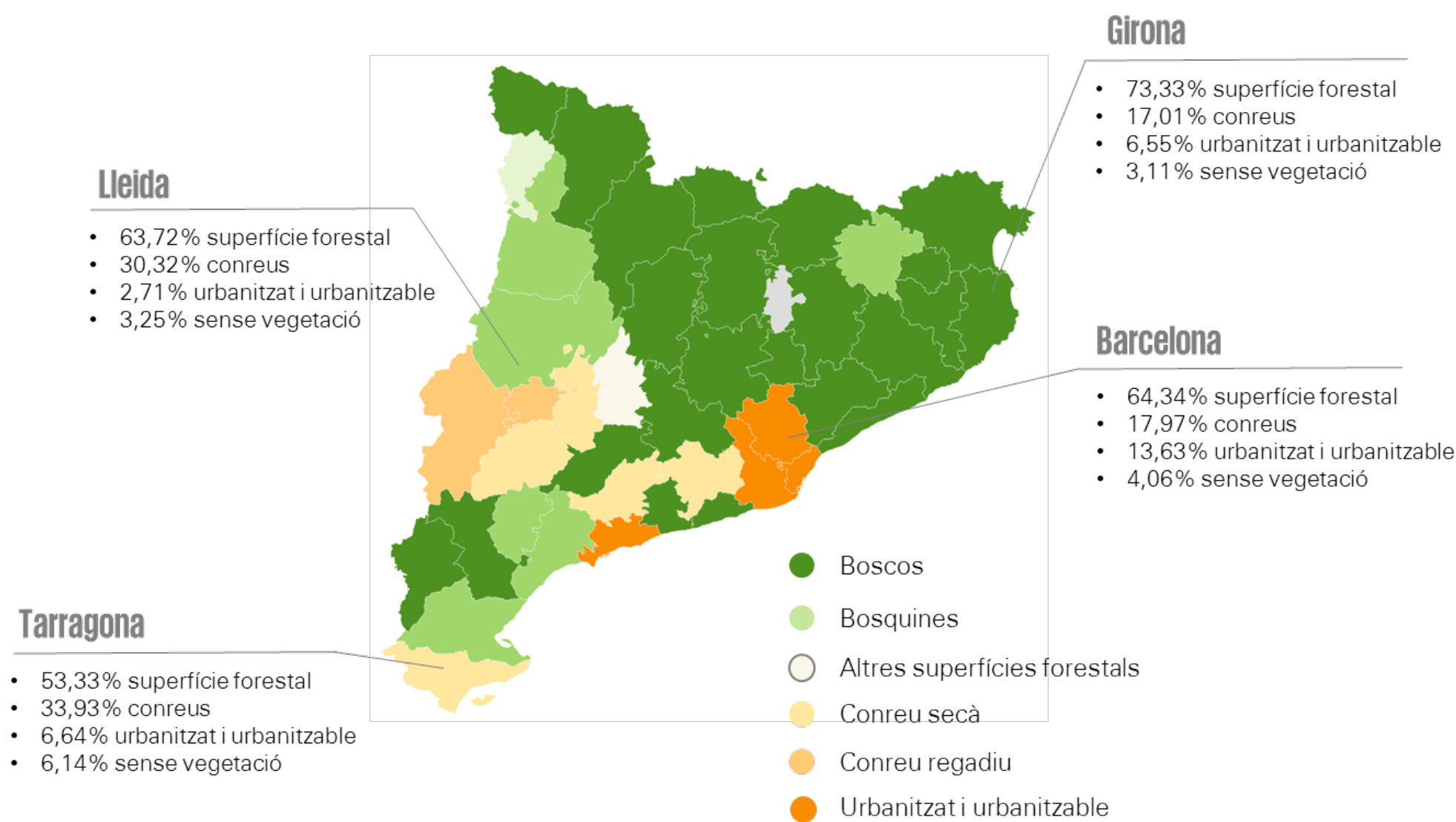
El sector serveis català té el major pes a la província de Barcelona, amb un 72,6%, respecte a les altres províncies.

Barcelona concentra els usos del sòl en superfícies forestals i conreus

A continuació, s’observa per a cada comarca l’ús del sòl predominant, diferenciant entre: boscos, bosquines, altres superfícies forestals, conreu de secà, conreu de regadiu, urbanitzat i urbanitzable i sense vegetació. Per tal de simplificar l’anàlisi a través de les dades relatives, les categories de boscos, bosquines i altres superfícies forestals s’han unificat, així com les de conreu de secà i regadiu.

Al voltant del **82% del sòl de la demarcació de Barcelona** és ocupat per dues tipologies de sòl: **superfícies forestals i conreus**. Aquesta tendència es repeteix per a totes les províncies de Catalunya, on el sòl predominant és la superfície forestal. Barcelona també destaca per ser la província que més sòl destina a **sòl urbanitzat o urbanitzable**, amb un **13,63%**, mentre que Lleida és la que menys sòl destina a sòl urbanitzat o urbanitzable, amb només un 2,71 % (Idescat, 2022).

Gràfic 7. Usos del sòl, comparativa comarcal de Catalunya. 2022.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades extretes de l'IDESCAT, Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Nota: (1) Sòl urbà, urbanitzable i infraestructures. 2022
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15180>

Barcelona és la província que més sòl destina a superfícies urbanes i urbanitzables.

La xarxa de comunicacions és un element clau de la cohesió territorial i instrument necessari en la lluita contra la despoblació

La xarxa de comunicacions és assenyalada com un dels factors principals en l'enfortiment de la cohesió territorial. Així ho recull el Servei de Recerca del Parlament Europeu (2022), en el seu informe sobre abordatge de la despoblació a través de polítiques de cohesió.

La resolució del Parlament Europeu del 2018 sobre enfortiment econòmic, social i territorial a la Unió Europea demanava una major atenció als reptes de les àrees rurals i periurbanes, emfatitzant en la necessitat de donar suport al món rural amb inversió en projectes per l'economia local i la millora de la xarxa de transport, accessibilitat i connectivitat de banda ampla.

Barcelona, territori molt centralitzat a les zones urbanes

Respecte a la xarxa viària de Barcelona, els mapes mostren l'extensa concentració d'infraestructures a l'Àrea Metropolitana, a través de grans vies de comunicació, d'alta velocitat i accessibles. La xarxa viària de Barcelona representa un 44,24% del total d'hectàrees destinades a aquestes infraestructures a Catalunya, molt per damunt de la resta de demarcacions (Generalitat de Catalunya, 2024).

Les principals vies de la xarxa viària i ferroviària es vehiculen al voltant de la capital i les ciutats més poblades de la província. Aquesta centralització provoca una concentració de recursos i oportunitats a les àrees urbanitzades, mentre que les regions més perifèriques es troben en una situació desfavorida, dificultant la seva integració i desenvolupament econòmic.

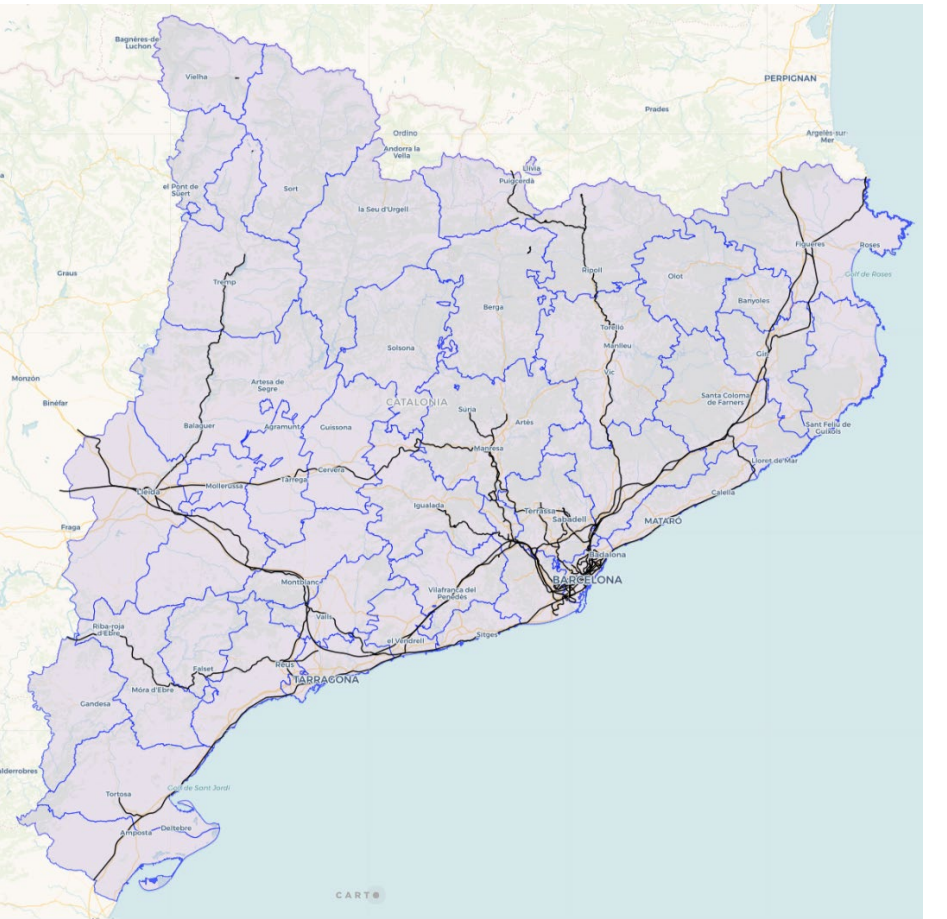
En aquest sentit, i més enllà de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, és crucial disposar d'un sistema que garanteixi i millori un pla de capil·laritat que enforteixi la cohesió territorial i contribueixi a revertir el despoblament de les zones més rurals.

Gràfic 8. Xarxa de vies d'alta capacitat de Catalunya. 2016.

Font: VIACAT, Observatori viari de Catalunya. 2016.
https://territori.gencat.cat/web/content/home/03_infraestructures_i_mobilitat/01_carreteres/viacat/documents/mapes_gener_2016/M1_Portada.pdf

Gràfic 9. Xarxa ferroviària de Catalunya. 2016.

Font: Generalitat de Catalunya, Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació. 2016.
https://territori.gencat.cat/web/content/home/03_infraestructures_i_mobilitat/01_carreteres/viacat/documents/mapes_gener_2016/M1_Portada.pdf

Taula 1. Xarxa viària en quilòmetres per tipus de via. Comparativa per províncies i Catalunya. 2022

Tipologia	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya
Autopistes de peatge	95 km	0 km	0 km	11 km	105 km
Autopistes lliures i autovies	617 km	218 km	222 km	305 km	1.362 km
Carreteres multicarril	60 km	31 km	10 km	40 km	142 km
Carreteres de calçada única	3.165 km	2.174 km	2.650 km	2.412 km	10.401 km
Total	3.937 km	2.423 km	2.882 km	2.768 km	12.010 km

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Xarxa viària. Per tipus de via. Províncies. 2022. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=16226>

Observant les xarxes viàries per tipus de via, la província de Barcelona és la demarcació que **acumula un nombre més elevat de quilòmetres de carreteres**, sobre els quals s'identifica una **clara concentració d'aquests quilòmetres totals, destinats a la xarxa viària, en carreteres de calçada única**. Concretament, el 80,39% dels quilòmetres totals corresponen a aquest tipus de via, representant 3.165 quilòmetres dels 3.937 totals. En contraposició, Barcelona disposa de 60 quilòmetres de carreteres multicarril, el valor més alt de tota Catalunya. Finalment, la província disposa d'un total de 617 quilòmetres d'autopistes lliures i autovies, així com 95 quilòmetres d'autopistes de peatge, corresponent, de nou, al valor més alt de Catalunya (Idescat, 2022).

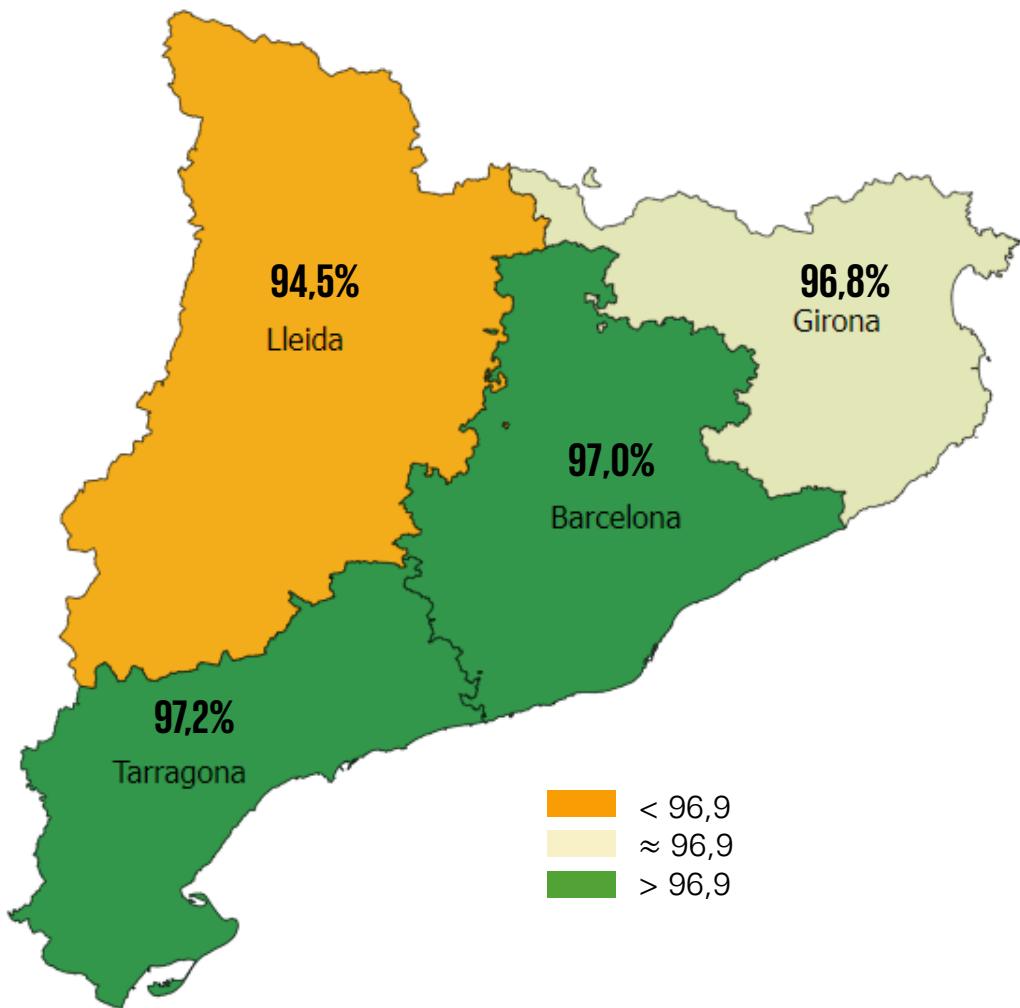
L'accés a internet a Catalunya és estès

Les llars catalanes tenen un accés majoritari a internet arreu del territori. Les dades mostren la proporció de llars, amb algun membre de 16 a 74 anys, amb accés a connexió a internet de banda ampla (llars que disposen d'un tipus de connexió xDSL, com ara ADSL, i d'altres connexions fixes, com la xarxa de cable i les connexions sense fils).

La mitjana de Catalunya de llars amb accés a banda ampla se situa en el 96,9%. En relació amb aquesta dada s'ha definit el següent mapa (gràfic 10), on s'hi pot veure si les províncies es troben per sota, per sobre o alineades amb la mitjana (Idescat, 2021)

En el cas de la província de Barcelona, aquesta se situa per **sobre de la mitjana catalana amb un 97%**. Cal esmentar que de les 13 comarques barcelonines, set no assoleixen la mitjana autonòmica. Les comarques amb menor proporció de llars amb connexió de banda ampla són el Berguedà (95,10%), l'Anoia (95,10%) i el Moianès (95,7%) (Idescat, 2021).

Gràfic 10. Proporció de llars amb connexió a internet de banda ampla per províncies. 2021.

% de llars amb algun membre de 16 a 74 anys.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Enquesta territorial TIC a la llar. 2021. <https://www.idescat.cat/pub/?id=tict&n=1329&geo=com>

Les comarques que no formen part de l'Àrea Metropolitana tenen una menor proporció de llars amb connexió a internet de banda ampla.

Cofinançat per
la Unió Europea

© 2024 KPMG Asesores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia. Tots els drets reservats.

2.2 Context demogràfic i social

A continuació, s'exposen diversos indicadors clau per a una anàlisi demogràfica i social detallada. Dins dels indicadors demogràfics, s'inclouen la densitat de població i la població; els usos del sòl; l'índex d'envelliment; l'índex de dependència de la gent gran; les taxes de natalitat i mortalitat; la taxa bruta de creixement; i la població estrangera.

Pel que fa als indicadors socials, s'inclouen indicadors d'educació que reflecteixen el grau de formació acadèmica de la societat. Els indicadors de desigualtat i pobresa s'analitzen a partir de l'índex de Gini i el percentatge de població sota el llindar de la pobresa, mostrant les diferències en la distribució de la riquesa. Finalment, s'inclouen indicadors de venda i lloguer d'habitatge.

Indicadors demogràfics

La província de Barcelona comprèn una superfície total de 7.726 km² i té una densitat de població de 750,3 hab./km² (Idescat, 2023). El Barcelonès, amb una superfície de 146 km², és la comarca amb menys superfície total de la demarcació. La segueixen el Garraf, amb una superfície de 185 km², i el Moianès, amb 338 km². Per contra, Osona i el Berguedà, amb una superfície total de 1.245 km² i 1.185 km² respectivament, ocupen la major part de la superfície de la demarcació.

El Barcelonès presenta la densitat de població més elevada, amb 15.876,3 hab./km², seguit pel Baix Llobregat i el Vallès Occidental, que compten amb 1.729,6 hab./km² i 1.627,5 hab./km², respectivament. En canvi, les comarques amb menor densitat de població són el Berguedà, amb 34,3 hab./km², i el Moianès, amb 43,4 hab./km² (Idescat, 2023).

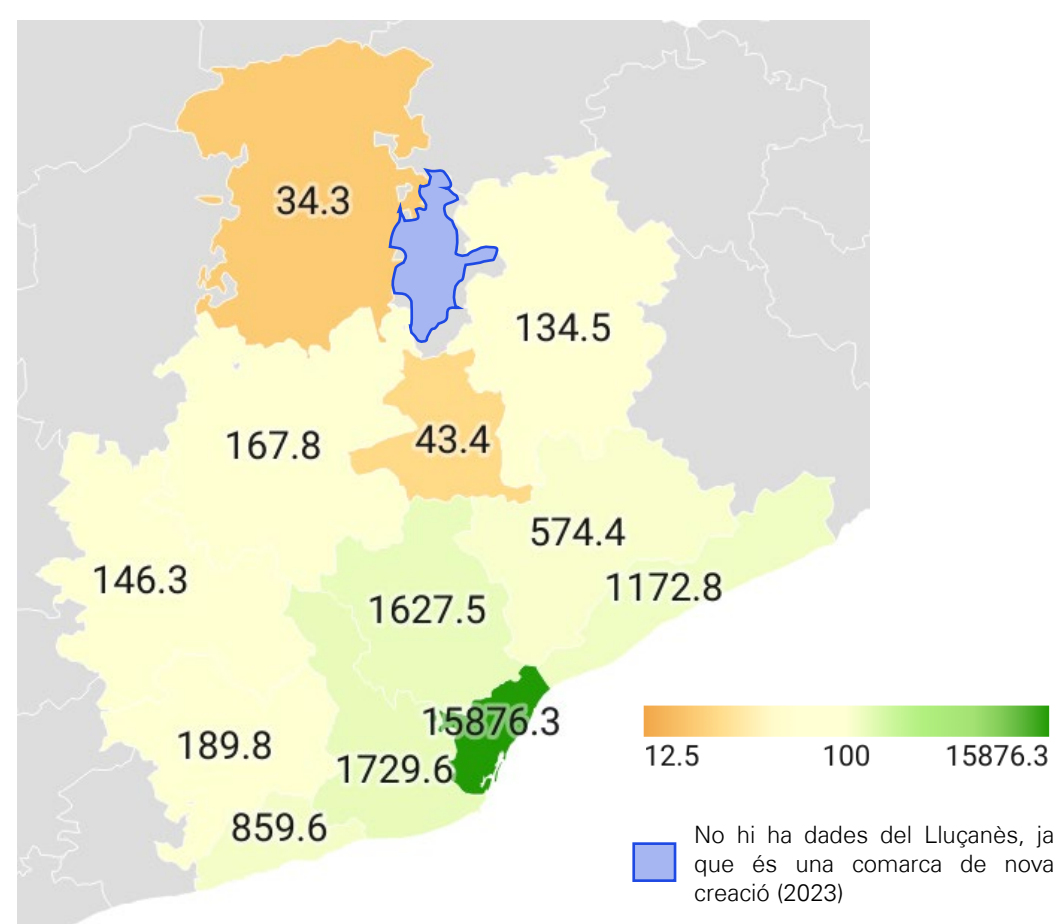
La distribució d'edats de la província de Barcelona indica que la concentració més gran de persones es troba en el rang d'edat de 45 a 64 anys, amb 840.116 homes i 857.563 dones. A més, un 51,18% de la totalitat de la població de la província són homes i un 48,82% dones (Idescat, 2023).

Barcelona concentra el nombre més gran de població, dins el rang d'edat de 45 a 64 anys.

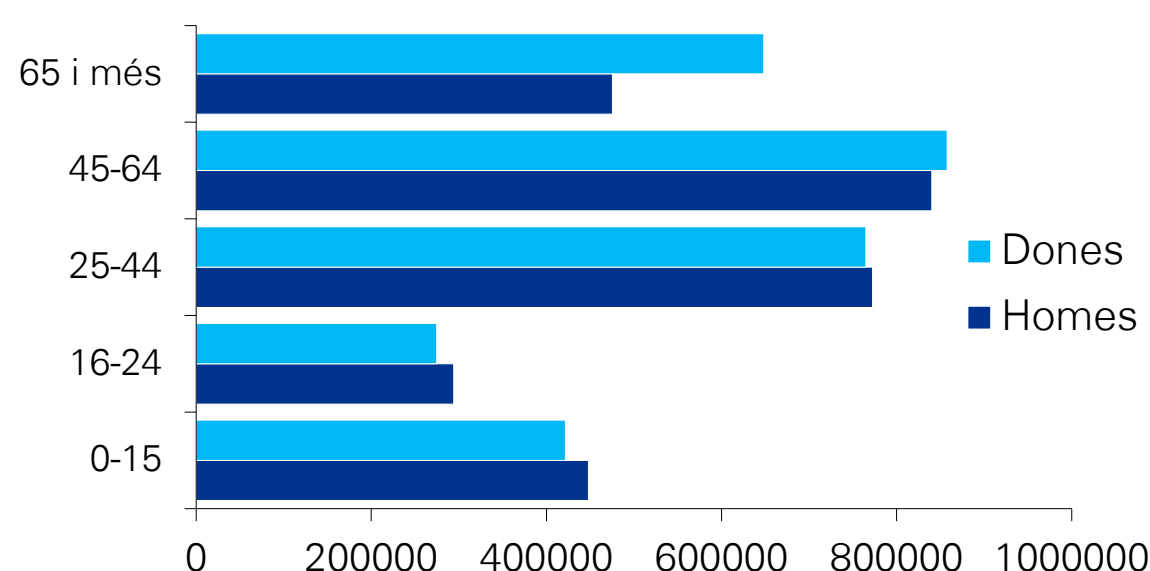

Gràfic 11. Densitat de Població. Província de Barcelona. 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'IDESCAT, a partir d'Estimacions de població. 2023 [Idescat. Anuari estadístic de Catalunya. Densitat de població. Comarques i Aran, àmbits i províncies.](https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15233&t=202300&lang=es)

Gràfic 12 . Població per sexe i grups d'edat. Província de Barcelona. 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Estimacions de població. 2023. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15233&t=202300&lang=es>

En relació amb l'evolució demogràfica, les projeccions mostren que la **població de la província ha experimentat en els darrers dos anys un increment**. En el cas de 2022-2023, aquest ha sigut de l'1,72%, seguit d'un increment de l'1,51% entre 2023-2024. **La població total de la província barcelonina, a finals de 2023, és de 5.884.873 persones**. (Idescat, 2023). En concret, la comarca del Barcelonès, amb 2.313.975 habitants, concentra el nombre més gran d'habitants de la província (Idescat, 2023).

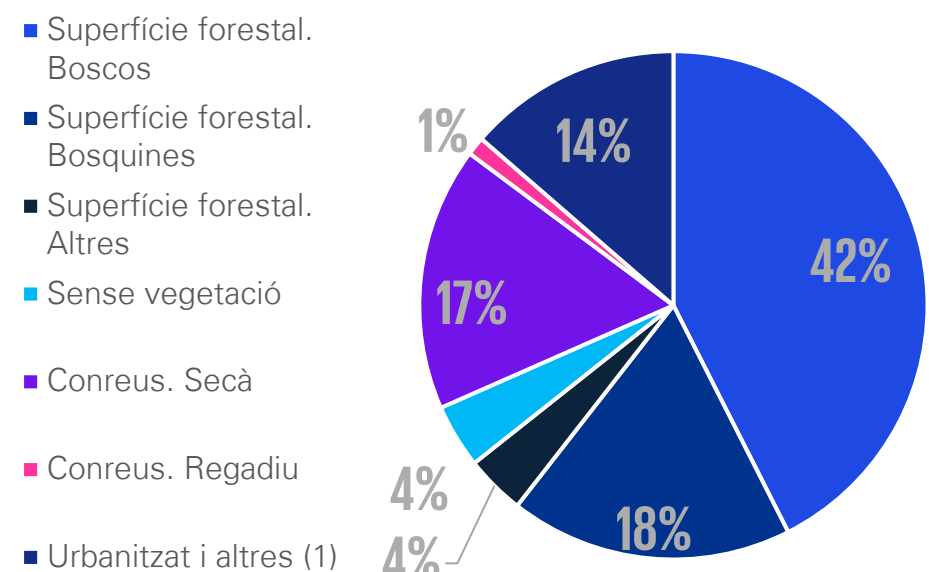
Un altre punt a considerar són els usos del sòl, que sovint reflecteixen tendències demogràfiques.

Analitzant la província amb perspectiva a la resta de demarcacions de Catalunya, s'observa que **Barcelona és la segona província amb més superfície de Catalunya, amb 7.726 km²**, després de Lleida, amb 12.168 km². Un **64,34% de la superfície de la província barcelonina correspon a superfície forestal, incloent-hi boscos, bosquines i altres**, mentre que el sòl urbà, urbanitzable i infraestructures representa un 13,63% (Idescat, 2022).

En l'àmbit comarcal, destaca el Barcelonès amb el 80,33% del territori destinat a sòl urbà, urbanitzable i infraestructures, mentre que el Moianès i el Berguedà destinen aproximadament un 4% i un 2%, respectivament. **Aquesta diferència significativa del tipus de sòl influeix directament en l'estructura econòmica i el creixement de les respectives comarques.** És especialment rellevant el cas del Berguedà, on prop del 86% del seu sòl és superfície forestal, fet que limita la seva activitat econòmica. A l'altre extrem, es troba el Baix Llobregat, sent la segona comarca de la província barcelonina amb més terreny destinat a ús urbà o urbanitzable, vora d'un 37%. La segueixen el Vallès Occidental, el Garraf i el Maresme, amb un 32%, 26% i 25%, aproximadament (Idescat, 2022).

Adicionalment, tal com afirma l'**Agenda Rural de Catalunya**, la província de Barcelona destaca per municipis de tipologia metropolitana, centralitats urbanes i conurbacions costaneres, fet que encaixa amb els usos del sòl de la demarcació, mostrats anteriorment. De la mateixa manera, hi ha un alt grau de **concentració urbana**, especialment als municipis de l'àmbit territorial metropolità (Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, 2022).

Gràfic 13. Usos del sòl a la província de Barcelona. 2022.

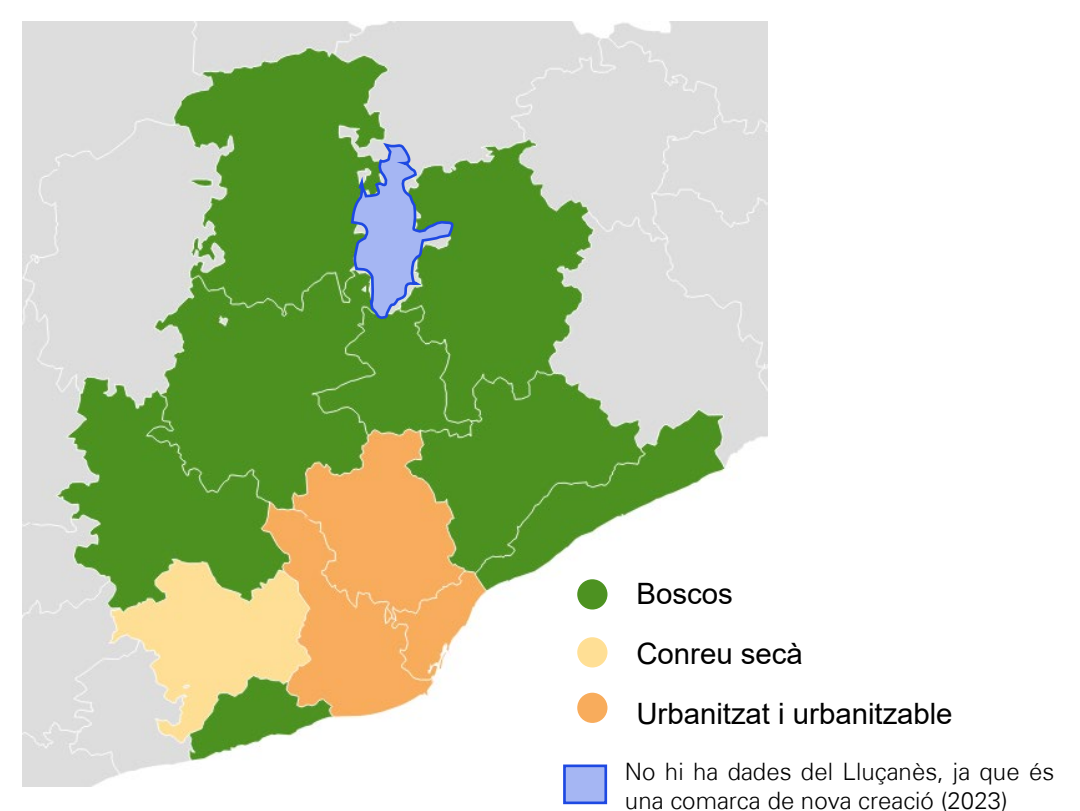

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Nota: (1) Sòl urbà, urbanitzable i infraestructures. 2022.

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15180&tema=TERRI>

Barcelona és la segona província amb més superfície de Catalunya, amb 7.726 km².

Gràfic 14. Ús del sòl predominant. Comparativa per comarques barcelonines. 2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT, departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. 2022. Nota: (1) Sòl urbà, urbanitzable i infraestructures.

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15180&tema=TERRI>

Pel que fa a l'anàlisi de la població, l'índex d'envelliment a nivell provincial és de 145,1%. Aquest indicador calcula la relació entre la població de 65 anys o més i la població menor de 15 anys. Per tant, a la província de Barcelona hi ha **145 persones de 65 anys o més per cada 100 menors de 15 anys**, fet que evidencia una tendència a l'envelliment de la població (Idescat, 2024).

L'any 2023 aquest índex es situava en el 139,5%, sent el Berguedà la comarca amb l'índex d'envelliment més elevat amb un valor de **195,6%**, per davant del Barcelonès i el Moianès, amb **166,25%** i **145,1%**, respectivament (Idescat, 2023).

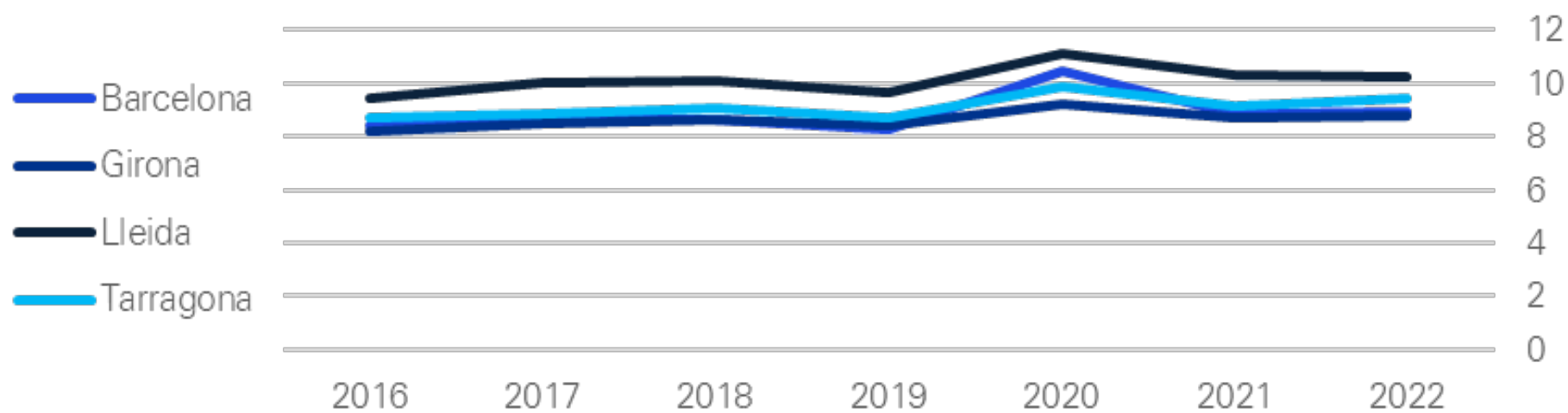
En relació amb aquest indicador, és convenient analitzar l'índex de dependència de la gent gran, sent aquest del **29,1%** (Idescat, 2024), amb un increment del **0,1 punts percentuals respecte l'any 2023 (29%)** (Idescat, 2023). En l'àmbit comarcal, el Berguedà, té un **índex de dependència del 39,9%**, seguidament del Bages, amb un **31,7%**. Per contra, el Vallès Occidental és la comarca de la província amb **menor índex de dependència de la gent gran, amb un 26,3%** (Idescat, 2023).

Adicionalment, per entendre la dinàmica de creixement de la població, s'analitza la taxa de natalitat i mortalitat. Pel que fa a la **natalitat**, la província de Barcelona té una **taxa de natalitat de 6,73 naixements per cada 1.000 habitants**, per sota de la mitjana de Catalunya, que és del 6,80 naixements per cada 1.000 habitants (Idescat, 2023). A escala comarcal, **Osona, amb aproximadament 8 naixements per cada 1.000 habitants, té la taxa de natalitat més alta de la demarcació**, mentre que el **Berguedà té la més baixa, amb un 5,51 naixements per cada 1.000 habitants** (Idescat, 2023).

Per altra banda, quant a la taxa de mortalitat, la **província té una taxa de 8,91 defuncions per cada 1.000 habitants**, inferior a la mitjana de Catalunya, equivalent a 9,03 defuncions. En concret, el Berguedà té la **taxa de mortalitat més alta, amb 12,92 defuncions per cada 1.000 habitants**. (Idescat, 2022).

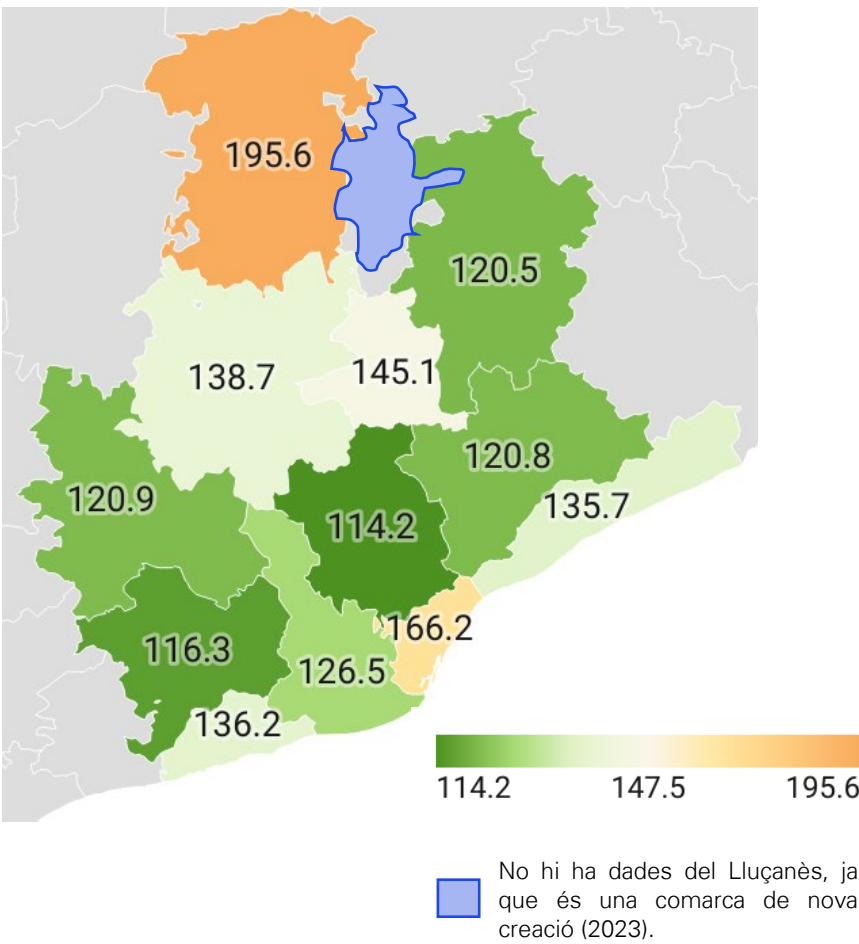
A continuació, es pot observar l'evolució de la taxa de mortalitat, respectivament, de les 4 províncies de Catalunya de l'any 2016 a l'any 2022:

Gràfic 16. Comparativa de l'evolució de la Taxa bruta de mortalitat entre les quatre províncies. 2016-2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Estadística de defuncions. 2016-2022
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15243>

Gràfic 15. Índex d'envelliment per comarques. Província de Barcelona. 2023.

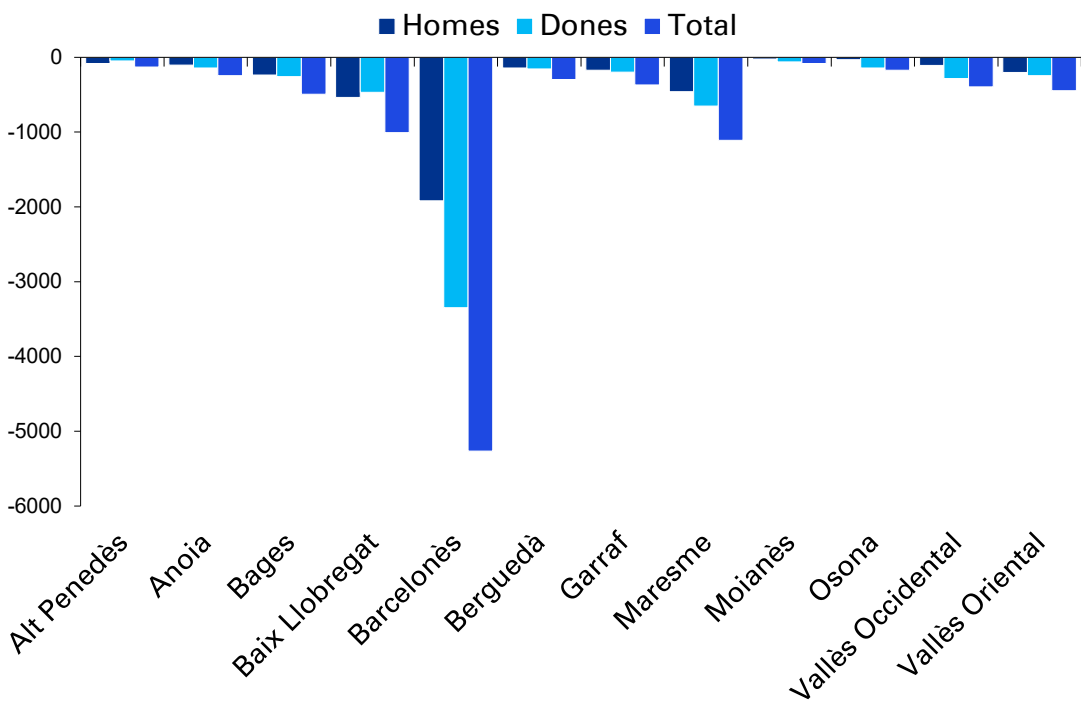
Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Indicadors demogràfics, 2023.
<https://www.idescat.cat/pub/?id=inddt&n=915&geo=prov%3A08>

En aquest context, cal destacar la **taxa bruta de creixement total de la província**, que mesura els canvis poblacionals tenint en compte el nombre de naixements, defuncions i migracions. Aquesta va ser de 17‰, situant-se per sota de la mitjana de Catalunya, la qual es situa al 17,89‰ (Idescat, 2022).

Per entendre si aquest creixement poblacional s’ha produït de manera natural, o bé, és degut a factors externs, com les migracions, s’estudia el **creixement natural de la població a escala comarcal**.

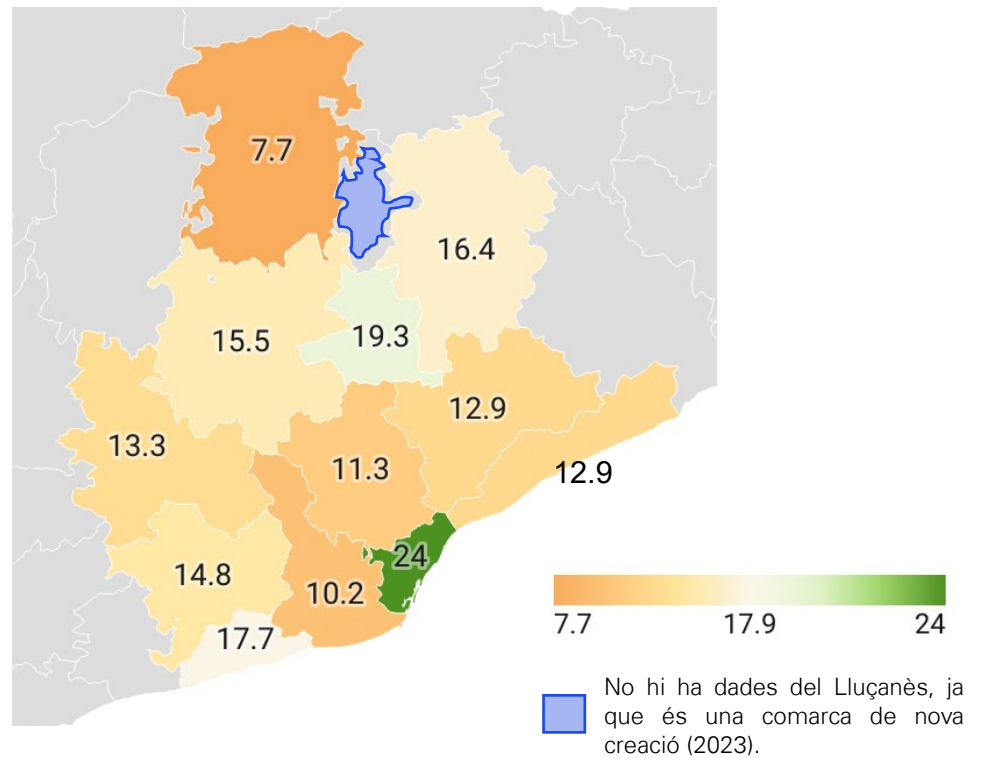
A la província, **el creixement natural va ser negatiu, amb un descens d’aproximadament dues persones per cada 1.000 habitants**. Per tant, el nombre de defuncions va ser superior al nombre de naixements (gràfic 17) (Idescat, 2022). Convé destacar el Barcelonès, on el nombre de defuncions ha superat el nombre de naixements en 5.266 persones (Idescat, 2022).

Gràfic 17. Creixement natural de la població per sexe. Comparativa comarques de Barcelona. 2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l’IDESCAT. Estadística naixements i defuncions; Estimacions de població. 2022
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15240>

Gràfic 18. Taxa bruta de creixement total. Província de Barcelona. 2022.

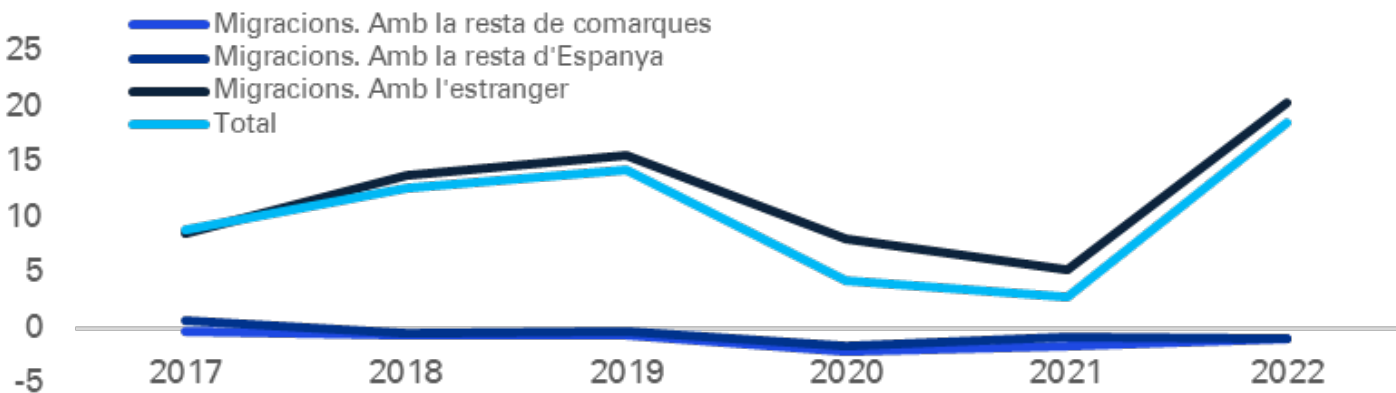

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l’IDESCAT, a partir d’Estimacions de població. 2022.
<http://www.idescat.net/indicadors/?id=aec&n=15245>

Aquestes dades ens indiquen que el creixement de la població a la província, analitzat per la **taxa bruta de creixement total**, és degut principalment a la migració i, més concretament, a població provinent d’altres països (gràfic 19); és a dir, migracions amb l’estranger. La **taxa bruta de creixement migratori** és de 18,62‰, indicant que, en la demarcació, hi ha un increment net d’aproximadament 19 persones per cada 1.000 habitants degut als fluxos migratoris. Cal destacar el Barcelonès, amb un creixement migratori de 26,2‰ (Idescat, 2022).

Concretament, la població estrangera a la província representa un 16,40% sobre la població total (Idescat, 2023). Destaca el Barcelonès, amb 22,56% de població estrangera (Idescat, 2023).

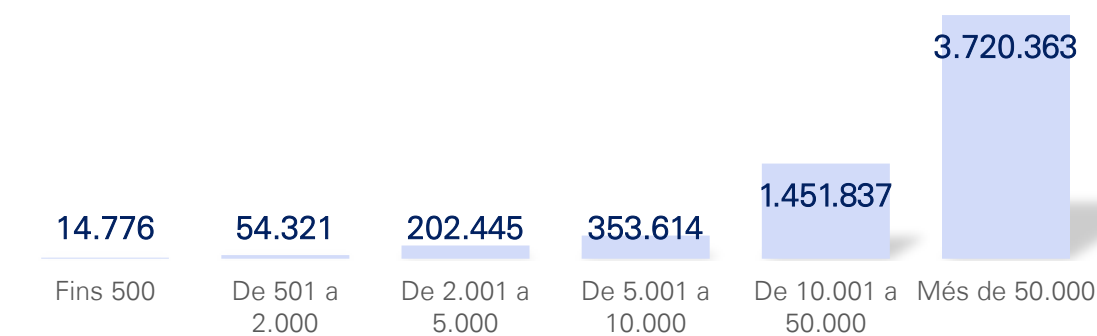
Gràfic 19. Migracions totals. Taxa de migració neta. Barcelona. 2017 - 2022

Font: Elaboració pròpia amb dades de l’IDESCAT, a partir de l’Estadística de migracions de l’INE. 2017-2022.
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=16001>

Per altra banda, i per la finalitat que porta a fer aquest diagnòstic, s'analitzarà la població en funció de la mida del municipi, per saber on es troba la concentració més gran de la població en la província. L'any 2023, **3.720.363 persones (64,1%) residien en municipis de més de 50.000 habitants, mentre que 14.776 (0,25%) en municipis fins a 500 habitants** (Idescat, 2023). Això indica una concentració significativa de població en àrees urbanes o semiurbanes. Destaca l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), on es concentren les ciutats més importants i més poblades de la demarcació. Aquesta àrea no només actua com a centre econòmic clau, sinó que també és un pol d'atracció per a una gran quantitat de residents i activitats econòmiques, caracteritzant-se per una extensa xarxa de serveis i infraestructures urbanes.

Gràfic 20. Població en funció de la mida del municipi. Província de Barcelona. 2023.

Font: IDESCAT, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE. Elaboració pròpia.
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15226&lang=es>

Indicadors socials

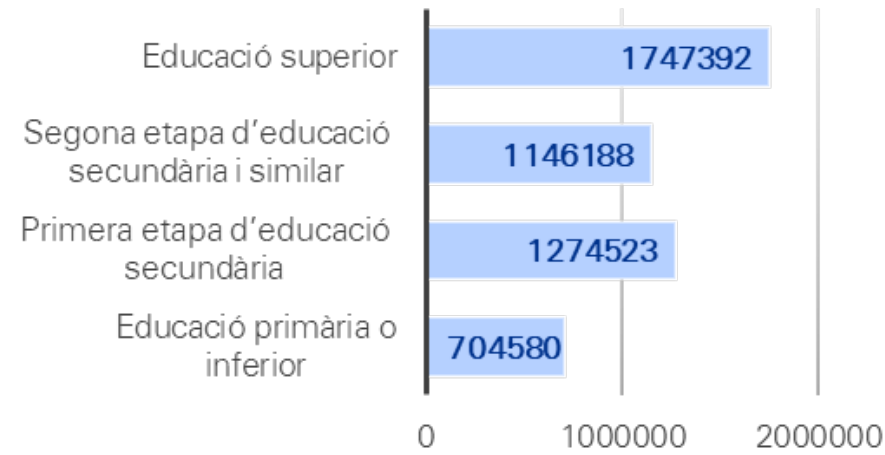
Havent repassat els principals indicadors demogràfics, s'analitzaran els indicadors de caire més social.

En el marc dels indicadors educatius, s'analitzarà el **nivell de formació assolit de la població de 15 anys o més**.

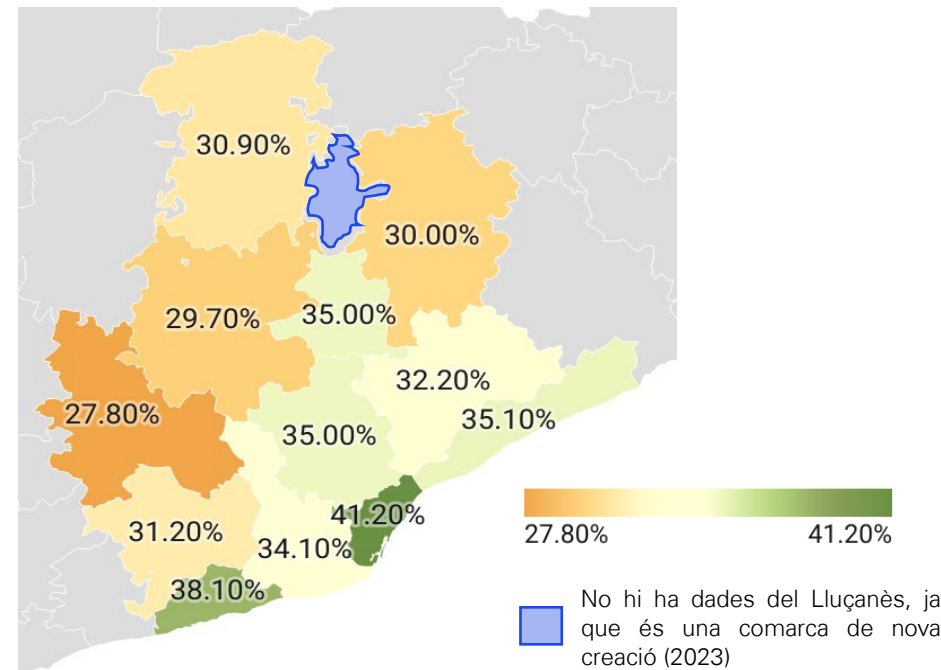
En termes generals, s'observa que un **10,22%** ha completat l'educació primària i un **26,30%** la primera etapa d'educació secundària. Per altra banda, si analitzem la segona etapa d'educació secundària (batxillerat o cicles formatius de grau mitjà), s'ha completat amb menys mesura: un **13,57%** amb orientació general i un **9,98%** amb orientació professional. Pel que fa a estudis de formació superior, escau destacar que l'**11,46%** de la població de la demarcació ha completat graus universitaris de fins a 240 crèdits, el **3,26%** ha realitzat màsters universitaris i l'**1,44%** ha completat un doctorat. (Idescat, 2022).

Del total de **2.306.286 estudiants** que han assolit estudis de formació superior a Catalunya, el **77,81%** eren de la demarcació de Barcelona.

Gràfic 21. Nivell de formació assolit. Població de 15 anys o més. Província de Barcelona. 2021.

Gràfic 22. Percentatge de població de 15 anys o més amb estudis superiors per comarques. Província de Barcelona. 2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT, a partir del Cens de població i habitatges. 2022
<https://www.idescat.cat/pub/?id=censph&n=7104&t=&geo=prov:43&hist=taules%2Fv2%2Fcensph%2F7104%2F20170%2Fcom%2Fdata%5Ec%3D2%2Ffr%3D1%2Ft%3D-1c%3B-0d%2C0%3B-2c%2Fe%3D0>

En l'àmbit comarcal, destaca el **Barcelonès**, amb el percentatge més elevat de població de 15 anys o més amb estudis superiors, representant un **41,20%** del total. Per contra, l'Anoia compta amb un 27,80% de la població de 15 anys o més amb estudis superiors (Idescat, 2022).

Arribant al punt final del context social, s'analitzarà el nivell de desigualtat i pobresa a la província de Barcelona, mitjançant l'**índex de Gini**, una mesura econòmica que serveix per calcular la desigualtat d'ingressos que hi ha entre els ciutadans d'un territori. En aquest cas, Barcelona presenta un valor de **31,9%** l'any **2021**, indicant que hi ha una certa desigualtat en la distribució dels ingressos, malgrat no és extrema (INE, 2021).

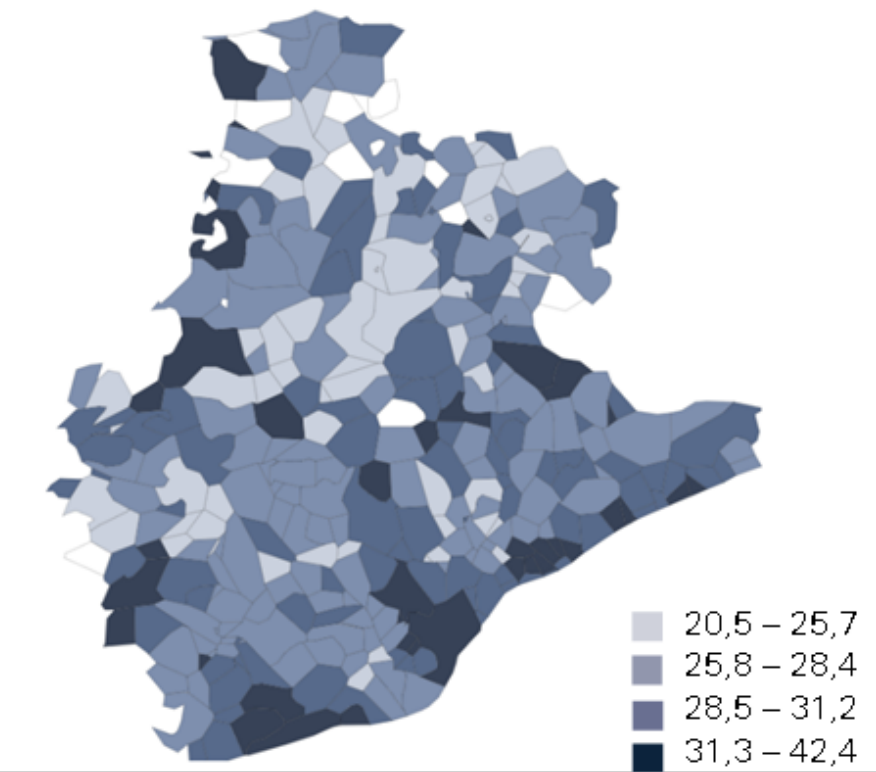
Comarcalsment, el **Barcelonès** i el **Vallès Occidental** tenen la població més desigual pel que fa a ingressos. A escala municipal, destaca Barcelona, amb un índex de Gini del 35,1%, Sant Cugat del Vallès amb un 34,6%, i Gallifa, municipi del Vallès Occidental amb l'índex de Gini més elevat de tota la província, amb un 42,4%. Aquest fet indica que la distribució dels ingressos no és igual a la totalitat de la demarcació, existint una desigualtat moderada-alta (Gràfic 23) (INE, 2021).

Finalment, en l'àmbit de l'habitatge a la província de Barcelona, el **preu mitjà de venda d'habitatges d'obra nova** és de **2.980,55 €/m²**, superant el preu mitjà a Catalunya, que és de 2.617,42 €/m². **Comarcalsment, destaca el Barcelonès, amb el preu més elevat, 4.173,09 €/m².** , seguit del Garraf i el Baix Llobregat, amb 3.356,79 €/m² i 3.356,79 €/m², respectivament (Idescat, 2022).

Seguint el fil, el **preu mitjà de venda d'habitatges de segona mà** també és el **més alt de les quatre províncies de Catalunya, sent de 2.712,11 €/m²**. El **Barcelonès** encapçala el llistat de comarques, amb un preu mitjà de 3.621,62 €/m², mentre que el Berguedà presenta un preu mitjà molt més baix, de 1.116,93 €/m² (Idescat, 2022).

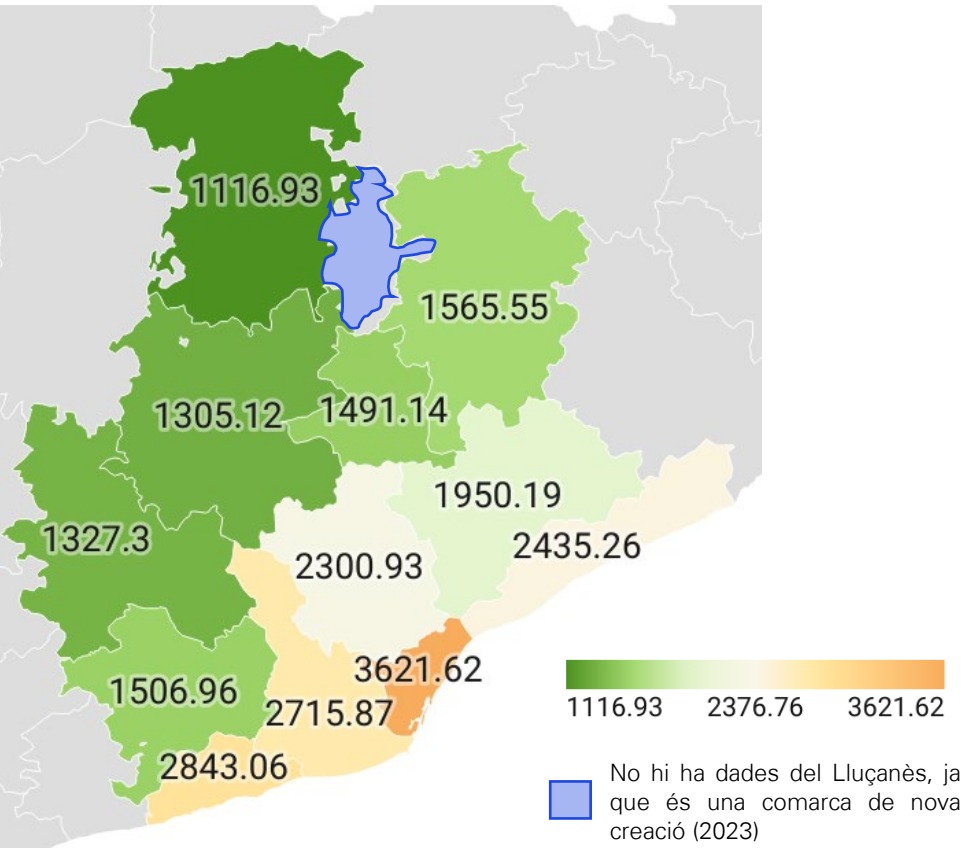
Per altra banda, quant al **preu mitjà mensual de lloguer**, destaca el municipi de Barcelona, amb un preu mitjà de 1.193,41 € al mes (Ajuntament de Barcelona, 1r trimestre de 2024), superior al preu de lloguer mitjà a Catalunya, que és de 868,85 € (Generalitat de Catalunya, 2024).

Gràfic 23. Índex de Gini per municipis. Província de Barcelona. 2021.

Font: INE - Instituto Nacional de Estadística. Índex de Gini. 2021. https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=37686#_tabs-mapa

Gràfic 24. Preu mitjà per metre quadrat de venda d'habitatges de segona mà (en euros) per comarques de Barcelona. 2022.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'IDESCAT, a partir Departament de Territori i Sostenibilitat. Secretaria de l'Agenda Urbana i Territori. 2022. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15707&t=202200-201300>

Les principals dades del context demogràfic i social

A continuació, es mostren les principals dades descriptives de la demarcació de Barcelona:

311 municipis
dels 947 que té Catalunya

Densitat de població de
750,3 hab/km²

64% del sòl destinat a
superfície forestal

13 comarques
de les 43 que té Catalunya
La Selva, únicament amb el municipi de Fogars de la Selva

5.884.873
habitants

Representa el 73,41% de la població
total de Catalunya

La província de Barcelona comprèn una superfície total de **7.726 km²** i una densitat de població de 750,3 hab/km², **convertint-se en la demarcació de Catalunya amb la densitat poblacional més alta.**

La demarcació, que es pot dividir entre les zones de l'Àrea Metropolitana i el litoral, i les comarques interiors, presenta una notable diferència demogràfica. Un dels múltiples factors que explica aquest fenomen és les característiques que presenten els diferents tipus de sòl, que fan que l'Àrea Metropolitana i el litoral, amb alt pes de zona urbana, concentrin el nombre més gran d'infraestructures i serveis. Això deixa les comarques interiors en una situació compromesa, destorbant el procés d'integració i desenvolupament econòmic.

Taxa de mortalitat

8,91 defuncions per cada
1.000 habitants

145,1%
Índex d'envelliment

31,71%

de la població amb
un nivell d'educació
superior assolit

17 %

Taxa bruta de creixement total
inferior a la mitjana de Catalunya

La demarcació de Barcelona, malgrat tenir un creixement demogràfic positiu, presenta un nombre de defuncions superior al nombre de naixements, amb un creixement natural de la població negatiu (Idescat, 2022). Per tant, això indica que el creixement poblacional es deu a l'augment de població estrangera; fet que genera un repte a l'hora de gestionar l'acollida i els serveis d'aquesta població.

Alhora, el ritme d'envelliment de la població barcelonina també suposa un repte per a la demarcació, ja que, més enllà de la demografia, necessita recursos d'atenció social i sanitària que donguin resposta al repte.

Cofinançat per
la Unió Europea

© 2024 KPMG Asesores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia. Tots els drets reservats.

2.3 Context econòmic

Per a l'anàlisi de la situació econòmica de la demarcació de Barcelona, es consideraran els següents indicadors, que es repassen a continuació, amb el suport de dades i gràfics: VAB i PIB per càpita; sectors econòmics; teixit empresarial; turisme; ocupació i atur; i renda familiar disponible.

Aquests indicadors proporcionaran una radiografia de la zona en termes econòmics, a través de dades descriptives de caire **quantitatiu**.

VAB i PIB per càpita

En comparació amb la mitjana provincial i nacional, el **PIB per càpita** de la província és de **30,48 milers d'euros**, sent superior a les altres províncies de Catalunya (INE, 2021). **Dins de la província, el Barcelonès lidera, amb un PIB per càpita de 38,6 milers d'euros**, seguit pel Baix Llobregat, amb 32,7 milers d'euros i, el Vallès Oriental, amb 32,4 milers d'euros. En contrast, el Garraf presenta el PIB per càpita més baix de la província, amb 19,4 milers d'euros (Idescat, 2021).

Pel que fa al valor afegit brut (VAB), aquest va augmentar un 5,8% l'any 2023, amb la comarca del Barcelonès (+6,8%) al capdavant (BBVA, 2023).

Sectors econòmics

El **sector econòmic** predominant a la província és el **sector serveis**, agrupant el **81,10% de les empreses del territori** (segons els centres de cotització registrats). En segon lloc, es troba el **sector industrial**, amb un **9,53%**, seguit de la **construcció**, amb un **8,94%**. Finalment, l'**activitat agrícola** representa només un **0,44% del total d'empreses de la província** (Idescat, 2024).

En línia amb el pes dels sectors, l'any 2020 es van registrar un total de 169.889 empreses. D'aquestes, 137.781 formaven part del sector serveis, contrarestant a les 743 empreses del sector agrícola. El sector industrial constava d'un total de 16.184 empreses registrades i el sector de la construcció 15.181 empreses (Diputació de Barcelona, 2020).

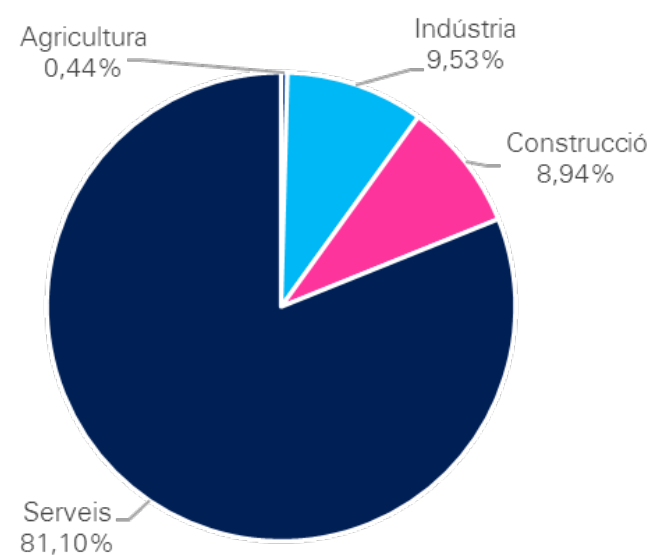
Teixit empresarial

El **teixit empresarial** de la província es concentra principalment al **municipi de Barcelona**, amb un total de **68.551 empreses**. D'aquestes, el **90,13% pertanyen al sector serveis**, el 6,13% a la construcció, el 3,68% a la indústria i només un 0,06% al sector agrícola. Terrassa és el segon municipi amb més empreses, comptant amb un total de 5.198, seguit per l'Hospitalet de Llobregat amb 5.165 i Sabadell amb 5.048 empreses registrades. Això subratlla la **concentració del teixit empresarial a les comarques del Barcelonès i del Vallès Occidental**.

D'altra banda, el Garraf presenta un teixit empresarial predominantment de petites dimensions, amb el 76,1% de les empreses registrades facturant menys de mig milió d'euros anualment (Diputació de Barcelona, 2020).

Addicionalment, en relació amb el turisme, el sector juga un paper clau a la província de Barcelona. L'impacte econòmic del turisme va ascendre a 12,4 milions d'euros l'any 2023 (Diputació de Barcelona, 2024). La **província va acollir prop de 26 milions de turistes, registrant un augment del 12,3% respecte a l'any anterior**. Aquests visitants van generar una despesa estimada de 12.418 milions d'euros (Peláez, 2024). Respecte Catalunya, el total d'empreses registrades a la província de Barcelona, 445.119 empreses, representen el 75,22% del total, equivalent a 591.734 empreses (INE, 2023).

Gràfic 25. Centres de cotització per sectors. 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT, a partir dels fitxers d'afiliacions i comptes de cotització de la Tresoreria General de la Seguretat Social. 2024
<https://www.idescat.cat/pub/?id=afic&n=14942&geo=prov%3A08>

Quant a l'estructura d'allotjaments, la província de Barcelona compta amb un total de **1.379 establiments hotelers, amb una capacitat total de 151.166 persones**, dels quals destaca el Barcelonès, amb 779. A més dels hotels, hi ha 78 càmpings, concentrats principalment a les comarques del Maresme i el Berguedà. Pel que fa als establiments de turisme rural, la província barcelonina en té 663, amb una concentració significativa al Berguedà, on es troben 157 d'aquests establiments. Cal assenyalar que, **el Moianès, presenta el menor percentatge d'establiments d'ús turístic**, representant només un **0,38%** del total de la província (Diputació de Barcelona, 2021). En total, la província disposa d'un total de 2.148 allotjaments turístics, el 35,44% del total de Catalunya. Per altra banda, pel que fa a les places d'aquests allotjaments turístics, la província disposa d'un total de 204.426 places, el 33,27% del total de places a Catalunya. Addicionalment, cal destacar que Barcelona és la segona província catalana amb més places d'allotjaments turístics rere de la província de Girona (Idescat, 2022).

Ocupació i atur

Paral·lelament, pel que fa a la **població ocupada registrada** (nombre d'afiliats a la Seguretat Social) i fent una distinció entre el nombre d'afiliats per sector econòmic i sexe, s'observa que, del total de **2.574.555 afiliats a la seguretat social a la província barcelonina**, 1.336.425 són homes (51,91%) i 1.238.140 són dones (48,09%) (Idescat, 2024).

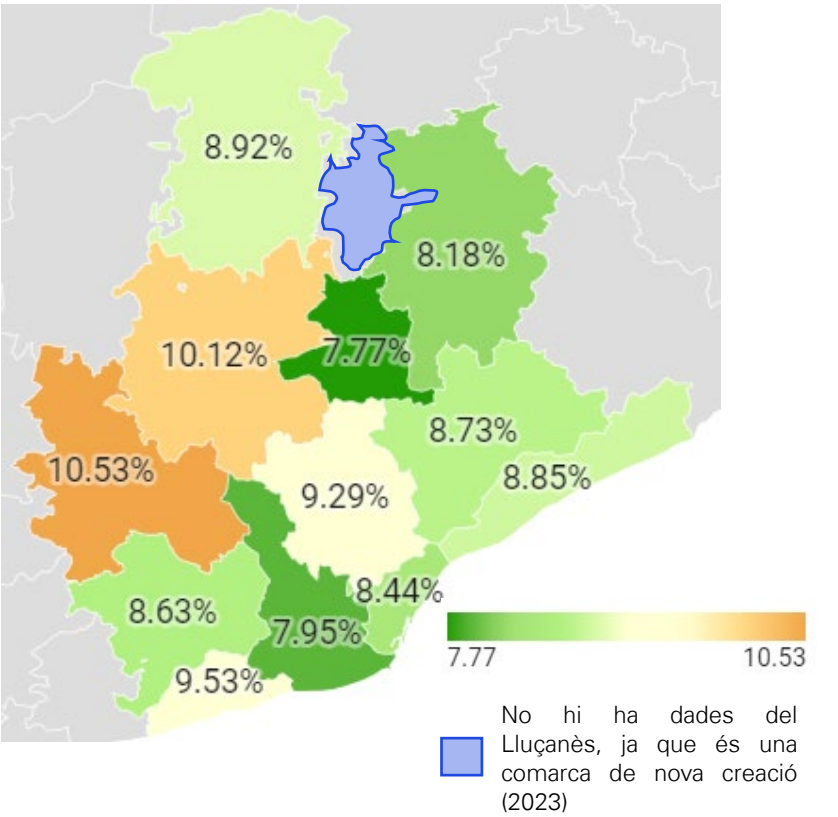
Fent una distinció dels afiliats per sectors econòmics, s'assenyala que el **80,96% dels afiliats es troben al sector serveis**, dels quals 1.017.050 són homes i 1.194.580 són dones. És rellevant destacar que és **l'únic sector on es troben més dones afiliades que homes a la província**. A més, el 12,91% es troben al sector industrial, amb 239.060 homes i 113.600 dones. En el sector construcció, que representa el 5,64%, hi ha 134.050 homes i 19.945 dones. Finalment, el 0,50% restant dels afiliats es troben al sector agrícola, amb 10.850 homes i 2.670 dones afiliades. Per altra banda, fent una distinció per edats, un **34,02% de la població registrada pertany al rang d'edat de 30-44 anys**, seguit pel rang de 45-54 anys, amb un 28,75%.

La demarcació té una **taxa d'ocupació sobre la població en edat de treballar (de 16 a 64 anys) de 71,9%**, per damunt de Girona (69,3%) i Tarragona (66,9%), i per sota de Lleida (73,3%). La variació interanual ha estat nul·la, mantenint-se sense canvis respecte a l'any anterior (Observatori del Treball i Model Productiu, 2n trimestre de 2024).

Per contra, la **taxa d'atur és del 9%**, amb un total de **278.600 persones aturades** (Observatori del Treball i Model Productiu, 2n trimestre de 2024), no patint cap variació respecte el 2023 i disminuint en 0,3 punts percentuals respecte el 2022 (9,3%). De forma generalitzada, **l'atur registrat ha disminuït a la majoria dels sectors econòmics, llevat del sector serveis, que ha augmentat un 0,68%**. Per altra banda, fent una distinció per edats, la concentració més gran d'atur es troba al rang d'edat de 55 a 64 anys, amb un 18,69%, seguit pel rang d'edat de 16-24 anys, amb un 8,40%.

Comarcament, destaca l'Anoia amb una taxa d'atur registrat del 10,53%, sent la més alta de la demarcació. La segueixen el Bages, amb un 10,12% i, el Garraf, amb un 9,53%. En contrast, el Moianès només concentra el 7,77% del total d'aturats registrats (Observatori del Treball i Model Productiu, 2024).

Gràfic 26. Taxa d'atur per comarques. Província de Barcelona. Agost 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades extretes de l'Observatori del Treball i Model Productiu, Atur per comarques i municipis. Agost 2024
https://observatorit treball.gencat.cat/web/content/generic/documents/treball/estadistica/atur_comarques_i_municipis_premsa/2024/arxius/Atur-per-municipis-202408.pdf

L'Anoia té la taxa d'atur registrat més alta de la demarcació, un 10,53%.

Renda familiar

Pel que fa al conjunt de llars, la **renda bruta familiar disponible per habitant (RBFD)**, fent una distinció per àmbits territorials de planificació, trobem que al **Metropolità** (que inclou el Barcelonès i les seves comarques adjacents) **és de 19.514 €/hab.**, sent un **6,3% superior a la mitjana de Catalunya**. Per altra banda, en l'àmbit territorial del Penedès¹, la RBFD és de 17.182 €/hab., un 7% inferior a la mitjana de Catalunya, i en la Catalunya Central, la RBFD es situa en 17.594 €/hab. (Idescat, 2021).

El **Barcelonès**, amb una renda familiar disponible bruta per habitant de 20.293 €, continua sent la **comarca catalana amb el nivell més alt de benestar econòmic**, superant en un 10,6% la mitjana de Catalunya, situada en 18.356 €/hab. Seguidament, trobem el Vallès Occidental, amb 19.125 €/hab. i, el Baix Llobregat, amb 18.927 €/hab. En contrast, l'Anoia registra la RBFD més baixa entre les comarques analitzades, amb una RBFD de 16.506 €/hab. (Idescat, 2021).

¹ L'àmbit territorial del Penedès inclou el Baix Penedès, comarca de la província de Tarragona. I la Catalunya Central, inclou el Solsonès, comarca de la província de Lleida.

Les principals dades del context econòmic

A continuació, es mostren les principals dades descriptives de la demarcació de Barcelona:

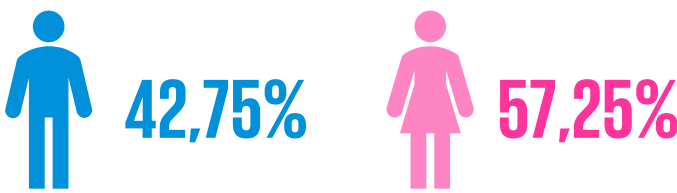
Barcelona agrupa el nombre més gran d'empreses vinculades al sector serveis, amb un 72,6%, en comparació amb la resta de províncies del territori català.

Taxa d'atur del 9%

Nombre total d'aturats

278.600

(2n trimestre 2024)

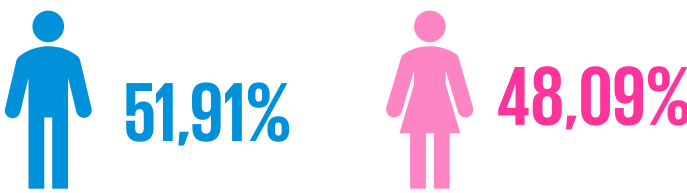
El nombre més gran d'aturats es concentra al rang d'edat dels 55 als 64 anys

Taxa d'ocupació de 71,9%

(2n trimestre de 2024)

Nombre total d'afiliats a la SS

2.574.555

El 80,96% dels afiliats a la SS es troben al sector serveis

Renda familiar disponible bruta

(Idescat, 2021)

19.514 €/hab.

Àmbit territorial Metropolità

17.182 €/hab.

Àmbit territorial del Penedès

17.594 €/hab.

Àmbit territorial de la Catalunya Central

Cofinançat per la Unió Europea

© 2024 KPMG Asesores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia. Tots els drets reservats.

2.4 Infraestructures i equipaments

Després d'analitzar els indicadors demogràfics i socioeconòmics, s'analitzaran les infraestructures i els equipaments que configuren el territori de Barcelona. En concret, es farà una distinció **entre les infraestructures de transport i xarxes de comunicació, les infraestructures sanitàries**, que inclouen el nombre d'hospitals i centres de salut, així com l'accés als serveis sanitaris i, finalment, les **infraestructures educatives i els equipaments culturals i esportius**, per tal d'observar on es troben els municipis amb menor connectivitat en l'àmbit d'infraestructures i equipaments.

Infraestructures de transport

Per tal d'analitzar les **infraestructures de transport**, es farà una distinció entre les hectàrees que ocupen les xarxes de sistemes de comunicació viària, ferroviària, aeroportuària i portuària, a més de destacar les principals infraestructures de la província.

A trets generals, en l'àmbit viari, el territori barceloní consta d'una xarxa de **3.937 km de carreteres**, de les quals **617 km pertanyen a autopistes lliures i autovies**, **60 km a carreteres multicarril**, **95 km a autopistes de peatge** i **3.165 km a carreteres de calçada única**, algunes de les quals són l'únic accés a nuclis de població de les comarques de l'interior de la província (Idescat, 2024). El **Vallès Occidental** és la comarca de Barcelona amb més superfície dedicada a la xarxa de comunicació viària amb un total de **4.340 hectàrees**. La segueixen les comarques del **Baix Llobregat i el Barcelonès**, amb **3.537 ha** i **2.984 ha**, respectivament, a diferència del **Moianès**, que únicament compta amb **230 ha dedicades a infraestructures de transport viari** (Idescat, 2024). Destaca l'autopista AP-7, una de les principals artèries de comunicació, que connecta Barcelona amb la resta de l'Estat espanyol i França. A més, cal destacar l'A2, que connecta amb Lleida i Saragossa, i les diverses rondes que envolten la ciutat de Barcelona, com la Ronda de Dalt (B-20) i la Ronda Litoral (B-10).

Pel que fa al **transport ferroviari**, es repeteix la tendència anterior, atès que el **Vallès Occidental té la major superfície dedicada a sistemes de comunicació ferroviària**, amb un total de 277 ha. Tot i això, és la comarca del Barcelonès, amb un total de 191 ha, la que compta amb les principals estacions ferroviàries de la província (Idescat, 2024). Cal destacar que, el **municipi de Barcelona disposa d'una extensa xarxa de trens d'alta velocitat** que la connecten amb ciutats com Madrid, Saragossa, Girona i Lleida, així com amb València amb l'Euromed. A més, és el **punt de sortida i arribada de totes les línies de Rodalies de Catalunya**. Entre aquestes, escau destacar les línies R1, que segueix la costa fins a Maçanet-Massanes; la R2, que compta amb les ramificacions nord fins Maçanet-Massanes i sud fins Sant Vicenç de Calders; i la R4, que també arriba fins a Sant Vicenç de Calders (Rodalies de Catalunya, 2024). Malgrat aquesta extensa xarxa de transport ferroviari, hi ha àrees de la província que encara no tenen una cobertura òptima de serveis públics, especialment zones rurals o amb menys densitat de població. **Destaca la comarca del Berguedà**, que donada la poca infraestructura de transport de la comarca, aquesta es presenta com a un repte significatiu en l'àmbit de desenvolupament de les infraestructures ferroviàries. Tot i així, per arribar a Berga, capital de la comarca del Berguedà, les estacions més properes se situen a Vic i a Manresa (Rodalies de Catalunya, 2024), i es compta amb el servei de bus ALSA, amb una duració d'1 hora i 41 minuts (Alsa, 2024), sent aquesta la connexió més directa amb la capital de la demarcació (Rodalies de Catalunya, 2024).

Davant d'aquesta situació, el **Pla d'Infraestructures de l'Autoritat del Transport Metropolità de l'Àrea de Barcelona 2020-2025 (PIATMB)** pretén abordar les desigualtats existents en la connexió de transport públic, especialment en comarques com l'Anoia, el Bages o l'Alt Penedès. Els esforços es concentren en l'increment de les freqüències, millores en les infraestructures ferroviàries i l'expansió de serveis d'autobusos exprés per millorar l'accessibilitat en aquestes zones més perifèriques. Addicionalment, el Pla també es centra en la gestió de la mobilitat urbana i en millorar la satisfacció de l'usuari amb el servei existents (Autoritat del Transport Metropolità, 2020). L'any 2022, l'autoritat territorial de la Mobilitat de l'Àrea de Barcelona, que inclou les 13 comarques de la demarcació i el Ripollès (Girona), va estimar un **total de 929,2 milions de viatges**, un 28,9% més respecte a l'any 2021 (Autoritat del Transport Metropolità, 2023).

En l'àmbit **aeri**, la comarca del Baix Llobregat compta amb 1.408 hectàrees dedicades a sistemes de comunicació aeroportuària. Destaca l'**Aeroport Josep Tarradellas Barcelona - El Prat**, que ofereix connexions internacionals i nacionals a nombroses destinacions arreu del món. El 2023, aquest aeroport va gestionar **49.909.543 passatgers**; un augment significatiu respecte al 2022, en què el nombre total de passatges va ser de 41.639.622 persones (Ajuntament de Barcelona, 2023).

Finalment, pel que fa a **sistemes de comunicació portuària**, cal destacar la comarca del Barcelonès, amb 609 hectàrees dedicades a aquest sector. Concretament, destaca el **Port de Barcelona**, un dels més grans del Mediterrani i centre logístic crucial en la cadena de subministrament de Catalunya.

Connexió de banda ampla

Seguint l'anàlisi d'infraestructures, convé analitzar la connexió i els serveis TIC a les llars de la demarcació. S'observa que la proporció de llars amb **connexió a Internet de banda ampla a escala provincial és de 97%**, superior a la mitjana catalana, on el 96,9% de les llars amb algun membre d'entre 16 a 74 anys disposa de connexió a internet de banda ampla (Idescat, 2021).

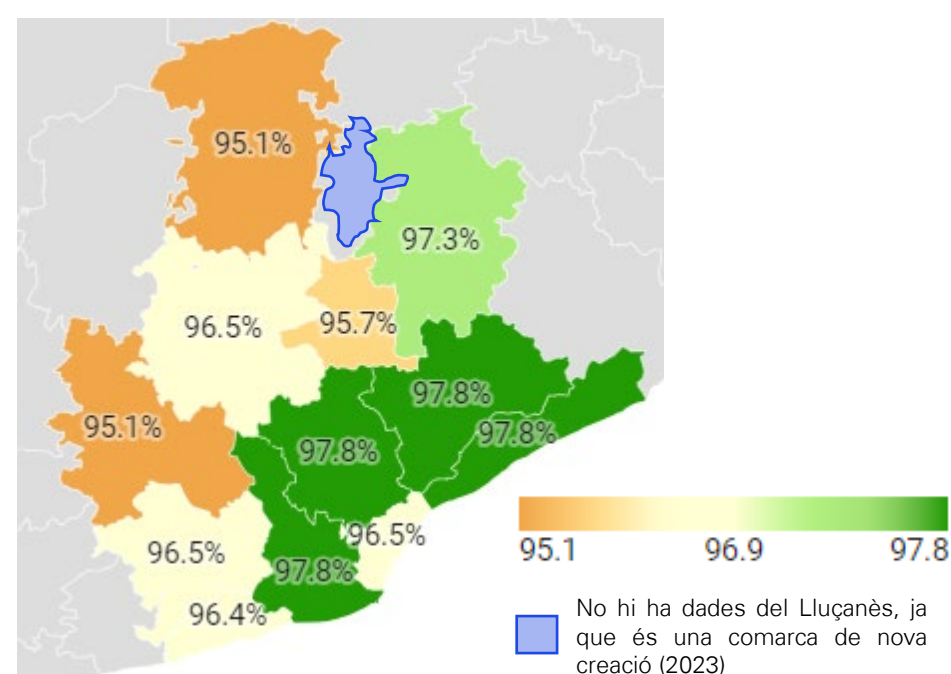
A escala comarcal destaquen el **Berguedà i l'Anoia**, amb el menor percentatge de connexió a internet de banda ampla, amb un 95,10% de les llars, respectivament. Per contra, les comarques que presenten un percentatge de connexió més elevat són el **Baix Llobregat, el Vallès Occidental, el Vallès Oriental i el Maresme**, on el 97,80% de les llars tenen connexió de banda ampla.

Encara que les mitjanes generals siguin molt positives, si s'analitza la **proporció de llars amb connexió de fibra òptica (Fiber to the home - FTTH) per municipis**, hi ha un total de 24 municipis de la demarcació que no disposen d'aquesta connexió. La comarca amb major nombre de municipis sense FTTH és el **Berguedà, amb 12 municipis**. Aquests municipis comparteixen diverses característiques: una densitat de població inferior a 12,5 hab/km², una població molt envellida i un accés limitat a infraestructures.

Aquestes condicions els fan vulnerables al risc de despoblament, fet pel qual esdevenen municipis que requereixen una atenció especial en la lluita pel despoblament.

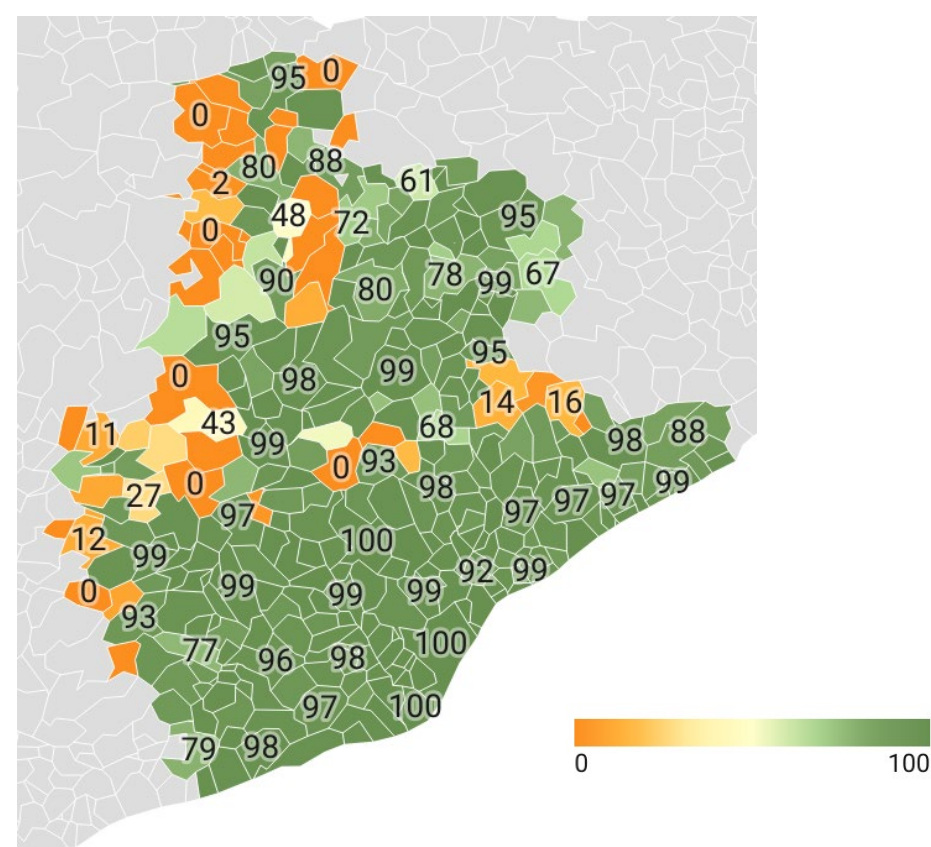
Per tal de revertir aquesta situació, la Generalitat de Catalunya, conjuntament amb les Diputacions, van iniciar el desplegament, l'any 2019, d'una xarxa pública de fibra òptica neutra amb punts de presència a tots els municipis de Catalunya, a disposició dels operadors finalistes, per facilitar l'oferta de serveis també en zones de poc retorn econòmic. Aquesta actuació forma part del **Pla Estratègic d'Infraestructures Digitals (PEID)**, impulsat pel Govern de la Generalitat de Catalunya, a través del Departament de Polítiques Digitals i Territori.

Gràfic 27. Proporció de llars amb connexió a internet de banda ampla. Comparativa per comarques de Barcelona. 2021.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Idescat. Equipament en TIC a la llar. 2021.
<https://www.idescat.cat/pub/?id=ticlt&n=1329&geo=com>

Gràfic 28. Proporció de llars amb connexió de fibra òptica (FTTH) per municipis de Barcelona. Juny 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades del *Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital*. Informació sobre la cobertura de banda ampla i FTTH. Juny 2023.
<https://avancedigital.mineco.gob.es/banda-ancha/cobertura/Paginas/informacion-cobertura.aspx>

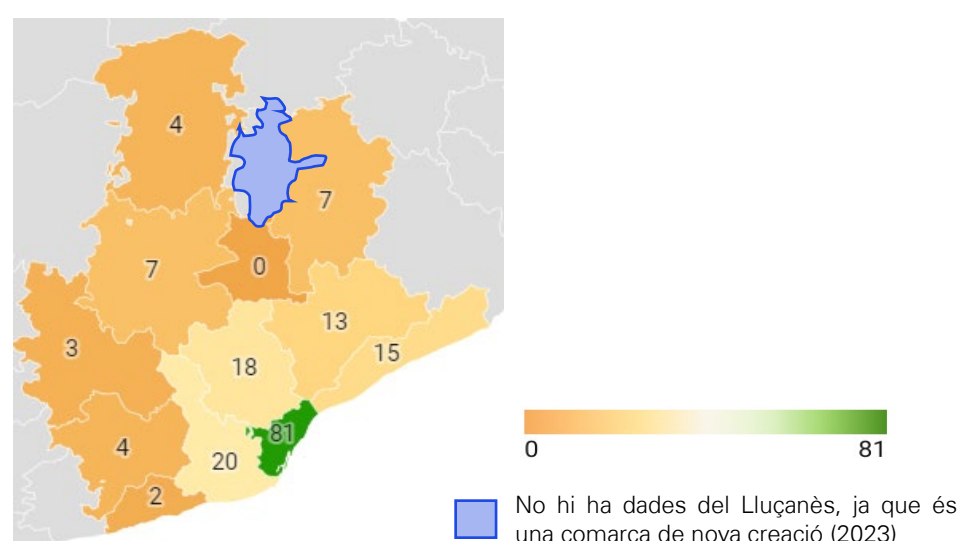
A banda d'estendre la fibra òptica a més llocs, el Pla també pretén combatre les “zones fosques de cobertura mòbil”, és a dir, les zones on la cobertura mòbil es presenta amb marge de millora. Un altre aspecte important és la computació distribuïda, que consisteix en la col·locació de recursos de processament a diferents punts del territori, fent possible una resposta més ràpida per a aplicacions que ho necessiten, com ara les tecnologies emergents que depenen de la latència baixa, com la Internet de les coses (IoT), la intel·ligència artificial i els serveis en temps real. Així, el PEID vol proporcionar les infraestructures digitals necessàries per fomentar el desenvolupament dels serveis avançats que la societat digital requereix (Pla Estratègic d'Infraestructures Digitals, 2021).

Infraestructures sanitàries

Seguint l'anàlisi territorial, quant a **infraestructures sanitàries**, es distingeixen entre centres hospitalaris i centres extrahospitalaris. Aquests últims inclouen consultoris de medicina general o pediatria, consultoris especialitzats, centres de diagnòstic o tractament, serveis de planificació familiar, diàlisi, centres de salut mental, revisions mèdiques a conductors, clíniques dentals i altres serveis relacionats amb la salut.

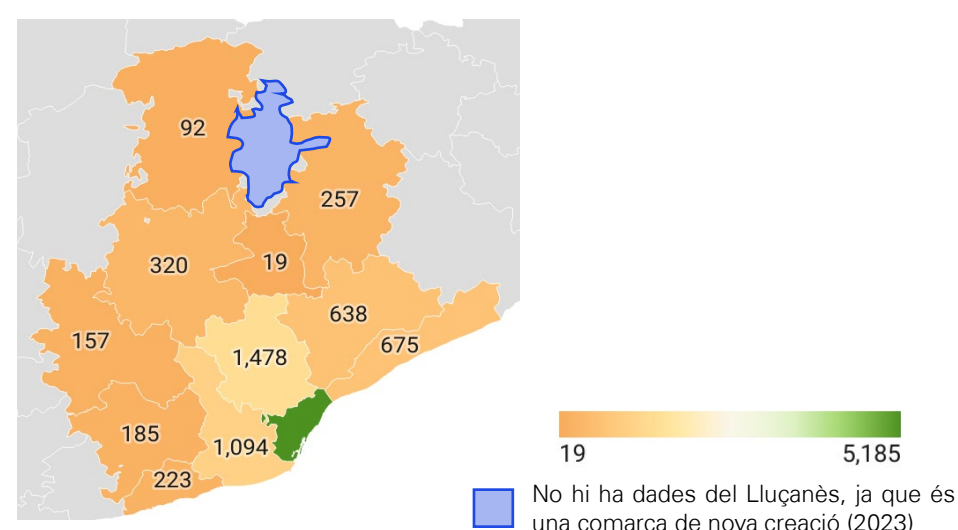
En general, la província de Barcelona destaca per tenir el major nombre de centres sanitaris de Catalunya, tant hospitalaris com extrahospitalaris. Tot i això, en termes de ràtio per nombre d'habitants, se situa en darrera posició, amb 0,03 centres hospitalaris i 1,78 extrahospitalaris per cada 1.000 habitants. L'any 2023 es van registrar **173 centres hospitalaris** amb una capacitat total de 27.146 llits, la qual cosa representa aproximadament 5 llits per cada 1.000 habitants. Addicionalment, hi ha **10.321 centres extrahospitalaris** (Idescat, 2023). D'aquests, destaquen 5.955 consultoris especialitzats i 2.731 clíniques dentals (Idescat, 2023).

Gràfic 29. Centres hospitalaris de la província de Barcelona. Comparativa per comarques. 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Recursos sanitaris, 2023. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15808>.

Gràfic 30. Centres extrahospitalaris de la província de Barcelona. Comparativa per comarques. 2023.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IDESCAT. Recursos sanitaris, 2023. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15806&t=202300>

També convé analitzar la satisfacció dels usuaris amb el servei d'atenció rebut, analitzant la vuitena edició de l'estudi de percepció, experiència i satisfacció amb el servei d'atenció primària, dut a terme el 2022 per la Unitat d'Experiència del Pacient del CatSalut, mostra que les persones que han utilitzat aquest servei durant l'any 2022 valoren la satisfacció amb l'atenció rebuda amb un 7,37 sobre 10. A més, de les persones entrevistades a la totalitat del territori català, un 82,3% afirmen que, si poguessin triar, continuarien anant al mateix centre. Es destaca el **Consorci Sanitari de Barcelona Ciutat amb un índex de satisfacció global de l'usuari del 7,6 sobre 10 i un índex de fidelitat del 84,3%**. La regió de la Catalunya Central (que compren les comarques del Bages, Osona, l'Anoia, el Berguedà, el Moianès, el Lluçanès i el Solsonès) també té indicadors notables respecte la satisfacció ciutadana, amb un índex de satisfacció global de l'usuari del 7,4 sobre 10 i un de fidelitat del 82,7%. Cal destacar també les regions de l'Àmbit Metropolità Nord i l'Àmbit Metropolità Sud, amb els índex de satisfacció global més baixos de la demarcació, amb un 7,2 sobre 10 i un 7 sobre 10, respectivament. Aquest fet es degut a les negatives valoracions dels usuaris respecte al temps d'espera i la puntualitat per entrar a la consulta (Generalitat de Catalunya, 2022).

Aquestes dades són un reflex clar de la importància de continuar avançant en les línies marcades pel **Pla de Salut de Catalunya 2021-2025**. Un dels objectius del Pla és precisament reduir les desigualtats territorials en l'accés i la qualitat dels serveis sanitaris, assegurant que la ciutadania, independentment del lloc on resideixi, tingui la mateixa experiència positiva amb el sistema de salut (Pla de Salut de Catalunya, 2021).

Per identificar i solucionar les necessitats específiques de les regions sanitàries de Catalunya, s'han portat a terme plans de salut territorials que marquen les línies estratègiques en matèria de salut per als pròxims quatre anys. La demarcació de Barcelona consta de quatre plans, els quals són: el de la Regió Sanitària de Barcelona Ciutat, el de l'Àmbit Metropolità Nord, el de l'Àmbit Metropolità Sud i el de la Regió Sanitària Catalunya Central.

Mentre que les línies d'actuació de les regions sanitàries de Barcelona Ciutat i els àmbits metropolitans s'ha centrat en la millora dels serveis existents i la implementació d'eines de suport d'atenció no presencial, com l'eConsulta i la videoconsulta, la regió sanitària Catalunya Central ha posat en marxa projectes per millorar les infraestructures sanitàries a zones rurals i menys poblades, amb l'objectiu de reduir les desigualtats en l'accés als serveis sanitaris i millorar la cobertura en àrees amb menys recursos. Concretament, Salut, en els dos darrers anys, ha invertit **25,1 milions d'euros en la renovació de serveis essencials**, com són les obres per a construir les urgències de l'Hospital de Berga i les obres d'adequació de les urgències territorials ubicades a l'Hospital de Vic (Generalitat de Catalunya, 2024).

Per altra banda, amb l'objectiu d'atraure i retenir professionals sanitaris en les zones més rurals de Catalunya, s'ha presentat el **Pla d'ocupació de places de difícil cobertura en l'àmbit rural a l'atenció primària**, seguint el fil de l'eix 12. Lideratge i participació dels professionals del Pla de Salut de Catalunya 2021-2025. El finançament d'aquest pla serà d'11,5 milions d'euros anuals. En aquest sentit, els metges de Medicina Familiar i Comunitària i pediatres d'aquests centres de difícil cobertura rebran un increment anual d'uns 3.500€, i els infermers, llevadores i treballadors socials, un augment anual de 2.000€. Cal destacar que no s'ha identificat cap centre de difícil cobertura a les regions sanitàries de Barcelona Ciutat, Metropolitana Nord i Metropolitana Sud (Gaceta Médica, 2024).

Infraestructures educatives

Pel que fa a les **infraestructures educatives**, s'ha fet una distinció dels centres educatius públics, privats i concertats. En total, la província disposa de **1.604 centres d'educació infantil i primària**, amb un total de 31.419 professionals. A això, s'hi sumen **1.003 centres privats**, amb 16.659 professionals. Per altra banda, pel que fa als **centres d'educació secundària**, hi ha **469 centres públics**, amb un total de 30.064 professionals i, **428 centres privats**, amb un total de 13.183 professionals (Diputació de Barcelona, 2016).

El Garraf i el Barcelonès són les comarques amb la menor proporció de centres educatius per cada 1.000 habitants, amb aproximadament 0,45 i 0,50 centres per cada 1.000 habitants, respectivament. En contrast, el Moianès disposa de 1,49 centres per cada 1.000 habitants, seguidament del Berguedà amb 1,20 centres per cada 1.000 habitants (Idescat, 2023).

A més, escau destacar els **centres d'educació concertada**. De fet, **Catalunya es troba entre els set sistemes educatius de l'OCDE amb major pes d'educació concertada**. A la província de Barcelona, destaca el municipi de Sant Sadurní d'Noya, amb el **64,4% de l'alumnat matriculat en centres concertats**. El segueixen el municipi de Barcelona, amb un 59,2% i, Sant Feliu de Llobregat, amb un 52,1% (Fundació Bofill, 2022).

D'altra banda, a nivell de resultats educatius, el 5 de desembre de 2023, l'OCDE va publicar els resultats del programa per a l'Avaluació Internacional d'Alumnes PISA 2022, que mostren un descens molt important en el rendiment dels estudiants a nivell mundial. En l'enquesta hi han participat 690.000 estudiants d'entre 15 i 16 anys i de 81 països.

Per Espanya, els resultats de l'Informe PISA de 2022 suposen un esdeveniment desafortunat, ja que s'ha constatat una caiguda en el nivell de formació respecte a l'informe de 2018. Tot i això, aquest descens no és exclusiu d'Espanya, i malgrat la baixada, el país es manté per sobre de la mitjana de l'OCDE. En Lectura, la mitjana nacional ha retrocedit dels 496 punts de 2018 als 474 punts el 2022, un descens atribuït a la pandèmia de la COVID-19 i, de manera significativa, a l'ús generalitzat dels telèfons mòbils, que estarien afectant negativament l'escriptura i la lectura dels estudiants. En Matemàtiques, els estudiants espanyols han passat de 481 punts el 2018 a 473 punts el 2022, el seu pitjor resultat des del 2009 (amb 483 punts). En Ciències, han millorat lleugerament, passant de 483 punts el 2018 a 485 punts el 2022, igualant la mitjana de l'OCDE (485) i superant en un punt la mitjana de la Unió Europea (484), però lluny dels resultats de 2012 i 2015. **Pel que fa al territori català, l'alumnat català retrocedeix en competència matemàtica (469), comprensió lectora (462) i competència científica (477), i es troba per sota de la mitjana espanyola i de l'OCDE en les tres categories, subratllant la necessitat urgent de millores.** Això destaca la importància de disposar d'infraestructures i serveis educatius que responguin a les necessitats del territori i poder, així, revertir la tendència negativa en els resultats de l'informe PISA.

Seguint el Pla director d'Infraestructures Educatives de Catalunya, el Govern de la Generalitat ha portat a terme, al juliol de 2024, 394 actuacions de millora de centres educatius amb un pressupost de 42,3 milions d'euros. La majoria són actuacions de reforma i millora (RAM) que, d'una banda donen resposta a les noves necessitats d'escolarització en ensenyaments obligatoris i sobretot post-obligatoris i, de l'altra, corresponen a actuacions que milloren tant l'eficiència com la seguretat i la salut dels usuaris. N'hi ha 274 amb els expedients ja tramitats i un pressupost confirmat de 31,62 milions d'euros.

A la demarcació de Barcelona s'han destinat diverses partides: al servei territorial del Barcelonès, 1.916.876,84 €, distribuïts en 13 actuacions; al Baix Llobregat, 3.944.545,35 €, en 31 actuacions; a la Catalunya Central, 1.735.966,39 €, en 22 actuacions; al Maresme - Vallès Oriental, 2.501.607,02 €, en 22 actuacions; al Vallès Occidental, 7.791.652,26 €, en 44 actuacions; i a la ciutat de Barcelona, 2.538.887,77 €, en 14 actuacions (Govern de Catalunya, 2024).

A banda del Pla director d'Infraestructures Educatives de Catalunya, es destaca el **Pla d'educació digital de Catalunya 2020-2023 (PEDC)**. El PEDC, presentat pel Departament d'Educació, té com objectiu contribuir al desenvolupament de les competències digitals que els ciutadans i les ciutadanes necessiten per viure i treballar en la societat actual. Amb aquest Pla es vol situar Catalunya com un país capdavanter en l'ús educatiu de la tecnologia per a l'èxit educatiu i social, al mateix temps que es pretén millorar la competència digital de l'alumnat, el professorat i els centres educatius. Això fa evident la necessitat de disposar d'infraestructures de primera que puguin contribuir a l'acompliment d'objectius i propòsits del PEDC (Departament d'Educació, 2021).

Equipaments esportius

Pel que fa als **equipaments esportius**, la província de Barcelona té un total de 29.892 espais esportius censats, que inclouen camps poliesportius, espais d'atletisme, sales esportives, piscines i altres instal·lacions. Per tant, la ràtio entre la població i els equipaments esportius és aproximadament de **195 persones per equipament, superior a la resta de províncies de Catalunya** (Idescat, 2023). Comarcament, destaca el **Moianès, amb únicament 215 espais esportius**, seguit pel Berguedà, amb 672 i, l'Anoia, amb 873. S'observa una clara diferència amb les comarques metropolitanes, com el Barcelonès i el Baix Llobregat, les quals tenen un total de 6.902 i 4.735, respectivament (Idescat, 2023).

Equipaments culturals

Per altra banda, en l'àmbit **d'infraestructura cultural**, a escala provincial, la província de Barcelona disposa de 137 arxius, 188 museus i col·leccions, 459 sales de cinema i 102 teatres i auditoris (Diputació de Barcelona, 2018). L'any 2018 es van registrar un total de 254 biblioteques públiques, 8 de grups específics d'usuaris, 47 d'institucions d'ensenyament superior i 213 especialitzades, sumant un total de **522 biblioteques al territori**. Això representa una ràtio d'aproximadament 0,94 biblioteques per cada 10.000 habitants (Idescat, 2018).

Les principals dades d'infraestructures i equipaments

A continuació, es mostren les principals dades descriptives de la demarcació de Barcelona:

Concentració d'un total de 3.937 quilòmetres de carreteres

80,39% de carreteres de calçada única

Barcelona acumula el nombre més gran de quilòmetres destinats a la xarxa viària; però, aquests es concentren a l'Àrea Metropolitana, deixant les zones rurals o menys densament poblades sense cobertura òptima, perjudicant el desenvolupament econòmic i social d'aquestes.

Concentració de línies de ferrocarrils a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. La demarcació representa el 49,52% del total d'hectàrees destinades a infraestructures ferroviàries a Catalunya.

Proporció de llars amb connexió a internet de banda ampla del 97% vs. el 96,9% de Catalunya.

— El Berguedà és la comarca amb el **major nombre de municipis sense connexió de fibra òptica (FTTH)**, amb 12 municipis

1.604

Centres públics d'educació infantil i primària

1.003

Centres privats d'educació infantil i primària

469

Centres públics d'educació secundària

428

Centres privats d'educació secundària

El Garraf i el Barcelonès presenten un major nombre d'alumnes per centre educatiu, fet que genera classes més massificades, menys atenció personalitzada per part dels docents i una major competència per accedir a una plaça escolar.

INFRAESTRUCTURES

SANITÀRIES

173 centres hospitalaris – 68,65% dels centres a Catalunya

10.321 centres extrahospitalaris – 72,41% dels centres a Catalunya

La demarcació de Barcelona conté la proporció més alta de centres de tot Catalunya, tot i que queden concentrats a l'Àrea Metropolitana; fet que no ajuda a incentivar el territori en termes de qualitat de vida i accés als serveis sanitaris.

2.5 Context mediambiental

El context mediambiental de la província de Barcelona abasta diverses àrees clau com la gestió dels recursos hídrics, la biodiversitat, la qualitat de l'aire i la gestió de residus. Amb una alta densitat de població i activitat industrial, la província de Barcelona afronta reptes significatius en la gestió sostenible del medi ambient.

Recursos hídrics

La Diputació de Barcelona està desenvolupant **plans per a la gestió sostenible de recursos hídrics**, complint amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 6 (ODS 6), que se centra en els indicadors d'aigua neta i sanejament (Diputació de Barcelona, 2024). Aquestes mesures inclouen la reutilització d'aigües grises per a la neteja de vàters, la instal·lació de limitadors de pressió i aixetes temporitzades, la reconversió de fonts d'aigua a filtres de carbó actiu i el monitoratge dels consums per detectar i reparar fuites ràpidament.

A la demarcació de Barcelona, el consum total d'aigua l'any 2022—inclouent-hi el domèstic, industrial i del sector serveis—va ser de 331.922,4 milers de m³. Concretament, **el consum per habitant va ser de 105,15 m³, una xifra inferior a la de les altres províncies de Catalunya**. Aquesta dada pot sorprendre tenint en compte la densitat poblacional de la demarcació barcelonina, en comparació amb la resta de províncies catalanes. A escala comarcal, destaca el Garraf, amb un consum domèstic per càpita 128,81 m³, seguidament del Maresme i el Moianès, amb 118,79 m³/hab. i 107,68 m³/hab., respectivament (Generalitat de Catalunya, 2023).

Per altra banda, s'ha analitzat el volum d'aigua als embassaments de la demarcació per conèixer el grau de sequera que pateix el territori. Es destaquen els següents embassaments: l'Embassament de la Baells, al Berguedà; l'Embassament de Foix, a l'Alt Penedès; i l'Embassament de Sau, situat a la comarca d'Osona. Aquest últim és el més extens del territori, amb una conca de 1.564 km² i una capacitat de 165 hectòmetres cúbics (hm³). L'any 2023 es va registrar un volum d'aigua de 28,1 hm³, suposant una reducció del 34,5% respecte a l'any 2022 (Idescat, 2023). D'altra banda, també cal destacar la dessalinitzadora de Tordera i la del Prat, aquesta última sent la més gran d'Europa per l'abastament urbà. Aquesta ha permès incrementar la garantia i la disponibilitat d'aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona i a les comarques del Penedès, el Baix Llobregat, l'Anoia, el Garraf, el Barcelonès, el Vallès Occidental, el Vallès Oriental i el Maresme, donant servei a 4,5 milions d'habitants i produint fins a 60 hm³/any d'aigua. En els darrers anys, aquesta planta, que funcionava al voltant del 10-20% de la seva capacitat, ha funcionat al màxim arran de la situació de sequera, essent clau per endarrerir l'adopció de restriccions i poder garantir l'aigua potable.

Per altra banda, en relació amb la qualitat de les zones de bany, cal destacar que del total de les 83 zones de bany que té la demarcació, un 70% estan classificades amb una qualitat de l'aigua excel·lent, un 9% amb una qualitat molt bona, un 2% amb una qualitat suficient i un 1% amb una qualitat insuficient (Idescat, 2022).

Biodiversitat i gestió forestal

Per altra banda, la província de Barcelona compta amb una rica **diversitat biològica i nombrosos espais naturals protegits**, com el Parc Natural de la Serra de Collserola i el Parc Natural del Montseny. Aquests espais estan dotats amb plans de conservació d'espais naturals protegits, com el Pla del Montseny, centrat en la conservació dels hàbitats i espècies en estat precari i, el Pla del Garraf i Olèrdola, que inclou una diagnosi detallada del patrimoni natural i un programa de seguiment per a la gestió adaptativa dels parcs (Diputació de Barcelona, 2016). Seguint el fil d'aquest punt, cal destacar que la **gestió forestal** a la província de Barcelona està marcada per una alta proporció de propietat privada, amb el 98% de la superfície forestal distribuïda entre més de 43.000 propietaris. Aquesta fragmentació ha impulsat la creació de fórmules col·laboratives, com les Associacions de Propietaris Forestals (Diputació de Barcelona, 2024).

L'any 2023, a Catalunya es van registrar un total de 617 **incendis**, dels quals **284**, representant **un 46%**, **es van produir a la província de Barcelona**. Escau destacar que, el Vallès Occidental, va comptabilitzar 51 incendis forestals, mentre que el Baix Llobregat va registrar 35 incendis (Idescat, 2023).

A la província de Barcelona, la **qualitat de l'aire** és una tema que genera molt debat, principalment pel trànsit i la indústria. Les partícules en suspensió (PM10 i PM2.5) i, els òxids de nitrogen (NOx), són contaminants habituals a la demarcació de Barcelona, que sovint superen els límits de seguretat establerts per l'OMS. Aquests contaminants poden causar malalties respiratòries agudes i cròniques, així com exacerbacions d'asma i malalties cardiovasculars, especialment entre infants, persones grans i altres grups vulnerables (Generalitat de Catalunya, 2015).

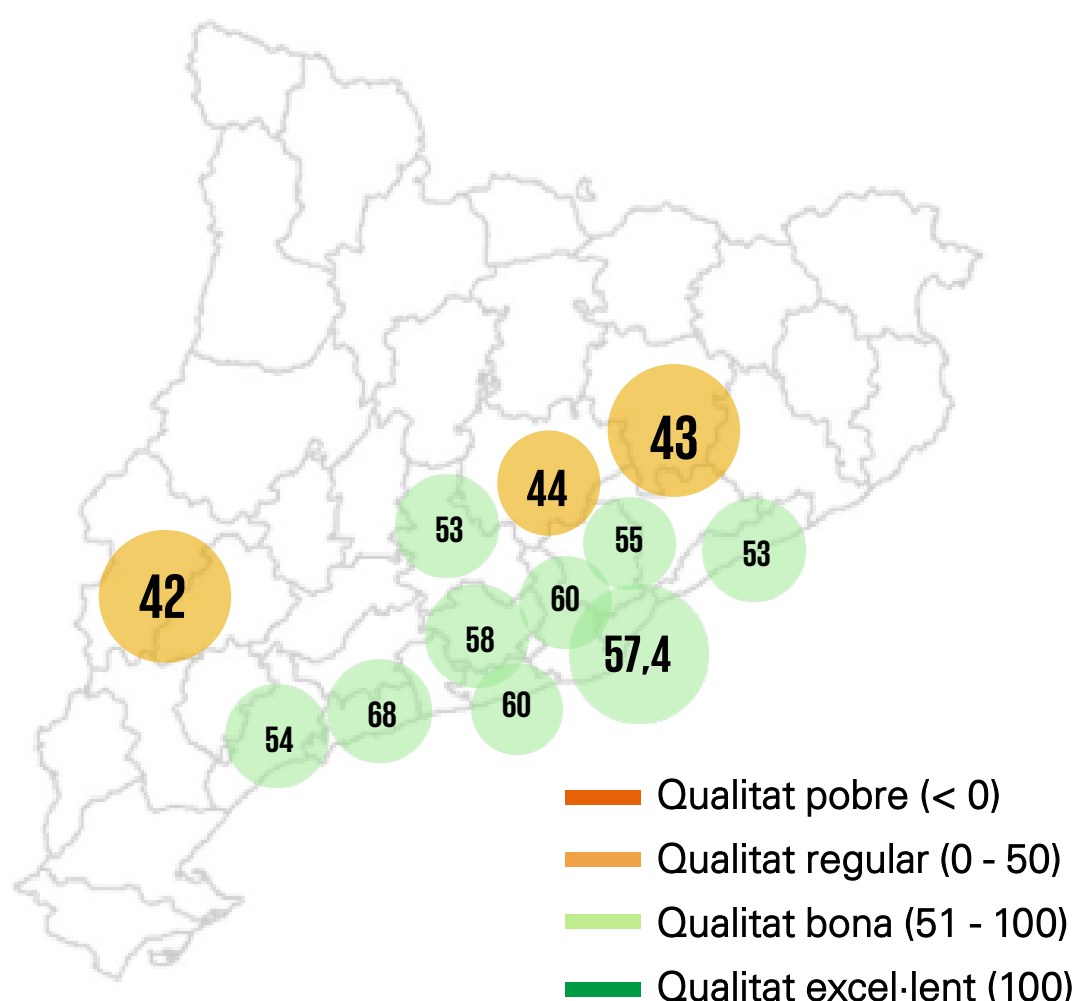
La Diputació de Barcelona ha implementat una estratègia exhaustiva per gestionar la contaminació atmosfèrica als municipis, centrada en diversos estudis i mesures específiques. Un indicador clau per aquesta anàlisi és l'**índex de qualitat de l'aire (ICQA)**, que utilitza dades dels principals contaminants atmosfèrics com el SO₂, NO₂, O₃, CO, PM10 i benzè. Aquest índex pot variar des de valors inferiors a 0, indicant una qualitat de l'aire deficient, fins a 100, que representa la millor qualitat de l'aire possible (Idescat, 2022).

Destaca el municipi de **Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès)** amb un ICQA mitjà de 68, seguidament de **Martorell (Anoia)**, amb un ICQA mitjà de 66, indicant que la qualitat de l'aire és bona (Idescat, 2020). Per altra banda, les comarques d'Osona i el Bages destaquen per tenir un ICQA mitjà de qualitat regular, destacant els municipis de **Manlleu (40)**, **Vic (46)** i **Manresa (44)**. Aquests municipis presenten valors mínims registrats molt alts, superiors a -100 (Idescat, 2022). Concretament, el municipi de **Vic, ha registrat un màxim d'ozó de 216 µg/m³**, superant el llindar de 180 µg/m³, nivell de concentració del contaminant a partir del qual es considera perillós i s'ha d'informar a la població, perquè podria tenir efectes adversos per la salut (Idescat, 2022).

Cal fer menció especial, a **Barcelona**, fent una distinció per xarxes de vigilància dels barris i per contaminants. S'observa que el màxim d'ozó (O₃) s'ha registrat al Parc del Vall d'Hebron, Barcelona, amb 168 µg/m³, seguidament del Parc del Palau Reial, amb un valor màxim d'ozó de 147 µg/m³.

Per altra banda, pel que fa al diòxid de nitrogen (NO₂), s'ha registrat un valor màxim a la xarxa de vigilància de la Ciutadella, a Barcelona, amb un valor de 167 µg/m³. La segueix el barri de Gràcia, Barcelona, amb un valor màxim de NO₂ de 160 µg/m³, i l'Eixample, amb un valor de 140 µg/m³. Cal especificar, que el límit establert per aquest indicador és de 200 µg/m³. Si la mitjana de les concentracions horàries supera aquest valor, es considera que s'ha excedit el límit segur per a la qualitat de l'aire (Idescat, 2022). **Tot i que cap municipi de la província supera aquest límit, algunes zones de la demarcació superen els nivells recomanats per l'OMS.** S'ha registrat un total de cent deu dies d'entre 2003 i 2019 on el nivell mitjà de contaminants supera els màxims fixats (Institut de Salut Global Barcelona, 2023).

Gràfic 31. Índex de qualitat de l'aire. Catalunya. 2022

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Idescat, a partir de dades del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. 2022
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15214&lang=es>

Les dades reflectides pels índexs aquí recollits mostren informació de punts concrets del territori, no permetent mostrar la realitat de la qualitat de l'aire a nivell de la província. Per tal de complementar les dades de qualitat de l'aire, s'ha consultat també l'**Informe d'Avaluació de la Qualitat de l'Aire d'Espanya de l'any 2022** realitzat pel Ministeri per la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

Els resultats de l'informe a nivell de Catalunya mostren que tant per la protecció de la salut com de la vegetació, durant l'any 2022 s'ha superat els Valor Límit Anual (VLA) de NO₂ i el Valor Objectiu de O₃ però no s'ha superat el Valor Límit Diari (VLD) de partícules en suspensió de mida inferior a 10 µm (PM10) ni el Valor Límit Horari (VLH) de NO₂.

Pel que fa a Barcelona l'informe destaca:

- La zona "**Àrea de Barcelona**", supera els Valors Límit Anual de NO₂ a l'estació "Barcelona L'Eixample" de tipus urbana de trànsit amb una mitja de 42 µg/m³ sent el valor òptim per sota de 26.
- Respecte les partícules en suspensió de mida inferior a 10 µm (PM10), el Valor Límit Diari es va superar a la zona "**Plana de Vic**" (estació Manlleu Hospital Comarcal) amb una xifra de fins a 35 superacions.
- A la zona "**Plana de Vic**" (estació Vic Estadi i Tona Zona Esportiva) s'han produït 31 i 27 superacions, respectivament, en 3 anys del Valor Objectiu d'ozó per la protecció de la salut.

Finalment, i pel que fa a la generació d'energia, Barcelona és la segona província que més energia elèctrica genera a Catalunya, rere de Tarragona, amb un total de 7.051.000 MWh. Concretament es produeix aproximadament el 18,43% de l'energia elèctrica catalana. De fet, en aquesta província es genera el 13,56% de l'energia eòlica i el 28,76% de l'energia solar de Catalunya (Red Eléctrica de España, 2024).

Gestió de purins

Pel que fa a la gestió dels purins, s'ha de posar en relleu que **la província té un total de 1.801.149 caps de bestiar porcí**, representant el 23% del total que hi ha a Catalunya, per darrere de Lleida, que representa un 57% (Idescat, 2022). En una superfície agrícola de 339.511 hectàrees, la província és incapaç d'absorbir tants purins (Idescat, 2020).

Osona i el Lluçanès són dels territoris amb més concentració de porcs de Catalunya. **L'any 2021 es van considerar 40 de 50 municipis d'Osona i el Lluçanès com a vulnerables per contaminació de nitrats procedent de les dejeccions ramaderes.** El subsòl no pot absorbir tots els purins que generen les granges de porcs, motiu pel qual els ecologistes pressionen perquè es canviï el model d'explotació de moltes d'aquestes granges que s'han convertit en grans indústries de carn. El Grup de Defensa del Ter, una de les associacions ecologistes que denuncia la situació, han analitzat l'aigua de 164 fonts de la província, destacant la Font de Gallisans, a Santa Cecília de Voltregà, municipi situat a la comarca d'Osona amb un nivell de nitrats de 515 mg/L, superant el nivell màxim permès, de 50 mg/L (Grup de Defensa del Ter, 2024).

Generació i gestió de residus

Pel que fa a la gestió de residus, la nova Llei de residus i sòls contaminats, marca un punt d'inflexió en la gestió de residus a la província de Barcelona. Aquesta legislació estableix objectius concrets per avançar cap a l'economia circular i el residu zero, alineant-se amb les normatives europees. **El principal objectiu és prioritzar la protecció del medi ambient i la salut pública mitjançant la reducció i prevenció dels residus**, així com la millora en l'ús eficient dels recursos i mitigar l'impacte dels productes plàstics.

Un dels aspectes més rellevants és l'establiment d'objectius específics per la reducció de residus generats. **La legislació estableix una meta de reducció del 13% per a l'any 2025 i del 15% per a l'any 2030.** A partir de juliol del 2022, els municipis de més de 5.000 habitants recullen obligatòriament la fracció orgànica, a més de les recollides existents de paper, cartó, metalls, plàstic i vidre. I a partir del 2025, s'obligarà la recollida de tèxtils, olis de cuina usats, residus peril·losos i voluminosos, fomentant una gestió més eficient i sostenible dels residus (Acció Climàtica de la Diputació de Barcelona, 2024).

A la província **es van produir un total de 2.676.201,94 tones de residus municipals** l'any 2021, de les quals 1.156.156,86 tones, el 43,2%, de recollida selectiva i 1.520.045,08 tones, el 56,8%, de recollida no selectiva. En comparació amb la resta de províncies catalanes, Barcelona i Lleida estan al mateix nivell de generació de residus municipals per càpita, ambdues províncies posicionant-se com a les que menys residus generen per càpita a Catalunya. Per altra banda, el total de residus industrials va ser de 2.468.296 tones el mateix any. En l'àmbit territorial del Metropolità es produeixen un total de 2.191.137 tones de residus industrials, de les 4.383.385 tones que es generen a Catalunya. **Pel que fa als residus municipals, es genera una mitjana de 1,28 kg/hab/dia**, amb un total de 2.265.779 tones generades. Destaca la comarca del Garraf, amb un 1,86 kg/hab/dia (Idescat, 2021).

Després d'analitzar la generació de residus, és crucial dirigir l'atenció cap la gestió d'aquests. A la demarcació de la Barcelona hi ha un total de 187 instal·lacions de gestió municipal de residus, concentrades principalment a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, amb un total de 111 instal·lacions. Addicionalment, a Hostalets de Pierola, a l'Anoia, hi ha l'abocador de Can Mata, el més gran de Catalunya, amb una superfície d'aproximadament 80 hectàrees per al dipòsit de residus i més de 15 hectàrees d'instal·lacions i oficines. Aquesta instal·lació rep cada any gairebé 800.000 tones de residus, dels quals el 57% són municipals i el 43% restant provenen de residus industrials (Prezero, 2023).

Finalment, també convé destacar que l'Àrea Metropolitana de Barcelona gestiona quatre ecoparcs, els quals són: el de Barcelona zona Franca, el de Montcada i Reixac, el de Sant Adrià de Besòs i el d'Hostalets de Pierola.

Riscos climàtics i impactes

Per finalitzar el context mediambiental, convé analitzar la vulnerabilitat de la demarcació al canvi climàtic, mitjançant el **Marc Estratègic de referència d'adaptació al canvi climàtic per a l'Horitzó 2030 (ESCACC30)**. Tal com fa referència el marc estratègic, el territori barceloní queda dividit en dues zones, l'interior, que correspon a comarques essencialment rurals - unes comarques, que, en termes generals, s'han caracteritzat per un procés de despoblament -; i la zona del litoral.

A la **zona de l'interior** s'identifiquen els següents perills climàtics: l'augment de la temperatura, l'extensió de períodes secs amb precipitacions inferiors a 1mm, i la intensificació de les precipitacions. Atès que el 90% de la superfície de Catalunya és agroforestal, amb gairebé un 70% de la superfície agrícola de secà i amb només un 25% de la superfície forestal gestionada, l'exposició a aquests riscos és alta. Com a resultat, la zona de l'interior del territori barceloní podria experimentar els següents impactes: menor disponibilitat d'aigua, major risc de grans incendis forestals i la necessitat d'ampliar els sistemes de reg actuals per garantir les produccions alimentàries.

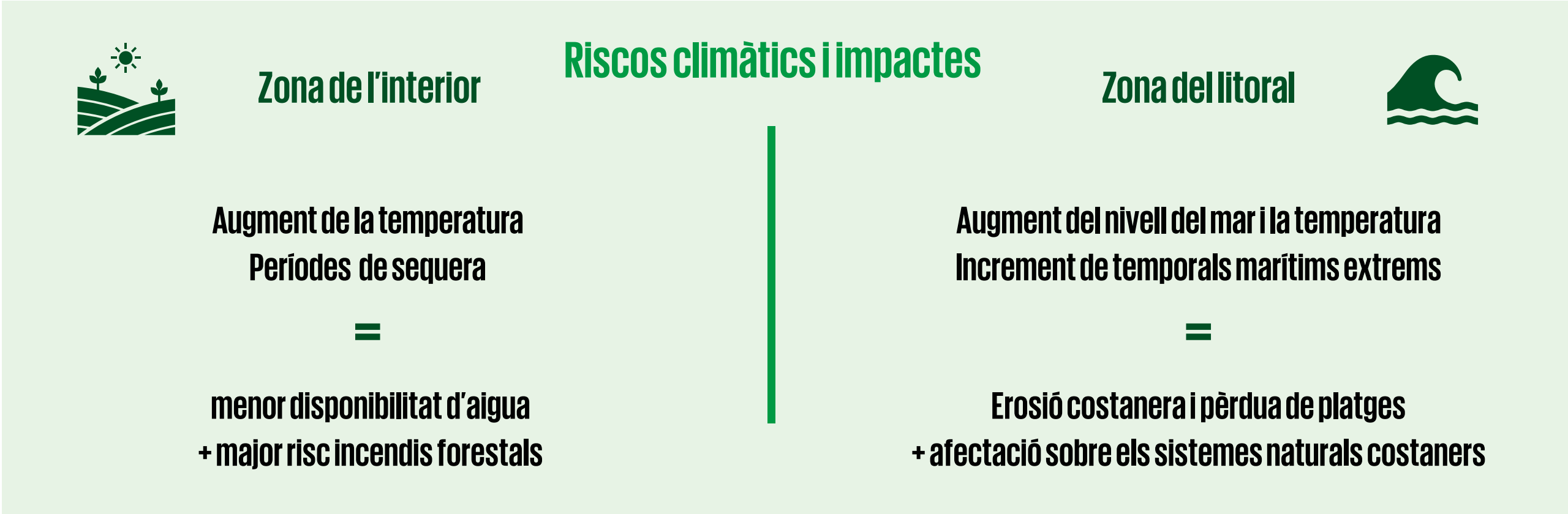
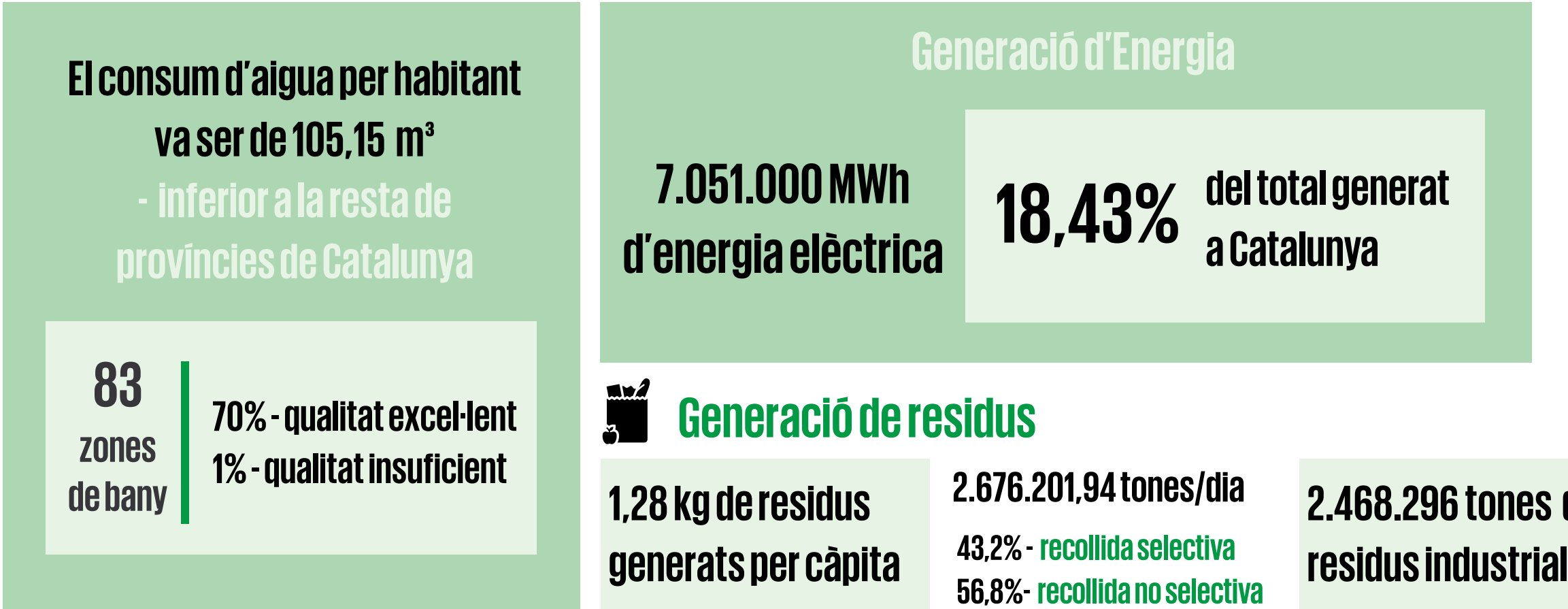
D'altra banda, a la **zona del litoral** s'han identificat els següents perills climàtics: l'increment del nivell de mar i de la temperatura i temporals marítims extrems. L'exposició a aquests riscos a la demarcació és alta, degut a que un elevat percentatge de la població barcelonina es concentra als 30 primers quilometres de la línia costanera. Des de 2017, s'està observant una regressió significativa de les platges en algunes sectors del litoral metropolità, amb taxes de regressió mitjana de fins a 9,8 m/any a Badalona i de 7,5 m/any a Montgat. A més a més, els impactes del canvi climàtic sobre la costa podrien afectar les existents infraestructures de transport, d'energia, de sanejament, de comunicacions, els ports i les obres de protecció. Un exemple és la línia ferroviària R1 de Rodalies, amb un elevat grau de vulnerabilitat (Generalitat de Catalunya, 2021).

En definitiva, aquests riscos podrien afectar al territori si no es prenen mesures d'acció i d'adaptació al canvi climàtic.

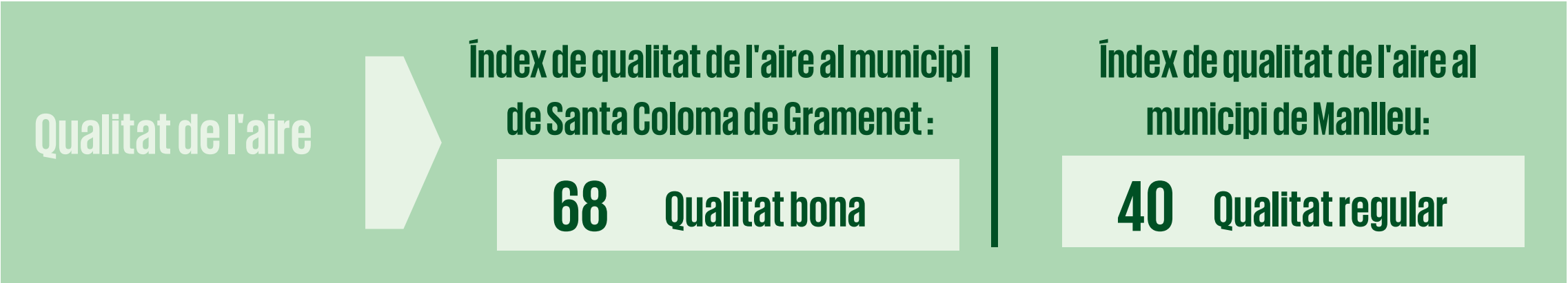

Les principals dades del context mediambiental

A continuació, es mostren les principals dades descriptives de la demarcació de Barcelona:

284 incendis forestals dels 617 que es van produir a Catalunya el 2023 (46%)

Cofinançat per
la Unió Europea

© 2024 KPMG Asesores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia. Tots els drets reservats.

Per a la identificació de reptes i necessitats de la demarcació de Barcelona farem una distinció entre les dues zones específiques sobre les quals podem distingir la demarcació de Barcelona: l'Àrea Metropolitana i el litoral i, les comarques interiors.

En termes generals, s'han identificat, juntament amb la Diputació i la Generalitat, els següents reptes:

L'Àrea Metropolitana i el litoral

- Minimitzar les conseqüències negatives de l'elevat nombre de turistes, en especial a la ciutat de Barcelona.
- En termes d'habitatge, es detecten problemes com els preus de lloguer molt elevats, la qual cosa dificulta garantir l'accés a l'habitatge als ciutadans d'aquestes zones.
- Millorar el funcionament de les xarxes de transport, especialment a nivell ferroviari i incorporar més línies de transport.
- Accions específiques, com l'impuls a la formació per combatre l'atur i afavorir la inserció laboral, especialment de la població jove.
- Descentralització de serveis i recursos cap als municipis menys poblats de la zona per equilibrar els serveis i els recursos disponibles.
- Fomentar la cohesió social i cultural, promovent la integració i el benestar de tots els ciutadans, incloent-hi programes que afavoreixin la inclusió social i la igualtat d'oportunitats.
- Mitigació dels riscos ambientals i d'incendis forestals de la zona.
- Gestió de la sequera i l'ús de l'aigua al territori, per evitar el malbaratament d'aquest i fer que la seva gestió sigui la més òptima possible.

Comarques interiors

- Desenvolupament i millora de les infraestructures de transport i la seva connexió, per fomentar la mobilitat intercomarcal entre els diferents municipis i amb les zones més urbanes, per afavorir l'accessibilitat de la demarcació, com a aspecte clau per impulsar l'activitat.
- Millora de les tècniques agrícoles per a l'ús més eficient de l'aigua, reduint l'impacte ambiental i augmentant la sostenibilitat.
- Protecció i conservació dels ecosistemes naturals de la zona, que són una font important de biodiversitat.
- Promoció de l'ocupació per evitar l'èxode rural, en particular mitjançant l'impuls d'activitats econòmiques relacionades amb el medi ambient.
- Accés a les TIC, sobretot a les zones rurals més allunyades dels nuclis urbans, per tal de fomentar la diversificació econòmica i evitar el despoblament de les zones rurals.
- Addicionalment al punt anterior, s'identifica la necessitat de desenvolupar les infraestructures tecnològiques adients per tal de fomentar la digitalització de les empreses del territori.
- Impuls a la formació i a la inserció laboral per combatre l'atur.
- Mitigació dels riscos ambientals i d'incendis forestals de la zona, duent a terme mesures de gestió i prevenció.

4 Principals objectius estratègics del territori

Les administracions públiques, tant a nivell municipal com a nivell supramunicipal, tenen un paper crucial a l'hora de donar resposta a les necessitats i reptes que afronten els seus territoris. De la mateixa manera, són les responsables d'establir i construir marcs de referència i plans d'actuació que donin solució als problemes i contribueixin al progrés econòmic i social del territori. Aquests marcs solen convertir-se en estratègies i fulls de ruta que persegueixen uns objectius concrets.

Prova d'això, i en el marc que ens ocupa ara en el context del desenvolupament rural, són els diferents documents estratègics treballats per la Generalitat de Catalunya i la Diputació provincial de Barcelona:

- L'Agenda Rural de Catalunya, impulsada des de la Generalitat de Catalunya.
- El Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona.

Agenda Rural de Catalunya:

L'Agenda rural de Catalunya, ideada com un document fet i pensat pel món rural, comença a prendre forma a començaments de l'any 2020. Des de la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració i el compromís d'institucions com el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, les Diputacions provincials, entitats locals, agents socioeconòmics, comunitats rurals i altres actors clau del territori, es va impulsar el que acabaria sent un document que recull actuacions considerades importants per a l'assoliment d'un desenvolupament territorial sostenible, fort i interconnectat.

L'objectiu principal d'aquesta Agenda és impulsar el desenvolupament sostenible de les zones rurals catalanes, afavorint la seva transformació socioeconòmica, mediambiental i cultural, tot permetent millorar la qualitat de vida de la seva població i assegurar-ne el futur. Aquesta estratègia busca no només frenar el despoblament, sinó també atreure nova població, diversificar l'economia local, potenciar la innovació i la digitalització, i garantir un equilibri territorial en el conjunt del país.

En aquest sentit, l'Agenda Rural s'organitza entorn de set grans reptes:

- 1) **Persones, benestar i repte demogràfic**, per promoure la cohesió social, la millora dels serveis i la igualtat d'oportunitats, fer front a l'envelliment de la població rural, crear oportunitats per als joves i revertir la pèrdua de població.
- 2) **Transició ecològica**, per accelerar la transició energètica, la gestió eficient dels recursos naturals i l'adopció de mesures de mitigació del canvi climàtic.
- 3) **Territori connectat**, per assegurar la mobilitat sostenible i promoure la digitalització arreu del territori.
- 4) **Sistema agroalimentari**, per fomentar les cadenes de valor justes i la sobirania alimentària.
- 5) **Gestió forestal**, per actuar sobre la prevenció d'incendis forestals i promoure la silvicultura i les oportunitats en els aprofitaments no fusters.
- 6) **Innovació, dinamització social i econòmica**, per impulsar la innovació rural, el patrimoni cultural i natural i el relleu generacional mitjançant la dinamització econòmica.
- 7) **Governança**, per construir un marc d'actuació sòlid, proper i eficient que connecti les necessitats rurals dins un marc de participació ciutadana.

Encaix de les necessitats de la demarcació de Barcelona i els reptes de l'Agenda Rural de Catalunya:

El conjunt de necessitats identificades per al territori barceloní, presenta un encaix amb els reptes de l'Agenda Rural de Catalunya. Aquest alineament reforça la idea que, l'Agenda Rural, és un marc de referència per tal de poder donar resposta a necessitats i reptes conjunts i que també presenta la demarcació de Barcelona.

A continuació, es mostra la relació entre els 7 reptes de l'Agenda Rural de Catalunya i els principals àmbits que suposen un repte per a la demarcació de Barcelona:

Reptes de l'Agenda Rural de Catalunya	Àmbits
1. Persones, benestar i repte demogràfic	Millora d'infraestructures i serveis Oferta formativa i educativa Polítiques d'habitatge
2. Transició ecològica	Riscos ambientals Sostenibilitat i gestió de l'aigua
3. Territori connectat	Infraestructures de xarxa i connectivitat Serveis de transport
4. Sistema agroalimentari	Ús eficient de l'aigua Cadena de valor de producció agroalimentària
5. Gestió forestal	Conservació dels ecosistemes naturals Activitat econòmica relacionada amb el medi natural
6. Innovació i dinamització social i econòmica	Desenvolupament i diversificació de l'activitat econòmica Cohesió social i cultural Polítiques actives d'ocupació
7. Governança*	-

*cap necessitat identificada en aquest sentit, atès que el diagnòstic no se centra en la qüestió del repte de descentralitzar i democratitzar la participació i la presa de decisions

El Pla de Mandat 2024-2027 de la Diputació de Barcelona:

La Diputació de Barcelona juga un paper clau en la transformació i desenvolupament del seu territori, tot tenint en compte el principi del municipalisme transformador, i sabent que els municipis són el principal nivell des d'on s'afronten els reptes del present i del futur.

En aquest context, el **“Pla d'actuació del mandat 2024-2027: Innovació pública per la sostenibilitat, l'equitat territorial i la cohesió social”**, de la Diputació de Barcelona, aborda una àmplia gamma de desafiaments i oportunitats per transformar la província en un entorn més resilient, sostenible i inclusiu. Aquest pla es dissenya per afrontar les múltiples crisis globals i locals, des de la crisi climàtica fins a les desigualtats socials creixents, mitjançant una sèrie d'iniciatives i estratègies que abasten diversos àmbits de la vida pública (Diputació de Barcelona, 2024).

De forma concreta, el Pla d'actuació de mandat estableix **cinc grans reptes**:

- 1) **La transició ecològica i sostenible** davant l'emergència climàtica.
- 2) **La transició digital** de l'economia, l'Administració pública i els serveis públics.
- 3) **La transició cap a un model local de benestar basat en la igualtat de drets, l'equitat i la sostenibilitat social.**
- 4) **L'equitat territorial i intermunicipal** a la demarcació de Barcelona.
- 5) **La detecció i abordatge de dinàmiques de segregació urbana i territorial, així com de gentrificació**, en entorns urbans i rurals.

Per orientar els esforços cap a una acció efectiva i adaptada a les necessitats específiques del territori, aquest document contempla específicament els **objectius de l'Agenda Urbana i Rural**. Aquesta agenda inclou una **relació localitzada d'objectius estratègics i específics** amb la finalitat de coordinar l'acció sobre el territori i assegurar que les mesures adoptades responen de manera directa a les realitats i necessitats concretes de les àrees rurals i urbanes de la província. Mitjançant aquest enfocament, es busca alinear les polítiques locals amb les grans línies d'actuació definides en el pla, garantint així una aplicació coherent i eficaç dels objectius per **transformar la província barcelonina en un lloc on cap municipi ni comunitat quedi enrere** (Diputació de Barcelona, 2024).

En aquest cas, els **objectius de l'Agenda Urbana i Rural per a la província de Barcelona són deu**:

Primerament, es busca **integrar les xarxes d'espais naturals, agraris i urbans, així com les seves infraestructures (1)**. Per aconseguir-ho, es promouran instruments de planejament i gestió urbanística que integrin de manera harmònica aquests espais, amb un enfocament especial en reforçar les funcions ecosistèmiques dels parcs naturals agraris i els seus connectors. També es millorarà la gestió compartida de la infraestructura verda i blava per potenciar el desenvolupament sostenible.

En segon lloc, es proposa estructurar una **xarxa cohesionada de ciutats i pobles (2)**, dotant els ajuntaments d'instruments de gestió que fomentin la regeneració dels teixits urbans existents i la integració de la infraestructura verda i blava. Aquesta xarxa haurà de garantir l'accessibilitat als serveis públics, abordant reptes com la salut, l'esport i la inclusió social, amb iniciatives locals per afrontar l'emergència climàtica i millorar l'habitatge públic i la sostenibilitat dels equipaments.

Un tercer objectiu és **combatre la vulnerabilitat al canvi climàtic i reforçar la resiliència (3)**, mitjançant el reforç dels instruments de prevenció davant els riscos climàtics, la garantia d'una acció corporativa sostenible amb el desplegament del Pla Clima, i la promoció d'accions transversals en què l'acció climàtica serveixi com a motor de desenvolupament econòmic.

Així mateix, es pretén **incorporar la circularitat en la gestió dels recursos (4)**, millorant la qualitat de l'aire, gestionant eficaçment els cicles de l'energia i l'aigua, fomentant el consum sostenible i responsable, i promovent la col·laboració interadministrativa per optimitzar la política de residus.

Es posarà un fort èmfasi en la **millora de la mobilitat (5)**, promovent infraestructures de capil·laritat multimodal i sistemes de transport descarbonitzats. Es desplegaran models de mobilitat que prioritzin la proximitat, l'accessibilitat i la salut, reforçant les infraestructures de proximitat i els transports col·lectius entre territoris.

Per **reduir les desigualtats i promoure la cohesió social (6)**, es reforçaran les polítiques culturals, educatives i esportives com a motors de transformació social. També es dedicarà especial atenció als col·lectius i entorns urbans més vulnerables.

Un altre objectiu és **impulsar el desenvolupament econòmic local (7)**, dinamitzant, diversificant i capacitant els teixits econòmics locals, els sistemes d'ocupació i agroalimentaris, alhora que es reforçaran les accions de turisme sostenible i distribuït equitativament.

S'invertirà en **dissenyar polítiques d'habitatge innovadores i inclusives (8)**, reforçant la capacitat local per proporcionar habitatge assequible i assegurant polítiques locals per als col·lectius més vulnerables. L'habitatge es considerarà com un vector de desenvolupament i diversificació social.

Es fomentarà la **transició digital als territoris (9)** mitjançant el desplegament d'infraestructures i capacitació digital a tots els municipis, així com la impulsió de la transició digital en l'acció pública corporativa.

Finalment, es promouran **polítiques i institucions locals eficaces i innovadores, cocreadores de valor públic (10)**, a través de la consolidació i adaptació dels mecanismes de cooperació, l'ampliació dels instruments de participació ciutadana, la millora de la capacitació local en governança, el reforç de les organitzacions administratives i el desenvolupament de campanyes educatives per augmentar el coneixement dels sistemes urbans i territorials de la província.

Els deu objectius de l'Agenda Urbana i Rural per a la província de Barcelona presentats prèviament constitueixen una guia estratègica integral per abordar els reptes i oportunitats actuals. La integració de xarxes naturals, la creació d'una xarxa cohesionada de ciutats i pobles, i el reforç de la resiliència davant del canvi climàtic són essencials per assegurar un **desenvolupament equilibrat i sostenible**. La circularitat en la gestió de recursos, la millora de la mobilitat i la reducció de desigualtats són fonamentals per fomentar una **societat més justa i equitativa**. Alhora, la promoció del desenvolupament econòmic local, la innovació en habitatge, la transició digital i la millora de les polítiques i institucions locals destaquen com a pilars clau per garantir una **governança eficaç i adaptada a les necessitats del territori**. Tot això, amb l'objectiu de transformar la província de Barcelona en un entorn **més resiliència, inclusiu i equitatiu**, i assegurant un futur de **prosperitat compartida per a tots els seus municipis i comunitats** (Diputació de Barcelona, 2024).

L'anàlisi DAFO s'ha elaborat, juntament amb la Diputació i la Generalitat, a partir de la documentació disponible de context, plans, estratègies i documents específics de diferents fons d'informació: pròpies de les diputacions o d'altres administracions públiques del territori, estudis del teixit dels diferents centres de coneixement, associacions i d'altres entitats vinculades al territori. Per altra banda, l'anàlisi DAFO que es presenta a continuació posa especial atenció als reptes identificats a l'Agenda Rural de Catalunya, entenen que aquesta és la base transversal sobre la qual tots els territoris de Catalunya han de treballar les necessitats i reptes del territori rural per garantir-ne les condicions de vida i de desenvolupament.

L'anàlisi DAFO pretén ser el resultat de l'estudi de les casuístiques internes i de l'entorn extern que impacten al territori. L'objectiu és analitzar les fortaleeses i les oportunitats del territori així com identificar les debilitats i amenaces del territori tenint en compte que:

FORTALESES

- Quins són els punts que impulsen el territori?
- A quins recursos i serveis es tenen accés?

OPORTUNITATS

- Les oportunitats identificades en el territori haurien de passar a ser fortaleeses.

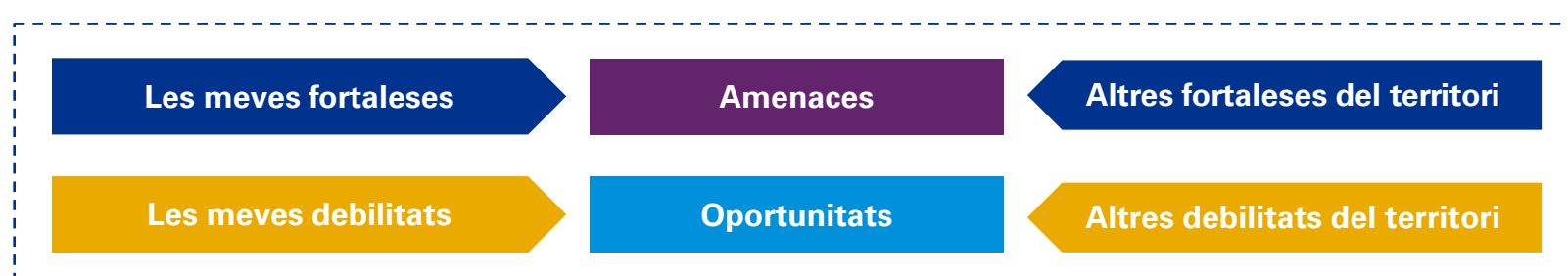

AMENACES

- Les amenaces s'hauran de mitigar en la mesura del possible perquè no es converteixin en debilitats pel territori.

DEBILITATS

- Què podria millorar en el territori?
- Quines coses que actualment s'estan desenvolupant en el territori s'haurien de deixar de fer?

Debilitats

Debilitats transversals identificades a tot el territori

- Concentració de l'activitat econòmica en el sector serveis.
- Congestió urbana en termes de mobilitat, a la zona metropolitana, engloba Barcelona, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Vallès Oriental.
- Accés limitat a l'habitatge accessible, preus elevats d'habitatge i de lloguer. Municipis declarats zona de mercat residencial tensa, degut a la manca d'accés a l'habitatge.
- En la comarca del Berguedà notable envelliment de la seva població que també es replica en les comarques veïnes, alineat amb una baixa densitat poblacional.
- La incapacitació de la província per absorbir la quantitat de purins generats indica una debilitat en la gestió dels residus ramaders. Aquesta situació evidencia que els sistemes actuals no són adequats per gestionar l'impacte ambiental associat amb les pràctiques ramaderes intensives.
- Servei de transport, sobretot en connexions que no són a Barcelona.
- La sobrecarrega de purins que el subsòl no pot absorbir condueix a una elevada contaminació de les fonts d'aigua, com la Font de Gallisans, amb nivells de nitrats que superen àmpliament el límit permès. Aquesta contaminació pot afectar la qualitat de l'aigua potable i els recursos hídrics disponibles per a la població i l'agricultura a la demarcació de Barcelona.
- Qualitat de l'aire perjudicial en les zones d'Osona i el Bages.

Amenaces

Amenaces transversals identificades a tot el territori

- Pressió sobre infraestructures i serveis degut a l'increment de la demanda de transport i habitatge que pot sobrecarregar les infraestructures existents a la província.
- La gestió sostenible de l'aigua és crucial en una província amb alta densitat de població i un ús intensiu dels recursos hídrics per a la indústria, l'agricultura i l'abastament urbà, ja que la sobreexplotació i la contaminació podrien comprometre la disponibilitat d'aigua essencial per a la demarcació.
- Tendència de l'èxode rural cap a les comarques del litoral.

Fortaleses

Fortaleses transversals identificades a tot el territori

- Patrimoni cultural i històric que atrau inversions.
- L'accés a universitats i centres de recerca prestigiosos promou la innovació i el desenvolupament econòmic a la província.
- Possibilitat d'accés a molts centres i especialitats sanitàries.

Fortaleses específiques per zones concretes del territori

- Riquesa natural i extensa biodiversitat a les comarques de l'Anoia, Osona i el Berguedà.
- Bona connexió i comunicació, a nivell nacional i internacional, de la capital de la província (Barcelona)
- Zones urbanes amb molta activitat econòmica

Oportunitats

Oportunitats transversals identificades a tot el territori

- Implementació d'infraestructures sostenibles: inversions en energies renovables eficiència energètica i transport públic ecològic podrien reduir l'impacte ambiental i millorar la qualitat de vida dels residents.
- Implementar un alt nivell d'accés a banda ampla a tot el territori, però que focalitzat en les zones interiors de la demarcació, pot fomentar l'atracció de treballadors en modalitat remot o híbrida i l'atracció a estils de vida menys densos, per tal de destensionar Barcelona i les comarques del litoral.

Oportunitats específiques per zones concretes del territori

- Diversificació de l'activitat econòmica a les zones menys urbanes (comarques més interiors).
- Gran concentració d'empreses i ofertes laborals a les zones més urbanes.
- Impuls econòmic a zones menys desenvolupades. Mentre que les zones més urbanes tenen una gran concentració d'empreses i ofertes laborals, hi ha una oportunitat per promoure iniciatives que redistribueixin l'activitat econòmica cap a les comarques interiors.
- Zones amb alta capacitat de reindustrialització.

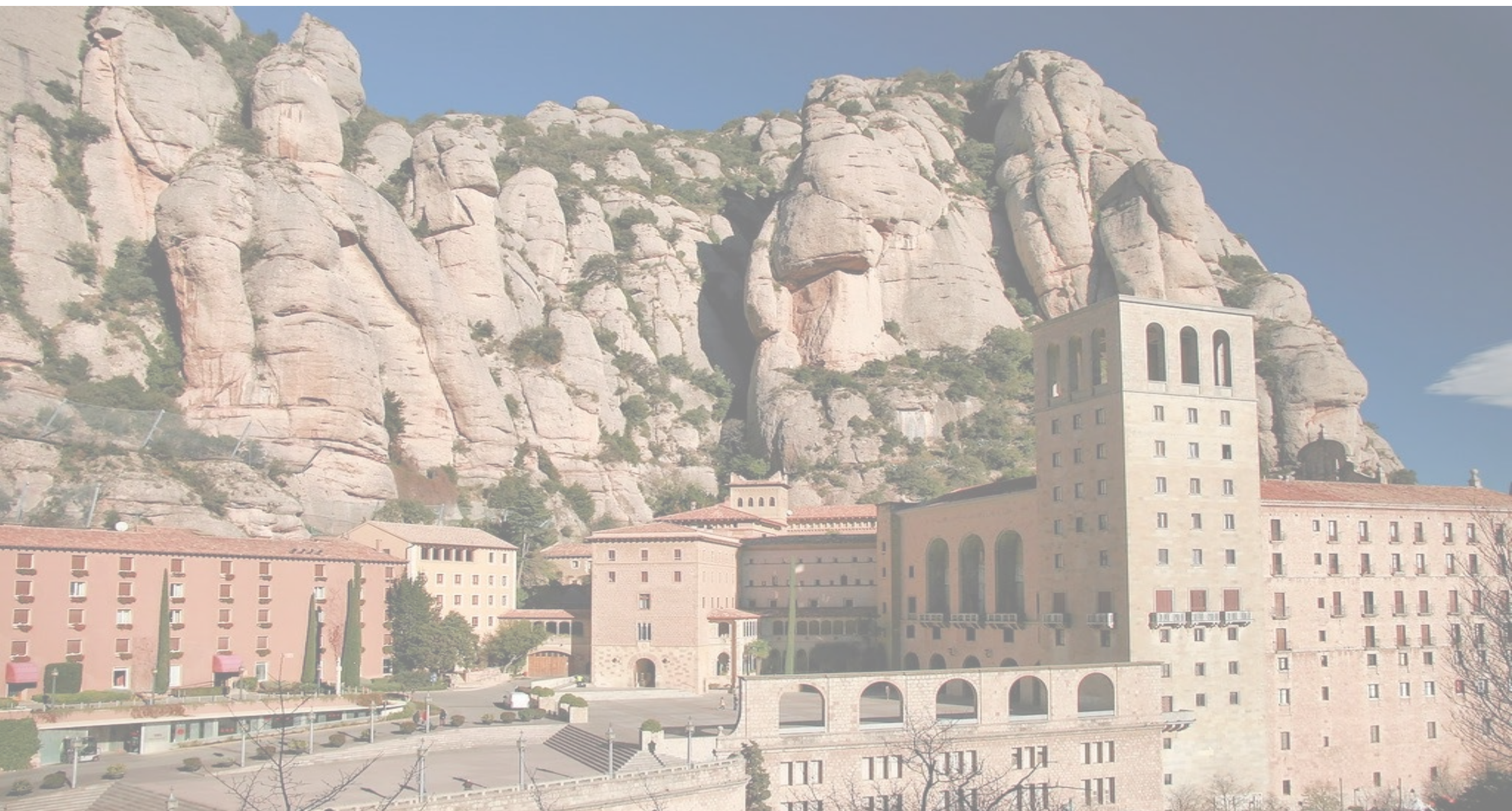

Per a la definició de l'Àrea Funcional del territori de la demarcació de Barcelona, s'han utilitzat criteris econòmics i de transport, que fan que el territori convisqui en diferents realitats i que s'hagi de tractar d'una forma singular.

Això significa que les diferents zones de la demarcació tenen característiques pròpies que requereixen una atenció específica i personalitzada. Per exemple, l'Àrea Metropolitana i el litoral concentren la gran majoria de l'activitat econòmica de la província, basada principalment en el turisme, mentre que les zones de l'interior depenen més de l'agricultura, la ramaderia i les activitats relacionades amb el medi natural.

Un altre aspecte crucial en aquesta definició territorial és el de les infraestructures de transport, que són essencials per connectar les diferents àrees i facilitar el moviment de persones i mercaderies. Una bona xarxa viària i ferroviària són vitals per al desenvolupament econòmic de la demarcació.

Finalment, els pobles rurals de la demarcació de Barcelona s'enfronten a un greu perill de despoblament. La manca d'oportunitats laborals, la insuficient oferta de serveis i les dificultats de connexió amb els centres urbans contribueixen a l'èxode de la població jove cap a l'Àrea Metropolitana i el litoral de la demarcació, zones més urbanitzades. Això no només afecta l'equilibri demogràfic, sinó que també posa en perill el patrimoni cultural i les tradicions locals. És fonamental implementar polítiques que fomentin el desenvolupament rural, com la millora de les infraestructures i els serveis, i la promoció del turisme rural sostenible, per assegurar la supervivència i vitalitat d'aquests pobles.

En primer lloc, s'exposen les tres variables que, seguint les indicacions de la Comissió Europea i del Banc d'Espanya, determinen el risc de despoblament d'un territori i que, per tant, configuren els principals criteris d'elegibilitat dels municipis de la demarcació de Barcelona:

En concret són en funció de si el municipi té:

- Variable 1. Densitat de població inferior a 12,5 h./km²

I, a més, si compleix almenys una d'aquestes dues condicions:

- Variable 2. Descens mitjà de la població superior a l'1 % durant el període 2011-2021
- Variable 3. Creixement vegetatiu dels últims cinc anys disponibles (2016-2020) per sota de la mitjana de Catalunya

El resultat per a la província de Barcelona quedaria de la següent manera, amb un total de 47 municipis:

Comarca	Municipi	Densitat	Variació de població %	Creixement vegetatiu
Anoia	Argençola	4,7	-7,56%	-46,67%
Anoia	Bellprat	2,4	-19,78%	-75,00%
Anoia	Calonge de Segarra	5,2	-2,02%	-46,67%
Anoia	Castellfollit de Riubregós	6,2	-14,21%	-83,33%
Anoia	Montmaneu	11,6	-19,39%	-66,67%
Anoia	Orpí	10,1	-10,47%	-12,50%
Anoia	Pujalt	6,6	-0,96%	-41,67%
Anoia	Sant Pere Sallavinera	7,2	-3,05%	-28,57%
Anoia	Santa Maria de Miralles	5,2	-7,86%	22,22%
Bages	Castellfollit del Boix	7,6	9,54%	-36,84%
Bages	Gaià	4,8	9,88%	-42,86%
Bages	Mura	4,8	0,43%	-41,67%
Bages	Rajadell	12,1	4,77%	-43,33%
Bages	Sant Mateu de Bages	6	-4,36%	-36,84%
Bages	Talamanca	7,5	43,23%	-28,57%
Berguedà	Borredà	10,5	-23,53%	-40,91%
Berguedà	Capolat	2,5	-1,18%	-40,00%
Berguedà	Castell de l'Areny	3	2,86%	-75,00%
Berguedà	Castellar de n'Hug	3,5	-1,18%	-33,33%
Berguedà	Castellar del Riu	5,2	-1,72%	-45,45%
Berguedà	Espunyola	7,3	-3,73%	-57,89%
Berguedà	Fígols	1,6	-11,54%	-100,00%
Berguedà	Gisclareny	0,7	-12,90%	-50,00%
Berguedà	Montclar	6,2	21,43%	-28,57%
Berguedà	Montmajor	6,2	-0,63%	-25,71%
Berguedà	Nou de Berguedà	7	19,73%	-37,50%
Berguedà	Quar	1,3	-22,73%	0,00%
Berguedà	Sagàs	3,4	7,86%	-55,56%
Berguedà	Saldes	4,3	-12,65%	-75,00%
Berguedà	Sant Jaume de Frontanyà	1,3	47,37%	-49,05%
Berguedà	Santa Maria de Merlès	3,5	5,26%	-46,15%
Berguedà	Vallcebre	9,2	-4,09%	-86,67%
Berguedà	Viver i Serrateix	2,6	-1,69%	-88,89%

Comarca	Municipi	Densitat	Variació de població %	Creixement vegetatiu
Lluçanès	Lluçà	5,1	6,69%	-8,33%
Lluçanès	Oristà	8	-3,87%	-53,33%
Lluçanès	Sant Martí d'Albars	7,3	-1,83%	-90,00%
Lluçanès	Sobremunt	5,7	-11,36%	-50,00%
Moianès	Granera	3,6	6,25%	-80,00%
Osona	El Brull	6,7	10,44%	-16,67%
Osona	Rupit i Pruit	6,2	-4,21%	-60,00%
Osona	Sant Agustí de Lluçanès	7	-4,17%	-50,00%
Osona	Sant Sadurní d'Osormort	2,5	-20,00%	-71,43%
Osona	Santa Maria de Besora	6,5	0,63%	-42,19%
Osona	Tavertet	3,5	-20,42%	-28,57%
Osona	Vilanova de Sau	5,3	-6,27%	-68,75%
Vallès Occidental	Gallifa	11,2	-10,29%	-70,00%
Vallès Oriental	Fogars de Montclús	11,8	3,09%	-28,57%

Font: DGAL - elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT.

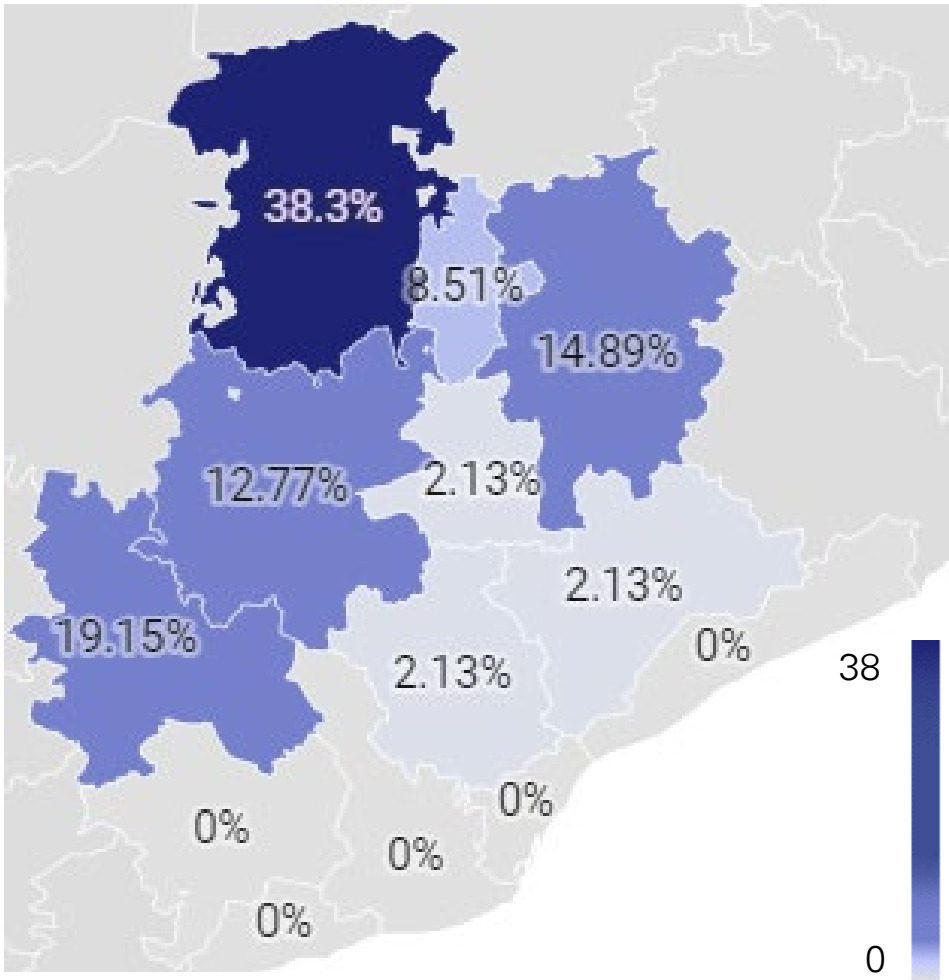
Per tal de visualitzar, de forma gràfica, el sentit del llistat anterior dels 47 municipis que compleixen amb els criteris d'elegibilitat pel Programa FEDER Catalunya 2021 – 2027 per a la demarcació de Barcelona, és a dir, amb risc de despoblament, a la dreta es mostra un mapa de la província on es representa el pes d'aquests municipis per a cada comarca en funció del total dels municipis en el territori barceloní.

Es veu clarament com la comarca del Berguedà té el nombre més gran de municipis en risc de despoblament, el 38,3% del total de la demarcació. La segueixen l'Anoia (19,15%), Osona (14,89%) i el Bages (12,77%).

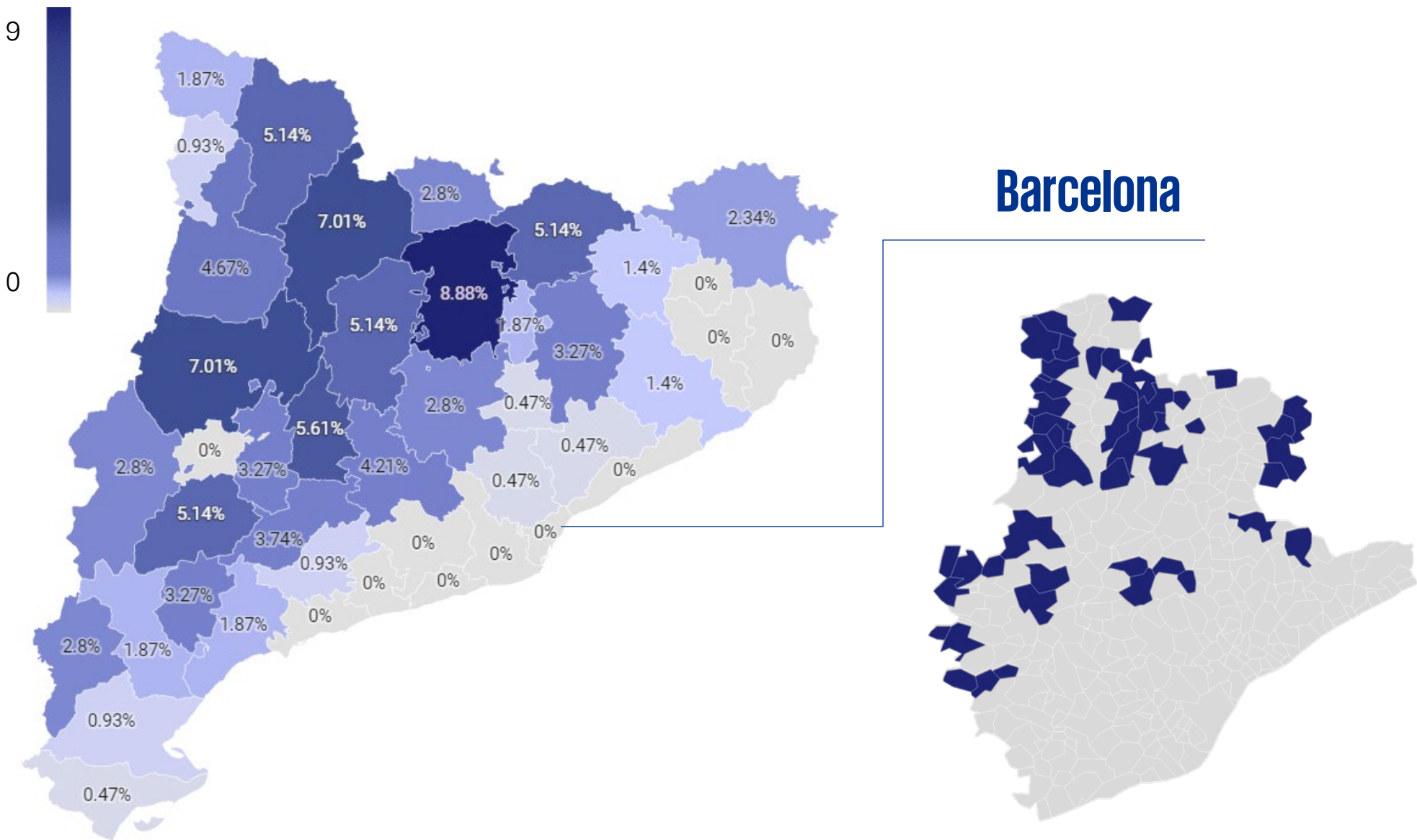
En canvi, els municipis que formen part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es mantenen fora de risc de despoblament. Aquests municipis gaudeixen d'una alta densitat de població, un accés ampli a serveis, així com una oferta més gran d'oportunitats laborals. Tot això afavoreix que les persones tendixin a romandre o fins i tot a traslladar-se a aquestes zones, en lloc de marxar-ne.

Agafant perspectiva, a continuació es mostra un mapa de Catalunya on es representa el pes dels municipis en risc de despoblament per comarques. Es constata que les comarques barcelonines concentren, després de la demarcació lleidatana, la major part d'aquests municipis en risc de despoblament i, per tant, susceptibles de ser elegibles en el marc del Programa FEDER Catalunya 2021 – 2027.

Gràfic 33. Proporció de municipis amb risc de despoblament per comarques de Barcelona. 2024.

Gràfic 34. Proporció de municipis amb risc de despoblaments per comarques de Catalunya. 2024.

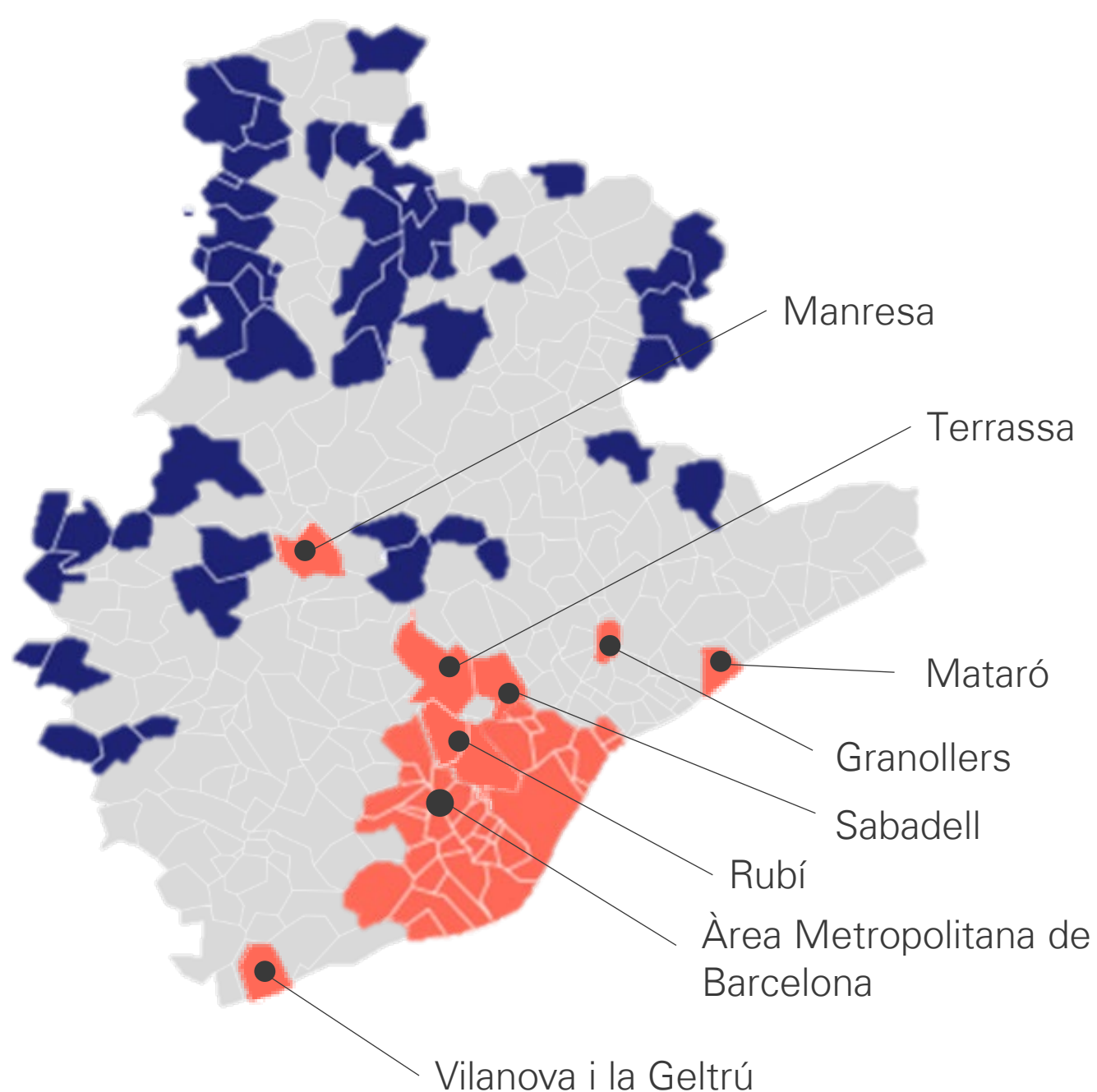

A la província de Barcelona, els municipis amb risc de despoblament, es troben principalment allunyats de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que inclou la capital de la província. Aquesta àrea es caracteritza per municipis amb una elevada densitat de població, una extensa oferta de serveis i una forta connexió en termes de mobilitat, elements que actuen com a pols d'atracció per a residents i inversions. No obstant això, a mesura que ens allunyem d'aquest nucli urbà, el risc de despoblament augmenta de manera significativa.

Aquesta dinàmica, tal com s'observa en el gràfic 35 – on es presenten els municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona en comparació amb els 47 municipis en risc de despoblament, ha generat una dinàmica de polarització, on els nuclis urbans concentren cada vegada més població i recursos, mentre que els municipis més allunyats, especialment els rurals, veuen augmentar el risc de despoblament.

Com s'observa en el mapa, el Berguedà és la comarca més allunyada de l'Àrea Metropolitana, fet que coincideix amb una menor presència d'infraestructures, serveis i recursos. Aquesta característica contribueix de manera significativa al risc de despoblament, ja que limita les oportunitats de desenvolupament i la qualitat de vida dels seus habitants.

Gràfic 35. Contrast entre els 10 municipis més poblats de la demarcació i els de l'Àrea Metropolitana amb els municipis amb risc de despoblament de la província. 2022.

Anteriorment, per a la identificació de necessitats de la demarcació de Barcelona hem fet una distinció entre les dues zones específiques sobre les quals podem distingir la demarcació: l'Àrea Metropolitana i el Litoral, i les Comarques Interiors. Una d'elles, compren els municipis elegibles i esdevindrà l'Àrea Funcional integrada de la demarcació de Barcelona.

La zona que no serà elegible és:

1. **Àrea Metropolitana i el litoral:** Aquesta zona inclou el conjunt de municipis que envolten la ciutat de Barcelona, sumant un total de 36 municipis, com l'Hospitalet de Llobregat, Badalona, Sabadell i Terrassa. Així com també les zones del litoral, inclòs el Maresme i el Garraf. Aquesta àrea és el centre econòmic més important que inclou una diversitat d'indústries, empreses, serveis i infraestructures tecnològiques, que són el motor econòmic de la zona. L'economia en aquesta zona es basa principalment en el turisme, concentrat principalment a la ciutat de Barcelona, capital de la demarcació. És una zona que compta amb una extensa xarxa de transport públic (metro, autobusos, tramvies i trens de rodalies), serveis públics, zones industrials i comercials que fan que sigui una àrea estratègica per al desenvolupament regional.

La zona que serà elegible i que configura l'Àrea Funcional:

2. **Comarques interiors:** Aquesta àrea la comprenen les sis comarques barcelonines interiors, són l'Anoia, el Berguedà, el Bages, el Lluçanès, Osona i el Moianès, i també hi hauran definits una població del Vallès Occidental i un del Vallès Oriental. La seva economia es basa en sectors com l'agricultura, especialment la producció de cereals i fruits, així com la ramaderia i la silvicultura. A més, hi ha una presència significativa d'indústries tradicionals com el tèxtil i la manufacturera, tot i que en les últimes dècades s'ha observat una transició cap a sectors més moderns com la tecnologia i els serveis.

En aquest sentit, per a la descripció de l'Àrea Funcional, on els municipis elegibles recauen sobre aquesta zona 2 identificada (comarques interiors); s'han definit, amb el diagnòstic territorial previ, així com amb la col·laboració entre la Diputació i la Generalitat, dues variables que reforcen la consideració de la zona elegible i susceptible de rebre finançament.

Variable d'infraestructura viària, ferroviària i de xarxa i connectivitat:

La major part de les comarques interiors, municipis identificats a la llista com a elegibles, **no disposen d'una xarxa viària i ferroviària principal que els connecti i comuniqui de manera més directa amb les zones més poblades del territori**. Se situen geogràficament, majoritàriament, a la zona nord i oest de la província, observant-se una gran concentració a la comarca del Berguedà i l'Anoia, seguit d'Osona, comarques amb contexts que disten de les necessitats i reptes de zones com l'Àrea Metropolitana o el litoral. La seva situació geogràfica, emmarcada en la tendència global de concentració poblacional a grans urbs, i agreujada per la manca de xarxes de mobilitat, viària i ferroviària, i un menor accés a connectivitat de banda ampla (en comparació amb les comarques de l'àrea metropolitana de Barcelona), provoca que els municipis pateixin una pèrdua de densitat poblacional i augment de l'envelliment de la població.

Centrant-nos en la mobilitat, a destacar, que tots els municipis que es trobin dins d'aquesta zona elegible, s'estableixen **fora de les carreteres principals**. No s'identifica cap autopista ni autovia en la seva immediatesa, a més, si mirem al detall tots aquests pobles, **estan connectats a partir de carreteres secundàries i d'un sol carril**.

Si mirem pel que fa a la mobilitat ferroviària, ens podem fixar que tant la R3 com la R4 formulen en el mapa com una "V" on, els pobles identificats en perill de despoblament per aquesta demarcació, queden a dins. El que significa que no tenen un fàcil accés a aquest mitjà de transport i obliga que la seva mobilitat hagi d'ésser obligatòriament per carretera.

Per últim, analitzant els serveis públics de transport, com són els autobusos, s'observa que, tot i haver-hi línies de transport que connecten alguns d'aquests municipis, s'identifica que la disponibilitat en franges horàries i regularitat és baixa. Fet que limita molt a la població a poder moure's amb total llibertat, si no és amb transport propi.

En conclusió, en els municipis identificats dins de la zona elegible, **s'identifiquen problemes per a tenir una lliure mobilitat**, si no es disposa de vehicle propi, i també dificultats per a poder-se moure fàcilment, amb transport públic, **molt limitat pels horaris i per la baixa freqüència**. Tot i estar molt a prop de tots els serveis de transport que dona l'Àrea metropolitana, s'identifica que aquestes zones no estan plenament ben connectades. Aquest fet potencia que en aquests municipis petits, la gent prefereixi establir-se en zones més poblades i que l'accés i la mobilitat és més fàcil.

Variable econòmica:

S'observa com la localització geogràfica de les comarques interiors a la província de Barcelona representa un **factor significatiu en les dificultats econòmiques que poden enfrontar en comparació amb altres municipis de la demarcació**. Els municipis situats en zones rurals o en petites àrees del Berguedà i del Bages, així com la resta de municipis esmentats anteriorment, lluny dels principals centres neuràlgics, es **veuen limitats en les seves oportunitats de desenvolupament econòmic**.

Principalment, els municipis que s'identifiquen com elegibles, **són pobles petits rurals en àrees de muntanya**, i la seva localització geogràfica pot ser un factor **significatiu en les dificultats econòmiques puguin enfrontar en comparació amb altres municipis de la demarcació de Barcelona**.

Molts d'aquests pobles rurals tenen una **economia tradicionalment basada en sectors com l'agricultura i la ramaderia**. Aquestes activitats poden no ser tan rendibles o competitives com altres sectors més moderns i industrialitzats en termes econòmics.

S'ha de tenir en compte que la **seva ubicació limita les oportunitats de desenvolupament econòmic**. La topografia **dificulta la construcció d'infraestructures** modernes necessàries per atraure indústries o altres sectors econòmics emergents, i s'ha de tenir en compte, que la seva proximitat amb l'àrea metropolitana, fa que no siguin zones tan atractives per implantar-hi nova indústria, ja que, per temes econòmics i d'infraestructures, generen més rendibilitat invertir en les zones ja industrialitzades i preparades.

Finalment, s'ha de tenir en compte que la baixa densitat de població en aquests municipis pot resultar en una **menor demanda de serveis i béns comercials**, cosa que fa més **difícil la viabilitat de negocis locals**. La manca d'accessibilitat a grans mercats limita les oportunitats per als productes locals.

- Acció Climàtica de la Diputació de Barcelona. (11 / juny / 2024). diba.cat. Consultat el 27 / juny / 2024, a Medi ambient - Nova llei de residus: <https://www.diba.cat/es/web/mediambient/1.-nova-ley-de-residus>.
- Acció Climàtica de la Diputació de Barcelona. (11 / juny / 2024). diba.cat. Consultat el 28 / juny / 2024, a Medi ambient-Catàleg 2024: <https://www.diba.cat/es/web/mediambient/cataleg-2024-recursos-educacio-ambiental>.
- Ajuntament de Barcelona. (2023). ajuntament.barcelona.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Estadística i Difusió de Dades: https://ajuntament.barcelona.cat/estadistica/catala/Estadistiques_per_temes/Transport_i_mobilitat/Transport/Aeroport/p0201.htm.
- Alsa. (2024). alsa.es. Obtenido de Rutas: <https://www.alsa.es/destino/barcelona>.
- Autoritat del Transport Metropolità. (2023). Consultat el 16 / setembre / 2024, a Nota de premsa: Tancament 2022. https://intranet.atm.cat/documents/20121/108383/230203_NdP_Tancament+_2022_.pdf/11587f00-84cd-a9df-dbbb-e7a7bf3c279a?t=1675688797452
- Autoritat del Transport Metropolità. (2020). Diagnosi preliminar del Pla de Mobilitat 2020-2025. Consultat el 16 / setembre / 2024, a: https://doc.atm.cat/ca/_dir_pdm2020-2025/DIAGNOSI_PRELIMINAR_pdM_2020-2025.pdf
- BBVA. (2023). Anuari Econòmic Comarcal 2023. BBVA. Consultat el 1 / juliol / 2024, a https://www.bbva.com/wp-content/uploads/2023/11/Anuari-Comarcal_2023_CAT-BBVA.pdf.
- Diputació de Barcelona. (2001). diba.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Informació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentacioprov.asp?prid=1003>.
- Diputació de Barcelona. (2001). diba.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Informació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentacioprov.asp?prid=1011>.
- Diputació de Barcelona. (2016). diba.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Informació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentacioprov.asp?prid=1041>.
- Diputació de Barcelona. (24 / maig / 2016). diba.cat. Consultat el 27 / juny / 2024, a Plans de conservació d'espais naturals protegits: <https://parcs.diba.cat/web/conservacio-de-la-biodiversitat/plans-de-conservacio-d-espais-naturals-protegits>.
- Diputació de Barcelona. (2018). diba.cat. Recollit de Hermes-Infomació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentacioprov.asp?prid=1008>.
- Diputació de Barcelona. (2018). diba.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Informació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentacioprov.asp?prid=1008>.
- Diputació de Barcelona. (31 / març / 2020). diba.cat. Consultat el 27 / juny / 2024, a Hermes-Infomació Estadística Local: https://www.diba.cat/hg2/presentacioProv.asp?prld=1127&idioma=cat&codi_any=2020&trimestre=1+&agrup_cnae=GS&format=pantalla.
- Diputació de Barcelona. (31 / març / 2020). diba.cat. Consultat el 28 / juny / 2024, a Hermes-Infomació Estadística Local: <https://www.diba.cat/hg2/presentaciomun.asp?prid=1126>.

- Diputació de Barcelona. (2021). diba.cat. Consultat el 28 / juny / 2024, a Hermes-Informació Estadística Local: https://www.diba.cat/hg2/informes/informe_turisme.asp.
- Diputació de Barcelona. (26 / març / 2024). diba.cat. Recollit de La Diputación reduce el consumo de agua en un 40%: <https://www.diba.cat/es/web/pla-optimitzacio-recursos/-/reduccio-consum-aigua>.
- Diputació de Barcelona. (9 / febrer / 2024). diba.cat. Consultat el 27 / juny / 2024, a El Diari de la Diba: <https://www.diba.cat/es/web/sala-de-premsa/-/l-impacte-economic-directe-generat-pel-turisme-creix-un-21-a-la-destinacio-barcelona-el-2023>.
- Diputació de Barcelona. (2024). diba.cat. Recuperado el 27 de juny de 2024, de Prevenció d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari-La gestió forestal i les Associacions de propietaris forestals: <https://www.diba.cat/es/web/incendis/gestio-forestal>.
- Diputació de Barcelona. (2024). Els Objectius de Desenvolupament Sostenible al món local-6 Aigua i Sanejament. Diputació de Barcelona. Consultat el 27 / juny / 2024, a <https://www.diba.cat/es/web/ods/aigua-neta-i-sanejament>.
- Diputació de Barcelona. (2024). Pla d'actuació de mandat 2024-2027. Diputació de Barcelona. Recuperado el 26 de juliol de 2024.
- Gaceta Médica. (2024). Catalunya presenta el pla d'ocupació de places de difícil cobertura en l'àmbit rural amb incentius per atraure professionals. Consultat el 16 / setembre / 2024, a: <https://gacetamedica.com/politica/cataluna-presenta-el-plan-de-ocupacion-de-plazas-de-dificil-cobertura-en-el-ambito-rural-con-incentivos-para-atraer-profesionales/>
- Generalitat de Catalunya. (1 / agost / 2015). salutpublica.gencat.cat. Consultat el 28 / juny / 2024, a Principals contaminants atmosfèrics: <https://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/proteccio/aire/principals-contaminants/>.
- Generalitat de Catalunya. (2022). Pla d'ensenyament de l'atenció primària 2022: Resultats. Scientia Salut. Consultat el 16 / setembre / 2024, a: https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/10483/plaensa_atencio_primaria_2022_resultats_UP.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Generalitat de Catalunya. (2021). Memòria: Estratègia Catalana d'Adaptació al Canvi Climàtic 2021-2030 (ESCACC30). Oficina Catalana del Canvi Climàtic. Consultat el 16 / setembre / 2024, a: https://canviclimatic.gencat.cat/web/.content/03_AMBITS/adaptacio/ESCACC_2021_2030/00_Memoria-ESCACC30.pdf
- Generalitat de Catalunya. (2021). Informe complet: Iniciativa Pla Estratègic d'Infraestructures Digitals. Consultat el 16 / setembre / 2024, a Departament d'Economia. https://economia.gencat.cat/web/.content/70_analisi_finances_publicues_avaluacio_politiques_publicues/informes/informe-complet-iniciativa/2021/iniciativa-pla-estrategic-infraestructures-digitals.pdf
- Generalitat de Catalunya. (2024). Salut inverteix 25,1 milions d'euros en dos anys en la millora d'equipaments a la Regió Sanitària Catalunya Central. Consultat el 16 / setembre / 2024, a Govern.cat. <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/591322/salut-inverteix-251-milions-deuros-dos-anys-millora-dequipaments-rs-catalunya-central>
- Generalitat de Catalunya. (2021). Resum gràfic del Pla de Salut 2021-2025. Consultat el 16 / setembre / 2024, a Departament de Salut. https://salutweb.gencat.cat/web/.content/_departament/pla-de-salut/pla-de-salut-2021-2025/resum-grafic-PS.pdf
- Generalitat de Catalunya. (2024). Taules de l'Enquesta de Població Activa (EPA) - 2n trimestre de 2024. Consultat el 16 / setembre / 2024, a Departament d'Empresa i Treball. https://observatoritreball.gencat.cat/web/.content/generic/documents/treball/estudis/epa/2024/arxius/taules_EPA_2t2024.pdf

- Generalitat de Catalunya. (2024). Atur per municipis - Agost 2024. Departament d'Empresa i Treball. Consultat el 16 / setembre / 2024, a https://observatorit treball.gencat.cat/web/.content/generic/documents/treball/estadistica/atur_comarques_i_municipis__premsa/2024/arxius/Atur-per-municipis-202408.pdf
- Govern de la Generalitat de Catalunya. (2024). El Govern duu a terme aquest estiu 394 actuacions de millora de centres educatius amb un pressupost de 42,3 milions d'euros. Consultat el 16 / setembre / 2024, a <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/627202/govern-dura-terme-aquest-estiu-394-actuacions-millora-centres-educatius-pressupost-423-milions-deuros>
- Grup de Defensa del Ter. (11 / març / 2024). gdter.org. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Resultats de contaminació per nitrats de les fonts d'Osona i el Lluçanès 2024: <https://www.gdter.org/2024/resultats-de-contaminacio-per-nitrats-de-les-fonts-dosona-i-el-llucanes-2024/>.
- Idescat. (2018). Biblioteques. Per tipus. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 2 / juliol / 2024t, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15763>.
- Idescat. (2020). Superfície agrària. Per tipus. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15402>.
- Idescat. (2021). PIB i PIB per habitant. Comarques i Aran. Generalitat de Catalunya. Consultat el 28 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15336>.
- Idescat. (2021). Residus industrials. Comarques i Aran, i àmbits. Generalitat de Catalunya. Consultat el 27 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15219>.
- Idescat. (2021). Residus municipals. Per destinació. Comarques i Aran, i àmbits. Generalitat de Catalunya. Consultat el 27 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15220>.
- Idescat. (2021). RFDB i RFDB per habitant. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a https://www.idescat.cat/pub/?id=rfdabc&n=13301&hist=taules%2Fv2%2Frfdabc%2F13301%2F14148%2Fcom%2Fdata%3F_LAST_%3D12%5Ec%3D3%2Fr%3D1%2Ft%3D-3c%3B-1c%3B0d%2C11%2Fe%3D1.
- Idescat. (2022). Allotjaments turístics. Establiments i places. Per tipus. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 2 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15518>.
- Idescat. (2022). Caps de bestiar porcí. Províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15430>.
- Idescat. (2022). Centres extrahospitalaris. Per tipus d'assistència. Comarques i Aran, i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15806>.
- Idescat. (2022). Centres i llits hospitalaris. Comarques i Aran, i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15808&fil=43>.
- Idescat. (2022). Consum d'aigua. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 27 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15209>.
- Idescat. (2022). Contaminación atmosférica. Contaminantes principales. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15215&lang=es>.
- Idescat. (2022). Creixement per mil habitants. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/pub/?id=inddt&n=921&geo=prov%3A08>.
- Idescat. (2022). Índex de qualitat de l'aire (ICQA). Generalitat de Catalunya. Consultat el 28 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15214&t=1995>.

- Idescat. (2022). Lloguer d'habitatges. Rendes mitjanes mensuals. Municipis amb més de 70.000 habitants. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15709&t=202100>.
- Idescat. (2022). Naixements, defuncions i matrimonis. Recòmptes. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/pub/?id=naix&n=79&geo=prov%3A08>.
- Idescat. (2022). Nivell de formació assolit. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15743>.
- Idescat. (2022). Preu mitjà de venda d'habitatges de segona mà. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15707>.
- Idescat. (2022). Preu mitjà de venda d'habitatges d'obra nova. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15706>.
- Idescat. (2022). Qualitat de les aigües de bany. Comarques i Aran, i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 27 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15211&t=202200>.
- Idescat. (2022). Taxa bruta de creixement natural de la població. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15244>.
- Idescat. (2022). Taxa bruta de creixement total. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15245&t=201400>.
- Idescat. (2022). Taxa bruta de mortalitat. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 2 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15243>.
- Idescat. (2022). Usos del sòl. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15180>.
- Idescat. (2023). Atur registrat. Per branques d'activitat. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/pub/?id=atureg&n=4303&geo=prov%3A08>.
- Idescat. (2023). Atur registrat. Per sexe. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15303>.
- Idescat. (2023). Densitat de població. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15227>.
- Idescat. (2023). Espais esportius censats. Per tipus. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/pub/?id=eesp&n=4332&geo=prov%3A08>.
- Idescat. (2023). Estructura per edats, envelliment i dependència. Generalitat de Catalunya. Consultat el 2 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/pub/?id=inddt&n=915&geo=prov%3A08>.
- Idescat. (2023). Incendis forestals. Superfície afectada. Comarques i Aran. Generalitat de Catalunya. Consultat el 27 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15206>.
- Idescat. (2023). Població a 1 de gener. Per sexe i grups d'edat. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15233>.
- Idescat. (2023). Població estrangera a 1 de gener. Per comarques i Aran. Generalitat de Catalunya. Recuperado el 1 de juliol de 2024, a <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?b=4>.

- Idescat. (2023). Població estrangera a 1 de gener. Províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?b=2>.
- Idescat. (2023). Taxa bruta de natalitat. Comarques i Aran, àmbits i províncies. Generalitat de Catalunya. Consultat el 2 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15242>.
- Idescat. (2024). Afiliacions a la Seguretat Social segons residència padronal de l'afiliat. Per sexe i sector d'activitat econòmica. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/pub/?id=afi&n=9296&geo=prov%3A08>.
- Idescat. (2024). Afiliats a la Seguretat Social segons residència padronal de l'afiliat. Per sexe i grups d'edat. Generalitat de Catalunya. Consultat el 1 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10223>.
- Idescat. (2024). El municipi en xifres. Generalitat de Catalunya. Consultat el 2 / juliol / 2024, a <https://www.idescat.cat/emex/>.
- Idescat. (2024). Per sector d'activitat econòmica i grandària del compte de cotització. Generalitat de Catalunya. Consultat el 28 / juny / 2024, a <https://www.idescat.cat/pub/?id=afic&n=14945&geo=prov%3A08>.
- Institut de Salut Global Barcelona. (13 / març / 2023). isglobal.org. Consultat el 1 / juliol / 2024, a La qualitat de l'aire a Europa ha millorat considerablement en les dues darreres dècades, segons un estudi: <https://www.isglobal.org/ca/-/mejoras-calidad-del-aire-en-europa>.
- Instituto Nacional de Estadística. (2022). ine.es. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Nivel de formación alcanzado por la población adulta: https://www.ine.es/ss/Satellite?L=es_ES&c=INESeccion_C&cid=1259944520019&p=1254735110672&pagename=ProductosYServicios%2FPYSLayout&param1=PYSDetalleFichaIndicador&param3=1259937499084.
- Instituto Nacional de Estadística (INE). (2021). ine.es. Recuperado el 1 de juliol de 2024, de Atlas de distribución de renta de los hogares. Serie 2015-2021: <https://ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=53688>.
- Instituto Nacional de Estadística (INE). (2021). ine.es. Recuperado el 1 de juliol de 2024, de Índice de Gini y Distribución de la renta P80/P20-Resultados por municipios, distritos y secciones censales: <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm>.
- Instituto Nacional de Estadística (INE). (2021). PIB y PIB per cápita. Serie 2000-2022. Instituto Nacional de Estadística (INE). Consultat el 27 / juny / 2024, a: https://ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=resultados&idp=1254735576581.
- Peláez, N. (9 / febrer / 2024). Diputació de Barcelona. Consultat el 27 / juny / 2024, a El Diari de la Diba: <https://www.diba.cat/es/web/sala-de-premsa/-/l-impacte-economic-directe-generat-pel-turisme-creix-un-21-a-la-destinacio-barcelona-el-2023>.
- Prezero. (2023). Consultat el 18 / setembre / 2024, a Can Mata: un proyecto real, innovador y sostenible. Prezero. <https://prezero.es/blog/can-mata-un-proyecto-real-innovador-y-sostenible>
- Rodalies de Catalunya. (2024). gencat.cat. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Rodalies de Catalunya: https://rodalies.gencat.cat/es/linies_estacions_i_trens/.
- 2024, a Question time: Tackling depopulation through cohesion policy instruments: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/733674/EPRS_ATA\(2022\)733674_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2022/733674/EPRS_ATA(2022)733674_EN.pdf).
- Statista. (29 / setembre / 2022). Statista.com. Consultat el 1 / juliol / 2024, a Cerca del 10% de la población mundial tiene más de 65 años: <https://es.statista.com/grafico/23071/poblacion-mayor-de-65-anos-como-porcentaje-de-la-poblacion-mundial-total/>.

Cofinançat per
la Unió Europea

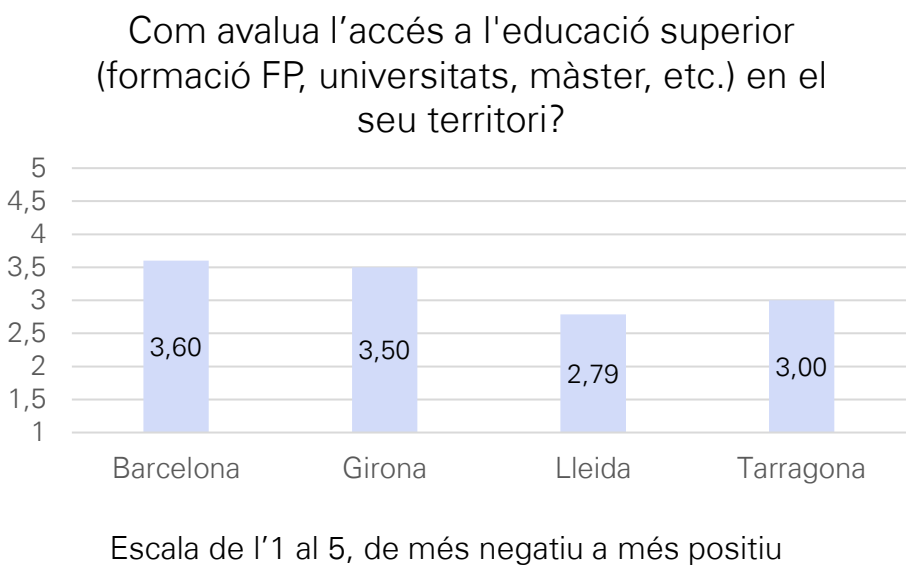
7.2 Annex 2

Resultats dels qüestionaris dels actors econòmics i socials del territori

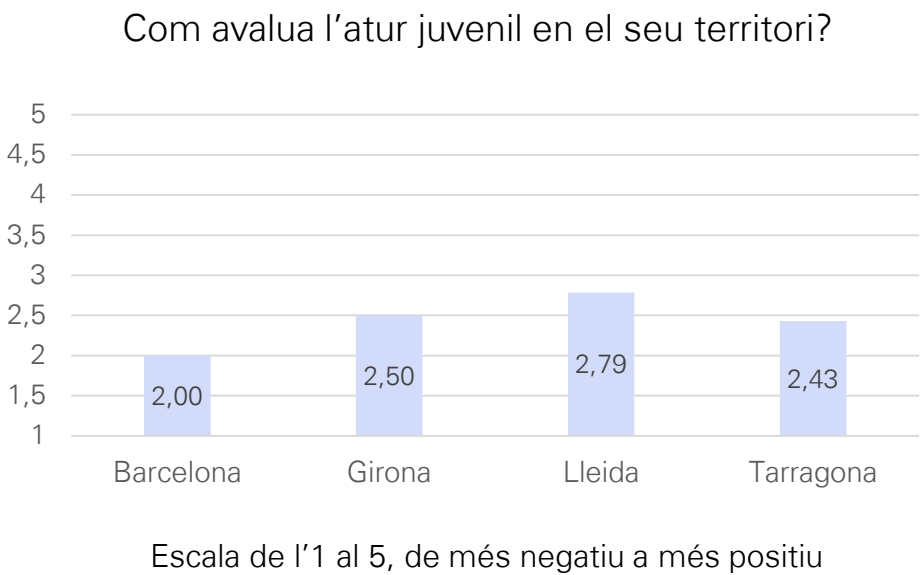
Recull dels resultats dels qüestionaris realitzats en el marc de l'OE 5.2 del Programa FEDER de Catalunya 2021 – 2027 per la posterior elaboració de les estratègies territorials integrades. S'han recollit i analitzat les perspectives i opinions de diversos actors del territori, amb l'objectiu de proporcionar una visió integral i representativa de les seves necessitats, preocupacions i expectatives.

Secció 1. Els actors han avaluat¹ de més negatiu (1) a més positiu (5) les principals qüestions del territori.

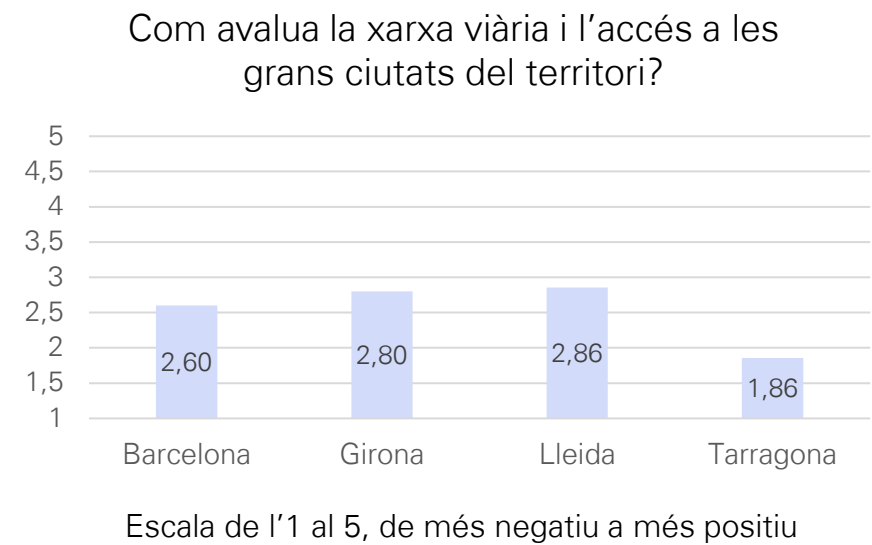
Gràfic 1. Accés a l'educació

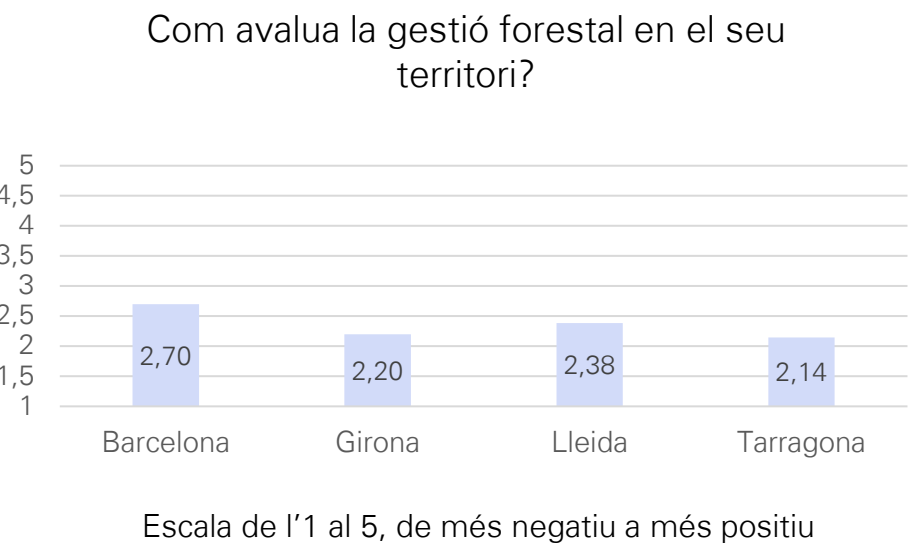
Gràfic 4. Atur juvenil

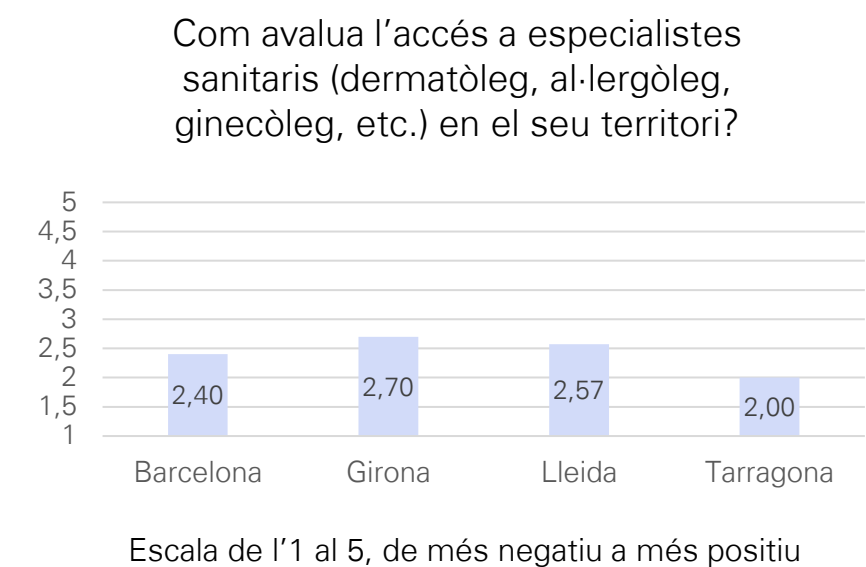
Gràfic 2. Xarxa viària

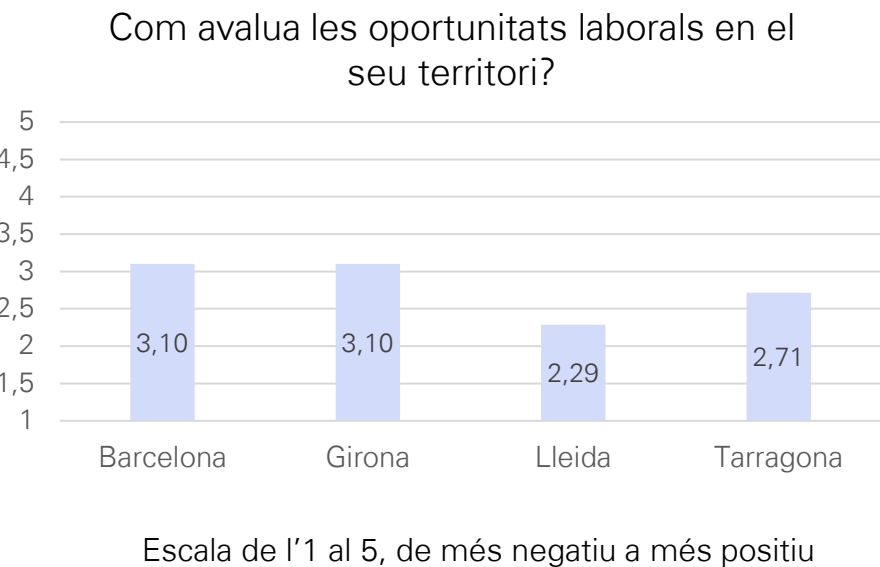
Gràfic 5. Gestió forestal

Gràfic 3. Accés serveis sanitaris

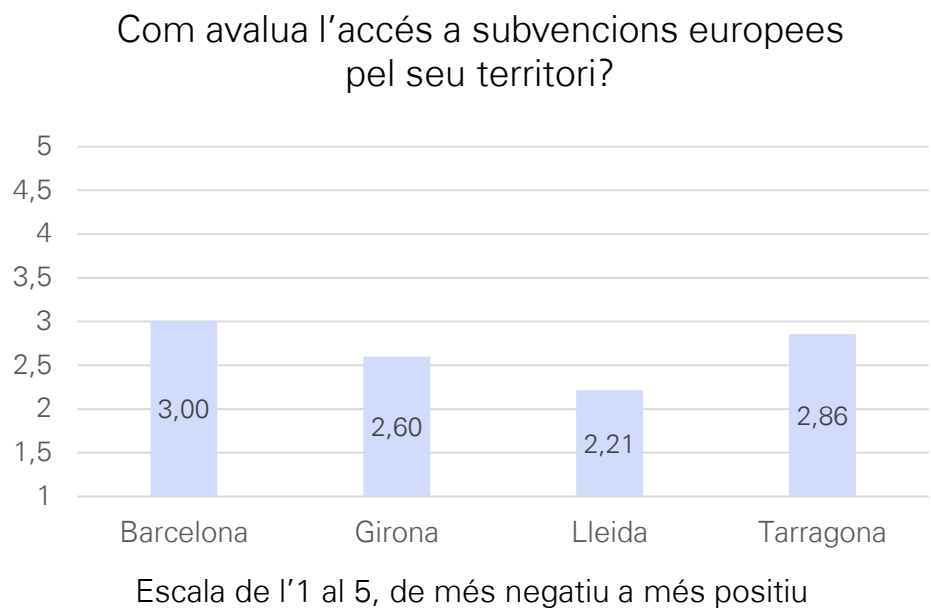

Gràfic 6. Oportunitats laborals

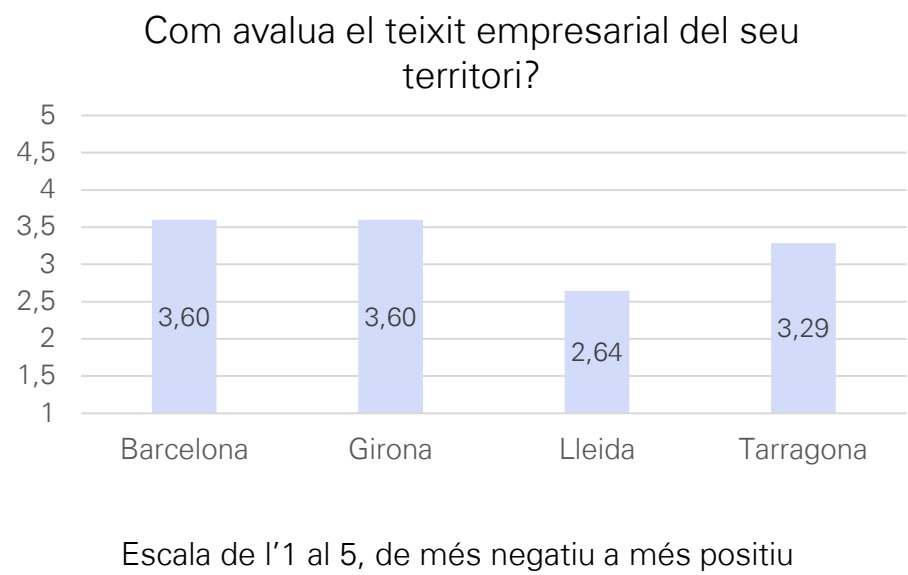

¹**Nota:** S'ha calculat la valoració mitjana de les respostes per facilitar la comparació amb les altres demarcacions.

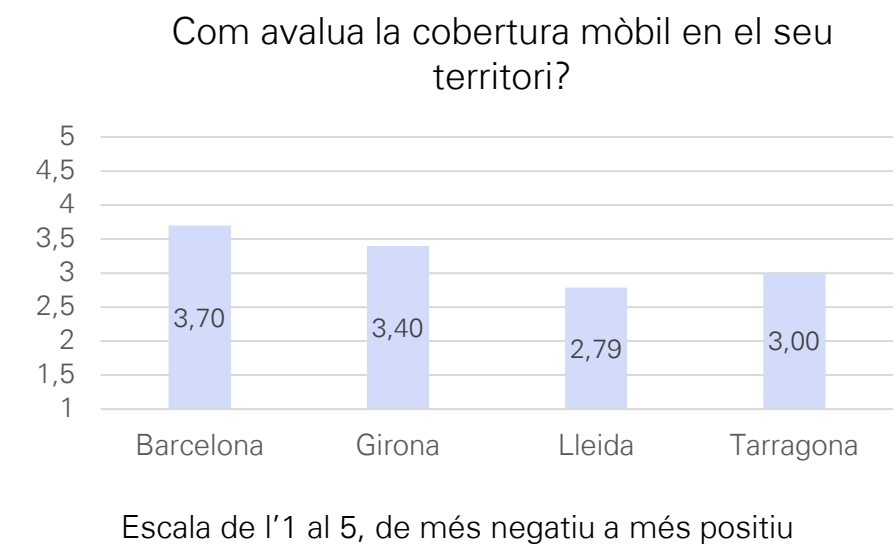
Gràfic 7. Accés a subvencions europees

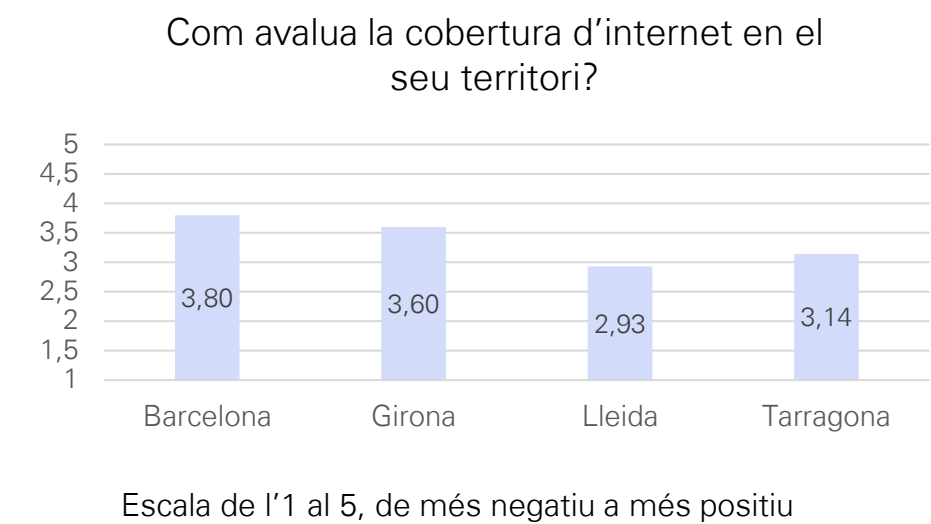
Gràfic 8. Teixit empresarial

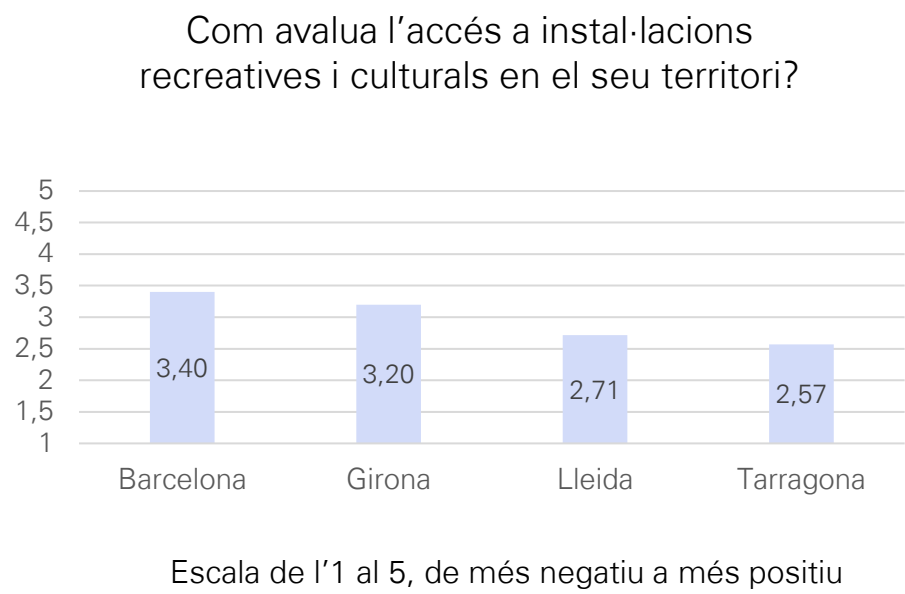
Gràfic 9. Cobertura mòbil

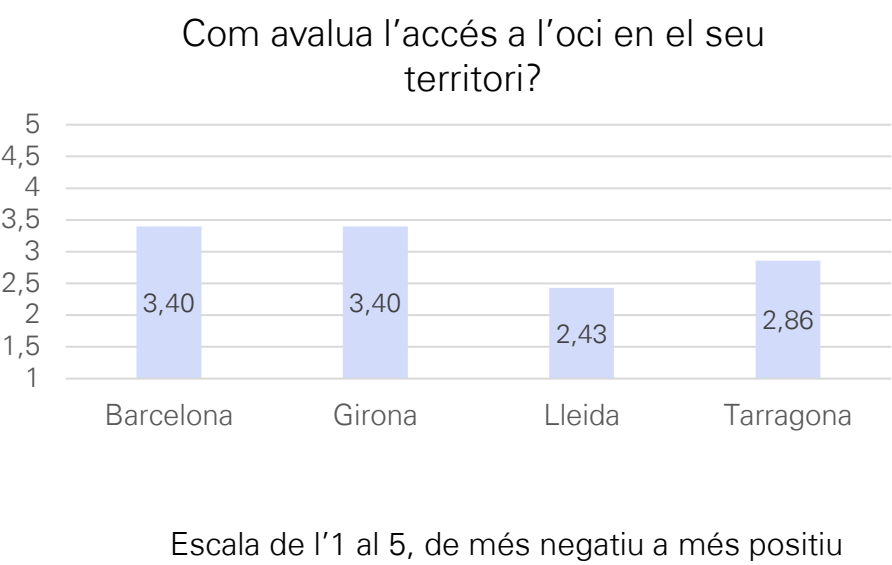
Gràfic 10. Cobertura d'internet

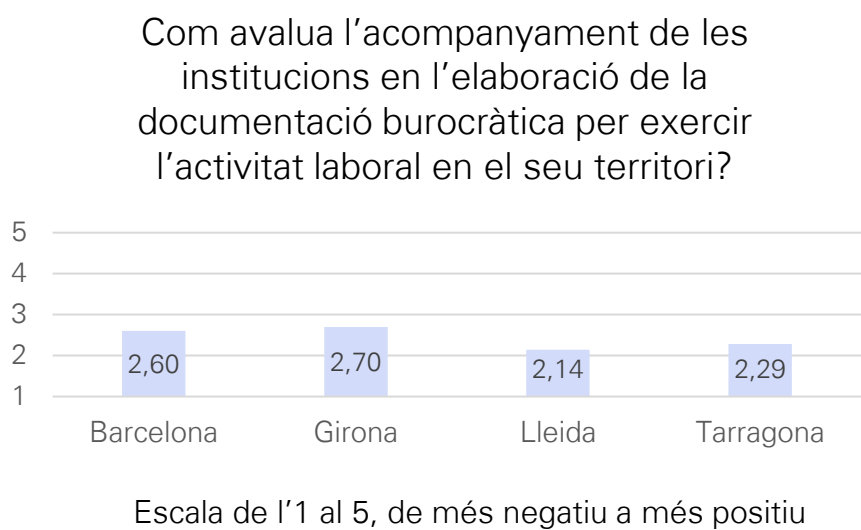
Gràfic 11. Accés instal·lacions recreatives/culturals

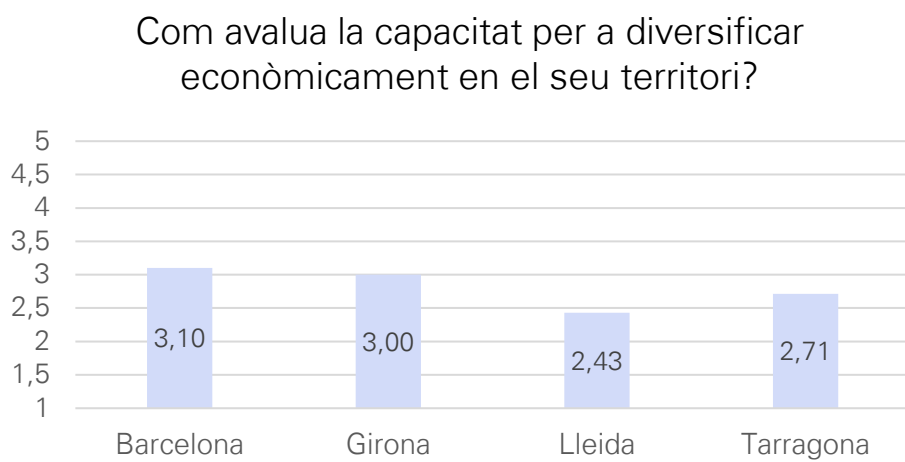
Gràfic 12. Accés a l'oci

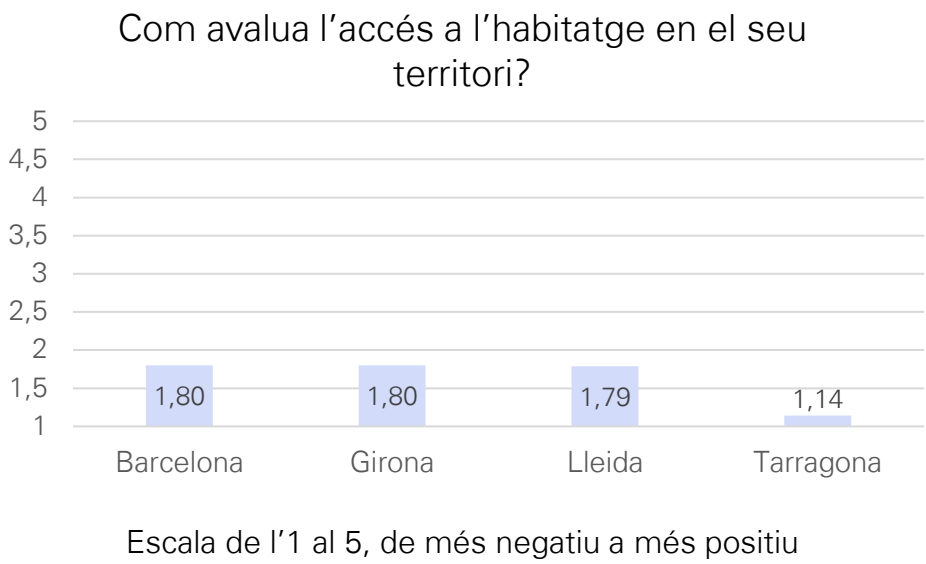
Gràfic 13. Documentació burocràtica

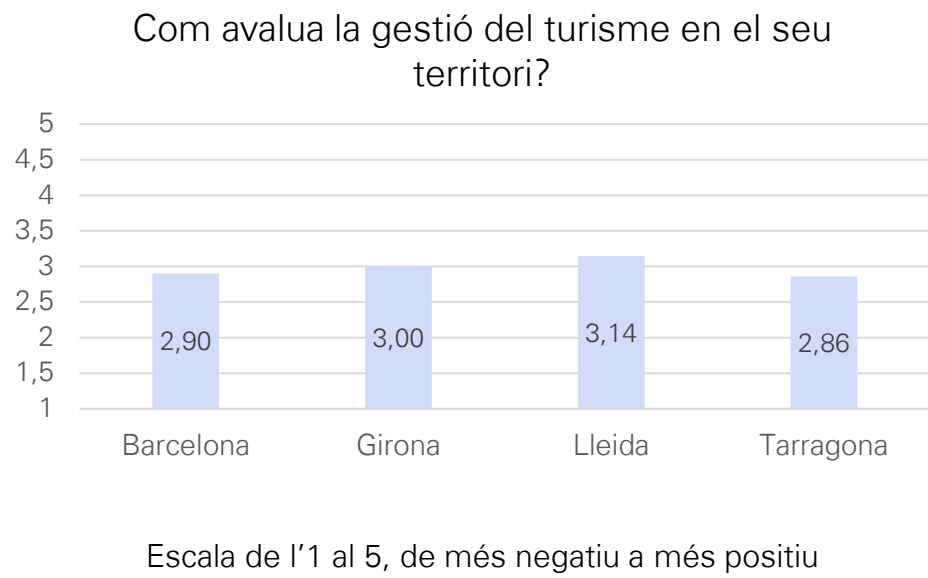
Gràfic 14. Diversificació econòmica

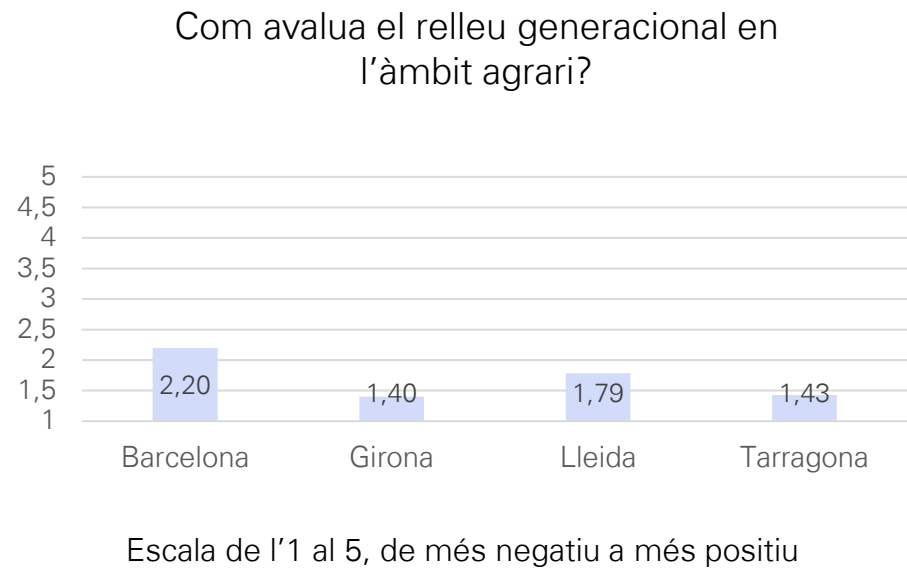
Gràfic 15. Accés a l'habitatge

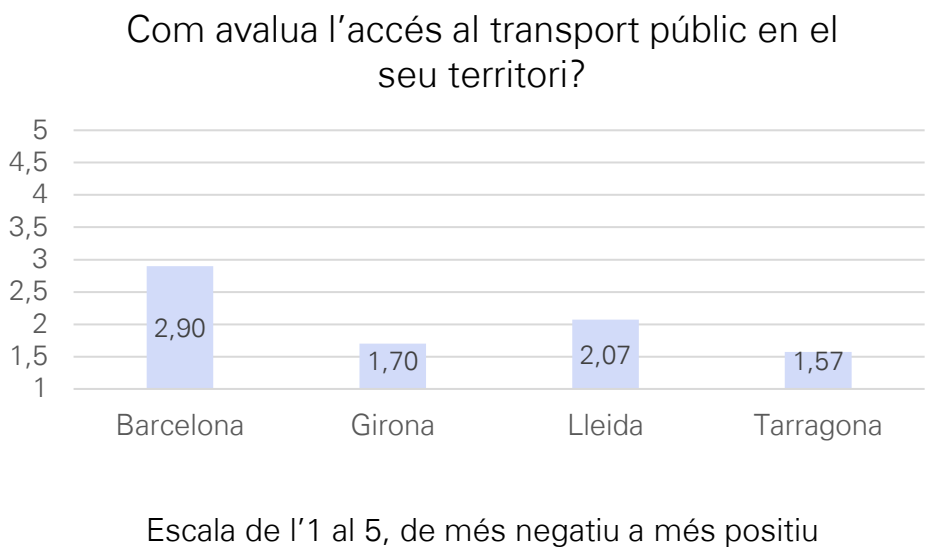
Gràfic 18. Gestió del turisme

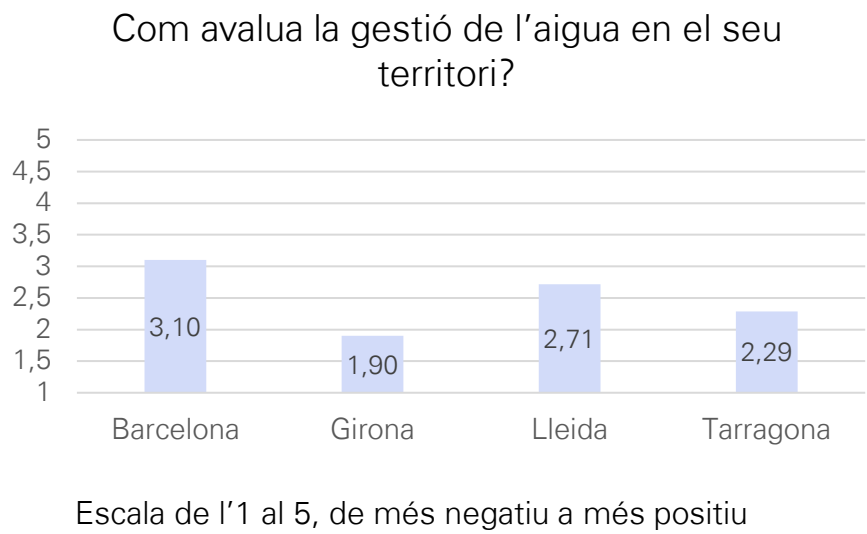
Gràfic 16. Relleu generacional

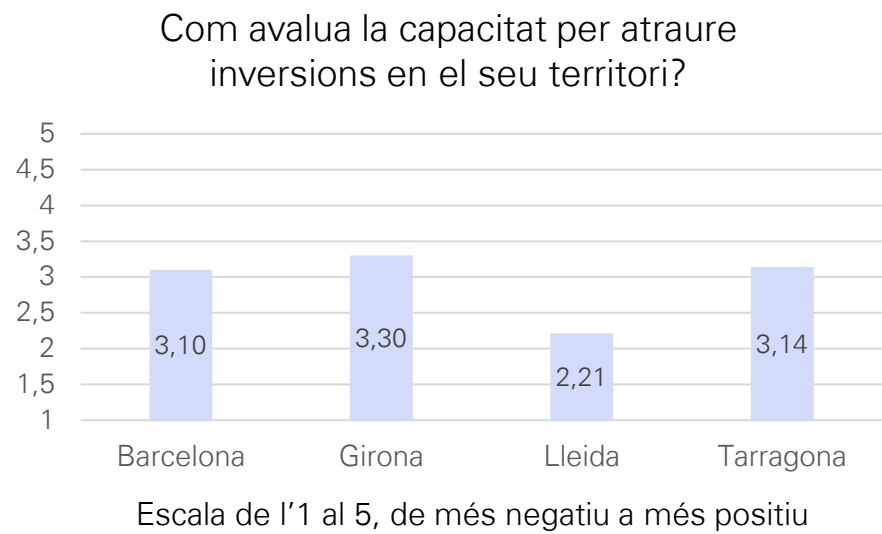
Gràfic 19. Accés al transport públic

Gràfic 17. Gestió de l'aigua

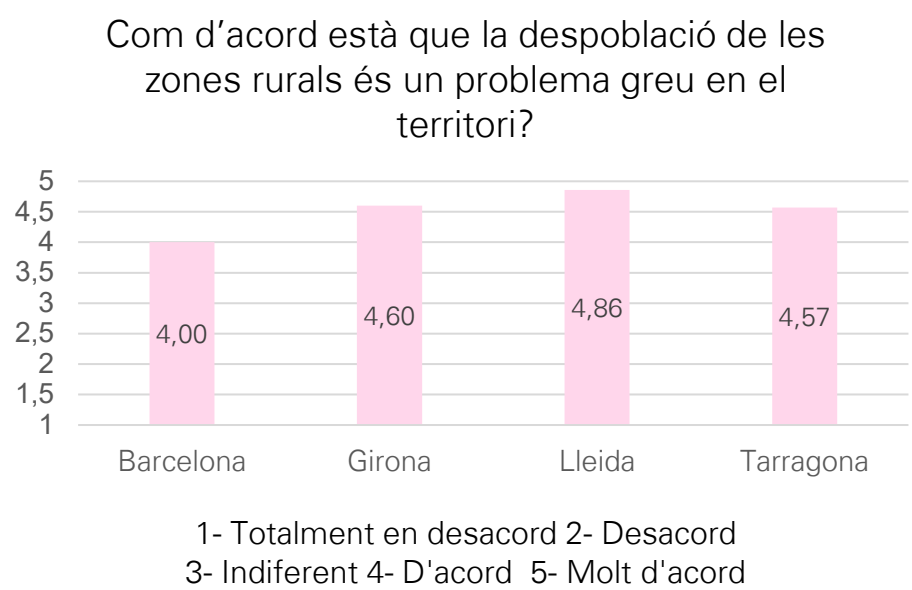

Gràfic 20. Inversions

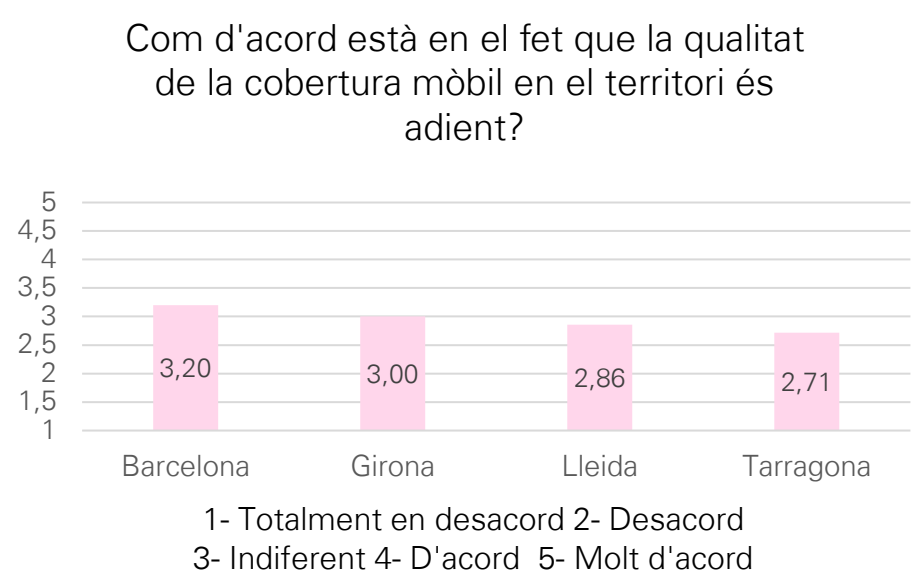

Secció 2. Es plantegen un seguit de preguntes per a recollir la visió dels actors sobre quins aspectes poden impactar en el desenvolupament del seu territori, els efectes de la despoblació i les prioritats a l'hora de dur a terme actuacions i inversió pública.

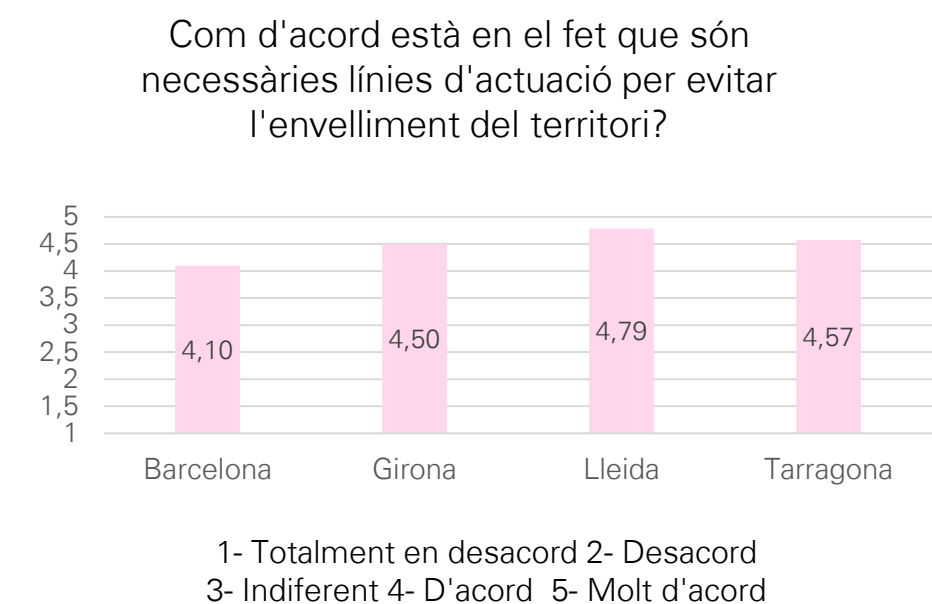
Gràfic 22. Problemàtica del despoblament

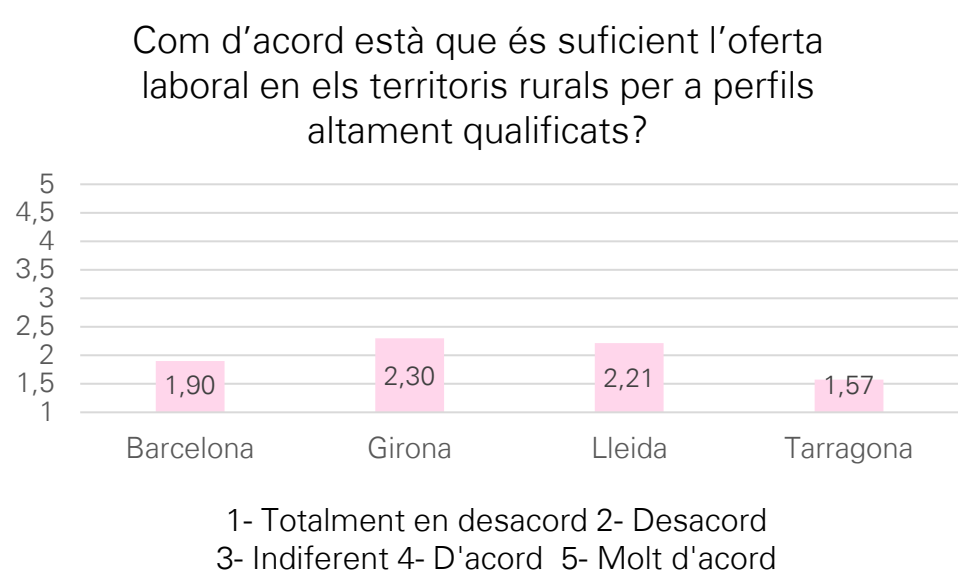
Gràfic 25. Cobertura mòbil

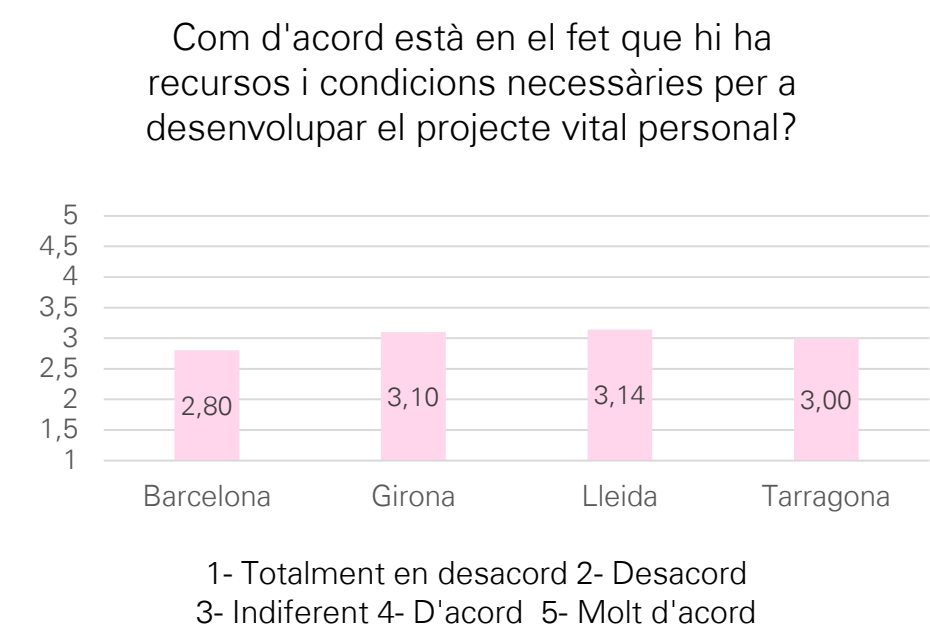
Gràfic 23. Líneas d'actuació per l'envelliment

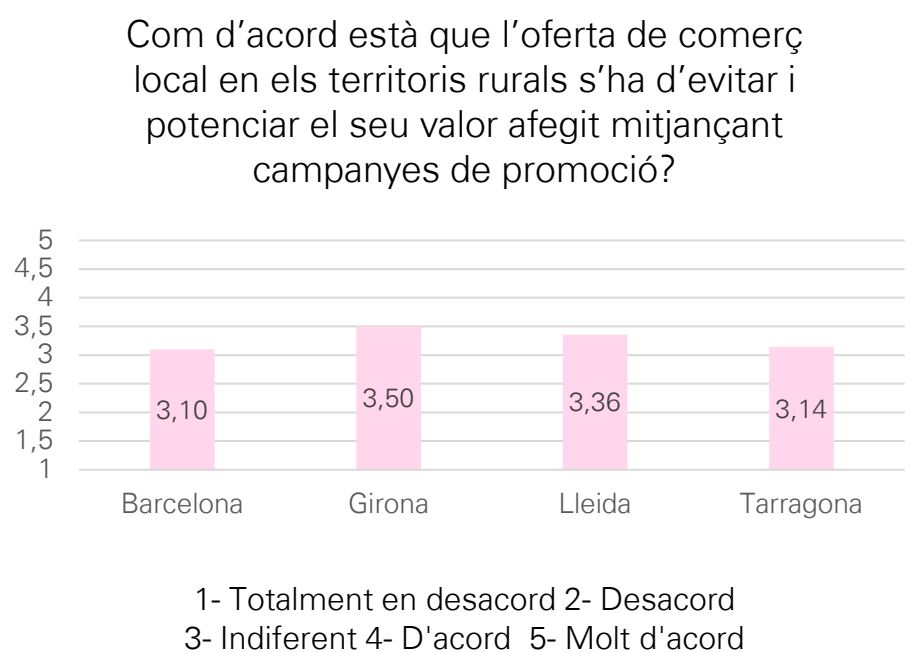
Gràfic 26. Oferta laboral perfils qualificats

Gràfic 24. Projecte vital personal

Gràfic 27. Comerç local

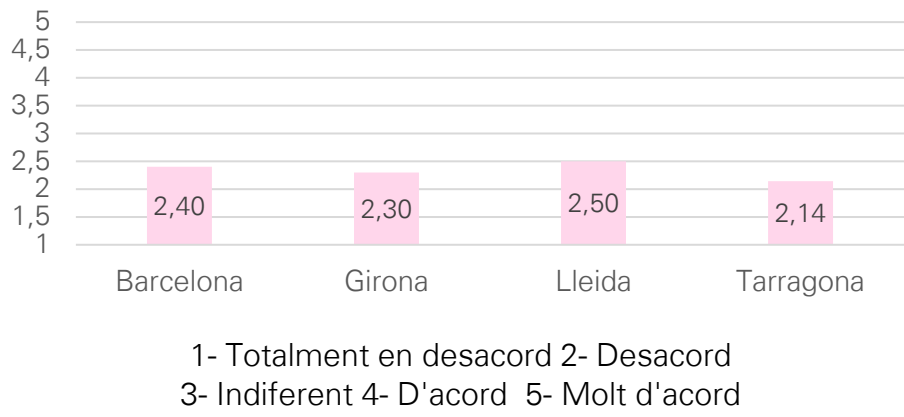

¹Nota: S'ha calculat la valoració mitjana de les respostes per facilitar la comparació amb les altres demarcacions.

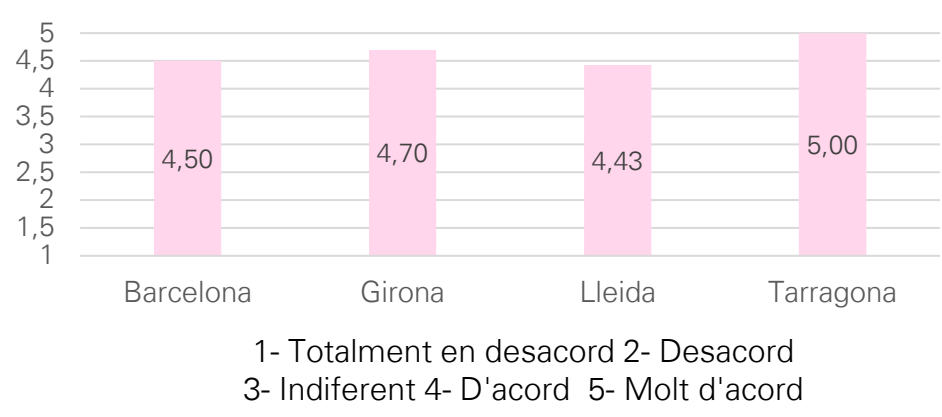
Gràfic 28. Educació superior

Com d'acord està en el fet que el seu territori rural l'educació superior disponible és adequada per les necessitats del seu territori?

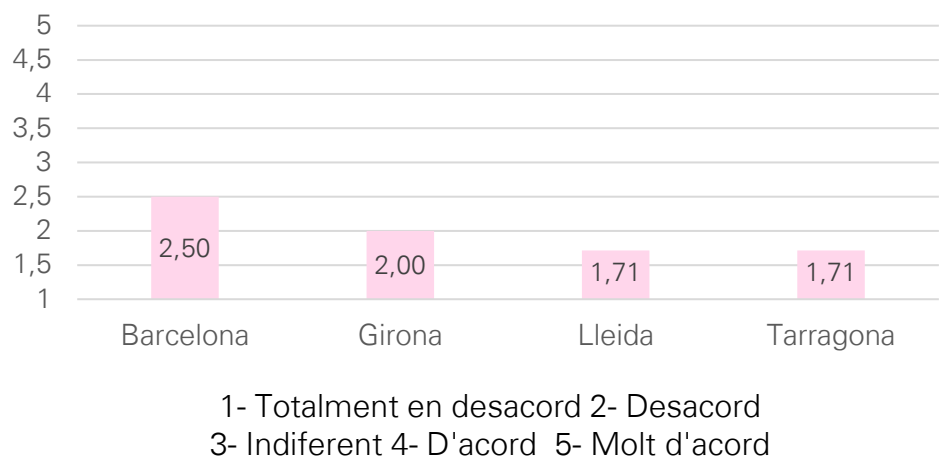
Gràfic 32. Accés a la xarxa de fibra

Com d'acord està que l'accés a la xarxa de fibra és una mesura òptima per potenciar les comunicacions en els territoris rurals?

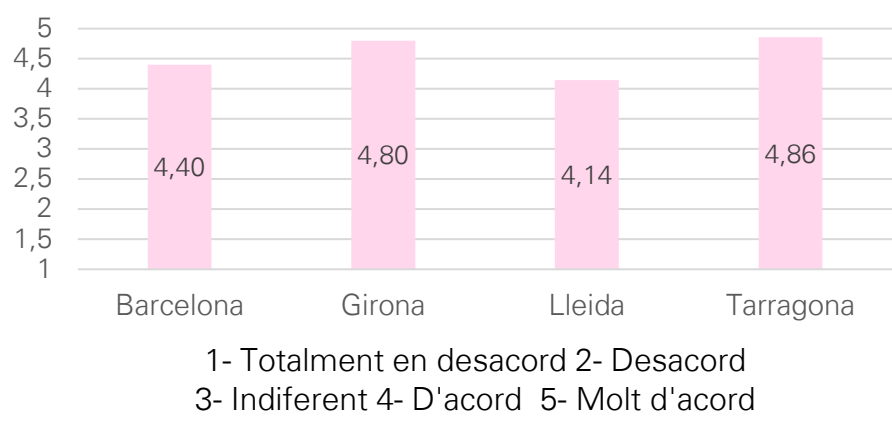
Gràfic 29. Accés a l'habitatge

Com d'acord està en el fet que en el seu territori rural és fàcil accedir a l'habitatge?

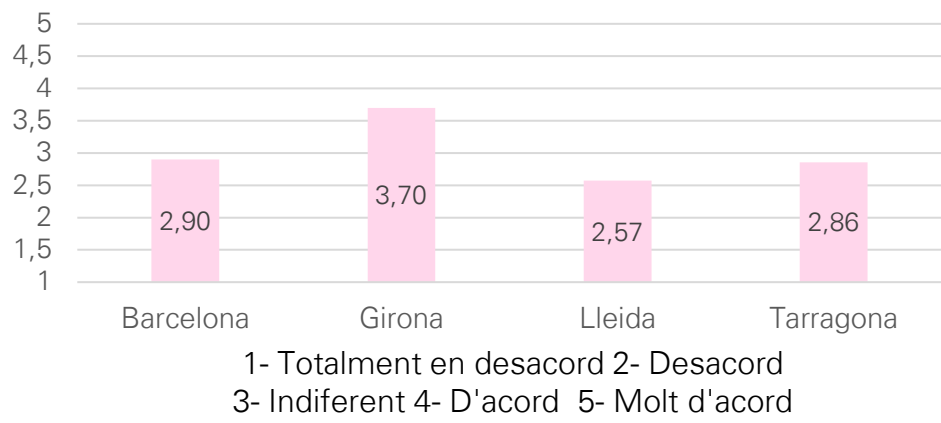
Gràfic 33. Gestió del cicle de l'aigua

Com d'acord està que la gestió del cicle de l'aigua és prioritària per al territori rural?

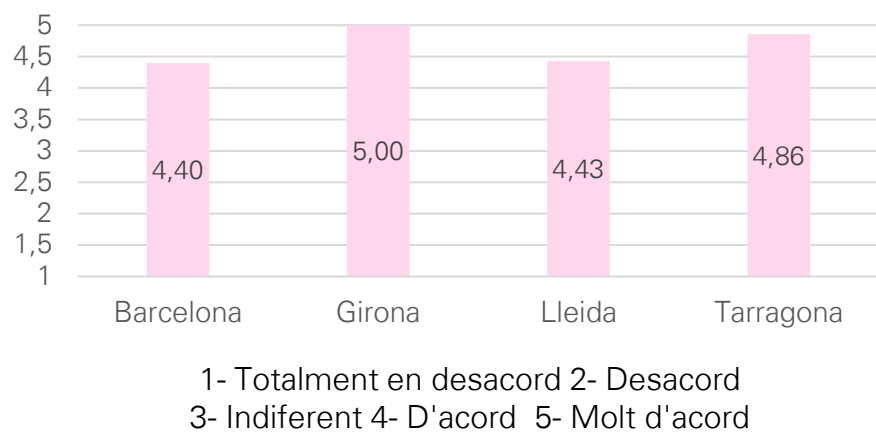
Gràfic 30. Assessorament d'innovació PIMES

Com d'acord està que el seu territori rural es beneficiaria de serveis d'assessorament d'innovació a les petites i mitjanes empreses?

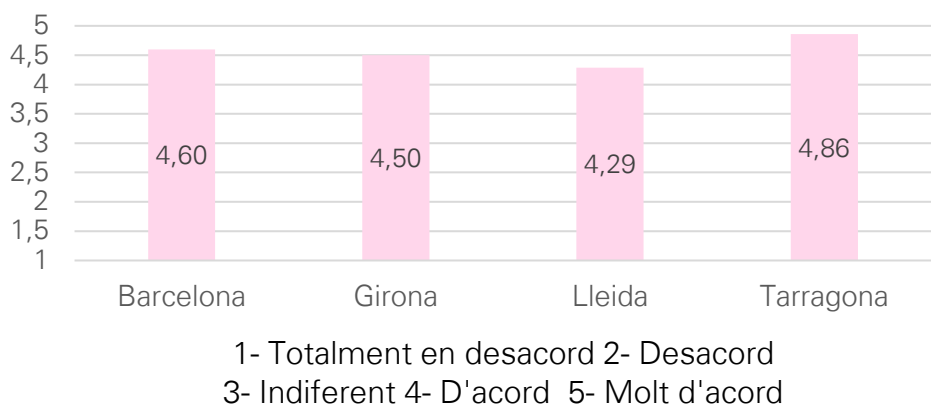
Gràfic 34. Gestió de boscos i massa forestal

Com d'acord està que la gestió dels boscos i de la massa forestal beneficia la riquesa del territori rural?

Gràfic 31. Serveis de transport públic

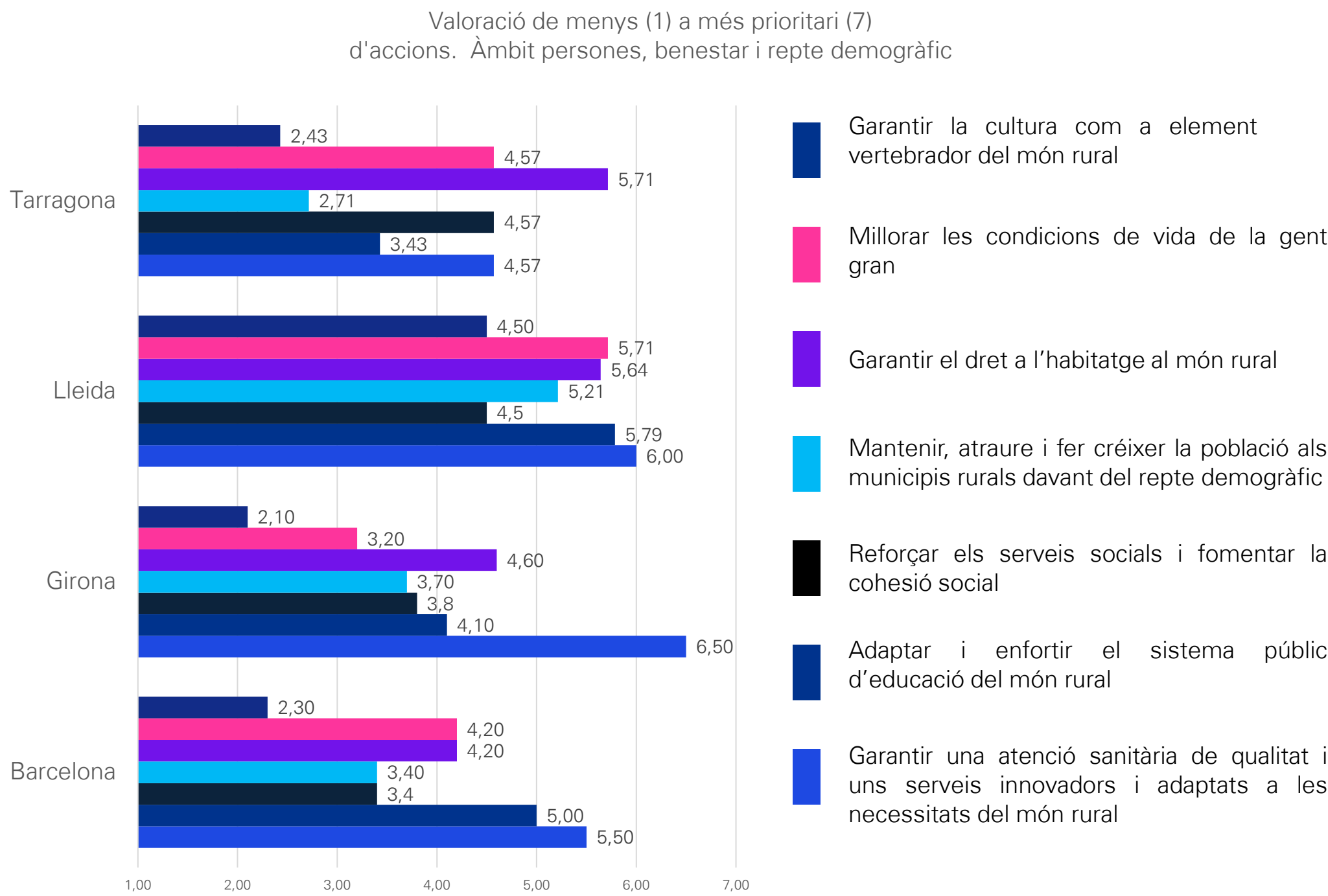
Com d'acord està que manquen més línies i una major freqüència horària en els serveis de transport públic?

Secció 3. Valoració de la prioritat dels reptes de l'Agenda Rural de Catalunya, comparativa provincial.

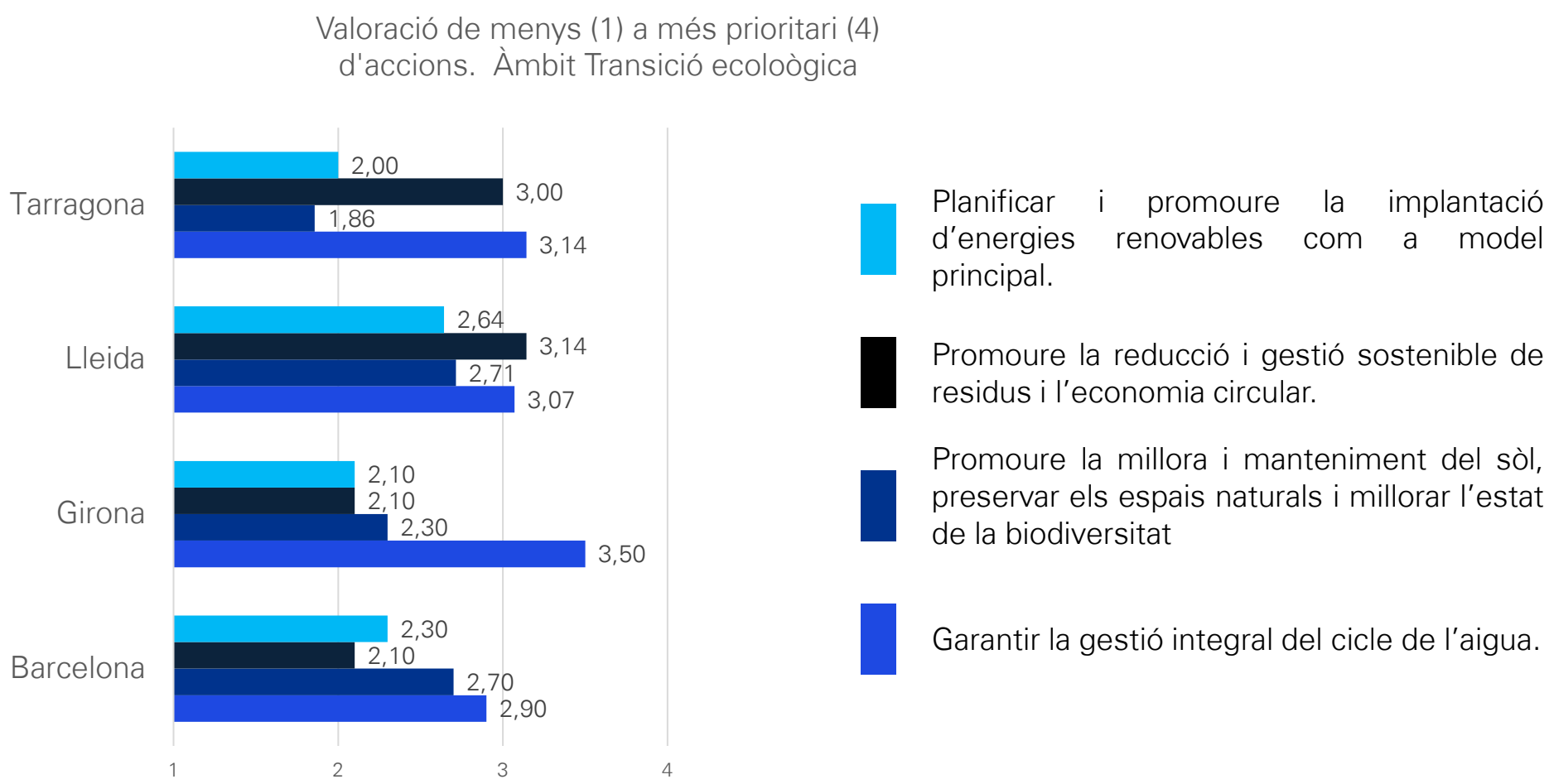
1. Persones, benestar i repte demogràfic

Gràfic 35.

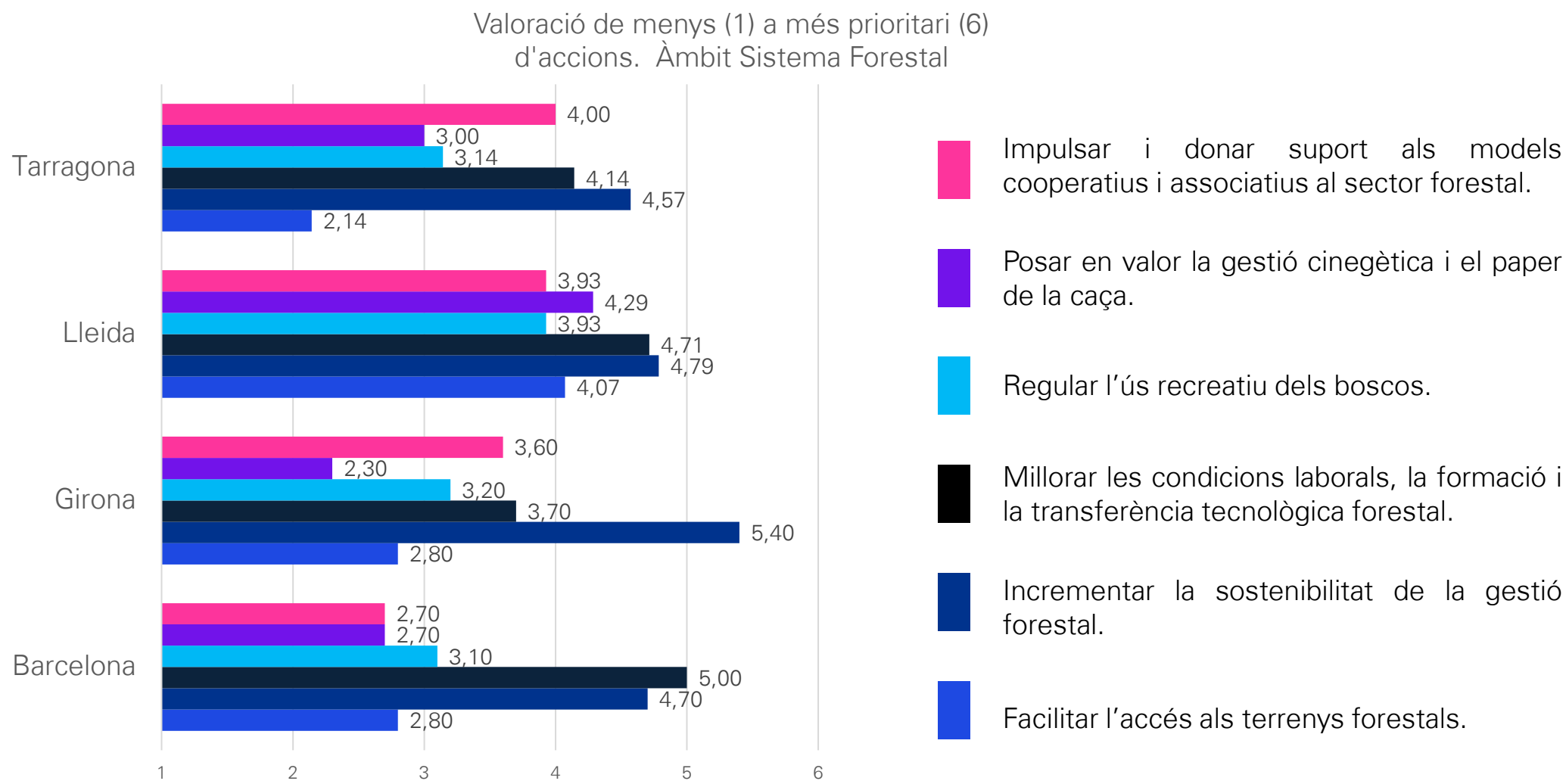
2. Transició Ecològica

Gràfic 36.

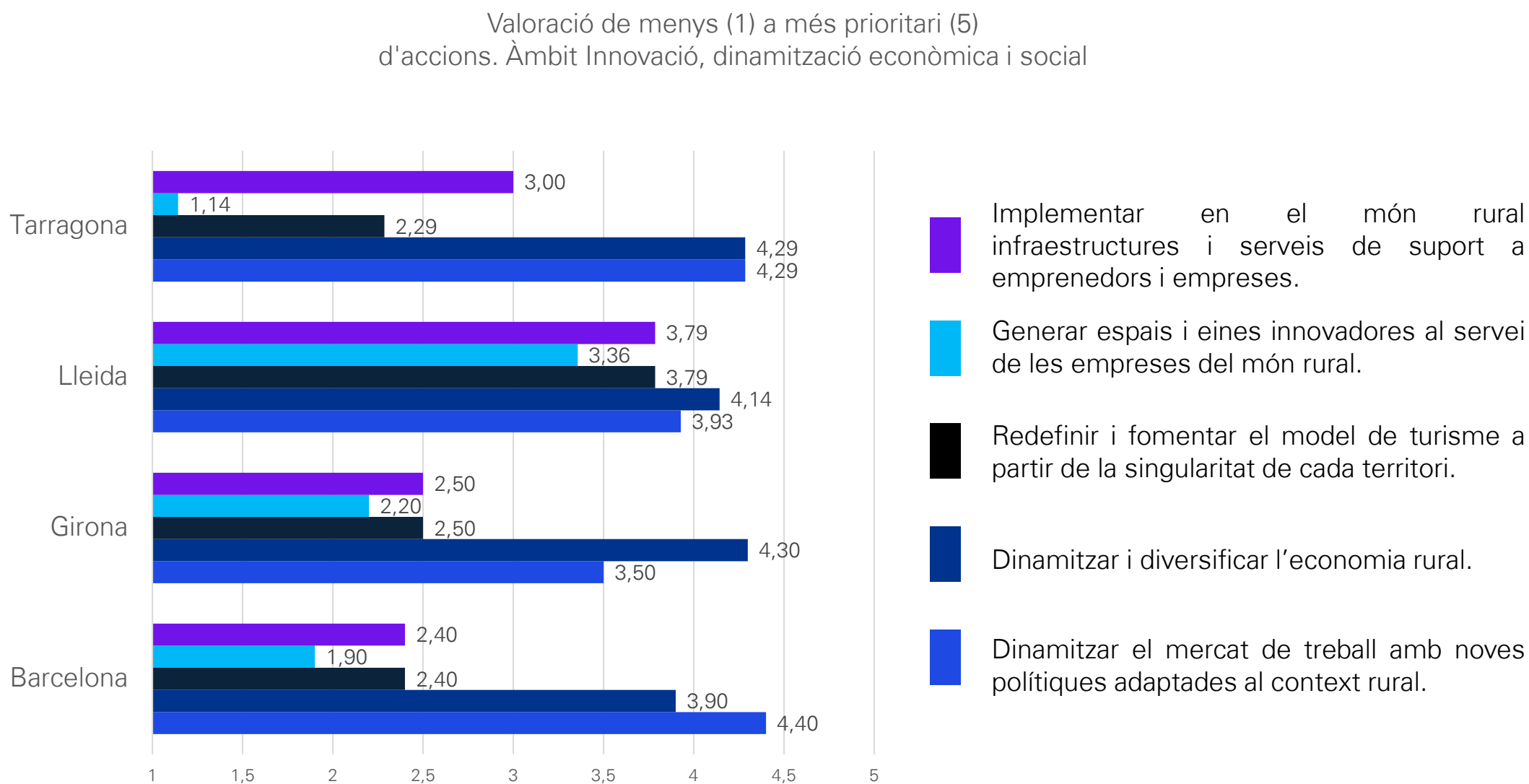
5. Sistema forestal

Gràfic 39.

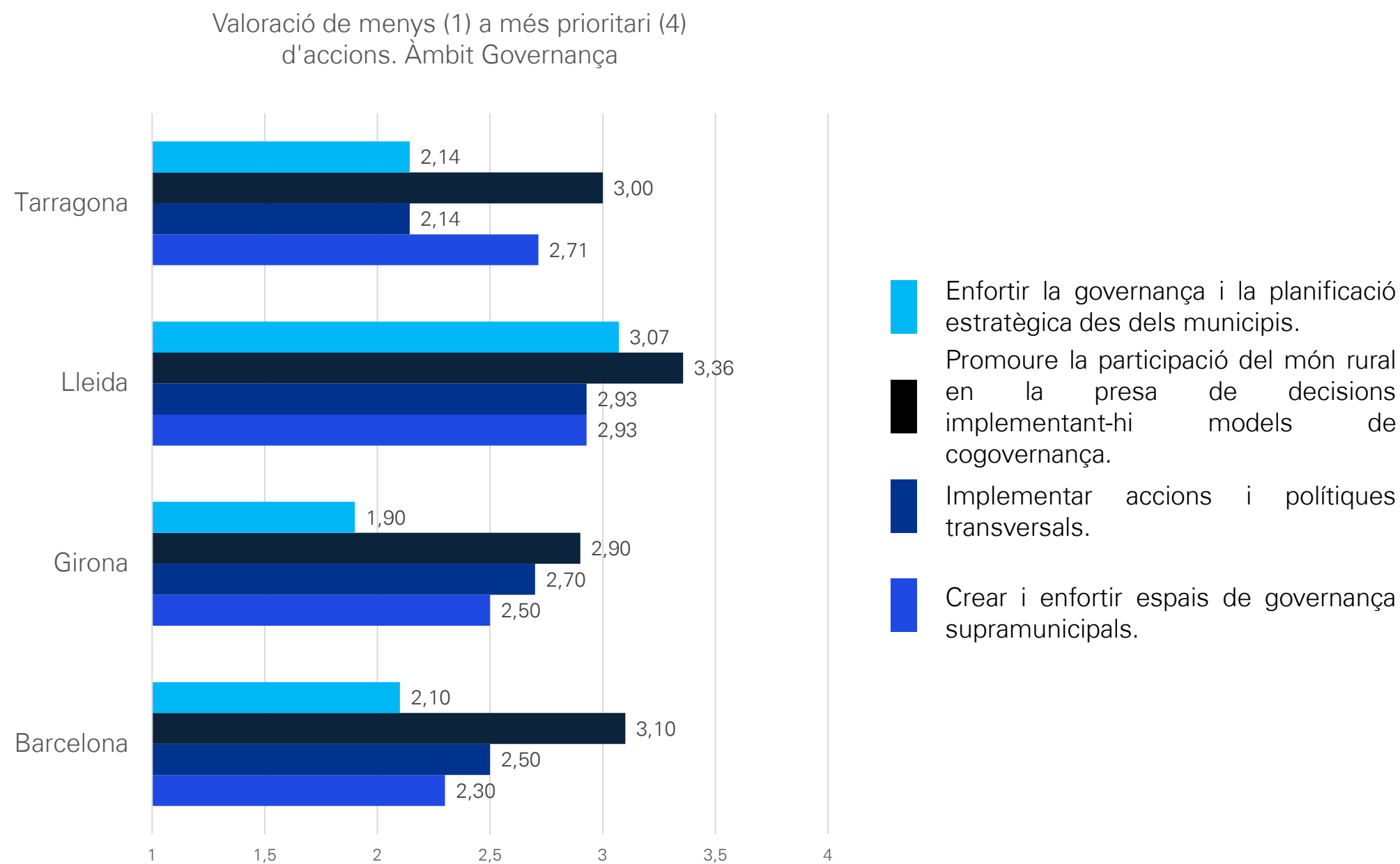
6. Innovació, dinamització econòmica i social

Gràfic 40.

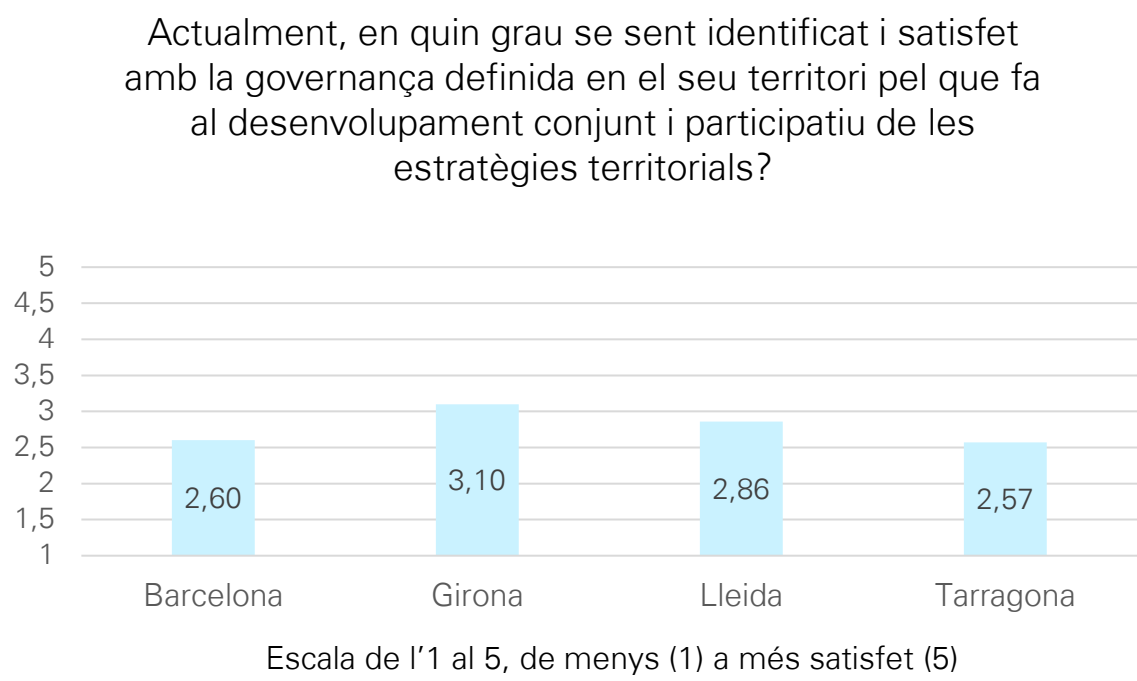
7. Governança

Gràfic 41.

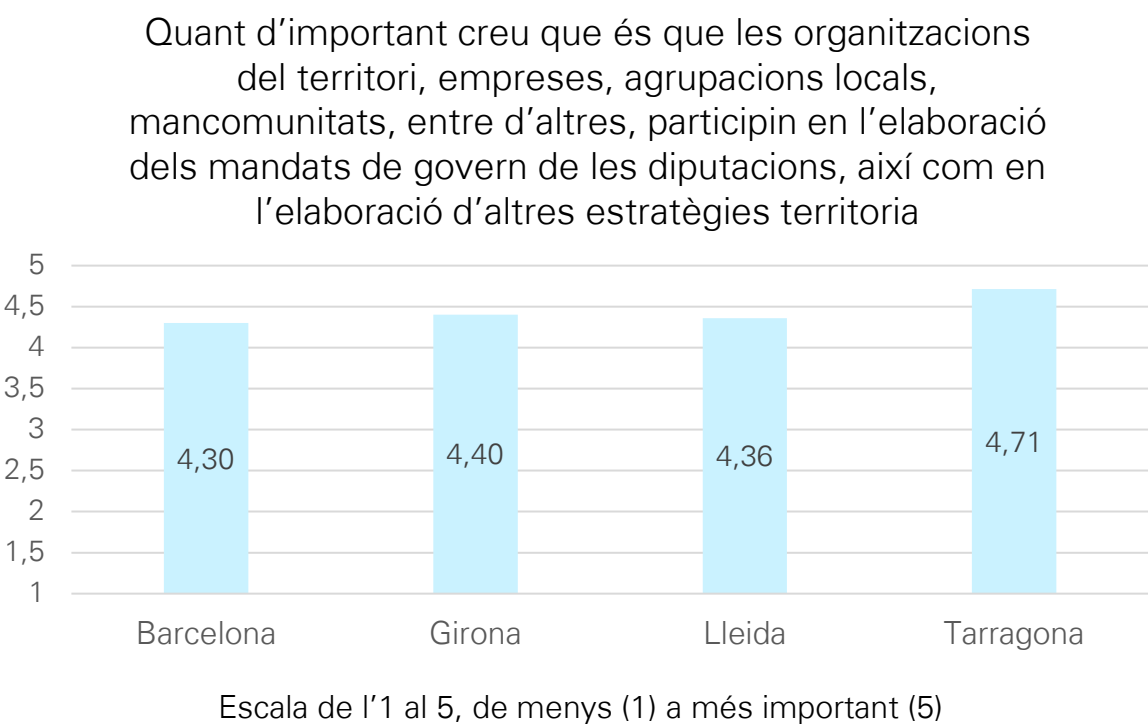

Secció 4. Participació de tercers actors i la Governança en la participació i identificació de necessitats pel territori.

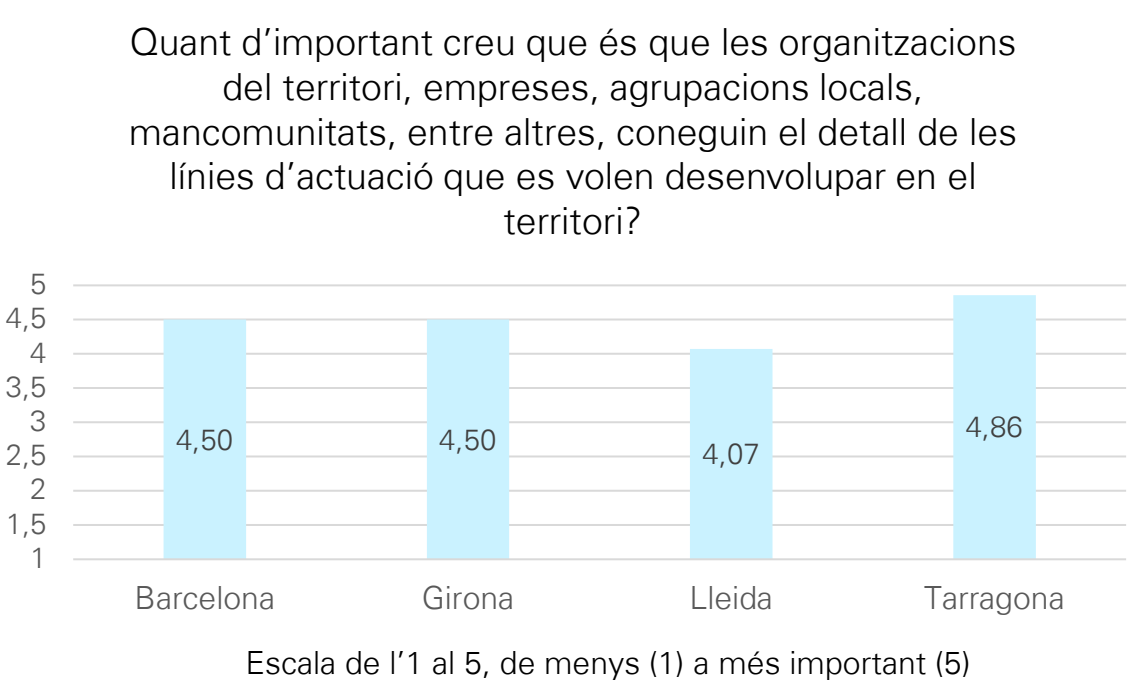
Gràfic 41.

Gràfic 42.

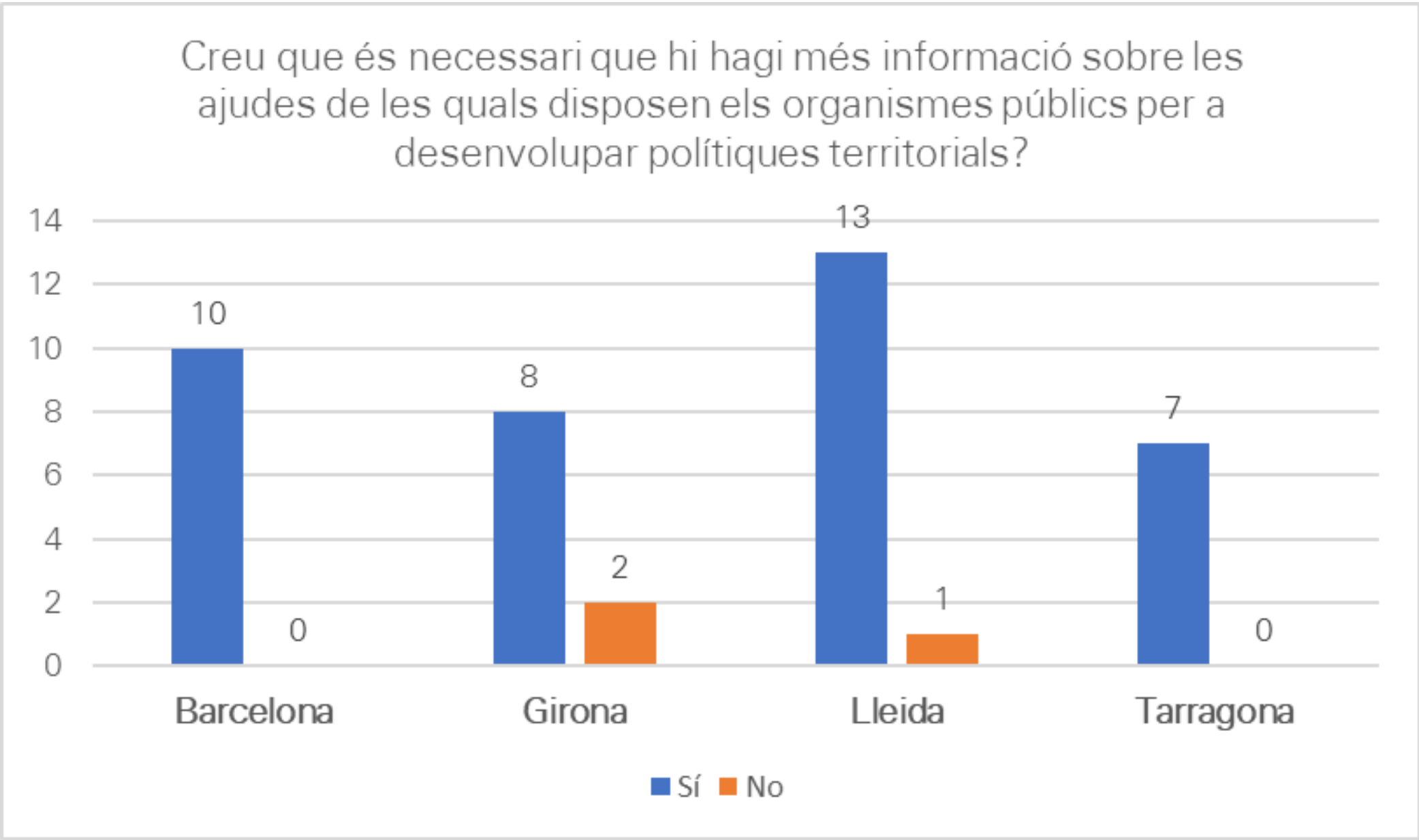
Gràfic 43.

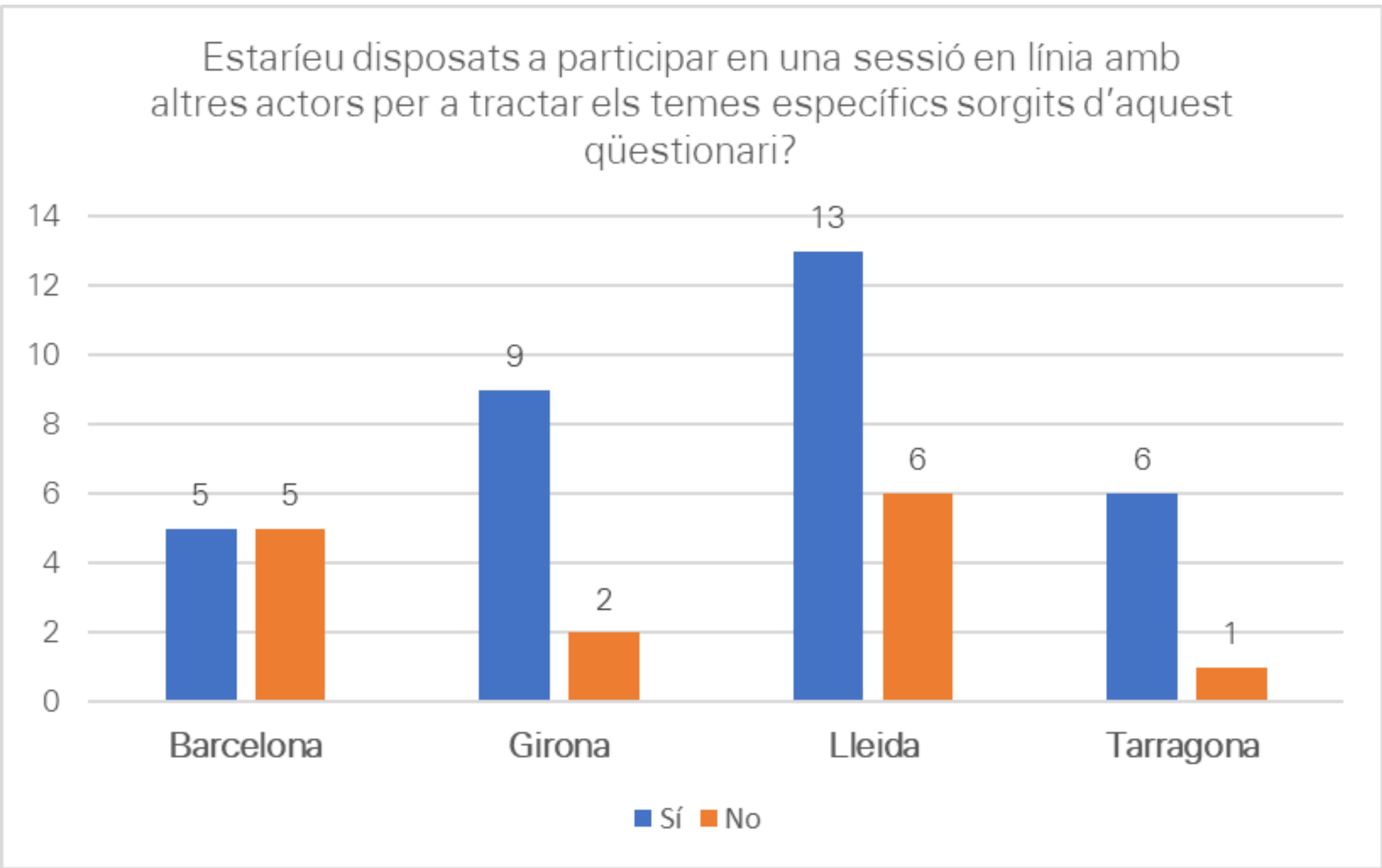
¹**Nota:** S'ha calculat la valoració mitjana de les respostes per facilitar la comparació amb les altres demarcacions.

Gràfic 44.

Gràfic 45.

7.3 Annex 3

Llistat de municipis en risc de despoblament i zona d'influència

Taula 1: Llistat de municipis en risc de despoblament de la demarcació de Barcelona

Comarca	Municipi	Densitat	Variació de població %	Creixement vegetatiu
Anoia	Argençola	4,7	-7,56%	-46,67%
Anoia	Bellprat	2,4	-19,78%	-75,00%
Anoia	Calonge de Segarra	5,2	-2,02%	-46,67%
Anoia	Castellfollit de Riubregós	6,2	-14,21%	-83,33%
Anoia	Montmaneu	11,6	-19,39%	-66,67%
Anoia	Orpí	10,1	-10,47%	-12,50%
Anoia	Pujalt	6,6	-0,96%	-41,67%
Anoia	Sant Pere Sallavinera	7,2	-3,05%	-28,57%
Anoia	Santa Maria de Miralles	5,2	-7,86%	22,22%
Bages	Castellfollit del Boix	7,6	9,54%	-36,84%
Bages	Gaià	4,8	9,88%	-42,86%
Bages	Mura	4,8	0,43%	-41,67%
Bages	Rajadell	12,1	4,77%	-43,33%
Bages	Sant Mateu de Bages	6	-4,36%	-36,84%
Bages	Talamanca	7,5	43,23%	-28,57%
Berguedà	Borredà	10,5	-23,53%	-40,91%
Berguedà	Capolat	2,5	-1,18%	-40,00%
Berguedà	Castell de l'Areny	3	2,86%	-75,00%
Berguedà	Castellar de n'Hug	3,5	-1,18%	-33,33%
Berguedà	Castellar del Riu	5,2	-1,72%	-45,45%
Berguedà	Espunyola	7,3	-3,73%	-57,89%
Berguedà	Fígols	1,6	-11,54%	-100,00%
Berguedà	Gisclareny	0,7	-12,90%	-50,00%
Berguedà	Montclar	6,2	21,43%	-28,57%
Berguedà	Montmajor	6,2	-0,63%	-25,71%
Berguedà	Nou de Berguedà	7	19,73%	-37,50%
Berguedà	Quar	1,3	-22,73%	0,00%
Berguedà	Sagàs	3,4	7,86%	-55,56%
Berguedà	Saldes	4,3	-12,65%	-75,00%
Berguedà	Sant Jaume de Frontanyà	1,3	47,37%	-49,05%
Berguedà	Santa Maria de Merlès	3,5	5,26%	-46,15%
Berguedà	Vallcebre	9,2	-4,09%	-86,67%
Berguedà	Viver i Serrateix	2,6	-1,69%	-88,89%
Lluçanès	Lluçà	5,1	6,69%	-8,33%
Lluçanès	Oristà	8	-3,87%	-53,33%
Lluçanès	Sant Martí d'Albars	7,3	-1,83%	-90,00%
Lluçanès	Sobremunt	5,7	-11,36%	-50,00%
Moianès	Granera	3,6	6,25%	-80,00%
Osona	El Brull	6,7	10,44%	-16,67%
Osona	Rupit i Pruit	6,2	-4,21%	-60,00%
Osona	Sant Agustí de Lluçanès	7	-4,17%	-50,00%
Osona	Sant Sadurní d'Osormort	2,5	-20,00%	-71,43%
Osona	Santa Maria de Besora	6,5	0,63%	-42,19%
Osona	Tavertet	3,5	-20,42%	-28,57%
Osona	Vilanova de Sau	5,3	-6,27%	-68,75%
Vallès Occidental	Gallifa	11,2	-10,29%	-70,00%
Vallès Oriental	Fogars de Montclús	11,8	3,09%	-28,57%

Font: DGAL – elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT.

Taula 2: Llistat de municipis en la zona d’influència de la demarcació de Barcelona

Comarca	Municipi
Alt Penedès	Mediona
Anoia	Calaf
Anoia	Carme
Anoia	Castellolí
Anoia	Copons
Anoia	El Bruc
Anoia	Els Prats de Rei
Anoia	Jorba
Anoia	La Llacuna
Anoia	La Torre de Claramunt
Anoia	Òdena
Anoia	Rubió
Anoia	Sant Martí de Tous
Anoia	Sant Martí Sesgueioles
Anoia	Santa Margarida de Montbui
Anoia	Veciana
Anoia	Vilanova del Camí
Bages	Aguilar de Segarra
Bages	Artés
Bages	Avinyó
Bages	Balsareny
Bages	Callús
Bages	Cardona
Bages	Castellnou de Bages
Bages	El Pont de Vilomara i Rocafort
Bages	Fonollosa
Bages	Navarcles
Bages	Navàs
Bages	Sallent
Bages	Sant Feliu Sasserra
Bages	Sant Fruitós de Bages
Bages	Sant Joan de Vilatorrada
Bages	Sant Salvador de Guardiola
Bages	Sant Vicenç de Castellet
Bages	Santpedor
Bages	Súria
Berguedà	Avià
Berguedà	Bagà
Berguedà	Berga
Berguedà	Casserres
Berguedà	Cercs
Berguedà	Gironella
Berguedà	Guardiola de Berguedà
Berguedà	La Pobla de Lillet
Berguedà	Olvan
Berguedà	Puig-reig
Berguedà	Sant Julià de Cerdanyola
Berguedà	Vilada
Lluçanès	Alpens
Lluçanès	Olost
Lluçanès	Perafita
Lluçanès	Prats de Lluçanès
Moianès	Calders
Moianès	Castellterçol

Comarca	Municipi
Moianès	Monistrol de Calders
Moianès	Santa Maria d'Oló
Osona	Balenyà
Osona	Folgueroles
Osona	Les Masies de Roda
Osona	Les Masies de Voltregà
Osona	L'Esquirol
Osona	Montesquiu
Osona	Muntanyola
Osona	Orís
Osona	Roda de Ter
Osona	Sant Bartomeu del Grau
Osona	Sant Boi de Lluçanès
Osona	Sant Hipòlit de Voltregà
Osona	Sant Julià de Vilatorra
Osona	Sant Pere de Torelló
Osona	Sant Quirze de Besora
Osona	Sant Vicenç de Torelló
Osona	Santa Cecília de Voltregà
Osona	Santa Eulàlia de Riuprimer
Osona	Seva
Osona	Sora
Osona	Taradell
Osona	Tavèrnoles
Osona	Torelló
Vallès Occidental	Rellinars
Vallès Occidental	Sant Llorenç Savall
Vallès Occidental	Vacarisses
Vallès Oriental	Aiguafreda
Vallès Oriental	Campins
Vallès Oriental	Gualba
Vallès Oriental	Montseny
Vallès Oriental	Sant Esteve de Palautordera
Vallès Oriental	Sant Feliu de Codines
Vallès Oriental	Tagamanent

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IDESCAT.

7.4 Annex

Fitxes d'actuació

ACCÉS A INTERNET DE BANDA AMPLA

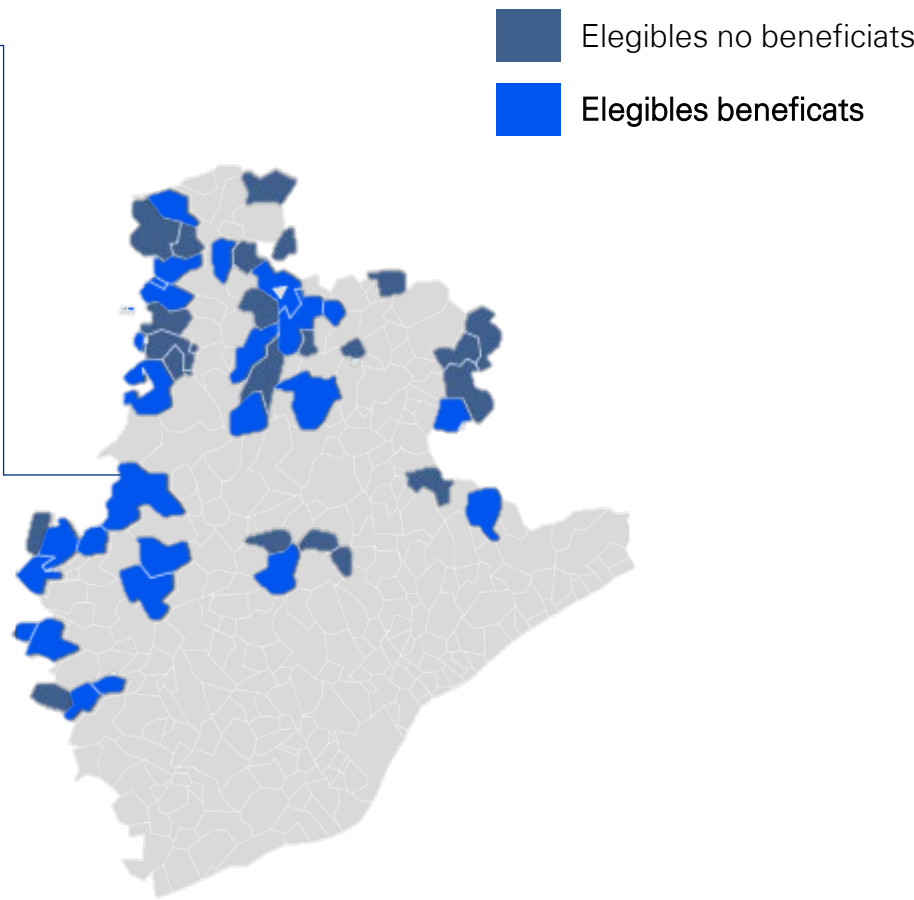
Instal·lació de les canalitzacions de fibra òptica FTTH a zones prioritàries de la província (fibra fins al nucli de població, no a la llar). Es tracta de projectes i les corresponents obres de revestiment de cunetes i disposició d'infraestructura per al pas de fibra òptica, juntament amb les obres complementàries de millora de marges.

Cost total actuació

12,5M€

Municipis elegibles i beneficiats

- Argençola
  - Bellprat
  - Borredà
  - Brull
  - Calonge de Segarra
  - Capolat
  - Castell de l'Areny
  - Castellar de n'Hug
  - Castellar del Riu
  - Castellfollit de Riubregós
  - Castellfollit del Boix
  - Espunyola
  - Fígols
  - Fogars de Montclús
  - Gaià
  - Gallifa
  - Gisclareny
  - Granera
  - Lluçà
  - Montmajor
  - Mura
  - Nou de Berguedà
  - Oristà
- Orpí
  - Pujalt
  - Quar
  - Rajadell
  - Rupit i Pruit
  - Sagàs
  - Saldes
  - Sant Agustí de Lluçanès
  - Sant Jaume de Frontanyà
  - Sant Mateu de Bages
  - Sant Pere Sallavinera
  - Sant Sadurní d'Osormort
  - Santa Maria de Besora
  - Santa Maria de Merlès
  - Santa Maria de Miralles
  - Sobremunt
  - Talamanca
  - Tavertet
  - Vallcebre
  - Vilanova de Sau
  - Montclar
  - Montmaneu
  - Sant Martí d'Albars

Repte identificat

Aquesta actuació preveu contribuir a abordar el Repte 1, identificat a l'ETI, Millorar l'accés a les TIC i desenvolupar infraestructures tecnològiques adients, sobretot a les zones rurals més allunyades dels nuclis urbans, per tal de fomentar la diversificació econòmica, la digitalització d'empreses i evitar el despoblament de les zones rurals.

Sostenibilitat

L'actuació es valora com a **sostenible a llarg termini**. La tasca de millorar la connectivitat és continua i es compta amb l'impuls de les institucions per agilitzar i facilitar la seva implementació a les zones rurals.

Riscos

Previ a l'execució, **complexitat de la coordinació amb els municipis i empreses subministradores**.

Destinatari final

Ciutadania general que té residència en els municipis d'actuació, empreses instal·lades en el terme d'actuació, centres educatius i formatius i administració pública.

Objectiu específic al qual contribueix

OE 1.5. Millora de la connectivitat digital.

Indicadors

Indicadors de realització:

- *Pendent de concretar*
- **RCO 74:** Població coberta per projectes en el marc d'estratègies per a un desenvolupament territorial integrat.

Indicadors de resultats:

- *Pendent de concretar*

DIBAIGUA:

Digitalització per a l'eficiència i qualitat de l'aigua en petits municipis

Implementació de tecnologia digital i de comunicació als municipis de menys de 5.000 habitants amb una gestió pública de l'aigua per tal d'assolir una gestió intel·ligent que permeti aconseguir una eficàcia operacional més gran de les xarxes que suposi la reducció del malbaratament de l'aigua, la millora de les garanties sanitàries de la xarxa i l'augment de la qualitat de l'aigua de consum.

Municipis elegibles i beneficiats

- Argençola
  - Bellprat
  - Borredà
  - Brull
  - Calonge de Segarra
  - Capolat
  - Castell de l'Areny
  - Castellar de n'Hug
  - Castellar del Riu
  - Castellfollit de Riubregós
  - Castellfollit del Boix
  - Espunyola
  - Fígols
  - Fogars de Montclús
  - Gaià
  - Gallifa
  - Gisclareny
  - Granera
  - Lluçà
  - Montmajor
  - Mura
  - Nou de Berguedà
  - Oristà
- Orpí
  - Pujalt
  - Quar
  - Rajadell
  - Rupit i Pruit
  - Sagàs
  - Saldes
  - Sant Agustí de Lluçanès
  - Sant Jaume de Frontanyà
  - Sant Mateu de Bages
  - Sant Pere Sallavinera
  - Sant Sadurní d'Osormort
  - Santa Maria de Besora
  - Santa Maria de Merlès
  - Santa Maria de Miralles
  - Sobremunt
  - Talamanca
  - Tàvertet
  - Vallcebre
  - Vilanova de Sau
  - Montclar
  - Montmaneu
  - Sant Martí d'Albars

Repte identificat

Aquesta actuació preveu donar resposta al Repte 2, de la present ETI, Gestió de la sequera i l'ús de l'aigua al territori, per evitar el malbaratament d'aquest i fer que la seva gestió sigui la més òptima possible.

Sostenibilitat

L'actuació es valora com a sostenible en tant que l'actuació serà un millora per si mateixa.

Riscos

Previ a l'execució, complexitat de la coordinació amb els municipis.

Destinatari final

Ciutadania general que resideix a la zona d'actuació o hi estigui de visita, empreses establertes a la demarcació i administració pública.

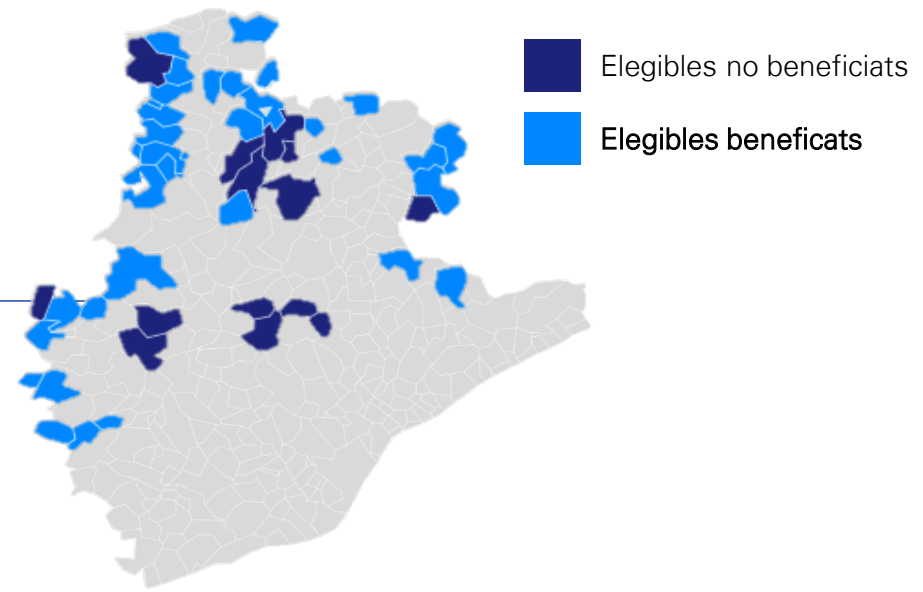
Cost total actuació

Adquisició de tecnologia
(propietat de la DIBA)

2,5 M€

Inversió a la xarxa
d'abastament d'aigua dels
municipis

4,5 M€

2024	2025	2026	2027	2028	2029
	GEN	DES			

Objectiu específic al qual contribueix

OE 2.5. Promoure l'accés a l'aigua i una gestió hídrica sostenible.

Indicadors

Indicadors de realització:

- RCO 30: Longitud de les canonades noves o millorades per als sistemes de distribució per al proveïment públic d'aigua.
- RCO 74: Població coberta per projectes en el marc d'estratègies per a un desenvolupament territorial integrat.

Indicadors de resultats:

- RCR 41: Població connectada a un abastament d'aigua millorat.
- RCR 43: Pèrdues d'aigua als sistemes de distribució de proveïment públic d'aigua.

1

Persones,
benestar i repte
demogràfic

DESCARBONITZACIÓ, FLEXIBILITZACIÓ I MILLORA DEL SERVEI DE LECTURA PÚBLICA ALS PETITS MUNICIPIS

Apropament de la cultura (servei de lectura pública) als territoris rurals a partir de l'adquisició de 3 vehicles destinats al servei de bibliobús adaptats als municipis que avui no disposen de servei així com la descarbonització de la resta de la flota. Instal·lació de mobiliari a l'espai públic i adquisició del material necessari per la creació d'un nou servei d'armariets de recollida i retorn sense dependre dels horaris del bibliobús a tots municipis objecte de la convocatòria.

Municipis elegibles

1 vehicle lleuger

Sant Martí d'Albars
Sobremunt
Sant Agustí de Lluçanès
Sant Sadurní d'Osormort Santa
Maria de Besora
Tavertet

Descarbonització de la flota de vehicles de bibliobús

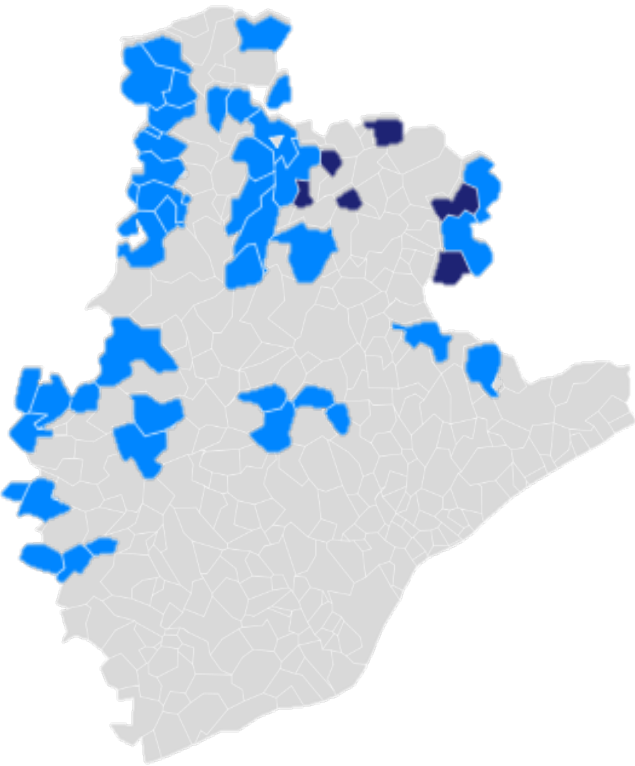
40 municipis. Tots els elegibles tret dels 6 coberts per vehicle lleuger.

Instal·lacions d'armariets de recollida i retorn (remot Locker)

Tots els elegibles de la demarcació.

Instal·lació de mobiliari urbà

Tots els elegibles de la demarcació.

Municipis beneficiats

151 municipis. Tots aquells coberts pel servei de Bibliobús.

Repte identificat

Aquesta actuació preveu abordar el Repte 8. Fomentar la cohesió social i cultural, promovent la integració i el benestar de tots els ciutadans, incloent-hi programes que afavoreixin la inclusió social i la igualtat d'oportunitats, de la present ETI.

Sostenibilitat

Amb l'adquisició de nous vehicles elèctrics per la flota i la renovació dels ja existents es fomenta la descarbonització d'aquest servei i la transició ecològica.

Destinatari final

Ciutadania que resideix en els municipis on opera el bibliobús.

Cost total actuació

Vehicle lleuger	1	150.000	150.000€
Renovació flota	6	600.000	3,6M€
Armariets recollida i retorn	48	10.000€	480.000€
Mobiliari urbà	5	20.000	100.000€

4.030.000 €

2024	2025	2026	2027	2028	2029
		GEN			OCT

Objectiu específic al qual contribueix

OE 4.6. Reforçament del paper de la cultura i el turisme sostenible en el desenvolupament econòmic, la inclusió social i la innovació social.

Indicadors

Indicadors de realització:

- RCO 77: Nombre d'infraestructures culturals i turístiques recolzades.
- RCO 74: Població coberta per projectes en el marc d'estratègies per a un desenvolupament territorial integrat.

Indicadors de resultats:

- RCR 77: Visitants d'instal·lacions culturals i turístiques recolzades.
- pendent Generalitat.

MILLORA DE L'EFICIÈNCIA I L'ESTALVI ENERGÈTIC

En edificis i infraestructures de la Diputació en els seus espais naturals i la seva capacitat de dinamització del territori

Realització d'actuacions de rehabilitació energètica d'edificis i infraestructures repartides en els diferents espais naturals del territori, com per exemple la modificació de tancaments, la instal·lació de plaques fotovoltaïques, el canvi de finestres o el canvi de sistemes de climatització que substitueixin les energies fòssils per energies renovables o biomassa. També realització d'actuacions de millora i recuperació d'infraestructures en desús pel foment de la recerca i la gestió de la natura

Municipis elegibles i beneficiats

- Argençola

Bellprat

Calonge de Segarra

Castellfollit de Riubregós

Montmaneu

Orpí

Pujalt

Sant Pere Sallavinera

Santa Maria de Miralles

Castellfollit del Boix

Gaià

Mura

Rajadell

Sant Mateu de Bages

Talamanca

Borredà

Capolat

Castell de l'Areny

Castellar de n'Hug

Castellar del Riu

Espunyola

Fígols

Gisclareny
- Montclar

Montmajor

Nou de Berguedà

Quar

Sagàs

Saldes

Sant Jaume de Frontanyà

Santa Maria de Merlès

Vallcebre

Granera

Brull

Lluçà

Oristà

Rupit i Pruit

Sant Agustí de Lluçanès

Sant Martí d'Albars

Sant Sadurní d'Osormort

Santa Maria de Besora

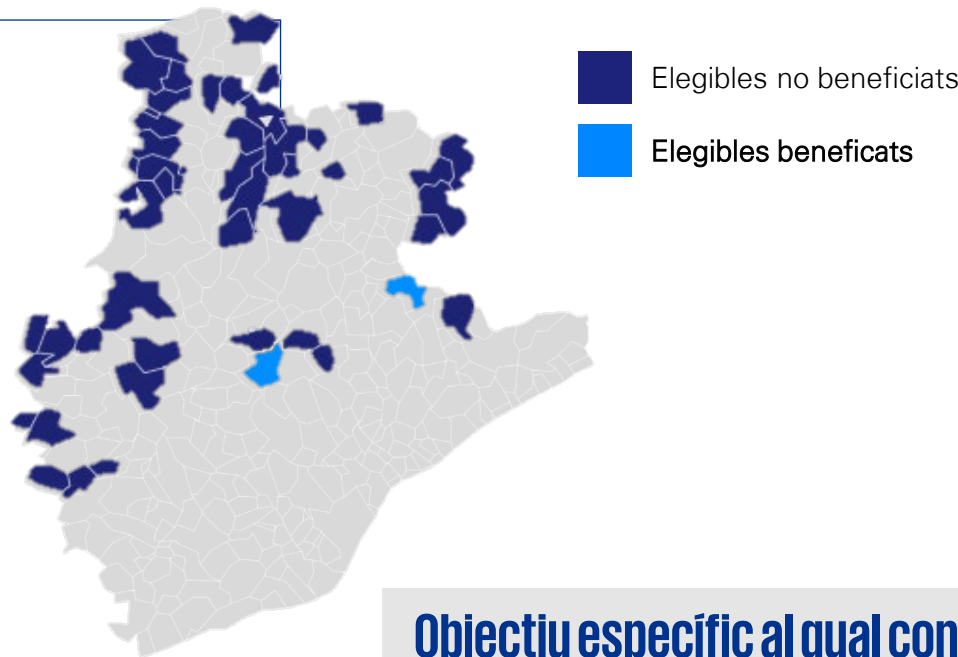
Sobremunt

Tavertet

Vilanova de Sau

Gallifa

Fogars de Montclús

Cost total actuació

5.565.535,17 €

2024	2025	2026	2027	2028	2029
	GEN				DES

Objectiu específic al qual contribueix

- OE 2.1. El foment de l'eficiència energètica i la reducció de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.
- OE 2.2. Foment de les energies renovables de conformitat amb la Directiva (UE) 2018/2001.

Repte identificat

Tenint en compte la present ETI, l'actuació preveu donar resposta al Repte 3. Millora de les tècniques agrícoles per a l'ús més eficient de l'aigua, reduint l'impacte ambiental i augmentant la sostenibilitat.

Sostenibilitat

L'actuació es valora com a sostenible a llarg termini, ja que implica la producció d'energia renovable en entorns naturals, permetent un estalvi energètic que redueixi l'emissió de CO₂. A més de l'estalvi econòmic associat al consum energètic, contribuirà a mitigar els efectes del canvi climàtic i a construir un país més sostenible

Riscos

Durant l'execució, possibilitat de malmetre els espais naturals durant les obres de rehabilitació.

Destinatari final

Cossos operatius destinats al territori (agents rurals, forestals, bombers, etc.) que donen servei a la ciutadania, persones usuàries i ciutadania general.

Indicadors

Indicadors de realització:

- RCO 19: Edificis públics amb rendiment energètic millorat.
- RCO 22: Capacitat de producció addicional d'energia renovable (de la qual: electricitat, tèrmica).
- RCO 74: Població coberta per projectes en el marc d'estratègies per a un desenvolupament territorial integrat.

Indicadors de resultats:

- RCR 26: Consum anual primari d'energia (del qual: habitatges, edificis públics, empreses, uns altres).
- RCR 29: Emissions de gasos d'efecte hivernacle estimades.
- RCR 31: Energia renovable total produïda (de la qual: electricitat, tèrmica).

kpmg.es

© 2024 KPMG Asesores S.L., societat espanyola de responsabilitat limitada i membre de la xarxa KPMG de firmes independents, membres de la xarxa KPMG, afiliades a KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia. Tots els drets reservats.

KPMG i el logotip de KPMG són marques registrades de KPMG International Limited, societat anglesa limitada per garantia.

La informació continguda aquí és de caràcter general i no va adreçada a facilitar les dades o circumstàncies concretes de persones o entitats. Si bé procurem que la informació que oferim sigui exacta i actual, no podem garantir que continuï essent així en el futur o en el moment en el què se n'hi tingui accés. Per aquest motiu, qualsevol iniciativa que es pugui prendre utilitzant aquesta informació com a referència, ha d'anar precedida d'una exhaustiva verificació de llur realitat i exactitud, així com del pertinent assessorament professional.

Document Classification: KPMG Confidential

Cofinançat per
la Unió Europea

